

Taighde Éireann
Research Ireland

Tuarascáil Bhliantúil 2025

An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais,
Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta
Department of Further and Higher Education,
Research, Innovation and Science

Clár Ábhair

Réamhrá	2
Buaicphointí 2025	12
Tallann: Daoine a Chumhachtú	21
An tSochaí: Réitigh a Spreagadh	34
Geilleagar: Iomaíochas a Threisiú	53
Ag Nascadh go hIdirnáisiúnta	66
Rialachas	77
Ráitis Airgeadais Bhliantúla 2024	99
Ráitis Airgeadais Bhliantúla 2025	128
Ceangaltais Deontas agus Anailís ar Íocaíochtaí	158

01.

Réamhrá

Ár dtionchar in 2025

Ba í 2025 an chéad bhliain de Thaighde Éireann mar ghníomhaireacht náisiúnta taighde agus nuálaíochta na hÉireann. Tá ár gcuspóir soiléir: córas taighde agus nuálaíochta a bhfuil cáil idirnáisiúnta air a fhorbairt ar mhaithe le rathúnas mhuintir na hÉireann.

Bainistíonn Taighde Éireann infheistíocht
€610m
i maoiniú taighde geallta

In 2025, gealladh
€288m
mar thacaíocht do
1,053 dhámhachtain nua

€313m
in íocaíochtaí deontais
ar fud ár glár

Tallann: Daoine a Chumhachtú

In 2025, rinne Taighde Éireann infheistíocht i ndaoine ag gach céim gairme i ngach disciplín, ag tacú le dul chun cinn agus éagsúlacht, ag tógáil cumas taighde fadtéarmach don tír, lena n-áirítear:

- Clár nua Taighdeoirí, atá deartha le haghaidh taighdeoirí neamhspleácha i ngach disciplín chun taighde den scoth a dhéanamh.
- Forbraíodh tionscnamh nua de chuid Tallann Dhomhanda Éireann chun taighdeoirí ceannródaíocha domhanda a mhealladh go hÉirinn.
- Clár nua INSPIRE chun tacú le huaillmhianta tallainne agus nuálaíochta na hÉireann trí infheistíocht a dhéanamh i dtrealamh taighde san earnáil ardoideachais.

3,230

PhD maoinithe ar fud
gach disciplín

1,487

gcomhalta iardhochúireachta
maoinithe i ngach disciplín

1,032

imscrúdaitheoir agus comh-
phríomhimschrúdaitheoir maoinithe

8,241

duine ag obair ar thionscadail
a dtugann Taighde Éireann tacaíocht dóibh

40%

de phríomh-imscrúdaitheoirí agus
de chomh-phríomhimschrúdaitheoirí,
is mná iad, agus is mná iad 51%
de shealbhóirí deontais (deontais
iarchéime agus iardhochtúireachta
san áireamh)

5,887

bhfoilseachán
taighde
tuairiscithe

204

aschur ealaíonta agus chruthaitheacha
seachadta, 75% acu trí dhámhachtainí AHSS

454

aschur beartais, thuarascáil theicniúla
agus fhoilseachán nach irisí iad

An tSochaí: Réitigh a Spreagadh

Tá an taighde agus an nuálaíocht lárnach chun sochaí láidir, chuimsitheach agus athléimneach a thógáil. In 2025, thacaigh Taighde Éireann le hobair a bhí mar bhonn eolais do bheartas, a spreag rannpháirtíocht do phobail agus a thug aghaidh ar dhúshlán laethúla.

- Tacaíodh le taighde idirdhisciplíneach a thugann aghaidh ar thosaíochtaí náisiúnta agus ar dhúshlán shochaíocha trí thionscnaimh chómhagainithe le comhpháirtithe Rialtais agus tionscail, lena n-áirítear an Roinn Cosanta agus Óglaigh na hÉireann, Cúnamh Éireann agus Líonraí Gáis Éireann.
- Leanann taighde AHSS de fhreagairtí ar dhúshlán sláinte poiblí a mhúnlú in 2025, ag tógáil ar obair idirdhisciplíneach a dtacaítear léi tríd an gclár MSCA DOROTHY.
- Cuireadh feabhas ar rochtain ar shonraí eolaíochta sóisialta nuair a seoladh an t-ardán ISSDA Dataverse, le tacaíocht ó Thaighde Éireann.

8 mbuaiteoir agus 96 fhoireann

a fuair tacaíocht tríd an gCiste Dúshlán Náisiúnta

30 bliain

de rannpháirtíocht phobail trí Sheachtain na hEolaíochta

530+ imeacht

reáchtáilte ar fud na hÉireann

7 dtionscadal ar bronnadh €2.1m

orthu trí Dhúshlán Nuálaíochta Sláinte agus Folláine Taighde Éireann

1,115 theagmháil

idir ár dtaighdeoirí maoinithe agus ranna agus gníomhaireachtaí rialtais

837 dteagmháil

idir ár dtaighdeoirí maoinithe agus fondúireachtaí príobháideacha, carthanais agus ENRanna

Luach ar airgead ó infheistíocht phoiblí

Thug infheistíocht phoiblí i dtaighde torthaí láidre, ag gearáil maoiniú breise agus ag leathnú tionchair taobh amuigh d'infheistíocht Státchiste.

€310m

gearáilte trí infheistíochtaí Thaighde Éireann

€227.3m

faighte i maoiniú neamh-Státchiste

14%

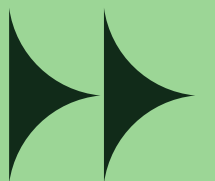
de mhéadú ar mhaoiniú neamh-Státchiste

€129m

faighte ó mhaoiniú AE

10%

de mhéadú ar mhaoiniú AE

Geilleagar: Iomaíochas a Threisiú

Tá iomaíochas na hÉireann ag brath ar thaighde a chothaíonn nuálaíocht, táirgiúlacht agus fás.

- Bunaíodh trí Mhol ARC le tacaíocht ón CFRE, chun aistriú agus tráchtálú a bhrostú.
- Le comhpháirtíochtaí nua, a raibh ina measc an comhar APC-VLE-NIBRT, tógadh le chéile taighdeoirí agus an tionscal chun fionnachtain agus nuálaíocht a chur chun cinn.

58k+

post ar tugadh tacaíocht dhíreach agus indíreach dóibh ar fud na hÉireann

Tá Éire sa¹ 20ú

áit ar fud an domhain um chomhar T&F idir ollscoileanna agus tionscail

70%²

de chéimithe PhD a fuair maoiniú ó Thaighde Éireann téann siad isteach sa tionscal agus san earnáil phoiblí

1ú¹

áit ó thaobh scaipeadh eolais de (an chaoi a scaipeann smaointe, scileanna agus nuálaíocht ar fud na sochaí agus an gheilleagair)

€76.6m

i maoiniú ó thionscal

3,755

rannpháirtíocht tionscail

8

mac- chuideachta

167

nochtadh aireagáin

74

phaitinn comhdaithe

65

paitinn bronnta

1,851

rannpháirtíocht tionscail réigiúnaigh

879

rannpháirtíocht tionscail réigiúnaigh le CINanna

972

rannpháirtíocht tionscail réigiúnaigh le FBManna

Réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair
114 LE cin / 154 le FBM

Réigiún an Oirthir agus Lár Tíre
423 le CIN / 488 le FBM

Réigiún an Deiscirt
311 le CIN / 252 le FBM

Ní fios an réigiún
10 le CIN / 49 le FBM

¹ Innéacs Nuálaíochta Domhanda

² Ar bhonn torthaí céimithe níos fadtéarmaí, gan a bheith teoranta do 2025

Ag Nascadh go hIdirnáisiúnta

Thacaigh Taighde Éireann le taighdeoirí comhoibriú, stiúradh agus dul san iomaíocht go hidirnáisiúnta, rud a nascann córas taighde na hÉireann ar fud an domhain.

- Leis an gClár Comhpháirtíochta T&F idir na Stáit Aontaithe agus Éire, soláthraíodh comhinfheistíocht agus comhaitheantas lena ndearnadh an comhar taighde tríthaobhach a dhoimhniú.
- Léirigh an rath maidir le Fís Eorpach agus Comhairle Eorpach um Thaighde cumas na hÉireann a bheith ar thús cadhnaíochta agus dul san iomaíocht san Eoraip.
- Tacóidh comhpháirtíocht nua idir tionscail chruthaitheacha na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann leis an gComhairle um Thaighde sna hEalaíona agus sna Daonnachtaí le raon éagsúil tionscadal, cuirfidh sí gníomhaíochtaí nuálacha líonraithe taighde ar fáil agus cuirfidh sí malartú eolais chun cinn idir Éire agus an Ríocht Aontaithe.

7,863

comhar acadúil idirnáisiúnta in 106 tír

72%

de chomhair acadúla ina gcomhair idirnáisiúnta

12 dhámhachtain mhór AHSS, 8 ndámhachtain ETIM

ón gComhairle Eorpach um Thaighde in 2025

18ú

tír is nuálaí ar fud an domhain (An tInnéacs Domhanda Nuálaíochta)

Ráiteas ó Chathaoirleach an Bhoird An tUasal Michael Horgan

Is pribhléid é an chéad tuarascáil bhliantúil ó Taighde Éireann - Research Ireland a chur i láthair, arb í ár gcéad bhliain í mar ghníomhaireacht taighde agus nuálaíochta na hÉireann. Leagtar amach sa tuarascáil seo an méid a bhaineamar amach ó bunaíodh muid agus cuirtear tús le hiarracht náisiúnta chun éiceachóras taighde níos nasctha agus níos uailmhianaí a fhorbairt do na blianta amach romhainn.

Chomh maith lenár bhfreagrachtaí reachtúla a chomhlíonadh agus a bheith freagrach as ár ngníomhartha le linn na bliana, is ceiliúradh í an tuarascáil seo freisin ar obair iontach fhoireann Taighde Éireann, arb iad a bhfuinneamh, a gcruthaitheacht agus a dtoilteanas glacadh le deiseanna nua ba chúis leis an gcéad bhliain seo a bheith indéanta, agus ag breathnú chun cinn i ndáiríre.

Le bunú na Roinne Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta in 2020, tugadh beartas taighde agus nuálaíochta faoi roinn rialtais thiomnaithe den chéad uair riamh. Aithníodh leis sin an tábhacht a bhaineann le heolas, tallann agus nuálaíocht do thodhchaí na hÉireann. Dhá bhliain ina dhiaidh sin, Tionchar 2030: Tá Straitéis Taighde agus Nuálaíochta na hÉireann tiomanta do ghníomhaireacht maoinithe taighde agus nuálaíochta aonair a chruthú.

Baineadh an gealltanas sin amach le hachtú an Achta um Thaighde agus Nuálaíocht, lena mbunaítear Taighde Éireann - Research Ireland an 1 Lúnasa 2024.

Ócáid chinniúnach a bhí ann don phobal taighde agus nuálaíochta in Éirinn agus aitheantas don ról tábhachtach atá ag an bpobal maidir le tacú lenár n-iomaíochas.

Príomhfhócas dár gcéad bhliain is ea bunchlocha na heagraíochta a thógáil. Bunaíodh an Bord agus tháinig sé le chéile den chéad uair i mí Mheán Fómhair 2024. Faoi théarmaí an Achta, d'aistrigh foireann Fhondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) agus na Comhairle um Thaighde in Éirinn (CTÉ) araon chuig Taighde Éireann an 1 Lúnasa 2024. Is obair dheacair é foireann ó dhá eagraíocht agus cultúr éagsúla a thabhairt le chéile, ach ní mór dom ómós a thabhairt do gach ball foirne as an dearcadh gairmiúil agus grásta a ghlac siad. Thar ceann an Bhoird, gabhaim buíochas ó chroí leo as a n-iarrachtaí agus a dtacaíocht go léir.

Thugamar tús áite do leanúnachas don phobal taighde, agus thugamar seanchláir FEÉ agus CTÉ le chéile chun seachadadh leanúnach a chinntiú. D'fhág sé sin go bhféadfadh taighdeoirí leanúint dá gcuid oibre agus a ngairmeacha beatha a thógáil fiú de réir mar a d'fhorbair an córas níos leithne timpeall orthu.

Bhí an chomhpháirtíocht lárnach inár gcéad bhliain. D'oibrigh Taighde Éireann go dlúth lenár máthair-roinn, an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta (RBATNE), le comhghleacaithe Rialtais, an tÚdarás um Ard-Oideachas (ÚAO), le hinstitiúidí ardoideachais, le gníomhaireachtaí tionscail agus fiontraíochta, le heagraíochtaí na sochaí sibhialta, agus le comhoibrithe idirnáisiúnta. Leanfaidh na caidrimh seo de bheith ag múnlu ár gcuid oibre.

Ceann de na dualgais is tábhachtaí atá ar Bhord is ea príomhfheidhmeannach a cheapadh agus bhí an t-ádh ar Thaighde Éireann seirbhísí an Dr Diarmuid O'Brien a fháil mar phríomhfheidhmeannach. Ghlac Diarmuid an ról ceannaireachta ó Celine Fitzgerald a ghníomhaigh go han-rathúil mar phríomhfheidhmeannach eatramhach. In éineacht leis an mBord, ba mhaith liom mo bhuíochas ó chroí a ghabháil le Celine as a ceannaireacht agus a tiomantas le linn na hidirthréimhse seo.

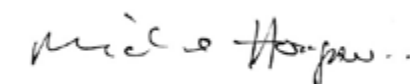
Faoi cheannaireacht Dhiarmuid, chuireamar comhairliúchán poiblí iomlán i gcrích chun bonn eolais a chur faoinár gcéad phlean straitéiseach a threoróidh sinn ó 2026 go 2030.

Bunaíodh Taighde Éireann chun freastal ar ré nua: ceann ina bhfuil na teorainneacha idir disciplíní ag athrú, agus ina gcaithfidh taighde agus nuálaíocht freagairt d'fhorbairtí domhanda atá ag athrú go tapa agus do dhúshláin chasta sa tsochaí.

Táimid buíoch den Aire James Lawless TD agus dá Roinn as a dtacaíocht agus don phobal taighde i gcoitinne as a rannpháirtíocht agus a bhfoighne agus muid ag bogadh i dtreo comhtháthú níos dlúithe ar ár gcláir agus ag leagan amach ár dtreo straitéiseach don todhchaí. Gabhaim buíochas le mo chomh-chomhaltaí den Bhord as a dtiomantas le linn na bliana foirmithí seo. Ba mhaith liom freisin aitheantas a thabhairt dár bpríomhfheidhmeannach agus dár bhfoireann shinsearach ceannaireachta, a threoraigh an eagraíocht le soiléireacht, muinín agus uaillmhian le linn tréimhse mórchlaochlaithe. Thar aon rud eile, tá bunús láidir leagtha síos ag a dtiomantas do na blianta atá le teacht.

Agus muid ag breathnú chun cinn, tá mé muiníneach go bhfuil Taighde Éireann in ann a shainordú a chomhlíonadh. Is aistriú agus leagan síos bunchlocha is mó a bhí ar bun againn do chéad bhliain na heagraíochta. Sna blianta amach romhainn leagfar béim ar sheachadadh, uaillmhian agus tionchar. Tá tallann taighde eisceachtúil agus cáil idirnáisiúnta láidir ag Éirinn, agus tá an fhreagracht agus an deis ag Taighde Éireann tógáil ar na láidreachtaí sin chun leas na tíre.

Leagtar béim sa tuarascáil bhliantúil seo ar an tallann, ar an gcruthaitheacht agus ar an nuálaíocht atá mar thréithe lárnacha dár gcóras taighde, agus ar an ionchur a leanfaidh de dhul chun cinn na hÉireann a bhrú ar aghaidh sna blianta amach romhainn.

An tUasal Michael Horgan

Cathaoirleach an Bhoird

Meitheamh 2026

“Bunaíodh Taighde Éireann chun freastal ar ré nua: ceann ina bhfuil na teorainneacha idir disciplíní ag athrú, agus ina gcaithfidh taighde agus nuálaíocht freagairt d'fhorbairtí domhanda atá ag athrú go tapa agus do dhúshláin shochoíocha chasta.”

Ráiteas ón POF

An Dr Diarmuid O'Brien

Is cúis áthais dom an chéad Tuarascáil Bhliantúil do Thaighde Éireann, agus mo chéad cheann mar Phríomhfheidhmeannach, a chur i láthair. Agus mé sa ról seo le beagnach bliain anuas, is féidir liom machnamh a dhéanamh le fíor-dhóchas ar an acmhainneacht taighde agus nuálaíochta atá in Éirinn. Bhí an deis agam bualadh le go leor príomhpháirtithe leasmhara ar fud ollscoileanna, tionscail, na sochaí sibhialta agus rialtais, agus tá braistint inbhraite uaillmhéine ann maidir le hacmhainneacht taighde agus nuálaíochta na hÉireann agus, rud atá tábhachtach, tiomantas don chur i gcrích.

Is gníomhaireacht é Taighde Éireann atá dírithe ar chóras taighde agus nuálaíochta a bhfuil cáil idirnáisiúnta air a fhorbairt ar mhaithe le rathúnas mhuintir na hÉireann. Chun an córas seo a sheachadadh, tá sé ríthábhachtach go nglacaimid le meon cothromaíochta.

Tá gealltanais tugtha againn an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cothromaíocht inár n-infheistíocht sa taighde fionnachtana agus sa taighde aistritheach
- cothromaíocht sa chaoi a ndéanaimid infheistíocht i ngach disciplín idir na hEalaíona, na Daonnachtaí agus na hEolaíochtaí Sóisialta agus ETIM

- cothromaíocht sa chaoi a n-infheistimid ar fud an speictrim gairme ó thaighdeoirí PhD go mórdhámhachtainí príomh-imscrúaitheoirí
- cothromaíocht sa chaoi a dtacaímid le taighde atá bunaithe ar fhiosracht agus le lárionaid mhórsála atá sainithe ar bhonn téamach
- cothromaíocht a bhaint amach maidir leis an gcaoi a dtacaímid le príomh-imscrúdaitheoirí aonair agus maidir leis an gceanglas cumas taighde agus nuálaíochta ár n-ollscoileanna a neartú, agus
- cothromaíocht idir maoiniú cláir agus maoiniú bonneagair.

Tá na gnéithe seo go léir ag córas taighde agus nuálaíochta, agus tá sé tábhachtach go ndéanaimid ár ndícheall tacú leis an éagsúlacht gníomhaíochta seo ar bhealach a fhágann gur féidir le hÉirinn barr a cumais a bhaint amach ó thaobh taighde, eacnamaíochta agus sochaí de. Bainfear é sin amach trí leanúint de bharr feabhais sa taighde agus sa phróiseas piarmheasúnaithe idirnáisiúnta a chur i gcríoch ár gclár.

“Ba bhliain ghnóthach tháirgiúil í an chéad bhliain – le straitéis nua forbartha, sraith nua clár agus tionscnamh seolta agus éachtaí suntasacha bainte amach ag ár bpobal taighde.”

Le straitéis nua Thaighde Éireann, [‘Fiosracht. Cumas. Iomaíochas – Todhchaí Thaighde agus Nuálaíochta na hÉireann a Leagan Amach’](#), cuirtear Taighde Éireann chun cinn mar ghníomhaireacht forbartha taighde agus nuálaíochta. Tá tábhacht bhunúsach ag baint leis an aistriú sin ó mheon maoinithe go meon forbartha.

Léirítear sa straitéis an raon éagsúil peirspictíochtaí, cuspóirí, ábhar imní, moltaí agus léargais ar chualamar trácht orthu – agus ar éisteamar leo – ó na céadta páirtí leasmhar luachmhar ar fud na tíre agus go hidirnáisiúnta, a ndeachaigh muid i gcomhairle go forleathan leo agus an straitéis á ceapadh againn le 12 mhí anuas.

Tá an straitéis bunaithe ar thrí théama tionchair idirnasctha – Tallann, Geilleagar agus an tSochaí. Le chéile, léiríonn siad ár gcreideamh go bhfuil daoine i gcroílár an chórais; go bhfuil

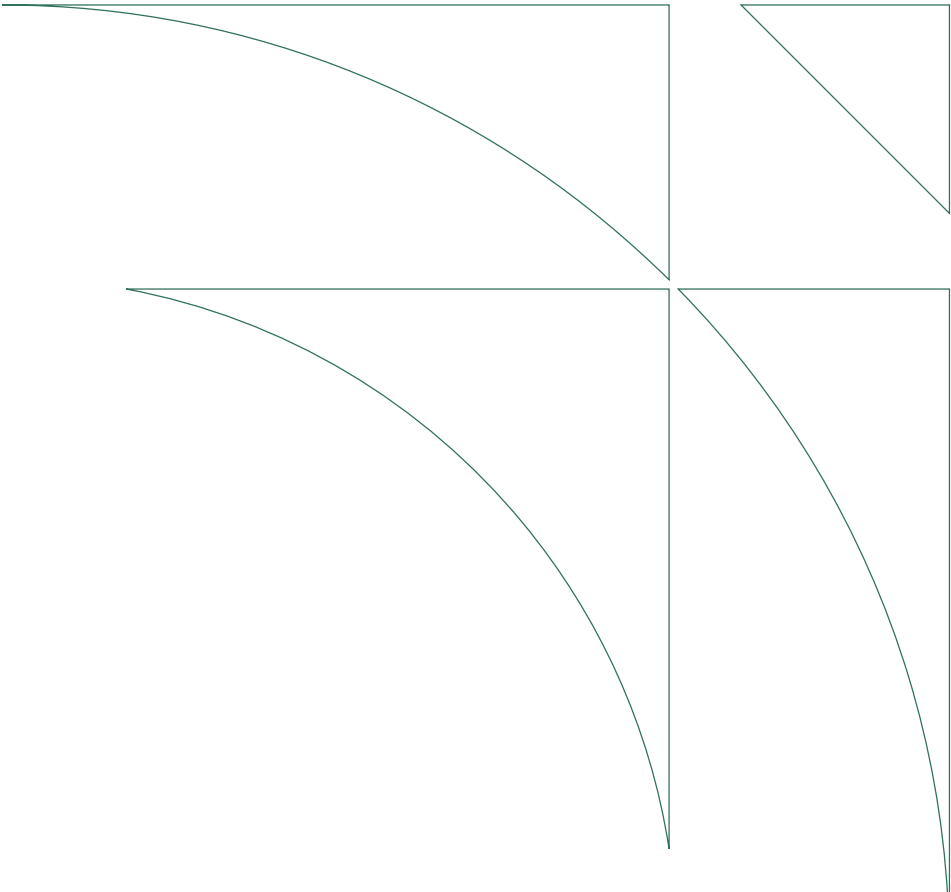
nuálaíocht atá bunaithe ar thaighde bunriachtanach don iomaíochas agus don táirgiúlacht; agus nach mór don taighde sin freastal ar leas an phobail ar deireadh.

Saineofar sna téamaí sin ár dtosaíochtaí straitéiseacha, an chaoi a n-infheistimid agus na torthaí is mian linn a bhaint amach sna cúig bliana amach romhainn. Leagfaidh na téamaí sin amach na comhpháirtíochtaí a bhunaímid agus treoróidh siad an chaoi a ndéanaimid teagmháil lenár bpáirtithe leasmhara.

I mbliana, seoladh cláir nua ar nós Imscrúdaitheoirí, a cheadaíonn, den chéad uair riamh, do gach disciplín iarratas a dhéanamh ar bhonn bliantúil ar leibhéil maoinithe taighde atá iomaíoch go hidirnáisiúnta. Le linn 2026 cinnteoidimid go ndéanfar gach clár oidhreachta a athnuachan le dearcadh Taighde Éireann, a bheidh ailínithe lenár gculpóir agus lenár straitéis nua.

Ina theannta sin, tá glaonna nua seolta nó fógartha againn a léiríonn an uaillmhian leanúint d’iomaíochas an chórais a mhéadú. Tá Tallann Dhomhanda Éireann tiomanta do thaighdeoirí ceannródaíocha idirnáisiúnta a mhealladh chuig ár n-ollscoileanna. Is infheistíocht ó ghlúin go glúin é INSPIRE i mbonneagar taighde agus nuálaíochta a bheidh mar bhonn agus mar thaca ag iomaíochas fadtéarmach ár n-ollscoileanna.

“Is é an maoiniú an phríomhuirlis trína gcuirfimid ar fáil é, ach táimid “níos mó ná maoinitheoir” freisin. Is comhpháirtí straitéiseach, ceannaire smaoinimh agus tionólaí sinn ar ár n-uaillmhian náisiúnta maidir le taighde agus nuálaíocht.”

Tá sé rithábhachtach a thabhairt chun suntais go bhfuil na modhanna agus na cláir nua seo mar bhonn agus mar thaca ag tiomantas chun feabhas a chur ar an timpeallacht ina n-oibríonn ár bpobal taighde. Cuirfidh an timpeallacht fheabhsaithe seo ar chumas an phobail a bheith samhlaíoch, smaointe suaiteacha a fhorbairt, dul i gcomhpháirtíocht go réamhghníomhach go hidirnáisiúnta agus an phóiriúlacht a thógáil ina sreabhann smaointe agus daoine idir ár n-ollscoileanna agus ár n-institiúidí cultúrtha, an tionscal, eagraíochtaí beartais phoiblí agus an rialtas.

Is dúshlán iad sin dar ndóigh. Tá rátaí rathúlachta na n-iarratas fós ró-íseal – in Éirinn agus san Eoraip araon. Tá an infheistíocht phoiblí sa taighde agus sa nuálaíocht fós íseal i gcomparáid le geilleagair bheaga ardfhorbartha eile agus is dúshlán é sin, de réir mar a fhéachann Éire le leas iomlán a bhaint as acmhainneacht taighde agus nuálaíochta an chórais. Tá an nascacht idir ár n-éiceachórais taighde agus nuálaíochta fós fo-optamach agus ní mór dúinn leanúint de bheith ag iarraidh naisc fheabhsaithe a thógáil chun a chinntiú go mbainfidh ár n-infheistíochtaí taighde na tionchair chearta amach. Ár n-ullmhacht chun leas a bhaint as an deis nua atá ann maoiniú Eorpach méadaithe a dhíriú ar riachtanais

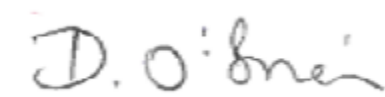
agus ullmhú ina leith. Tá Taighde Éireann tiomanta aghaidh a thabhairt ar na dúshlán sin agus a chinntiú go bhfaighidh Éire na torthaí is fearr ónár n-infheistíocht taighde agus nuálaíochta.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Taoiseach Michael Martin TD agus leis an Aire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, James Lawless TD, agus leis an iliomad ionadaithe tofa a thacaigh le fíis agus misean Thaighde Éireann in 2025.

Ba mhaith liom aitheantas agus buíochas a thabhairt do gach fostaí de chuid Taighde Éireann as a dtiomantas agus a dtacaíocht leanúnach chun ár spriocanna a bhaint amach. Tréimhse dhúshlánach athraithe agus deiseanna a bhí ann d'fhoireann Thaighde Éireann, agus ghlac siad lenár gcuspóir agus lenár gcur chuige nua maidir le seachadadh. Tá baill foirne ag Taighde Éireann a bhfuil dúil as cuimse acu inár misean, agus is sárchumhacht é seo don ghníomhaireacht. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le Bord Thaighde Éireann as a dtacaíocht, a saineolas agus a dtiomantas don ghníomhaireacht nua a bhunú agus as cuidiú linn ár n-uaimhian agus ár bhfócas a mhúnlú.

Gabhaim buíochas leis an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta agus le Ranna agus Gníomhaireachtaí Rialtais eile, go háirithe Fiontraíocht Éireann, GFT Éireann, an tÚdarás um Ard-Oideachas, an Bord Taighde Sláinte agus go leor eile as a dtacaíocht agus a gcomhoibriú leanúnach.

Aithním an rannchuidiú luachmhar a dhéanann Institiúidí Ardoideachais na hÉireann. Gabhaim buíochas freisin lenár maoinitheoirí idirnáisiúnta comhoibritheacha agus lenár gcomhpháirtithe tionscail as a rannpháirtíocht agus a dtacaíocht chun ár gcláir agus dámhachtainí comhpháirtíochta a chómhaoiniú. Aithním gurb iad na taighdeoirí bunchloch an chórais ar fad, agus gabhaim buíochas leo as a ndíograis, a ndúspéis agus a bhfís.

An Dr Diarmuid O'Brien

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Meitheamh 2026

02.

Buaicphointí 2025

Taighde ar thionscail chruthaitheacha idir an Ríocht Aontaithe agus Éire

Thug ceardlann scóipe shuntasach idir an Ríocht Aontaithe agus Éire in Birmingham 60 páirtí leasmhar ón dá thír le chéile chun deiseanna nua a fhiosrú le haghaidh comhoibriú idirdhisciplíneach i dtaighde ar thionscail chruthaitheacha.

Arna chomhóstáil ag Taighde Éireann agus ag Comhairle Taighde Ealaíon agus Daonnachtaí na Ríochta Aontaithe agus na hÉireann (AHRC), tugadh le chéile sa cheardlann saineolaithe ó na tionscail chruthaitheacha chun téamaí taighde tosaíochta a shainaithint agus chun athbhreithniú a dhéanamh ar an bhfianaise atá ann cheana.

Ag tógáil ar an rath a bhí ar an gcomhar idir an Ríocht Aontaithe agus Éire maidir le daonnachtaí digiteacha, ba í an cheardlann an chéad chéim i dtreo tionscnamh déthaobhach nua a dearadh chun tionchar suntasach a bhaint amach agus acmhainneacht taighde na dtionscal cruthaitheach a neartú ar fud an dá thír.

Naisc taighde idirnáisiúnta a dhoimhniú

Feabhsaíodh an neartú atá á dhéanamh ar an gcomhar taighde tríthaobhach ar fud na Stát Aontaithe, na hÉireann agus Thuaisceart Éireann le comhinfhleistíocht €7 milliún tríd an gClár Comhpháirtíochta Taighde agus Forbartha idir na Stáit Aontaithe agus Éire, lena dtacaítear le ceithre dhámhachtain taighde chomhoibríocha ar fud 10 n-institiúid ardoideachais agus lena gcuirtear chun cinn obair i réimsí amhail líonraí cumarsáide agus cúram sláinte. Leanann an clár de bheith ag neartú comhoibriú taighde agus tionscail, tar éis 98 dtionscadal comhpháirtíochta a mhaoiniú ó 2006.

An tseachtain chéanna, bhronn an Taoiseach Micheál Martin Bonn Eolaíochta Lá Fhéile Pádraig Taighde Éireann in Washington D.C. ar an Ollamh Richard Kearney agus ar an Uasal Michael Dowling, mar aitheantas ar an méid eisceachtúil a chuir siad leis an éiceachóras taighde agus leis an gcomhoibriú idir na Stáit Aontaithe agus Éire.

Le chéile, déanann an infheistíocht agus an t-aitheantas naisc taighde idirnáisiúnta na hÉireann a dhoimhniú agus cuideoidh sé le comhpháirtíochtaí níos láidre fós a chothú sna blianta amach romhainn.

Sa phictiúr (c-d): Uachtarán agus POF Northwell Health, an tUas. Michael Dowling (faighteoir boinn tionscail), Charles B Seelig Ollamh san Fhealsúnacht i gColáiste Bhostún, an tOll Richard Kearney (faighteoir boinn acadúil), agus an Taoiseach Micheál Martin TD ag an imeacht mór le rá de chuid Thaighde Éireann um Bonn Lá Fhéile Pádraig i Washington D.C.

Íomhá: John Harrington Photography

An mol um luasghéarú ó thaighde go tráchtálú

Thug Taighde Éireann an Clár Mol um Luasghéarú ó Thaighde go Tráchtálú (Mol ARC) isteach chun aghaidh a thabhairt ar bhearna atá sainaitheanta le fada i dtacaíocht na hÉireann chun taighde ceannródaíoch a thráchtálú. Arna chómhaoiniú ag Rialtas na hÉireann agus ag an Aontas Eorpach trí chláir réigiúnacha CFRE, bunaíodh trí Mhol náisiúnta leis an tionscnamh chun taighde ardacmhainneachta a threorú i dtreo tionchar tráchtála agus sochaíoch.

Tá teiripí agus bithábhair nua á gcur chun cinn ag Mol ARC don Teiripic i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, agus tá dlús á chur ag Mol ARC OT Bhaile Átha Cliath do TFC le taighde aistritheach in TFC agus IS. Tá Mol ARC do Theicneolaíocht Sláinte in Ollscoil na Gaillimhe ag tacú le tionscadail teicneolaíochta leighis agus tionscadail sláinte nasctha ar scála náisiúnta.

I dteannta a chéile, neartaíonn na Moil cumas na hÉireann chun taighde a dhéanamh ar nuálaíocht dírithe ar an taighde trí thacú le foirne chun smaointe a aistriú go dtí réitigh a bhfuil fíorthionchar acu.

Sa phictiúr (c-d): Marie Harnett, Rannóg AE, Tionól Réigiúnach an Deiscirt; David Kelly, Stiúrthóir Thionól Réigiúnach an Deiscirt; Michael McGrath, Oifigeach Náisiúnta Cumarsáide, Ballstát; An tOllamh Sarah Jane Delany, Ceannaire an Mhoil ARC do TFC (OT Bhaile Átha Cliath); An tAire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, James Lawless TD; An tOllamh Vincent Kelly, Ceannaire an Mhoil ARC do Theiripic (TCD); Michael Horgan, Cathaoirleach, Taighde Éireann; agus Helen Kearns, Ceann na Meán, Cumarsáid, Ionadaíocht Bhaile Átha Cliath an Choimisiúin Eorpaigh, ag seoladh Chlár an Mhoil ARC.

Íomhá: Jason Clarke Photography

Dul chun cinn mioninchinn ag ionad Thaighde Éireann

D’fhógair taighdeoirí ag Ionad CÚRAM Thaighde Éireann um Fheistí Leighis go raibh dul chun cinn suntasach déanta acu i “mion-inchinní” saotharlainne, nó in orgánóidigh cheirbreach, rud a chuir ar a gcumas maireachtáil ar feadh tréimhse níos faide agus níos fearr mar shamhail d’fheidhm agus de ghalar inchinne an duine.

Faoi stiúir an Dr Mihai Lomora, d’úsáid an fhoireann idirdhisciplíneach hidreaghlóthach bhog atá comhoiriúnach go bitheolaíoch agus prótacal fáis oiriúnaithe chun cealla foirmithe soithigh fola a spreagadh chun dul isteach go domhain sna horgáin. Mar thoradh ar an gcur chuige sin, tharla bás cille ag rátá trí huaire níos lú agus tháinig gnéithe chun cinn atá cosúil leis an mbacainn fola-inchinn.

Arna fhoilsiú in Advanced Science, cuireann an dul chun cinn le hábharthacht fhiseolaíoch orgánóideach ceirbreach agus neartaíonn sé a n-acmhainneacht mar uirlisí chun staidéar a dhéanamh ar dhálaí amhail stróc, galar Alzheimer agus galar Parkinson.

Tallann Dhomhanda Éireann

Sheol an Rialtas Tallann Dhomhanda Éireann, clár nua atá deartha chun ceannairí taighde den chéad scoth agus daoine atá ag teacht chun cinn a mhealladh go hÉirinn. Agus é á bhainistiú ag Taighde Éireann thar ceann na Roinne Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, tacóidh an tionscnamh €8 milliún in aghaidh na bliana le suas le 15 taighdeoir gach bliain, lena n-áirítear na costais a bhaineann lena ngníomhaíochtaí taighde a athlonnú agus lena bhfoirne taighde a bhunú.

Tugann Tallann Dhomhanda Éireann deis do thaighdeoirí a gcuid oibre a thógáil laistigh de cheann de na timpeallachtaí taighde is comhoibríche san Eoraip, arna neartú ag naisc tionscail agus rochtain ar mhaoiniú Eorpach. Leis an infheistíocht sin, leathnófar bonn eolais na hÉireann agus cuirfear lena cumas taighdeoirí den scoth a mhealladh sna blianta amach romhainn.

Fóram Thaighde Éireann

Bhí Fóram Thaighde Éireann ar siúl an 5 Meitheamh, bliain amháin ó síníodh an tAcht um Thaighde agus Nuálaíocht lenar bunaíodh Taighde Éireann faoin ndlí. Ghlac níos mó ná 250 duine páirt san imeacht hibrídeach aon lá, a thug páirtithe leasmhara ó gach cearn den chóras taighde agus nuálaíochta le chéile.

Labhair an tAire James Lawless leis na rannpháirtithe agus chuaigh sé leis an Dr Eoin O’Sullivan ó Ollscoil Cambridge chun plé domhain a dhéanamh ar thosaíochtaí taighde agus nuálaíochta na hÉireann amach anseo. Scrúdaigh seisiúin phainéil taighde den scoth, comhoibriú le haghaidh nuálaíochta, agus comhchruthú, le hionchur ó chainteoirí ó earnálacha an ardoideachais, an rialtais, na fiontraíochta agus an phobail taighde. Bhí Research Shorts sa chlár freisin a léirigh obair ó thaighdeoirí ag céimeanna éagsúla gairme.

Neartaigh an fóram naisc ar fud an phobail taighde agus nuálaíochta, ag tacú le peirspictíochtaí comhroinnte agus ag cabhrú le tosaíochtaí amach anseo a mhúnlú.

Sa phictiúr (c-d): An tOllamh Eoin O’Sullivan, Ollscoil Cambridge, leis an Aire James Lawless TD ag Fóram Thaighde Éireann 2025.

Íomhá: Jason Clarke Photography

Tacaíonn Clár na nImscrúdaitheoirí le gach disciplín

Osclaíodh Clár na nImscrúdaitheoirí, tionscnamh suaitheanta nua a mhaoiníonn taighde den scoth ar fud na ndisciplíní uile, i mí Iúil 2025. Tacaíonn sé le hobair idir thaighde atá bunaithe ar fhiosracht a ghineann eolas nua, agus thaighde feidhmeach a fhorbraíonn réitigh agus nuálaíochtaí, lena n-áirítear i réimsí sóisialta agus cultúrtha.

Bhí an glao oscailte do thaighdeoirí neamhspleácha seanbhunaithe agus do thaighdeoirí neamhspleácha atá ag teacht chun cinn ar chomhlíon a dtograí cuspóirí an chláir: taighde ceannródaíoch a chumasú, tacú le hoiliúint agus forbairt (lena n-áirítear taighdeoirí PhD agus iardhochtúireachta), cumas agus cáil na hÉireann maidir le taighde den scoth a neartú, maoiniú Eorpach agus idirnáisiúnta a ghíaráil, comhpháirtíochtaí comhoibríocha a chothú, agus tionchar a chur chun cinn ar fud réimsí sóisialta, cultúrtha, eacnamaíocha agus comhshaoil.

Cuireann Clár na nImscrúdaitheoirí bunús láidir ar fáil chun taighde den scoth a chur chun cinn agus chun tacú leis an gcéad ghlúin eile de dhaoine tréitheacha. Cuidíonn sé lena chinntiú go leanfaidh Éire de bheith iomaíoch ar fud an domhain i ngach disciplín.

Garsprioc €200 milliún d’Fhís Eorpach

Bhain Taighde Éireann cloch mhíle shuntasach amach, agus d’éirigh leis €200 milliún a fháil i maoiniú ón gComhairle Eorpach um Thaighde (CET) faoin gelár Fís Eorpach (2021–2027), rud a tharraing aird ar neart phobal taighde na hÉireann agus ar an tionchar méadaitheach atá aige san Eoraip. Is í an Chomhairle Eorpach um Thaighde (CET) an phríomheagraíocht maoinithe Eorpach don taighde ceannródaíoch, agus feidhmíonn Taighde Éireann mar Thoscaire Náisiúnta CET agus mar Phointe Teagmhála Náisiúnta. Ina theannta sin, in 2025, bhain Éire cloch mhíle mhaoiniúcháin €1 bhilliún amach faoin gelár Fís Eorpach.

Bhí neart an tionchair sin le feiceáil freisin i mí Aibreáin, nuair a chuir Taighde Éireann fáilte roimh an Ollamh Maria Leptin, Uachtarán CET, d’Fhóram Tionchair CET náisiúnta. Ag an ócáid, tugadh le chéile buaiteoirí CET, taighdeoirí, lucht déanta beartas agus ceannairí ardoideachais. Phléigh siad éachtaí agus acmhainneacht na hÉireann amach anseo san Eoraip. Leagadh béim sa phlé ar bhunús láidir na hÉireann maidir le tallann agus comhoibriú agus ar a thábhachtaí atá tacaíocht leanúnach don taighde ceannródaíoch.

Tharraing an t-imeacht aird ar rannchuidiú méadaitheach na hÉireann le taighde Eorpach agus ar an tábhacht a bhaineann le rannpháirtíocht níos doimhne le comhpháirtithe an Aontais.

Sa phictiúr: Uachtarán CET, an tOllamh Maria Leptin, ag Fóram Tionchair CET Taighde Éireann.

Íomhá: Finbarr O’Rourke Photography

Barr feabhais i stair na hailtireachta a aithint

Ainmníodh an saineolaí ailtireachta agus staire ceardaíochta, an tOllamh Christine Casey, Ollamh le Stair na hAiltireachta i gColáiste na Tríonóide, mar Thaighdeoir na Bliana i mí Eanáir 2025.

Údarás idirnáisiúnta ar Chathair Bhaile Átha Cliath agus ar an taobh istigh d'fhoirgnimh luath nua-aimseartha san Eoraip, sa Bhreatain agus in Éirinn, d'fhoilsigh sí go forleathan ar ailtireacht na hÉireann, lena n-áirítear dhá imleabhar sa tsraith *Yale University Press Buildings of Ireland*. Ghnóthaigh a staidéar suntasach *Making Magnificence* (Yale, 2017) Bonn Alice Davis Hitchcock.

Tá aird tarraingthe ag a cuid taighde ar chleachtas ceardaíochta in ailtireacht an ochtú haois déag agus tá sí mar bhonn agus mar thaca ag an tionscadal STONE-WORK atá á mhaoiniú ag CET agus atá á stiúradh aici. D'fhéadfadh a saothar idirdhisciplíneach ar fud stair agus geolaíocht na hailtireachta, na ceardaíochta agus na socheacnamaíochta eiseamláir nua a leagan síos don taighde stairiúil.

Bronnadh an gradam seo mar chuid de Dhámhachtainí Taighdeoir na Bliana (oidhreacht de chuid CTÉ).

Sa phictiúr: Buaiteoir Ghradam Taighdeoir na Bliana Christine Casey, Ollamh le Stair na hAiltireachta i gColáiste na Tríonóide. Ó scríobhadh an scéal seo, fuair Taighde Éireann an drochscéala go raibh an tOllamh Christine Casey tar éis bás a fháil i mí Lúnasa 2026. Ba mhaith linn comhbhrón ó chroí a dhéanamh lena muintir, lena cairde, lena comhghleacaithe agus lena mic léinn. Mairfidh sí i gcuimhne na ndaoine mar gheall ar an obair eisceachtúil atá déanta aici ar son stair agus léann na hailtireachta.

.....

Taighde ar na daonnachtaí arna mhaoiniú ag HERA

Le trí thionscadal a fuair tacaíocht ó Thaighde Éireann in 2025 faoi ghlaio HERA ‘Géarchéimeanna – Peirspictíochtaí ó na Daonnachtaí’, leagtar béim ar ról ríthábhachtach na nEalaíon, na nDaonnachtaí agus na nEolaíochtaí Sóisialta (AHSS) maidir le haghaidh a thabhairt ar dhúshláin shochoaíocha chomhaimseartha. Is comhpháirtíocht sheanbhunaithe Eorpach é HERA a thacaíonn le taighde trasnáisiúnta faoi stiúir na ndaonnachtaí, agus tá Éire rannpháirteach ann le breis agus 20 bliain anuas.

Oibríonn CoastARTS (Ollscoil na Gaillimhe) le healaíontóirí agus le pobail chósta chun naisc idir géarchéimeanna roimhe seo agus athrú comhshaoil a fhiosrú. Comhcheanglaíonn CHRYSES (COC) miotais, scéalaíocht agus sonraí eolaíocha chun tuiscint an phobail ar ghéarchéimeanna comhshaoil agus sláinte a fheabhsú. Scrúdaíonn Home in Crisis (COC) an chaoi a bhfuil an t-athrú aeráide ag athmhúnlú eispéiris an bhaile, an mhuintearais agus an easáitithe ar fud na hEorpa.

I dteannta a chéile, léiríonn na tionscadail mhaoinithe an chaoi a gcabhraíonn taighde na ndaonnachtaí le daoine géarchéimeanna a thuiscint agus freagairt dóibh.

Comhpháirtíocht chun géinteiripe a chur chun cinn

Rinne Taighde Éireann agus APC Teo. cómhaoiniú ar TRANS-AM, comhpháirtíocht straitéiseach €2 mhilliún, cúig bliana atá dírithe ar athrú ó bhonn a dhéanamh ar an gcaoi a ndéantar ardteiripí géine. Faoi stiúir an Ollaimh Niall Barron ag an Institiúid Náisiúnta um Thaighde agus Oiliúint Bithphróiseála (NIBRT) agus COBÁC, tacaíonn an tionscadal le hocht bpost taighde agus tugann sé le chéile comh-thaighdeoir ar fud an dá institiúid. Tá an fhoireann ag obair chun cur chuige níos éifeachtaí, níos inscálaithe agus níos éifeachtúla ó thaobh costas de a fhorbairt maidir le teiripí géine a tháirgeadh agus a anailísiú, atá fós casta agus costasach a mhonarú.

Oibreoidh APC Teo., ceannaire domhanda i bhforbairt próisis agus mac-chuideachta rathúil ó SSPC, Ionad Taighde Éireann um Chógaisíocht, go dlúth le comhpháirtithe acadúla chun dlús a chur leis an nuálaíocht agus chun tacú le cleachtas tionsclaíoch a dhéanamh de thaighde.

Le comhpháirtíochtaí straitéiseacha amhail TRANS-AM, déantar an comhar fiontraíochta-acadúil a dhoimhniú agus tacaítear le taighde lena neartaítear seasamh na hÉireann in ard-bhiththeiripic agus lena soláthraítear fíorthairbhí d’othair agus don tionscal san am céanna.

Sa phictiúr (c-d): Mark Barrett, Príomhoifigeach Feidhmiúcháin agus Comhbhunaitheoir, APC Teo. agus VLE Therapeutics; An tAire James Lawless TD, an Dr Siobhan Roche, Stiúrthóir Taighde don Gheilleagar, Taighde Éireann, agus Brian Glennon, Grúpa CTO agus Comhbhunaitheoir, APC Teo. agus VLE Therapeutics.
Íomhá: Jason Clarke Photography

INSPIRE – bonneagar taighde a athrú ó bhonn

Chuir dhá fhorbairt shuntasacha bonneagar taighde náisiúnta na hÉireann chun cinn in 2025. Sheol an Rialtas INSPIRE, infheistíocht shuntasach €750 milliún chun bonneagar taighde a athrú ó bhonn ar fud na hearnála ardoideachais idir 2026 agus 2031. Déanfaidh Taighde Éireann INSPIRE a bhainistiú i gcomhpháirt leis an Údarás um Ard-Oideachas, ag cinntiú go ndéanfar seachadadh comhordaithe ar threalamh ceannródaíoch agus ar shaoráidí comhroinnte.

I mí an Mhárta, fuair naoi dtionscadal €17.7 milliún trí Chlár Bonneagair Taighde Thaighde Éireann, ag tacú le cumais nua i réimsí amhail eolaíocht mhuirí, ardíomháu, agus taighde ar ábhair.

Léiríonn na tionscnaimh tiomantas neartaithe fadtéarmach chun na huirlisí agus na timpeallachtaí is gá a thabhairt do phobal taighde na hÉireann chun taighde den scoth a dhéanamh i ngach disciplín.

Taispeántas an Chiste Dúshláin Náisiúnta

Chuir an Ciste Dúshláin Náisiúnta taighde dírithe ar réitigh agus bunaithe ar mhisean chun cinn le linn 2025, ag tacú le foirne a thugann aghaidh ar aistriú glas agus claochlú digiteach na hÉireann.

I mí an Mhárta, bronnadh maoiniú Grow Phase ar ghrúpa deiridh foirne do thionscadail i mbonneagar iompair, athchúrsáil dramhaíola, tógáil inbhuanaithe, dobharshaothrú agus córais tacaíochta cinntí do tháirgeadh bia, agus chuir Coimisinéir an AE Michael McGrath fáilte roimh a ndul chun cinn.

Ar an 30 Aibreán, d'óstáil Taighde Éireann taispeántas i bPáirc an Chrócaigh, inar leagadh béim ar 34 thionscadal Grow Phase, agus €500,000 ar feadh 12 mhí á fháil ag gach ceann acu. I mí na Nollag, fógraíodh an dara grúpa d'fhoirne a bhuaigh duaiseanna, lena n-aithnítear tionscadail i réimse an fhuinnimh, na hathléimneachta digití, na sábháilteachta pobail agus na hinbhuanaitheachta comhshaoil.

Léiríonn na forbairtí sin ar fud 2025 an chaoi a dtacaíonn an Ciste Dúshláin Náisiúnta le taighde a bhfuil acmhainneacht láidir aige tairbhí fiúntacha sóisialta, eacnamaíocha agus comhshaoil a sholáthar d'Éirinn.

Sa phictiúr (c-d): An Dr Christina Thorpe, OT Bhaile Átha Cliath, tionscadal GroSafe; An Dr Ruth Freeman, Stiúrthóir Taighde don tSochaí ag Taighde Éireann; Michael McGrath, Coimisinéir an Aontais Eorpaigh; An Dr Indiana Olbert, Ollscoil na Gaillimhe, tionscadal StopFloods; An Dr Yuanyuan Chen, Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (TUS), Tionscadal Traceless; agus an tOllamh Fabiano Pallonetto, Ollscoil Mhá Nuad, tionscadal RENEW.

Íomhá: Jason Clarke Photography

30 bliain de Sheachtain na hEolaíochta

Rinne Seachtain na hEolaíochta ceiliúradh ar a 30ú bliain i mí na Samhna, le 14 fhéile agus 532 imeacht ar siúl ar fud na hÉireann, ag sroicheadh lucht féachana de bheagnach 125,000 duine. Arna chomhordú ag Taighde Éireann, leis an bhfeachtas iarradh ar dhaoine an téama "Ansin. Inniu. Amárach." a fhiosrú, machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ar mhúnlaigh taighde ár saol agus ar an gcaoi ar féidir le léargais roimhe seo cinntí faoin todhchaí a threorú.

Tharraing bliain an chomórtha aird ar thiomantas seanbhunaithe Thaighde Éireann don oideachas agus do rannpháirtíocht an phobail, ag tabhairt pobail, scoileanna agus teaghlaigh le chéile trí ghníomhaíochtaí eolaíochta inrochtana agus cruthaitheacha. I measc na n-imeachtaí taispeántais bhí Macnas ag Margadh Marina i gCorcaigh agus Músaem na Gealaí Luke Jerram i mBaile Átha Cliath.

Léiríonn sroicheadh Sheachtain na hEolaíochta tiomantas Taighde Éireann chun a chinntiú gur féidir le daoine ar fud na hÉireann rochtain a fháil ar thaighde, é a thuiscint agus páirt a ghlacadh ann.

San íomhá ag Seachtain na hEolaíochta 2025 i gCorcaigh, léirigh an chuideachta amharclainne iontach Macnas léiriú cumhachtach nua ag iniúchadh téama chailliúint na bithéagsúlachta. Tumadh an lucht féachana in eispéireas beoga ina raibh drumadóirí, siúlóirí ar chosa croise, puipéad ollmhór agus suiteáil túr Gealaí, iad fite go léir in insint inar leagadh béim ar an ngéarghá atá le gnáthóga nádúrtha na hÉireann a chosaint. **Íomhá:** Emilija Jefremova

03.

Tallann: Daoine a Chumhachtú

Tallann: Daoine a Chumhachtú

Tá cáil ar thallann na hÉireann. Éilíonn sochaí agus geilleagar rathúil, seirbhís phoiblí nuálach agus córas ardoideachais iomaíoch píblíne éagsúil taighdeoirí oilte a spreagtar, a dtacaítear leo agus a bhfuil an spás acu eolas nua a shaothrú, comhoibriú agus a n-uaimhianta a bhaint amach.

Tá ról ríthábhachtach ag Taighde Éireann maidir le córas taighde agus nuálaíochta na hÉireann a neartú trí infheistíocht a dhéanamh i dtallann náisiúnta agus dhomhanda- ag gach céim ghairme, idir thaighdeoirí iarchéime agus taighdeoirí luathghairme agus cheannairí taighde seanbhunaithe.

Trí chur chuige idirdhisciplíneach, fionnachtain, cruthaitheacht agus nuálaíocht a chur chun cinn i ngach disciplín, tá eolas agus smaointe nua á n-aistriú againn a rachaidh chun tairbhe do dhaoine agus do phobail i ngach cuid den tír, agus iomaíochas fadtéarmach na hÉireann á neartú san am céanna.

Seo a leanas samplaí ó gach cearn den chóras, a léiríonn neart na hinfheistíochta leanúnaí i dtallann, conairí gairme, scileanna, ceannaireacht agus tionchair, ag tacú le hathléimneacht fhadtéarmach agus cumas taighde.

8,241

duine ag obair ar thionscadail a dtugann Taighde Éireann tacaíocht dóibh

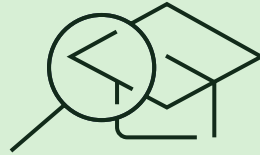
1,032

taighdeoirí agus comh-phríomhthaighdeoirí maoinithe

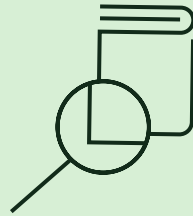
3,230

PhD maoinithe ar fud gach disciplín

1,487

gcomhalta iardhochúireachta maoinithe i ngach disciplín

5,887

bhfoilseachán taighde tuairiscithe

9

dtionscadal seachadta €17.7m trí Chlár Bonneagair Thaighde Éireann

Léargas

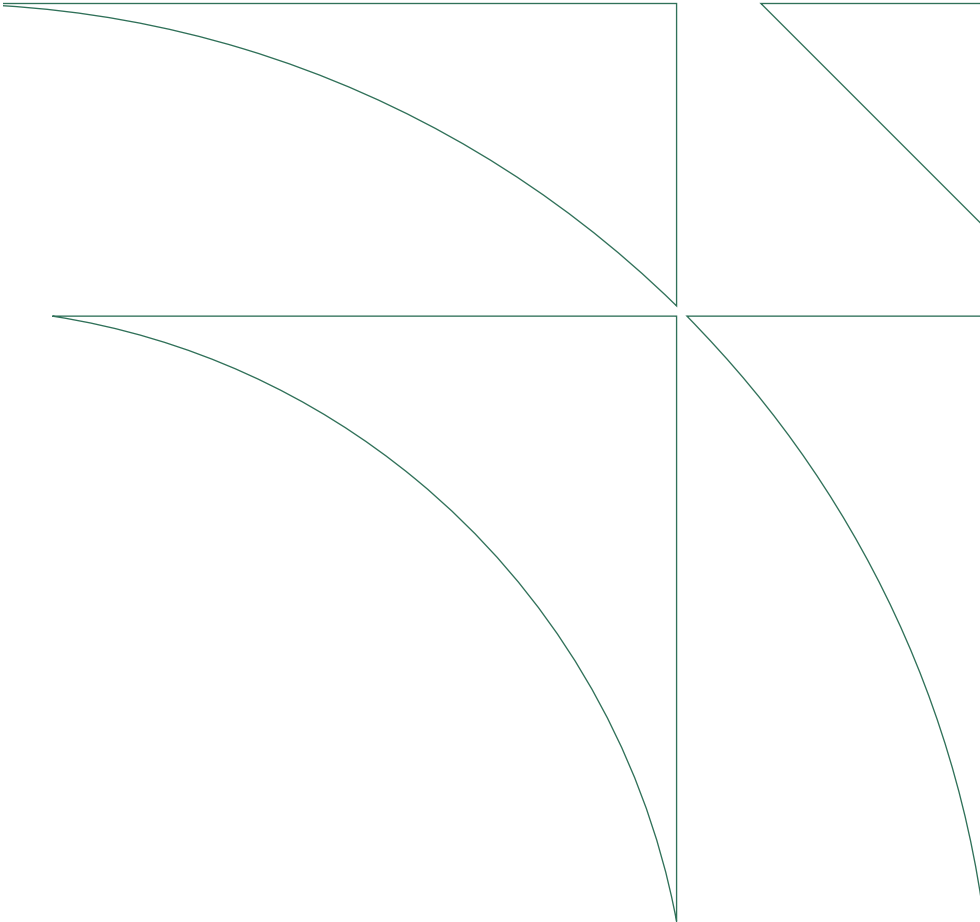
Tallann thaighde den scoth mhealladh

Sheol an tAire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, James Lawless TD, **Clár Thallann Dhomhanda Éireann** i mí Iúil 2025 chun daoine atá ag teacht chun cinn i lár a ngairme agus ceannairí taighde seanbhunaithe a thabhairt go hÉirinn.

Cuireadh spéis eisceachtúil idirnáisiúnta ann agus leag sé béim ar an tóir mhéadaitheach atá ag Éirinn mar áit chun gairm taighde a thógáil ar sna disciplíní uile. Le níos mó ná 170 léiriú spéise faighte ó gach cearn den domhan, léirigh sé go bhféachann taighdeoirí ar fud an domhain ar Éirinn mar thimpeallacht shocair chomhoibríoch chun a gcuid oibre a dhéanamh.

Mar cheannaire straitéiseach i gcomhpháirtíochtaí gníomhacha a fhorbairt ar sa chóras taighde agus nuálaíochta, tá Taighde Éireann ag bainistiú an chláir le buiséad bliantúil de €8 milliún agus táthar ag súil go maoineoidh sé thart ar 15 thaighdeoir le linn na chéad sé bliana, lena n-áirítear tacaíocht dá ngníomhaíochtaí taighde agus bunú a bhfoirne taighde. Leis an gclár, maoineofar taighde i ngach disciplín laistigh de shainchúram Thaighde Éireann, agus béim á leagan ar réimsí straitéiseacha a bhfuil tábhacht ag baint leo d’Éirinn.

Leis an obair sin, neartófar ár gcumas náisiúnta agus tacófar le sprioc na hÉireann gilleagar atá iomaíoch agus bunaithe ar eolas a neartú.

Léargas

Teorainneacha taighde na hÉireann a chur chun cinn

Thug an **Clár Frontiers for the Future** dhá fhógra mhóra maoinithe in 2025, lenar tacaíodh le smaointe fiosracha a bhfuil ardacmhainneacht ag baint leo.

D'fhógair an tAire James Lawless €23.6 milliún do 23 dheontas d'earnálacha na hintleachta saorga (IS), an chúraim sláinte, na talmhaíochta, an fhuinnimh agus an iompair. I measc na samplaí bhí MRI cairdiach faoi thiomáint IS in Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (OCBÁC); staidéar RCSI ina ndéantar imscrúdú ar éifeachtaí fadtéarmacha COVID-19 ar bhaictéir i bputóga leanaí, ar scileanna sóisialta agus ar fhorbairt teanga; taighde in Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne (TUS) ina ndéantar iniúchadh ar mhiocrorgánaigh i bhfeamainn chun comhdhúile a shainaithint a d'fhéadfadh táirgeacht barr a fheabhsú; agus obair in Ollscoil Luimnigh (UL) chun meaisínfhoghlaim a chur i bhfeidhm ar thacair sonraí agus tús áite á thabhairt do phríobháideachas agus do chumarsáid shoiléir san am céanna. Thacaigh na gradaim seo le 86 phost taighde lena n-áirítear taighdeoirí iardhochtúireachta, mic léinn PhD, cúntóirí taighde agus foireann tacaíochta.

Fógraíodh €34.5 milliún eile i mí na Samhna, chun tacú le 39 ndeontas ar fud 12 institiúid taighde. I measc na dtionscadal bhí ábhair nua a fhorbairt le haghaidh ceallraí níos faide agus níos inbhuanaithe; ábhar steintín 3T-phriontáilte in-bhithmhille deartha ag RCSI chun cabhrú le bristeacha dromlaigh de bharr oistéapóróis a leigheas; agus d'fhorbair COC samhail ríomhaireachta chun torthaí fadtéarmacha a thuar ar bhealach níos fearr do naíonáin atá thíos caillteanas ocsaigine a bhaineann lena mbreith.

I measc na ngradam sin bhí cómhaoiniú ó Fhondúireacht Sláinte Leanaí, Breakthrough Cancer Research agus Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, ag tacú le 66 mac léinn PhD, 47 dtaighdeoir iardhochtúireachta agus 13 ról bhreise.

Léiríonn na gradaim seo, i dteannta a chéile, go bhfuil tiomantas láidir ann don taighde fionnachtanach agus go bhféadfadh tairbhí dearfacha suntasacha a bheith ag baint leis. Beidh an clár oscailte do gach disciplín amach anseo.

Sa phictiúr (c-d): An Dr Aamir Hameed, an Dr Ciara Murphy, an tAire James Lawless TD agus an Dr Jennifer Dowling, in Ollscoil Leighis agus Eolaíochtaí Sláinte RCSI ag fógairt Frontiers for the Future.

Íomhá: Finbarr O'Rourke Photography

Scannánóir dearmadta a thabhairt ar ais i bhfócas

Cé go leanann scannánaíocht agus tallann aisteoireachta na hÉireann de bheith mealltach do lucht féachana ar fud an domhain, tá beirt thaighdeoirí Éireannacha tar éis aird a tharraingt ar scannánóir a raibh a shaothar beagnach imithe as cuimhne mhuintir na tíre.

Is í Flora Kerrigan an scannánóir atá i gceist, ealaíontóir as Corcaigh a bhí gníomhach ag deireadh na 1950idí agus ag tús na 1960idí agus tharraing a cuid scannáin aird shuntasach ag an leibhéal náisiúnta agus idirnáisiúnta tráth. Craoladh a cuid beochaintí agus a gearrscannán beo-aicsin ar RTÉ agus taispeánadh iad ag féilte scannán amaitéarach a idirnáisiúnta, agus mheall siad aird meán agus clúdach ina dtaobh i nuachtáin Éireannacha agus i sainirisí scannáin. Mar sin féin, d’imigh a cuid oibre de réir a chéile ó stair scannánaíochta na hÉireann, rud a d’fhág bearna shuntasach sa taifead ar tionchar na mban ar scannánaíocht na hÉireann.

Na blianta ina dhiaidh sin, tháinig Kasandra O’Connell agus an Dr Sarah Arnold ar ríleanna atá fós ar marthain le linn a gcuid taighde ar scannánaíocht amaitéarach na mban, a choinnigh teaghlach Kerrigan slán. Tá Kasandra i gceannas ar Chartlann Scannán na hÉireann (IFA) in Institiúid Scannán na hÉireann (IFI) le breis agus 20 bliain anuas agus tá PhD á chríochnú aici anois in COC le **Scoláireacht Iarchéime Rialtas na hÉireann**. Tá scrúdú á dhéanamh aici ar stair agus

ar pholaitíocht chaomhnú na scannán, agus ar an gcaoi ar mhúnlaigh cinní institiúideacha agus dearthaí cultúrtha na meáin a sábháladh go stairiúil.

Tugann an méid sin léiriú ar cé chomh héasca is féidir le saothar cruthaitheach na mban imeacht ón taifead stairiúil, agus an chaoi a múnlaíonn beartais chaomhnaithe agus cleachtas an chuimhne chultúrtha.

Léiríonn taighde an Dr Arnold, Ollamh Comhlach le Léann na Meán in Ollscoil Mhá Nuad (MU), in ainneoin a hóige, gur ealaíontóir a bhí i Kerrigan a bhí chun cinn ar a linn féin, ag iniúchadh téamaí amhail bás, scríosadh agus dúil. Fágann an méid sin ar fad go raibh sí chun tosaigh ar na hathruithe cruthaitheacha a tharla i lár an 20ú haois in Éirinn.

Le tacaíocht ó ghradam **New Foundations**, tá siad ag obair chun scannáin Kerrigan a chatalógú agus a chur i gcomhthéacs, cuid mhaith dá saothar a athshlánú agus cuidiú lena scannáin a thabhairt chuig lucht féachana nua trí IFI Archive Player. Agus é sin á dhéanamh acu, tá tuiscint níos saibhre agus níos cruinne á tabhairt acu d’Éirinn ar a stair chruthaitheach.

Léigh a thuilleadh anseo:
[RTÉ Brainstorm - Flora Kerrigan](#) →
[Flora Kerrigan History Ireland](#) →

Sa phictiúr: Doiciméid á scrúdú in IFA.
Íomhá: Al Higgins

Sa phictiúr (c-d): An Dr Sarah Arnold agus Kasandra O’Connell i gCartlann Scannán na hÉireann (IFA) de chuid Institiúid Scannán na hÉireann.
Íomhá: Al Higgins

Léargas

Ceannairí taighde amach anseo a mhúnlú

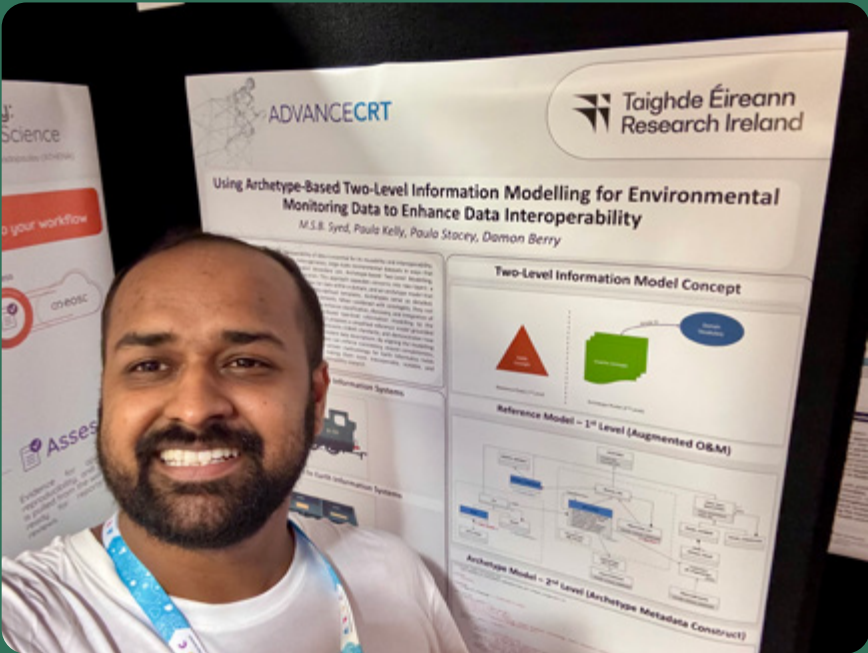
Dearadh **Clár Thaighde Éireann na nIonad le haghaidh Oiliúint Taighde (CRT)** chun na scileanna PhD agus barr feabhais is airde a fhorbairt i réimsí a bhfuil tábhacht straitéiseach ag baint leo d'Éirinn, amhail IS, eolaíocht sonraí, géanómaíocht, réaltacht atá feabhsaithe go digiteach agus ardlíonraí do shochaithe inbhuanaithe.

Mar mhúnlá PhD bunaithe ar chohórt, tá oiliúint curtha aige ar 740 mac léinn ar fud na hÉireann, agus tá a PhD curtha i gcrích go rathúil ag 308 mac léinn go dtí seo. Cinntíonn an clár seo gur féidir linn freastal ar an éileamh ar thallann taighde atá réidh don tionscal i réimsí criticiúla, mar a bhfuil 27% de chéimithe PhD tar éis aistriú go díreach go róil san earnáil phríobháideach, mar a gcéad cheann scríbe. Is mná iad 41% de na mic léinn, agus tá socrúcháin tionscail críochnaithe ag beagnach 50% díobh.

Cuimsíonn na hinstitiúidí óstacha an tír MU, COC, COBÁC, UL, TCD agus Ollscoil na Gaillimhe ina measc, agus tá comhpháirtithe san fhiontraíocht, i gcarthanais agus san earnáil phoiblí san áireamh i gcomhoibrithe neamhacadúla. Tá Céim a Dó den Chlár CRT á forbairt anois.

I mí Dheireadh Fómhair 2025, bhuaigh an taighdeoir PhD atá lonnaithe in OT Bhaile Átha Cliath, Moazzam S. B. Syed ón ADVANCE CRT le haghaidh Sochaithe Inbhuanaithe, an Gradam Digiteach um Theicneolaíocht Ghlas le haghaidh Ardacmhainneacht san Fhorbairt Inbhuanaithe, a chuir Aireacht Chónaidhme Taighde, Teicneolaíochta agus Spáis na Gearmáine (BMFTR) i láthair. Tugann an dámhachtain idirnáisiúnta an-iomaíoch seo aitheantas do thaighdeoirí luathghairme den scoth.

Díríonn taighde Moazzam ar an nuálaíocht dhigiteach agus córais faisnéise a ghíaráil chun tacú le cinnteoireacht shonraíbhunaithe agus le beartas maidir le hinbhuanaitheacht chomhshaoil. Áiríodh sa liosta Ireland's 30 Under 30 Top Tech Innovators 2025 de chuid an Business Post.

Sa phictiúr: Taighdeoir PhD OT Bhaile Átha Cliath, Moazzam S. B. Syed ó ADVANCE CRT.

Íomhá: Moazzam S.B. Syed

Léargas

Cúram titimis a chur chun cinn

Tá an taighdeoir PhD Francesca Lembo, atá lonnaithe laistigh de Ghrúpa Taighde Forster in OCBÁC agus mar chuid d’Ionad Thaighde Éireann le haghaidh Eolaíocht Aistritheach Inchinne, FutureNeuro, ag fiosrú an chaoi a bhféadfadh teicneolaíochtaí bithbhraiteora tacú le diagnóisiú titimis ar bhonn níos luaithe agus níos cruinne.

Is minic a bhíonn diagnóis titimis ag brath ar thaom neamh-intuartha a ghabháil le linn monatóireachta cliniciúla, rud a fhágann go mbíonn ar go leor daoine fanacht ar feadh tréimhsí fada neamhchinnteachta ina mbíonn siomtóim orthu ach gan freagraí a bheith ar fáil dóibh.

Díríonn taighde Francesca ar chomharthaí bitheolaíocha san fhuil, lena n-áirítear micrea-RNAnna a d’fhéadfadh athrú ar bhealaí intuartha de réir mar a fhorbraíonn titimeas nó mar a fhreagraíonn sé do chóireáil. rí na bithchomharthaí sóirt sin a chomhtháthú in ardán bithbhraiteora pointe cúraim, tá sé mar aidhm ag a cuid oibre saineolas cliniciúil a chomhlánú le sonraí bitheolaíocha oibiachtúla seachas a bheith ag brath go hiomlán ar thaomanna a fheiceáil. Chomh maith le bheith ina huirliis dhiagnóiseach ilghnéitheach, tá inacmhainneacht agus inrochtaineacht ar thús cadhnaíochta ina cuid taighde, ós rud

é go bhfuil thart ar 80% de na daoine a bhfuil titimeas orthu ar fud an domhain i dtíortha ísealioncaim agus meánioncaim.

Léiríonn a cuid oibre freisin an tábhacht a bhaineann le tallann láidir taighde a fhorbairt ar fud an chórais. Trí thacú le taighdeoirí ag céimeanna luathghairme, is féidir linn an saineolas is gá a fhorbairt chun diagnóisic agus teicneolaíochtaí nua a chur chun cinn, agus feabhsuithe fiúntacha ar chúram a dhéanamh de léargas eolaíoch atá ag teacht chun cinn.

Tógann an obair seo ar níos mó ná deich mbliana de thaighde comhoibritheach laistigh de FutureNeuro agus a institiúidí comhpháirtíochta. Léirigh staidéir luatha faoi stiúir an Ollaimh David Henshall, an tOllamh Robert Forster agus comhoibrithe cliniciúla, lena n-áirítear an tOllamh Norman Delanty agus comhghleacaithe in Ospidéal Beaumont, go bhféadfadh braiteoirí leictriceimiceacha micrea-RNAnna a bhaineann le titimeas a bhrath, lena n-áirítear miR-134, ag tiúchan ultra-íseal i bplasma othar, agus foilsíodh na torthaí tosaigh in 2015.

Ó shin i leith, tá an fócas athraithe ó bhithchomharthaí sóirt aonair a bhrath go comharthaí bitheolaíocha laga a ghabháil go hiontaofa i méideanna an-bheag bithshreafaí amhail plasma agus sreabhán ceirbreadhromlaigh, rud a spreagann

forbairt ardán micreafhluaile comhtháite ó shampla go freagra. Is é taighde Francesca an chéad chéim eile sa turas seo, ag cur braiteacht ilanailíte chun cinn, céim thábhachtach i ndálaí néareolaíocha casta nach féidir le bithmharcóir aonair an bhitheolaíocht iomlán a ghabháil.

Trí fhaisnéis dhiagnóiseach níos saibhre a chumasú trí chuir chuige níos tapúla, níos neamhionraí agus níos inscálaithe, tugann an obair sin an réimse níos gaire d’uirlisí praiticiúla pointe cúraim a bhfuil fíoracmhainneacht acu tionchar a imirt ar chinnteoireacht chliniciúil.

Sa phictiúr: An taighdeoir PhD Francesca Lembo, mar chuid d’Ionad Thaighde Éireann le haghaidh Eolaíocht Aistritheach Inchinne, FutureNeuro.

Oiliúint a chur ar an gcéad ghlúin eile de thallann spáis in Éirinn

Tháinig an chéad satailít spáis de chuid na hÉireann, EIRSAT-1, isteach in atmaisféar an Domhain arís i mí Mheán Fómhair 2025, tar éis di a misean stairiúil dhá bhliain a chur i gcrích go rathúil. Seoladh an tsatailít in 2023 agus léirigh rath na satailíte a tógadh in COBÁC cumas na tíre satailít a dhearadh, a thógáil agus a oibriú, saineolas náisiúnta a neartú agus bonn a leagan síos d’fhás amach anseo in earnáil spáis na hÉireann. Le linn a thréimhse ar fithis, d’éirigh leis an uirlis Modúl Gáma-gha (GMOD) ar bord 12 rois gháma-ghathach cosmaíochta agus dhá bhrúchtadh gréine a bhrath, rud a léiríonn feidhmíocht na teicneolaíochta nua forbartha intí faoi stiúir innealtóir córais EIRSAT-1 agus saineolaí ionstraimíochta GMOD, an Dr David Murphy.

Chuir an misean oiliúint ar níos mó ná 50 mac léinn, go leor acu faoi mhaoirseacht agus faoi mheantóireacht na nOllamh Lorraine Hanlon agus Sheila McBreen, ag cabhrú le glúin nua d’eolaithe spás na hÉireann a oiliúint. Go príomha taighdeoirí iarchéime san fhisic, san innealtóireacht, san eolaíocht ríomhaireachta agus sa mhatamaitic, áiríodh sa chohórt 13 mhac léinn PhD arna maoiniú ag scoláireachtaí CTÉ, agus thacaigh Oifig Oideachais Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA) leis an misean freisin.

Dhírigh deontas €998k **Frontiers for the Future** de chuid an Ollaimh Lorraine Hanlon ar thógáil ar EIRSAT-1, ag úsáid nanasatailítí mar ardán teicneolaíochta suaiteach don nuálaíocht agus don taighde san earnáil spáis dhomhanda. Stiúirthóir ar Ionad um Thaighde Spáis COBÁC agus EIRSAT-1, is iar-Chathaoirleach í ar Mheitheal Réalteolaíochta ESA agus is comhairleoir í do thoscaire Chlár Eolaíochta ESA na hÉireann.

Ba í an tOllamh Sheila McBreen, réaltfhisiceoir i Scoil Fisice COBÁC, an Ceannaire Eolaíochta ar an misean agus GMOD. Tá an tOllamh McBreen, a d’oibrigh in ESA agus in Institiúid Max Planck agus a raibh Comhaltacht Marie Curie aige, tar éis tógáil ar Dhámhachtain Forbartha Gairme le gradam €1 mhilliún **Frontiers for the Future** chun rois gháma-ghathach a fhiosrú a thuilleadh. Tá sí tiomanta le fada an lá do chomhionannas inscne san eolaíocht.

Mar thoradh ar níos mó ná deich mbliana de thaighde, thacaigh an tOllamh Hanlon agus McBreen le píblíne shuntasach de thallann agus scileanna spáis, ag cinntiú go bhfuil céimithe ag obair ag teorainneacha teicneolaíochtaí na chéad ghlúine eile agus ag tabhairt an tsaineolais sin don tionscal.

Sa phictiúr (c-d): An tOllamh Lorraine Hanlon agus an tOllamh Sheila McBreen, COBÁC.
Íomhá: Al Higgins

Sa phictiúr (c-d): An tOllamh
Lorraine Hanlon agus an tOllamh
Sheila McBreen, COBÁC.
Íomhá: Al Higgins

.....

Léargas

Cumarsáid aeráide a neartú

Tá an Dr Sarah Josefine Schaefer, i Scoil na Nuatheangacha agus na Teangeolaíochta Feidhmí in Ollscoil Luimnigh, i gceannas ar thionscadal taighde ina scrúdaítear an chaoi a labhraíonn iriseoirí faoin athrú aeráide agus an chaoi a múnlaíonn cleachtais seomra nuachta an tuairisciú sin.

Le dámhachtain **Conaire Thaighde Éireann** cómhaoinithe leis an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, díríonn a cuid oibre ar an méid a tharlaíonn sa chúlra i seomraí nuachta. Áirítear leis sin na cleachtais teanga a mbíonn tionchar acu ar an gcaoi a dtuairiscíonn iriseoirí ar shaincheisteanna aeráide agus ar an gcaoi a mheallann siad a lucht éisteachta/féachana. Agus leas á bhaint as staidéar comparáideach ar mheáin na hÉireann agus na Gearmáine agus as anailís ar chlúdach na meán le himeacht ama, déantar iniúchadh sa tionscadal ar na tosca as a n-eascraíonn mífhaisnéis, clúdach neamhleor agus léirithe daonna-lárnacha ar an ngéarchéim aeráide.

Príomhghné den tionscadal is ea malartú eolais le cleachtóirí na meán chun tuiscint a fháil ar na dúshláin atá roimh iriseoirí agus iad ag tuairisciú ar an athrú aeráide agus chun tacú le feasacht níos fearr ar an gcaoi a múnlaíonn teanga cumarsáid aeráide.

Breathnaigh ar fhíseán →

Sa phictiúr: An Dr Sarah Josefine Schaefer, Ollscoil Luimnigh.
Íomhá: Sarah Schaefer

Léargas

Ceannaireacht sa taighde candamach a neartú

D'fhill an tOllamh J. C. Séamus Davis ar Éirinn ó Ollscoil Cornell in 2019, tar éis dó dul i mbun dámhachtain **Ollúnachta Taighde** in COC faoi chomhcheapachán le hOllscoil Oxford, áit a dtacaítear leis freisin trí Ard-deontas CET agus Ollamh leis an gCumann Ríoga.

Ó shin i leith, tá roinnt fionnachtana ceannródaíocha domhanda bainte amach aige i bhfisic an ábhair chandamaigh, ag obair ag an gcomhéadan idir an fhionnachtain agus an nuálaíocht. Ligeann a chuid oibre ceannródaíoch do thaighdeoirí íomháu díreach ar scála adamhach a bhaint as na struchtúir leictreonacha is casta fiú, rud a thugann próifíl beagnach láithreach agus iomlán d'ábhair chandamach dóibh.

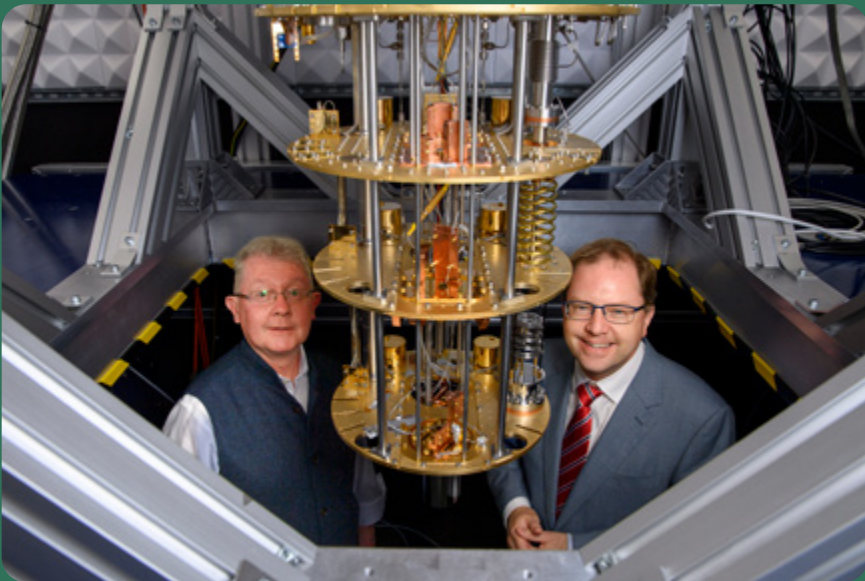
Táthar ag súil go mbeidh ríomhairí candamacha na mílte nó na milliúin uair níos cumhachtaí ná ríomhairí leathsheoltóra atá bunaithe ar shileacan, agus na príomhchuideachtaí ar domhan ag rásaíocht chun an lámh in uachtar a fháil sa réimse sin. Bronnadh Duais Nobel na Fisice 2025 as ríomhairí candamacha

sársheoltacha a fhorbairt, agus tá sé ag teorainn an taighde sársheoltachta a ndíríonn an tOllamh Davis go leor iarrachta air.

I measc éachtaí taighde den scoth an Ollaimh Davis tá dearadh agus léiriú an chéad mhicreascóp scanacháin íomhánna speictreascópacha agus an chéad mhicreascóp tollánaithe scanta Josephson, agus fionnachtain roinnt céimeanna nua d'ábhar leictreonach. In 2023, fuair sé Duais Oliver E. Buckley i bhFisic Ábhair Chomhdhlúthaithe ó Chumann Fisiceach Mheiriceá, agus é ar an gcéad bhuaiteoir Éireannach den ghradam mór le rá seo.

In 2025, fuair an tOllamh Davis maoiniú dara téarma ó Thaighde Éireann chun leanúint lena chomhcheapadh ag COC. Tá oiliúint á cur ag a shaotharlann ar thaighdeoirí luathghairme atá ag cur le cáil láidir na hÉireann as ábhair chandamacha a chruthú, as teicneolaíochtaí candamacha nua a spreagadh agus as barr feabhais taighde san Eoraip a chur chun cinn.

Tá a chuid oibre ag cabhrú linn tuiscint níos fearr a fháil ar an gcruinne ina mairimid, agus an cumas aige dlús a chur le dul chun cinn fíor-chlaochlaitheach san eolaíocht, sa tionscal, sa gheilleagar agus sa tsochaí.

Sa phictiúr: An tOllamh Séamus Davis leis an Aire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, James Lawless TD, ag an Micreascóp Torainn Candamaigh ag COC.
Íomhá: Daragh Mc Sweeney/Provision

04.

An tSochaí: Réitigh a Spreagadh

An tSochaí: Réitigh a Spreagadh

Tá ról lárnach ag an taighde agus ag an nuálaíocht maidir le tacú le sochaí láidir, chuimsitheach agus athléimneach. Ar fud disciplíní, thug taighdeoirí léargas agus fianaise phraiticiúil a chuidigh le haghaidh a thabhairt ar shaincheistanna a dhéanann difear don saol laethúil, idir shláinte agus folláine agus athléimneacht in aghaidh an athraithe aeráide, oideachas agus chomhtháthú sóisialta.

Tá dúshlán chasta idirnasctha fós le sárú ag Éirinn, lena n-áirítear athrú comhshaoil, brúnna sláinte poiblí, tithíocht, athruithe déimeagrafacha agus muinín as institiúidí poiblí. Chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin, tá gá le taighde a bhaineann leas as saineolas atá éagsúil agus atá bunaithe ar thaithí saoil. Léiríonn punann maoinithe Thaighde Éireann an leithead seo, ag tacú le hobair a fheabhsaíonn tuiscint, a chuireann bonn eolais faoi bheartas agus a thacaíonn le cinnteoireacht níos fearr.

Tá an comhoibriú lárnach don chur chuige seo. In 2025, d'oibrigh taighdeoirí go dlúth le lucht ceaptha beartas, le comhlachtaí poiblí, le heagraíochtaí na sochaí sibhialta agus le pobail chun a chinntiú go bhfuil an taighde ábhartha agus úsáideach. Léiríonn na samplaí sa chaibidil seo an chaoi ar féidir le taighde, a chuirtear ar fáil i gcomhpháirtíocht, cur le hathrú dearfach agus le torthaí feabhsaithe do dhaoine agus do phobail ar fud na hÉireann.

**8 buaiteoir,
agus 96 fhoireann**

a fuair tacaíocht tríd an gCiste
Dúshlán Náisiúnta

30 bliain

de rannpháirtíocht phobail ag Seachtain
na hEolaíochta, le

532 imeacht

reáchtáilte ar fud na hÉireann

**7 dtionscadal ar
bronnadh maoiniú
€2.1 milliún**

orthu faoi Dhúshlán Nuálaíochta Sláinte agus
Folláine – Taighde Éireann

1,115 theagmháil

idir taighdeoirí arna maoiniú ag Taighde
Éireann agus ranna agus gníomhaireachtaí
Rialtais

837 dteagmháil

idir taighdeoirí arna maoiniú ag Taighde
Éireann fondúireachtaí príobháideacha,
carthanais agus ENRanna

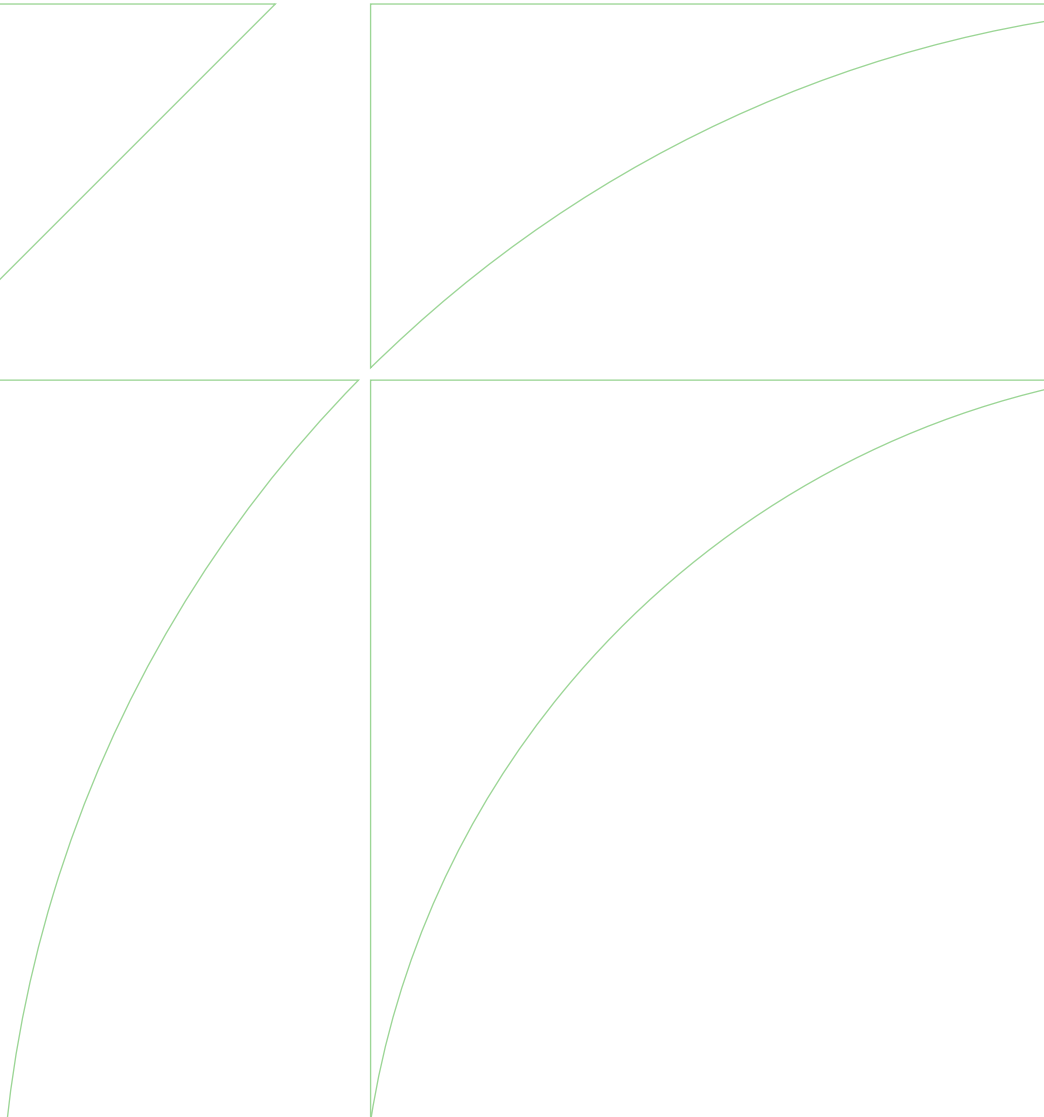
Ag Tacú le Beartas Poiblí agus Straitéis Rialtais

Rannchuidigh Taighde Éireann le straitéisí rialtais nua a fhorbairt amhail an Straitéis Dhigiteach agus IS, agus le straitéisí atá ann cheana a chur chun feidhme amhail an Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide, Candam 2030 agus Tionchar 2030 trí pháirt a ghlacadh i gcur chun feidhme trasrialtais agus i meithleacha.

In 2025, thacaigh an Clár Taighde ar Bheartas Eolaíochta, a dhíríonn ar thionscadail chun tuiscint níos fearr a fháil ar an gcóras taighde agus nuálaíochta agus a sholáthraíonn moltaí inláimhsithe chun feabhas a chur ar bheartais agus ar chleachtais i dTaighde Éireann agus sa chóras níos leithne, le sé thionscadal nua. D’óstáil Taighde Éireann ceardlann i mí na Bealtaine 2025 inar díródh ar chomhar náisiúnta agus idirnáisiúnta na hÉireann maidir le meitea-thaighde a mhéadú. Chuir an tOllamh James Wilsdon, Ollamh le Beartas Taighde, Coláiste na hOllscoile, Londain agus Stiúrthóir Feidhmiúcháin na hInstitiúide Taighde (RoRI) tús leis an gcruinniú, agus bhí plé painéil agus peirspictíochtaí idirnáisiúnta ann ón tSeapáin, ó Cheanada, ón bPolainn, ón Ísiltír agus ón tSeicia, chomh maith le cainteanna ó shealbhóirí dámhachtainí Taighde ar Bheartas Eolaíochta roimhe seo, an tOllamh Helena Lenihan (UL) agus an tOllamh Dieter Kogler (COBÁC).

An Coiste Oireachtais

Rinne Taighde Éireann cur i láthair ag an gcéad chruinniú den Chomhchoiste Oireachtais um Intleacht Shaorga an 10 Meitheamh, inar tugadh ráiteas tosaigh agus inar freagraíodh ceisteanna maidir leis an intleacht shaorga agus na himpleachtaí sochaíocha a bhaineann léi. Rinne ceannaireacht shinsearach ionadaíocht ar an ngníomhaireacht agus thacaigh rannpháirtithe saineolacha sa réimse léi, lena n-áirítear an tOllamh Alan Smeaton agus an Dr Susan Leavy ó Ionad Thaighde Éireann um Anailísíocht Sonraí, Insight. Leis an rannpháirtíocht sin, bhí Taighde Éireann in ann léargais fhianaisebhunaithe a chomhroinnt maidir le taighde, rialachas agus forbairt scileanna IS, agus tacú le breithniú an Choiste ar na deiseanna agus na dúshláin a eascraíonn as IS in Éirinn.

Comhoibriú i gceolár an taighde atá bunaithe ar dhúshláin

Is éard atá i gceist le maoiniú taighde atá bunaithe ar dhúshláin ná cur chuige atá dírithe ar réitigh lena dtreoraítear maoiniú i dtreo fadhbanna sonracha sochaíocha, eacnamaíocha nó teicneolaíochta a réiteach. Tugann sé cumhacht do thaighdeoirí dul i ngleic le fadhbanna san fhíorshaol trí réitigh a chomhfhorbairt go díreach leo siúd is mó atá buailte. Trí chlár dúshláin a fhaigheann cómhaoiniú, a cuireadh ar fáil i gcomhpháirtíocht le Cúnamh Éireann (An Roinn Gnóthaí Eachtracha), an Roinn Cosanta agus Óglaigh na hÉireann, agus Líonraí Gáis Éireann (GNI), tá maoiniú dírithe ag Taighde Éireann ar dhúshláin spriocdhírithe náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Le Clár **Dúshlán na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe**, a chuirtear ar fáil i gcomhpháirtíocht le Cúnamh Éireann, cumasaítear go huathúil comhar idir taighdeoirí atá lonnaithe in Éirinn agus i dtíortha comhpháirtíochta Chúnamh Éireann. In 2025, bronnadh €2.2 milliún ar shé fhoireann taighde chun SFI 2: Ocras Nialasach a chur chun cinn. Dírionn tionscadail mhaoinithe ar nuálaíocht phraiticiúil, lena n-áirítear córais sláinte digité a neartú in Uganda chun dul i ngleic le hocras agus míchothú, IS a úsáid i Vítneam chun tacú le táirgeadh ríse ardtáirgeachta faoi bhrú aeráide, agus teicneolaíochtaí próiseála grianchumhachtaithe a fhorbairt sa tSiombáib chun caillteanais iar-bhainte a laghdú d'fheirmeoirí gabháltas beag.

Tá tionchar fiúntach ar an láthair á imirt anois ag tionscadail a maoiníodh i mbabhtá níos luaithe den chlár seo. Tá **SURG-Water**, faoi stiúir an Ollaimh Kevin McGuigan agus an Dr Jakub Gajewski, Ollscoil Leighis agus Eolaíochtaí Sláinte RCSI, in éineacht leis an Ollamh Christabel Yollanda Kambala, Ollscoil Gnó agus Eolaíochtaí Feidhmeacha na Maláive (MUBAS) ag tabhairt aghaidh ar an easpa leanúnach uisce sábháilte i saoráidí cúram sláinte máithreacha faoin tuath sa Mhaláiv, áit nach gcomhlíonann ach thart ar 3% de na saoráidí bunchaighdeáin sláintíochta EDS. Bailíonn córas SURG-Water uisce báistí ó dhíonta saoráidí cúraim sláinte, déileálann sé leis trí dhíghalrú grianchumhachtaithe a úsáid, ag soláthar uisce óil sábháilte go díreach do bhardaí máithreachais. Arna fhorbairt i ndlúthchomhar le hoibrithe sláinte áitiúla agus le pobail sláinte áitiúla, léiríonn an tionscadal fócas an chlár ar réitigh a mhúnlaítear i gcomhpháirtíocht leo siúd is mó atá thíos leis an bhfadhb.

Tacaíonn an **Dúshlán Nuálaíochta a fhaigheann cómhaoiniú ó Thaighde Éireann agus ó Chosaint** le taighde atá ailínithe le riachtanais chosanta agus slándála na hÉireann. In 2025, bronnadh €3.2 milliún ar 10 bhfoireann taighde a bhí ag obair ar dhúshláin a shainaithin Óglaigh na hÉireann, lena n-áirítear feachtas ar dhálaí muirí, cuardach agus tarrtháil, seoladh éigeandála aerleighis, agus ardchoincheapa dídine. Tá baill Óglaigh na hÉireann, an Chosaint Shibhialta agus an Oifig Pleanála Éigeandála leabaithe i ngach foireann taighde, ag tabhairt taithí túsline agus eolas oibríochtúil isteach i ndearadh agus i bhforbairt na dtionscadal.

Is comhpháirtíocht nua €2.7 milliún é **Dúshlán Nuálaíochta Thaighde Éireann-Líonraí Gáis Éireann**, arna chómhaoiniú le OIN, a thacóidh le taighde ar ghás in-athnuaite, comhtháthú córas fuinnimh, agus teicneolaíochtaí líonra cliste. Tá an clár dírithe ar réitigh phraiticiúla a fhorbairt a d'fhéadfadh dlús a chur le haistriú na hÉireann chuig córas fuinnimh ísealcharbóin.

I dteannta a chéile, tá na comhpháirtíochtaí sin mar bhonn agus mar thaca ag an dúshlán a bhaineann le Taighde Éireann maidir le cur chuige atá bunaithe ar dhúshláin i leith maoinithe, trí úsáid a bhaint as céimeanna sainithe agus as maoiniú de réir céimeanna, nach tairbhíthe éighníomhacha iad páirtithe leasmhara ach comhchruthaitheoirí gníomhacha iontu, rud a chabhraíonn le cinntí a spreagadh, torthaí a mhúnlú, agus a chinntíonn go mbaineann an nuálaíocht fiorthairbhí fiúntacha amach.

Breathnaigh ar fhíseán →

Sa phictiúr (c-d): Bobby Gleeson, Príomhoifigeach Oibriúcháin, Líonraí Gáis Éireann leis an Dr Ruth Freeman, Stiúrthóir, Taighde don tSochaí ag Taighde Éireann ag fógairt Dhúshlán Nuálaíochta Thaighde Éireann–Líonraí Gáis Éireann.
Íomhá: Fintan Clarke

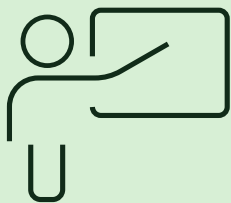
Oideachais agus rannpháirtíocht phoiblí

Tacaíonn Taighde Éireann le gníomhaíochtaí oideachais agus rannpháirtíochta poiblí (EPE) ar fud na hÉireann agus cuireann sé ar fáil iad, rud a thugann beatha don taighde lena chinntiú go bhfuil sé inrochtana i ngach cearn den tsochaí ar fud na tíre. Déanann ár gcláir rannpháirtíochta poiblí é sin trí fhormáidí samhlaíocha agus nuálacha éagsúla, agus béim ar leith á leagan ar rochtain a fheabhsú do ghrúpaí faoi

ghannionadaíocht. Cuireann ár gcláir oideachais fiosracht agus foghlaim phraiticiúil chun cinn, ag tacú le forbairt scileanna taighde don 21ú haois.

Cuireann Taighde Éireann samhail taighde rannpháirteach chun cinn ina chláir mhaoinithe EPE. Is cur chuige comhoibríoch é seo ina n-oibríonn taighdeoirí i gcomhar le

comhpháirtithe pobail agus páirtithe leasmhara le linn an phróisis taighde. Is é is aidhm dó sin an tionchar sochaíoch a uasmhéadú trí eispéiris shaoil a chomhcheangal le heolas acadúil chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna san fhíorshaol.

1,796

múinteoir bunscoile agus meánscoile ar cuireadh oiliúint FGL orthu trí na cláir Curious Minds agus ESERO Ireland

1,162

dalta bunscoile páirteach i gceardlann ar líne do Sheachtain Dhomhanda an Spáis le ESERO Ireland agus Dream Space

1,852

scoil ag breathnú ar an seó Curious Minds ar líne le haghaidh scoileanna le linn Sheachtain na hEolaíochta, a shroich breis is 46,000 scoláire

3,777

dalta a chuir aithne ar eolaithe agus innealtóirí leis an gClár Space Goes to School de chuid ESERO

1,352

scoláire ó mheánscoileanna agus lonaid Ógtheagmhála a d'éist le Comhráite Spreagúla faoi Ghairmeacha Spáis (Inspiring Space Career Chats) ag ESERO Ireland i rith Sheachtain na hEolaíochta

Tacú le hoideachas maidir leis an spás

Chuir ESERO Ireland, arna chómhaoiniú ag Taighde Éireann agus ag an nGníomhaireacht Spáis na hEorpa (ESA), réimse gníomhaíochtaí oideachais agus rannpháirtíochta ar fáil i gcomhar le comhpháirtithe ar fud na tíre. I measc na n-imeachtaí sin bhí imeachtaí le linn Sheachtain an Spáis agus Sheachtain na hEolaíochta – Comhthionchar Spásoideachais do mhúinteoirí na Sraithe Sóisearaí, seó bóthair do ghairmeacha spáis agus comhráite gairme spreagúla beo do dhaltaí dara leibhéal, Space Goes to School le Réadlann Chaisleán na Dúcharraige MTU do dhaltaí bunscoile, agus comhoibriú le Dream Space do cheardlann ar líne na Seachtaine Spáis Domhanda.

Chomhoibrigh ESERO Ireland freisin le comhpháirtithe a maoiníodh trí **Chlár Fionnachtana Taighde Éireann** lena n-áirítear an Dr Niamh Shaw le hEolaí Baile agus BÁCáil sa Spás, Réadlann Dhún Sinche DIAS le Ceardaíocht Spáis, agus 5*S in Ollscoil Mhá Nuad.

Mar chuid den tsraith inspioráide gairme leanúnach, chuir foireann ESERO Ireland agallamh ar an spásaire ESA Rosemary Coogan a bhí i nDún Dealgan le haghaidh imeacht ‘BÁCáil sa Spás’ le linn Sheachtain na hEolaíochta 2025.

Sa phictiúr: Ógtheagmháil agus daltaí meánscoile ag éisteacht le triúr gairmithe spáis as Éirinn ag Comhráite Gairme Sheachtain na hEolaíochta de chuid ESERO ag Microsoft Dream Space.

Íomhá: Taighde Éireann

.....

Sa phictiúr (c-d): An Dr Niamh Shaw le Spásaire ESA, Rosemary Coogan, ag an imeacht BÁCáil sa Spás mar chuid de Sheachtain na hEolaíochta, Dún Dealgan.

Íomhá: Niamh Shaw Teo.

.....

Sa phictiúr: Tháinig an t-ealaíontóir mór le rá Luke Jerram, Museum of the Moon, go Páirc Chearnóg Mhuirfean, Baile Átha Cliath, le haghaidh Sheachtain na hEolaíochta 2025. **Íomhá:** Julian Behal Photography

.....

Deireadh a chur le bacainní ar oideachas ETIM ar fud na tíre

Le Pas Uile-Éireann ETIM um Chuimsiú, leathnaítear rochtain ar oideachas ETIM d'fhoghlaimeoirí ó phobail nach ndéantar freastal ceart orthu agus ó phobail den lucht oibre. Tacaítear leis an tionscnamh tríd an **gClár Fionnachtana**, lena n-áirítear dhá dhámhachtain chómhaoinithe leis an Roinn Oideachais. A bhuí leis an luath-thacaíocht, d'éirigh le scéim phíolótach spriocdhírithe scála a dhéanamh go dtí an seachadadh náisiúnta ar fud 23 chontae agus 117 scoil.

Arna chruthú in Ollscoil Mhá Nuad agus comhdheartha le foireann Dream Space Microsoft Ireland, tugann an clár aghaidh ar rochtain mhíchothrom ar chonairí ETIM. Soláthraíonn sé cáilíocht Leibhéal 6 atá creidiúnaithe ag an ollscoil agus ar féidir léi suas le 60 pointe bónais Ardteistiméireachta a bhronnadh. Faigheann rannpháirtithe meantóireacht struchtúrtha ó ghairmithe tionscail freisin.

Tá comhpháirtíocht leathan mar bhonn faoi sheachadadh. Thug Taighde Éireann, an Roinn Oideachais, Microsoft, AMD, Optum, Fexco, Intel, Grúpa Dearthóirí, Murtagh, Cónaidhm Thionscal na Tógála, John Paul Construction, KPMG, Mastercard, Clonmel Enterprises, Bennett Construction, CS Consulting agus Mastertech níos mó ná 2,524 uair an chloig

meantóireachta, deiseanna foghlama obairbhunaithe agus os cionn €3.3 milliún i maoiniú chun an clár a mhéadú. Shroich an clár 6,370 dalta, ar cailíní Idirbhliana iad a bhformhór acu i scoileanna DEIS agus i scoileanna tuaithe agus léiríonn torthaí meastóireachta athrú intomhaiste. Tá méadú 50% tagtha ar fheasacht ar ETIM agus tá 79% de dhaltaí ag smaoineamh anois ar staidéar a dhéanamh ar ETIM ag an tríú leibhéal.

I measc na n-institiúidí comhpháirtíochta tá Ollscoil Mhá Nuad, MTU, ATU, OT Bhaile Átha Cliath agus TUS, chun an fhoghlaím chreidiúnaithe a sholáthar.

Chuir an clár oiliúint ar 966 mheantóir agus d'fhostaigh sé 324 mhúinteoir i gcleachtas bunaithe ar chothromas agus déantar tagairt dó sa Phlean Cur Chun Feidhme um Chothromaíocht Inscne in Oideachas ETIM agus sa Dara Plean Náisiúnta Cur Chun Feidhme de chuid na hÉireann do na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe.

Chabhraigh maoiniú Fionnachtana luathchéime leis an dul chun cinn seo a spreagadh, ag cumasú comhoibriú ar fud comhpháirtithe oideachais, rialtais, tionscail agus pobail, agus ag aistriú fianaise taighde go deiseanna praiticiúla agus cothromas d'fhoghlaimeoirí.

Sa phictiúr (c-d): An tOllamh Katriona O’Sullivan, Ollscoil Mhá Nuad agus Ceannaire Tionscadail na bPasanna um Chuimsiú ETIM, leis na daltaí Naserine Hassaine, Josephine Fagbemi agus Alice Adeyem, ag Coláiste Chú Chulainn, Dún Dealgan.

Íomhá: Aishling Conway, Maxwell Photography

.....

Léargas

Tagann daoine óga le caillteanas amhairc ar an gcódú

In 2025, tógadh céim thábhachtach chun cinn le tionscadal VisionCode chun rochtain chothrom ar scileanna digiteacha a leathnú do dhaoine óga dala nó lagamhairc. Tugadh tacaíocht don tionscadal le **Clár Fionnachtana Taighde Éireann**, agus thóg sé le chéile TCD agus Fighting Blindness chun taithí phraiticiúil ar an gcódú a thabhairt agus úsáid bainte as fearais Micro:bit agus Python. Rinneadh forbairt ar chlár píolótach a bhí ann roimhe leis an gclár, a cuireadh ar fáil le meascán de sheisiúin ar líne agus ceardlann teaghlaigh i bpearsa.

Tríd an teagasc comhoibritheach agus an dearadh inrochtana, bhain na foghlaimoirí amach scileanna códaithe praiticiúla agus muinín chun a gcuid scileanna a fheabhsú chomh maith le bealaí gairme féideartha don todhchaí. As na 27,000 duine óg idir 10-20 bliain d’aois in Éirinn ag a bhfuil caillteanas amhairc, níl ach 55 díobh i mbun staidéir ar ETIM san ollscoil faoi láthair. Trí haghaidh a thabhairt ar bhacainní, tá VisionCode ag cabhrú le píblíne éagsúil de dhaoine cumasacha a leathnú.

Sa phictiúr: Déanann VisionCoder Hanna Ciesielka paiste ríomhtheicstíle in-ríomhchláraithe a fhí le spreagadh óna hathair.
Íomhá: Michael Foley

Pobail a thabhairt le chéile arís tríd an oidhreacht

Rinne tionscadal Sheandálaíocht Réabhlóid na hÉireann iniúchadh ar thírdhreach tuaithe Oirthear Luimnigh chun rianta ábhartha Chogadh na Saoirse agus an Chogaidh Chathartha a dhoiciméadú. Faoi stiúir an Ollaimh Joanna Brück ag COBÁC, bhí an saothar mar chuid den tsraith **COALESCE** INSTAR+ agus bhí sé maoinithe ag Seirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta i gcomhpháirtíocht leis an gComhairle Oidhreachta. Cuireann an tsraith INSTAR+ deiseanna ar fáil chun acmhainneacht thaifead seandálaíochta na hÉireann a bhaint amach, rud a athraíonn an tuiscint atá againn ar stair na hÉireann agus ar an am i láthair.

Chomhoibrigh foireann seandálaithe agus staraithe allamuigh le pobail agus músaeim áitiúla chun iarsmaí fisiciúla na tréimhse réabhlóidí a thaifeadadh, ar acmhainn oidhreachta leochaileach í atá i mbaol. Rinne siad na céadta láithreán a bhí nasctha le gníomhaíocht Phoblachtach a shainaithint, a mhapáil agus a thaifeadadh, lena n-áirítear tithe sábháilte, tochtaltáin agus taiscí arm. Chuidigh gach suíomh le hOirthear Luimnigh a athnascadh leis na daoine, na himeachtaí agus na cuimhní ar a stair réabhlóideach, ar gné thábhachtach den gcomhfhorbairt áite san am i láthair iad.

Chruthaigh an tionscadal mapa scéala thumthaigh ina raibh faisnéis mhionsonraithe, léarscáileanna agus íomhánna de na láithreáin thaifeadta chomh maith le páipéir acadúla agus Treoir Oidhreachta Sheandálaíocht Éireann. Cuirfear bunachar sonraí de shuíomhanna agus gnéithe réabhlóideacha faoi bhráid Sheirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta lena chur san áireamh i Suirbhéireacht Seandálaíochta na hÉireann mar chuid de chartlann an tionscadail, agus faoi bhráid na Comhairle Oidhreachta don amharcóir Léarscáileanna Oidhreachta atá acu.

Cinntíonn an obair seo go mbeidh an taighde mar bhonn eolais do bheartas oidhreachta, rannpháirtíocht áitiúil agus scoláireacht amach anseo i ndisciplíní éagsúla. Léiríonn sé an chaoi ar féidir le peirspictíocht seandálaíochta stair chasta na hÉireann ar na saolta deireanacha, le taighde bunaithe ar na healaíona, na daonnachtaí agus na heolaíochtaí sóisialta.

Sa phictiúr: Taifeadann taighdeoir tochtaltán a bhí mar cheanncheathrú Bhriogáid Thoir Luimnigh IRA le linn Chogadh na Saoirse.
Íomhá: Joanna Brück

Léargas

GeoFib: sraith braite cré snáithín optúil

Tá taighdeoirí in Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath (DIAS) ag athrú an chaoi a ndéanann Éire monatóireacht ar a timpeallacht trí athrú cuspóra a dhéanamh ar ghnáthcháblaí snáthoptaice ina mbraiteoirí sáríogaire. Baineann bonneagar GeoFib úsáid as ardteicneolaíochtaí Braite Fuaimiúil Dáilte (DAS) agus as ardteicneolaíochtaí Trasnamhéadrachta Snáithín Minicíochta Micreathoinne (MFFI) atá ag teacht chun cinn chun monatóireacht leanúnach a dhéanamh ar athruithe ar thalamh agus screamh an Domhain, méadar ar mhéadar, thar achair fhada a chumhdaítear le bealaí snáthoptaice atá ann cheana agus chun na hathruithe sin a bhrath. Is é seo an chéad chóras DAS a cuireadh ar fáil go hoscailte don phobal acadúil in Éirinn.

Braitheann an teicneolaíocht athruithe comhshaoil caolchúiseacha le cruinneas agus mionsonraí urghnácha, ag gabháil comharthaí micriseisme a bhfuil tionchar ag patrúin aigéin agus aimsire orthu. Méadaíonn sé sin an tuiscint atá againn ar chórais an Domhain, tugann sé cumhacht do thaighdeoirí staidéar a dhéanamh ar phróisis an Domhain ar scálaí nua, agus cuidíonn sé le pobail rioscaí a thuar le níos mó muiníne.

Cuireann an tionscadal tosaíochtaí náisiúnta na hÉireann maidir le hathléimneacht in aghaidh an athraithe aeráide chun cinn go díreach trí bhraiteacht chostéifeachtúil ardaifigh a sholáthar, rud a chumasaíonn tacair sonraí fhadtéarmacha leanúnacha a ghiniúint ar fud réimsí leathana. Cuireann sé sin feabhas ar phleananna freagartha d’imeachtaí a thosaíonn go tapa agus d’athruithe comhshaoil níos moille atá dírithe ar an aeráid Ina theannta sin, treisíonn GeoFib athléimneacht náisiúnta trí rannchuidiú le bonneagar criticiúil a fhorbairt agus a chosaint.

Trí dhul i gcomhpháirtíocht le ranna rialtais agus le páirtithe leasmhara eile, is féidir GeoFib a úsáid ar scála náisiúnta chun tacú le pleanáil iompair, maoirseacht chomhshaoil agus dinimic amach ón gcósta. Cumasaíonn sé léargas tráthúil, mionsonraithe ar ghluaiseachtaí talún nó ar strus struchtúrach, rud a thacaíonn le bainistiú bonneagair níos sábháilte. Rud atá ríthábhachtach, gearálann GeoFib bonneagar snáithín optúil poiblí atá ann cheana gan mórán cur isteach ná costais.

Maoiníodh an tionscadal seo faoi **Chlár Bonneagair Taighde de chuid Thaighde Éireann 2023: Dícharbónú.**

Sa phictiúr (c-d): Foireann GeoFib - An Dr Georgios Aias (Ollscoil na hAtaice Thiar, an Ghréig), an tOllamh Adonis Bogris (Ollscoil na hAtaice Thiar, an Ghréig), an tOllamh Chris Bean (DIAS), an Dr Nicolas Luca Celli (DIAS) agus an Dr David Craig (DIAS) - ag obair ar Trasnamhéadracht Snáithín Minicíochta Micreathonnach (MFFI) i nGaillimh.

Íomhá: Louise Collins

Ó thuilte a thuar go sábháilteacht leanaí

Is clár maoiniúcháin uailmhianach iomaíoch é an **Ciste Dúshláin Náisiúnta** a bunaíodh faoi Phlean Náisiúnta Téarnaimh agus Athléimneachta (NRRP) an Rialtais, arna mhaoiniú ag Saoráid Téarnaimh agus Athléimneachta an Aontais Eorpaigh. Tacaíonn sé le taighdeoirí oibriú go díreach le ranna rialtais, le comhpháirtithe fiontraíochta, leis an bpobal acadúil agus le páirtithe leasmhara sochaíocha chun saincheisteannta tosaíochta a shainaithint agus réitigh ar dhúshláin náisiúnta a mhúnlú. Le fairsinge na dtionscadal a dtacaítear leo, cuirtear i dtábhacht freisin an chaoi a gcumasaíonn maoiniú atá bunaithe ar dhúshláin nuálaíocht spriocdhírithe ar fud réimsí éagsúla.

StopFloods

Tá tuilte i measc na dtubaistí nádúrtha is coitianta agus is marfacha a bhaineann leis an aimsir. Tá StopFloods, faoi stiúir an Dr Indiana Olbert agus an Dr Thomas McDermott, in Ollscoil na Gaillimhe, in éineacht leis an Dr Ciaran Broderick ó Met Éireann, ag forbairt córas réamhaisnéise tuilte fíor-ama faoi thiomáint IS a chomhtháthaíonn sonraí meitéareolaíochta, taoide agus sreafa abhann. Trí léargais shoiléire inghníomhaithe a dhéanamh de shonraí ilroinnte, tá sé mar aidhm ag an bhfoireann cabhrú le bainisteoirí éigeandála agus le pobail bagairtí tuilte a thuar, ullmhú dóibh agus freagairt dóibh ar bhealach níos éifeachtaí.

GroSafe

Tá timpeallachtaí digiteacha anois ina suíomhanna coitianta le haghaidh mealltóireacht leanaí, rud a mhéadaíonn na rioscaí do leanaí agus do dhaoine óga atá leochaileach i leith ionramhála, dúshaothraithe agus mí-úsáide ag daoine aonair atá ag iarraidh muinín a chothú agus é mar aidhm acu díobháil a dhéanamh. Tá ardán cosanta atá cumasaithe ag an teicneolaíocht forbartha ag tionscadal GroSafe, faoi stiúir an Dr Christina Thorpe agus an Dr Matt Bowden ó OT Bhaile Átha Cliath, le Fiona Jennings ó Chumann na hÉireann um Chruálacht do Leanaí a Chosc, chun uirlisí praiticiúla a thabhairt do leanaí agus do chúramóirí chun dúshaothrú a laghdú, nochtadh sábháilte a spreagadh agus athléimneacht na sochaí a fhorbairt.

Traceless

Tá foraoisí ríthábhachtach do shláinte an chomhshaoil agus d'fholláine an duine, ach baineann úsáid tacaíochtaí crann plaisteacha le linn plandaithe crann an bonn de na tairbhí éiceolaíochta agus cuireann sé truailliú plaisteach le foraoisí agus le huiscebhealaí. D'fhorbair an tionscadal Traceless, faoi stiúir an Dr Yuanyuan Chen ó TUS agus an tOllamh Maurice Collins ó UL, mar aon le Maurice Ryan ó Green Belt Teo., táirgí atá go hiomlán in-bhithmhíllte, marthanach agus a thacaíonn le crainn. Is féidir leis sin cuidiú le hÉirinn a bheith ina ceannaire nuálach i gcleachtais foraoiseachta glaise, agus comhlíonadh rialacháin an Aontais maidir le laghdú plaisteach agus sláinte ithreach a fheabhsú á chumasú san am céanna.

Sa phictiúr (c-d): An Dr Ke Gong, Taighdeoir Iardhochtúireachta, OTS; An Dr Yuanyuan Chen, Ceannasaí Foirne Traceless, OTS.

Íomhá: Johnny Mallin

.....

Léargas

Witnessing War, Making Peace

D’ainneoin cogadh neamhspleáchais (1919-21) agus cogadh cathartha (1922-23), bhí taithí na hÉireann ar fhoréigean sách srianta i gcomparáid le cuid mhór den Eoraip sa tréimhse idirchogaidh, agus d’éirigh sí sochair go han-tapa.

Is í Anne Dolan, a fuair **Ardghradam Laureate Thaighde Éireann**, an tOllamh i Nua-Stair na hÉireann i gColáiste na Tríonóide, atá i gceannas ar Witnessing War, Making Peace, ar imscrúdú a dhéanamh ar an gcaoi ar fhulaing daoine in Éirinn Cogadh na Saoirse agus an Cogadh Cathartha, ag díriú ar dhaoine a bhí ar an láthair agus ar ghnáthmhná agus ar ghnáthfhir a raibh a gcuid fianaise mar chuid de na cuntais scríofa is luaithe ar imeachtaí.

Ag tarraingt ar na mílte ionchoisne agus taifead cúirte, is ionann an taighde agus an chéad anailís cháilíochtúil ar fhoréigean agus srianadh in Éirinn ó 1912 go 1923. Tugann taifid phinsin, comhaid chúirte agus éilimh ar chúiteamh léargas breise ar an gcaoi a ndeachaigh daoine aonair in oiriúint d’institiúidí nua tar éis na coinbhleachta. Tá an taighde ag nochtadh taithí ar choimhlint, ag meascadh cur chuige modheolaíochta chun stair nua foréigin agus srianta a scríobh.

Sa phictiúr (c-d): Foireann taighde Witnessing War, Making Peace, an Dr Susan Byrne, an tOllamh Anne Dolan, an Dr Anna Devlin, agus Gregory Walls.
Íomhá: Joseph Clarke

Léargas

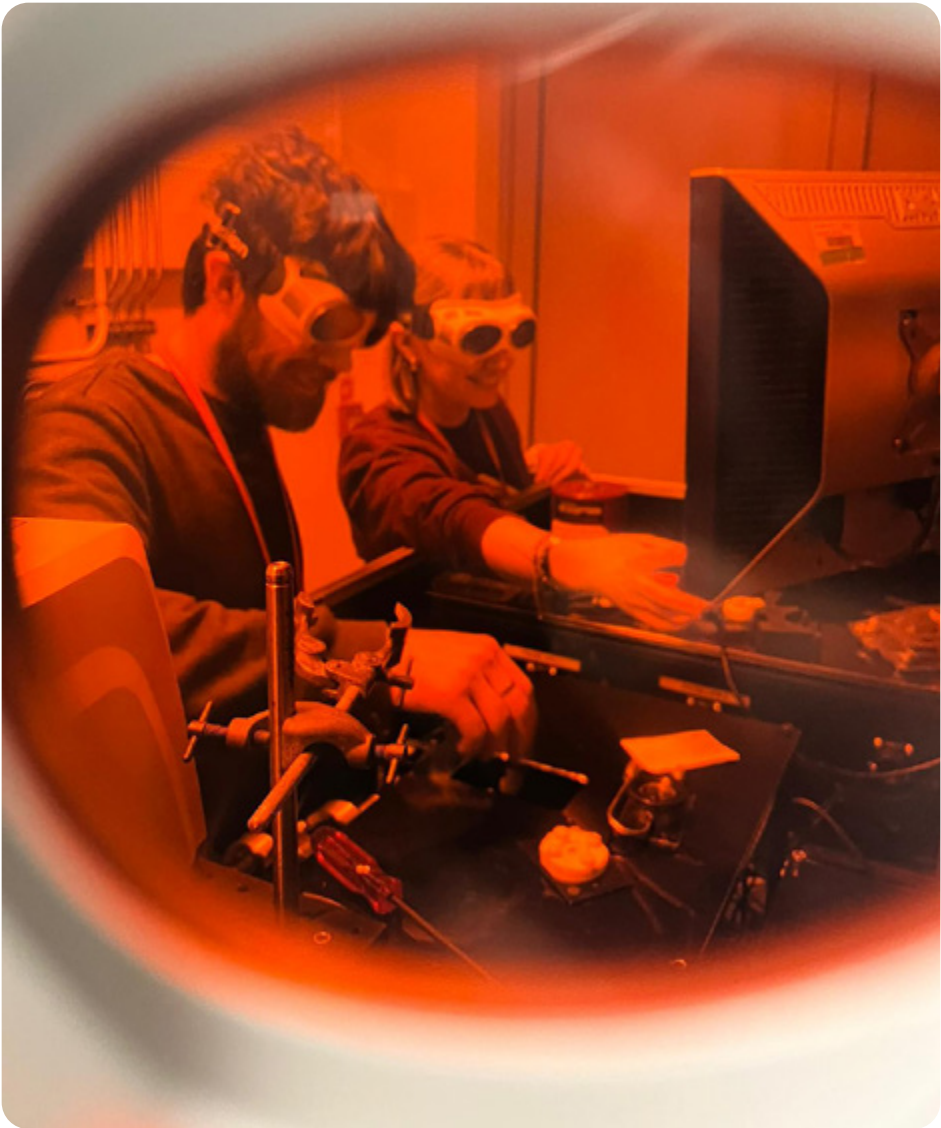
Conairí inbhuanaithe do chógais amach anseo

Tá an tOllamh Gerard McGlacken ag COC ag cur taighde chun cinn chun an déantúsaíocht chógaisíochta a dhéanamh níos inbhuanaithe. Le tacaíocht ón gClár **Frontiers for the Future**, díríonn a chuid oibre ar phróisis cheimiceacha nua a fhorbairt a sheachnaíonn úsáid pallaidiam, miotal lómhar a úsáidtear go forleathan i dtáirgeadh drugaí, agus mangainéis atá le fáil go flúirseach sa chré a chur ina ionad.

Tá mangainéis le fáil go forleathan agus tá sí inacmhainne agus tá foireann an Ollaimh McGlacken ag forbairt dálaí frithghnímh saincheaptha lena bhfeabhsaítear feidhmíocht mangainéise, lena dtacaítear le monaraíocht chógaisíochta atá níos athléimní agus níos freagraí ó thaobh an chomhshaoil de in Éirinn agus níos faide i gcéin.

Léiríonn torthaí luatha an tionscadail an acmhainneacht a bhaineann le catalú mangainéis-bhunaithe. Tá sé léirithe ag an bhfoireann go [bhfeidhmíonn mangainéis go han-mhaith](#) nuair a thacaítear léi ar ábhar soladach, rud a chumasaíonn frithghníomhartha éifeachtacha, atá rialaithe go maith a bhaineann le déantúsaíocht chógaisíochta. Tá [léargais á dtabhairt](#) ag na taighdeoirí ar a inmharthanacht mar rogha phraiticiúil agus inbhuanaithe ar chórais miotail lómhair.

Cuireann obair an Ollaimh McGlacken le hiarrachtaí níos leithne chun spleáchas ar ábhair thearca a laghdú, go háirithe iad siúd a bhaintear i limistéir atá íogair ó thaobh na geopholaitíochta de, agus próisis cheimiceacha níos inbhuanaithe a chur chun cinn ar fud na hearnála.

Sa phictiúr (c-d): Oibríonn an mac léinn PhD Ben O’Donoghue leis an Dr Abigail Firth ar mhangainéis i Saotharlann Appleton Rutherford in Oxfordshire.

Léargas

Taomanna a thuar sula dtarlaíonn siad

Tá tionscadal taighde PAWSENSE ag fiosrú an féidir le madraí cuidithe atá feistithe le teicneolaíocht inchaite taomanna titimis a bhrath sula dtarlaíonn siad. Faoi stiúir an Ollaimh Alan Smeaton agus an Ollaimh Tomás Ward ag Insight, Ionad Thaighde Éireann um Anailísíocht Sonraí ag OCBÁC, cuireann an tionscadal le fianaise gur féidir le madraí athruithe caolchúiseacha a thuiscint i mboladh an duine atá nasctha le hathruithe i gcomhdhúile so-ghalaithe orgánacha, a d'fhéadfadh tarlú roimh thaom.

Oibríonn an Dr Shelley Brady, Taighdeoir Iardhochtúireachta ag Insight OCBÁC, ar an tionscadal. Leis an saineolas atá aici ar anailís ar iompraíocht ainmhithe, ar theicneolaíocht chúnta, ar thitimeas agus ar thaighde ar mhadraí foláirimh taomanna, neartaítear cur chuige ildisciplíneach na foirne.

Cuirtear oiliúint ar mhadraí chun na leideanna cumhra seo a aithint agus chun freagairt le hiompar foláirimh ar leith. Is féidir le coiléar, atá feistithe le braiteoirí gluaisne, fógra a thabhairt go huathoibríoch do theagmháil ainmnithe le suíomh GPS an duine aonair. Tugann an luathrabhadh seo am luachmhar do dhaoine áit sábháilte a bhaint amach agus a chinntiú go bhfuil tacaíocht ar fáil nuair is gá. Bainistíonn Madraí do Dhaoine faoi Mhíchumas meaitseáil, oiliúint agus tacaíocht leanúnach do na madraí atá i gceist.

Tá titimeas ar níos mó ná 45,000 duine in Éirinn, agus faigheann go leor acu taomanna gan rabhadh. D'fhéadfadh córas foláirimh iontaofa riosca a laghdú agus imní laethúil a mhaolú. Cé go bhfuil sé fós á fhorbairt, taispeánann PAWSENSE an chaoi ar féidir le teicneolaíocht agus léargas iompraíochta oibriú le chéile chun sábháilteacht agus muintín sa saol laethúil a fheabhsú, agus béim láidir á coinneáil ar leas madraí le linn an phróisis.

Sa phictiúr (c-d): Halin Song, Cúntóir Taighde ag Insight leis an Ollamh Alan Smeaton.
Íomhá: Louise Holden

Sa phictiúr (c-d): Amy Barter agus Cheryl Nolan, baill d'fhoireann Insight OCBÁC le madraí ó chomhpháirtí tionscadail Irish Dogs for the Disabled.
Íomhá: Louise Holden

Sa phictiúr: Foireann an Ollaimh Gilmartin in Ollscoil Mhá Nuad ag fiosrú freagairtí pobail ar an imirce.

Íomhá: Mary Gilmartin

Léargais imirce ó dhuine ar bronnadh Ardghradam Laureate air

Tá an imirce ar cheann de na dúshláin dhomhanda, náisiúnta agus áitiúla is práinní dár linn.

Faoi **Ardghradam Laureate Thaighde Éireann**, tá an tOllamh le Tíreolaíocht in Ollscoil Mhá Nuad, Mary Gilmartin, ag scrúdú an chaoi a bhfreagraíonn sochaithe don imirce agus an chaoi ar féidir le cúram bealach níos cuidithí chun cinn a chur ar fáil. Ag fáil amach di gur minic a bhíonn freagairtí ar an imirce gearrthéarmach, frithghníomhach agus cosantach, tá a cuid oibre bunaithe ar dhearcthaí feimineacha, díchoilíneacha agus trasnacha. Déanann sé imscrúdú ar an gcaoi a bhfuil cúram á chleachtadh cheana féin agus ar an gcaoi ar féidir leis smaointeoireacht shóisialta agus beartais níos leithne a threorú.

Baineann an tionscadal úsáid as eitneagrafaíocht spásúil chun freagairtí áitiúla ar imirce le déanaí a mhapáil, agus béim á leagan ar an obair chúraim a dhéanann daoine aonair agus

grúpaí in áiteanna ar leith. Tá staidéar á dhéanamh ag an bhfoireann taighde ar ghrúpaí abhcóideachta náisiúnta agus trasnáisiúnta agus ar an gcaoi a gcuireann siad cúram ar fáil chun tionchar a imirt ar bheartas agus ar chleachtas, agus chun agallamh a chur ar bhaill foirne eagraíochtaí tacaíochta imirceach faoina n-inspreagadh, agus faoi na dúshláin atá rompu maidir le tionchar a imirt ar bheartas agus ar chleachtas.

D'oibrigh siad le Comhairle Dídeanaithe na hÉireann chun a léarscáileanna tacaíochta ar líne a nuashonrú agus scrúdaigh siad freisin an chaoi ar shlóg pobail ar fud na tíre ar ghearrfhógra chun dídean agus deiseanna a chur ar fáil do dhaoine a easáitíodh mar gheall ar an gcogadh san Úcráin.

Fuair an fhoireann amach go bhfuil tacaíocht agus cúram d'imircigh in Éirinn forleathan agus leanúnach, in ainneoin agóidí frith-imirceach agus frith-imirce. Le hobair allamuigh mhionsonraithe, tá siad ag foghlaim faoi thaipéis shaibhir an chúraim atá le feiceáili bpobail ar fud na hÉireann, agus tá siad dírithe ar na scéalta sin a insint, bunaithe ar thaighde agus i gcomhar le comhoibrithe ar ealaíontóirí iad.

Nuashonruithe maidir le Beartas Taighde

Straitéis sheachtrach um chomhionannas, éagsúlacht agus cuimsiú 2023–2028

Le linn 2025, rinne Taighde Éireann, i gcomhairle le páirtithe leasmhara ábhartha agus i gcomhar le LaunchPAD, [Beartas Míchumais](#) a fhorbairt agus a chur chun feidhme. Is é is aidhm don bheartas buiséad forlíontach a chur ar fáil do shealbhóirí deontais atá maoinithe ag Taighde Éireann agus dá mbaill foirne le haghaidh na gcostas a bhaineann le socruithe réasúnta incháilithe riachtanacha, i gcás nach bhfuil na costais sin ar fáil trí shásraí maoiniúcháin eile atá ann cheana.

Tá an ghníomhaíocht seo mar chuid dár dtiomantas don **chomhionannas, don éagsúlacht agus don chuimsiú**. Go sonrach, geallaimid rannpháirtíocht na bPobal a bhfuil Tearcmheas Stairiúil orthu a mhéadú i ndearadh, i ndéanamh agus i meastóireacht taighde, chomh maith le bacainní ar rannpháirtíocht san iarracht taighde a íoslaghdú. Chun a chinntiú go bhfuil na tacaíochtaí a bhfuitear ag súil leo á gcur ar fáil ag a bheartas míchumais, rachaidh Taighde Éireann i mbun comhairliúchán atriallach leis na páirtithe leasmhara go léir.

Éagsúlacht inscne a chur chun cinn

Sheol Taighde Éireann [Deais Inscne](#) nua ina gcuirtear anailís ar fáil ar shonraí imdhealaithe inscne i gcóhórt clár maoinithe ó 2011 i leith. Ar cheann de roinnt gníomhaíochtaí a rinneadh chun aghaidh a thabhairt ar thearcionadaíocht na mban i maoiniú deontais, cumasaítear anailís oscailte thrédhearcach ar shonraí a eascraíonn as glaonna éagsúla ar mhaoiniú cláir.

Is é is aidhm don anailís claontachtaí neamhbheartaithe a d’fhéadfadh a bheith ann i bpróisis athbhreithnithe deontais Thaighde Éireann a nochtadh trí scrúdú a dhéanamh ar rátaí ratha iarratais agus ar mhéideanna maoiniúcháin ar fud cláir mhaoiniúcháin éagsúla de réir inscne (dénártha). Tá sonraí inscne (dénártha) na n-iarratasóirí á mbailiú ag an nGníomhaireacht ó bhí 2011 ann. Tá níos mó i gceist le roghanna aitheantais d’iarratasóirí faoi láthair ná roghanna dénártha, ach eisiatar na sonraí sin ón anailís mar thoradh ar bhreithnithe príobháideachais. Tugann an deais le fios nach bhfuil aon chlaontacht dealraitheach i bpróiseas athbhreithnithe Thaighde Éireann. Go sonrach, tá na rátaí rathúlachta foriomlána bliain ar bhliain d’fhir agus do mhná inchomparáide.

Tacú le barr feabhais sa taighde

Lean Taighde Éireann de bheith i dteagmháil leis an bpobal taighde domhanda mar bhall den Chomhghuaillíocht chun Measúnú Taighde a Chur Chun Cinn (CoARA). Is é fíis na Comhghuaillíochta go n-aithnítear sa mheasúnú ar thaighde, ar thaighdeoirí agus ar eagraíochtaí taighde na haschuir, na cleachtais agus na gníomhaíochtaí éagsúla lena n-uasmhéadaítear cáilíocht agus tionchar an taighde.

Chun an fhís sin a bhaint amach, ní mór measúnú a bhunú go príomha ar bhreithiúnas cáilíochtúil, a bhfuil athbhreithniú piaraí lárnach ina leith, le tacaíocht ó úsáid fhreagrach táscairí cainníochtúla. Mar chuid dá thiomantas, d’fhoilsigh Taighde Éireann a chéad Phlean Gníomhaíochta CoARA, atá le fáil [anseo](#).

Le linn 2025, lean Taighde Éireann dá rannpháirtíocht i roinnt **Meithleacha de chuid CoARA**, ag tacú le cur chun feidhme na ndeich bpríomhghealltanas de chuid CoARA, lena n-áirítear Turgnaimh sa Mheasúnú, lena ndéantar acmhainn Ardán Catalóige Smaointe a phíolótú chun tionscnaimh mheasúnaithe taighde ‘turgnamhacha’ amhail crannchuir agus CVanna Insinte a thriail. Cuirfidh an chatalóg seo acmhainní agus treoir cur chun feidhme ar fáil agus táthar ag súil go seolfar í in 2026.

Leanann Taighde Éireann d'úsáid an **CV insinte** a chur chun cinn i bpróisis meastóireachta deontas, agus béim á leagan ar na tionchair níos leithne a bhaineann le stair taighde iarratasóra, chun athbhreithniú níos iomlánaíche a dhéanamh ar éachtaí iarratasóra. Le linn 2025, leanadh d'athbhreithniú a dhéanamh ar bheartais agus ar phróisis lena gcuirtear dea-chleachtas taighde, sláine taighde agus in-atáirgtheacht chun cinn, agus ionchorpraíodh cuid acu inár sreafaí oibre bainistithe deontas.

Tá Taighde Éireann ina bhall freisin den Mheitheal um Chleachtais Feabhsaithe sa **Mheasúnú ar Thograí Taighde** atá ag fiosrú an chaoi le cleachtais mheasúnaithe maoinitheoirí a ailíniú níos fearr le Gealltanais CoARA amhail éagsúlacht sa taighde agus measúnú faoi stiúir cáilíochtúil a aithint, agus peirspictíochtaí riarthóirí, lucht déanta beartas, institiúidí taighde agus an pobal taighde i gcoitinne a ionchorprú. Tabharfar tuarascáil chun críche agus seolfar í in 2026.

Le linn 2025, bhí Taighde Éireann fós ina bhall gníomhach de [Chraobh Náisiúnta CoARA na hÉireann](#) agus rinneadh ionadaíocht air freisin ar an [Meitheal um Measúnú Taighde a Athchóiriú de chuid na Comhairle Domhanda um Thaighde](#), grúpa a chuireann foghlaim chomhoibríoch agus comhthuisceant ar chuir chuige fhreagracha i leith measúnú taighde chun cinn ar fud an domhain, rud a chomhlánaíonn na hiarrachtaí agus na gníomhaíochtaí atá á gcur chun cinn ag DORA agus CoARA.

Tá an próiseas athbhreithnithe ar fhoinse sonraí fós mar chuid den athbhreithniú meántearma ar dhul chun cinn deontais (cuairt ar an láthair). Tacaíonn an fhianaise leis an tuiscint go n-ardaíonn an próiseas seo feasacht ar chleachtais éifeachtacha bainistíochta sonraí agus ar shláine i ngach gné de thaighde maoinithe ag Taighde Éireann agus chuidigh sé le cultúr taighde a leabú bunaithe ar phrionsabail láidre dea-chleachtais taighde. Tá Pleananna Bainistíochta Sonraí ag teastáil freisin don chuid is mó de chlár Thaighde Éireann ag céim an iarratais.

Reáchtáladh sraith **Ceardlann maidir le Sláine Taighde agus Bainistíocht Sonraí idirghníomhach (DMP)** d'fhoireann Thaighde Éireann le linn mhí Dheireadh Fómhair 2025, inar scrúdaíodh an chaoi ar féidir leis an bhfoireann fadhbanna a d'fhéadfadh teacht chun cinn le linn na bpróiseas meastóireachta agus bainistíochta deontais a shainaithint agus a láimhseáil.

Tacú le cleachtais taighde oscailte

I mí Aibreáin 2025, d'fhoilsigh Taighde Éireann [Beartas Taighde Oscailte Eatramhach](#). Cuireann an beartas le beartais rochtana oscailte na ngníomhaireachtaí oidhreachta agus leanann sé de thacaíocht a thabhairt do spriocanna **Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Thaighde Oscailte**. Ceanglaítear ar thaighdeoirí maoinithe rochtain oscailte láithreach a sholáthar ar fhoilseacháin taighde, gan lánchosc,

agus faoi cheadúnas CC BY. Ní mór foilseacháin a thaisceadh i stór oscailte, agus moltar go láidir d'údair cóipcheart a gcuid aschur taighde a choinneáil. Tá Taighde Éireann tiomanta do dhlús a chur le cur i bhfeidhm cleachtas taighde oscailte ar fud éiceachóras taighde na hÉireann. Cé go leagtar amach sa bheartas ceanglais is infheidhme den chuid is mó maidir le hailt irise piarmheasúnaithe, beidh sé d'aidhm ag nuashonruithe amach anseo ailíniú leis an dea-chleachtas idirnáisiúnta trí aghaidh a thabhairt ar raon níos éagsúla aschur taighde.

Le linn 2025, lean Taighde Éireann de bheith ag obair go dlúth leis an gcuibhreannas leabharlann taighde in Éirinn (IReL) agus leis an **bhFóram Náisiúnta um Thaighde Oscailte (NORF)**, i dtreo bearta a chur chun feidhme chun tacú le haistriú i dtreo taighde oscailte. Tá Taighde Éireann ag cur go gníomhach le roinnt tionscadal atá maoinithe ag NORF agus le tionscnaimh a d'eascar as tionscadail chríochnaithe. In 2025, gheall Taighde Éireann leanúint dá bhallraíocht in **cOAlition S** agus leis na comhghleacaithe idirnáisiúnta sin, agus leanann sé de dhlús a chur leis an aistriú i dtreo tírdhreach rochtana oscailte atá cothrom agus inbhuanaithe.

05.

Geilleagar: Iomaíochas a Threisiú

Geilleagar: Iomaíochas a Threisiú

Braitheann geilleagar láidir, inbhuanaithe ar thaighde a thacaíonn le beartas, nuálaíocht, iomaíochas agus fás i ngach réimse de chúrsaí fiontraíochta. Trí theagmháil dhlúth a dhéanamh le cuideachtaí dúchasacha, le cuideachtaí ilnáisiúnta, le gnólachtaí nuathionscanta agus le hinfheisteoirí, cuidíonn taighde le gnólachtaí táirgí agus seirbhísí nua a fhorbairt, léargais a fháil, próisis a fheabhsú agus freagairt do mhargaí atá ag athrú.

Tacaíonn infheistíochtaí Thaighde Éireann leis an nasc sin idir taighde agus fiontar. Trí chláir mhórscála, ionaid náisiúnta agus tionscnaimh chómhaoinithe, oibríonn taighdeoirí agus comhpháirtithe tionscail le chéile chun aghaidh a thabhairt ar dhúshláin agus ar dheiseanna comhroinnte. Cuidíonn an comhar seo leis na scileanna, an t-eolas agus an mhaoin intleachtúil a chruthú atá mar bhonn agus mar thaca ag gníomhaíocht tráchtála agus iomaíochas fadtéarmach.

In 2025, thacaigh an comhar idir an fiontar agus an pobal taighde leis an nuálaíocht ar fud réigiún agus earnálacha, rud a neartaigh éiceachóras taighde agus forbartha na hÉireann do FBManna agus do chuideachtaí ilnáisiúnta araon.

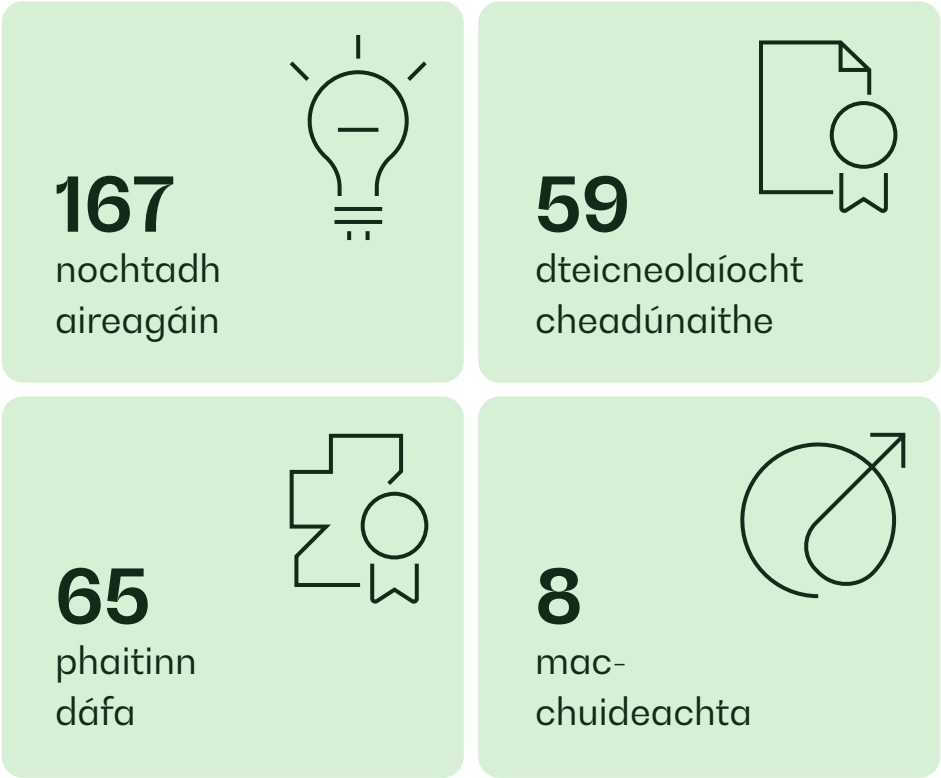
Léiríonn na scéalta sa chaibidil seo an chaoi a dtacaíonn Taighde Éireann le haistriú taighde, fiontraíocht agus comhar leanúnach. Tá an obair seo ag cabhrú le gníomhaíocht taighde na hearnála príobháidí a mhéadú, infheistíocht a mhealladh agus a choinneáil, agus tacú le fás agus athléimneacht fiontar chun tairbhe eacnamaíoch marthanach a sholáthar do dhaoine ar fud na hÉireann.

Rannpháirtíocht taobh amuigh den saol acadúil

Eolaíocht agus tráchtálú

Tá taighdeoirí a fuair maoiniú ó Thaighde Éireann tar éis thart ar an méid seo a leanas a sheachadadh:

Léargas

Moil ARC: idir thaighde agus thionchar san fhíorshaol

Le bunú trí **Mhol um Luasghéarú Taighde go Tráchtálú (ARC)**, rinneadh forbairt shuntasach chun tacú le tionchar san fhíorshaol a dhéanamh de thaighde. Ceapadh an clár chun aghaidh a thabhairt ar bhearna atá sainaitheanta le fada i dtacaíocht na hÉireann chun taighde ceannródaíoch a thráchtálú. Chruthaigh an tionscnamh, atá cómhaoinithe ag Rialtas na hÉireann agus an AE faoi dhá Chlár de chuid Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE), Clár Réigiúnach Lár na Tíre agus an Oirthir 2021-2027 agus Clár Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair 2021-2027, moil náisiúnta chun taighde ardchaighdeáin a threorú i dtreo a bheith ar bhonn tráchtála, táirgí, próisis agus seirbhísí nua a chruthú.

Tá teiripí úrnua á bhforbairt ag **Mol ARC don Teiripic** i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath. In Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, tá taighde trasnáisiúnta ar TFC agus IS á thabhairt chun tosaigh ag **Mol ARC don TFC**. Mar a thug a Stiúrthóir, an tOll Sarah Jane Delany faoi deara,

“Forbraíonn Mol ARC don TFC an pobal taighde rathúil in Éirinn sa chaoi go gcruthaíonn sé bealach soiléir don fhiontraíocht ó smaointe go tionchar tráchtála.” I réigiún an Tuaiscirt agus an Iarthair, tá Mol ARC **do Theicneolaíocht na Sláinte** in Ollscoil na Gaillimhe ag tacú le huirlisí, fearais, sonraí nó córais chun sláinte agus cúram sláinte a sheachadadh atá dírithe ar an teicneolaíocht nó atá cumasaithe aici.

Feidhmíonn gach mol mar chuibhreannas scaipthe Comhlachtaí Taighde, a chruthaíonn éiceachóras taighdeoirí, fiontraithe, infheisteoirí agus comhpháirtithe tionscail. Trí thacaí spriocdhírithe amhail oiliúint shaincheaptha, meantóireacht, bailíochtú margaidh, bainistíocht maoine intleachta agus rochtain ar mhaoiniú, is féidir le Moil ARC cabhrú le foirne bogadh ón tsaotharlann chuig an margadh agus réitigh atá inmharthana ó thaobh an ghnó a chruthú. I dteannta a chéile, cuireann na moil le hacmhainn na hÉireann don nuálaíocht atá spreagtha ag an taighde.

Sa phictiúr (c-d): An Dr Diarmuid O’Brien, POF Thaighde Éireann, An tOll Sarah Jane Delany, Stiúrthóir Mhol ARC do TFC, Frank Fowley, Taighdeoir ó Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath agus bunaitheoir Road AI, An Dr Deirdre Lillis, Uachtarán Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath, agus Sofia Alves, Stiúrthóir Ard-Stiúrthóireacht an Bheartais Réigiúnaigh agus Uirbigh, An Coimisiún Eorpach, ag seoladh Mhol ARC don TFC in Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath.

Íomhá: Hu O’Reilly, Glasseye

Forbairt agus acmhainn taighde réigiúnach a chur chun cinn

Tar éis go ndearnadh infheistíocht mhór in áiseanna don taighde cardashoithíoch in Ollscoil na Gaillimhe tá an acmhainn taighde chliniciúil in iarthar na hÉireann á neartú. D’fhorbair foireann faoi stiúir an tOll Faisal Sharif ionad nua don taighde cardashoithíoch atá dírithe ar scanóir CT tiomnaithe don taighde.

Leis an scanóir CT is féidir íomháú cairdiach casta a dhéanamh le ham cosanta do rannpháirtithe sa taighde. Faoin am go raibh sé 18 mí ar an bhfód, bhí 1,400 scanadh déanta ag an scanóir. Le bogearraí nua don íomháú bhí an fhoireann in ann mionscrúdú a dhéanamh ar bhacadh corónach agus pleananna cóireála a shaincheapadh d’othair aonair. Ghin an grúpa taighde tacar sonraí mór arbh é an toradh air gur aithníodh bithchomhartha sóirt don ghalar artaire chorónaigh ag an gcéim luath.

Neartaigh an tsaoráid sin acmhainn na Gaillimhe chun trialacha cliniúla idirnáisiúnta a óstáil. Roghnaigh cuideachtaí cógaisíochta domhanda an láithreán i gcomhair trialacha mar gheall ar an íomháú ardchaighdeáin agus an earcú láidir othar. Tá an chéad thriail do fhearas i nduine déanta ag an bhfoireann anois agus leanann sí ar aghaidh ag forbairt samhla féinchothaithe le foireann 16 ata maoinithe ag an ngníomhaíocht trialach, agus a thacaíonn le ról láidir na Gaillimhe i dtaighde ar theicneolaíocht leighis agus i gcomhar le tionscail.

I bPort Láirge, sheol Ionad Taighde SEAM in Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt (SETU) an Lárionad Tionscail is mó in Éirinn um Réitigh Íomháiithe CT agus X-gha. Leathnaíonn an scanóir ardchumhachta ar luach €2.2 milliún, atá maoinithe ag dámhachtain faoi **Chlár Bonneagair Taighde Éireann**, cumas SEAM anailís a dhéanamh ar shamplaí móra agus dlútha, amhail cadhnraí feithicle leictre, rud a fheabhsaíonn cumas an réigiúin comhoibriú leis an tionscal. Cuireann na saoráidí nua leis an tionchar geilleagrach sa chaoi go soláthraíonn siad ardchumais íomháiithe agus ábhair atá ag teacht leis na spriocanna náisiúnta don inbhuanaitheacht.

Sa phictiúr (c-d): Baill den fhoireann taighde cardashoithíoch i nGaillimh, bainisteoir altranais cliniúil, Eileen Coen, an tOll Faisal Sharif, agus bainisteoir an taighde cardashoithíoch, Ruth McLoughlin.
Íomhá: Martina Regan

Léargas

Cúram Ailse Pearsantaithe

Tá an Stiúrthóir ar Bhitheolaíocht Córas Éireann i COBÁC, an tOll Walter Kolch, i gceannas ar Precision Oncology Ireland (POI), an clár is mó don taighde ailse in Éirinn.

Faoin **gClár Comhpháirtíochta Straitéisí**, atá tacaithe ag Taighde Éireann, POI, tógadh le chéile i dtosach cúig ollscoil, sé charthanas, agus seacht gcomhpháirtí tionscail agus é mar mhisean roinnte acu athrú ó bhonn a dhéanamh ar an gcaoi a ndéantar ailsí a bhrath, a dhiagnóisiú agus a chóireáil. Seoladh an dara céim de i mí Dheireadh 2025, a léirigh céim mhór ar aghaidh ó thaobh infheistíochta, agus uailmhéine, agus lenar leathnaíodh an clár chun sé chomhpháirtí acadúil, 15 charthanas agus eagraíocht sheachbhrabúsach agus 10 gcomhpháirtí tionscail a chuimsiú.

Tá taighdeoirí agus comhpháirtithe POI ag breathnú lasmuigh den chur chuige ‘oireann an toise céanna do gach duine’ i dtreo cóireála ailse trí hanailísíocht níos beaichte agus cóireálacha saincheaptha a fhorbairt d’othair ailse ar fud na hÉireann.

Leathnaigh an clár an seicheamhú geanómach d’ailsí óige, agus mar thoradh air sin déantar diagnóisí níos beaichte agus cabhraítear le cliniceoirí cóireálacha nach bhfuil chomh tocsaineach a aithint d’othair óga. Le húsáid samhaltacha ríomhaireachta ‘cúpla digiteach’ chun an chaoi a bhfreagróidh siadaí do chóireálacha éagsúla a thuar tá trialacha cliniciúla nua don ailse phaincréasach spreagtha cheana féin.

Chothaigh sé éiceachóras thar a bheith comhoibritheach inar féidir torthaí cliniciúla dearfacha a bhaint as fionnachtana saotharlann-bhunaithe. Trí bhrath níos luaithe agus rátaí marthanais níos fearr a chumasú do ghalair mar ailse éasafagais, fola agus cíche, tá éiceachóras an taighde ailse in Éirinn á neartú aige, agus cúram othair á fheabhsú go díreach ag an am céanna.

Sa phictiúr (c-d): Siobhan Gaynor, ball de Chomhairle na n-Othar Ailse Déanaí (Advanced Cancer Patient Council) agus taighdeoir othair; an tOll Donal Brenan, Oinceolaí Gineolaíoch Comhairleach in Ospidéal Mater, agus Leas-Stiúrthóir POI; an tOll Walter Kolch, Stiúrthóir Precision Oncology Ireland agus Systems Biology Ireland (COBÁC); an Dr Siobhan Roche, Stiúrthóir Taighde don Gheilleagar, Taighde Éireann; an tOll Kate Robson Brown, Leas-Uachtarán COBÁC um Thaighde, Nuálaíocht agus Thionchar. **Íomhá:** Angela Halpin Photography

Léargas

Sa phictiúr: Foireann shaoráid nua Mybrionics i Sionainn, áit a bhfuil an dara láithreán monaraithe dá chuid, Photon-2, á thógáil ag an gcuideachta teicneolaíochta spáis as Gaillimh.

Scileanna agus nuálaíocht a spreagadh in earnáil an spáis in Éirinn

Le méadú Mbyronics i nGaillimh táimid ag tréimhse chinniúnach do thionscal forbartha an spáis agus na fótónaice in Éirinn. Tá a cuid oibríochtaí á leathnú ag an gcuideachta, le hoscailt áise monaraithe Fótón 1 i nDaingean in 2025 agus cruthú 225 ról nua faoi dheireadh 2026.

D’eascair Mbryonics, a bhunaigh na siblíní Ruth, John agus David Mackey, ón nGrúpa Optaice Feidhmí in Ollscoil na Gaillimhe, atá ar thús cadhnaíochta sa domhan. Ón tús acadúil sin, tháinig cuideachta tionscail T&F chun cinn atá spreagtha ag an nuálaíocht agus ag a bhfuil bonn láidir tráchtála.

Leagann Mbryonics an-luach ar shaineolas agus ar acmhainn taighde. Cuireann an chuideachta, ag a bhfuil 40 céimí PhD an ardeolaíocht i bhfeidhm chun réitigh a fhorbairt atá réidh don an margadh. Anuas air sin feidhmíonn sé samhail oiliúna sa chuideachta, óstálann sé ochtar iarrthóirí PhD trí chlár MWP4Space Marie Curie agus glacann sé páirt sa chlár ar Innealtóireacht Thumthach Bogearraí in Ollscoil Luimnigh.

Trína phlé le Taighde Éireann, tacaíonn Mbryonics le Comhaltacht Taighde Tionscail atá dírithe ar chumarsáid léasair satailíte teirighiotáin in aghaidh an tsoicind agus tá

comhaontuithe don taighde comhoibritheach i bhfeidhm aige leis na hIonad Taighde de chuid Taighde Éireann, lena gcuimsítear obair le CONNECT ar chumarsáid optach saorspáis. Cuireann na gníomhaíochtaí sin le comhair náisiúnta agus Eorpacha atá níos fairsinge, lena n-áirítear tionscadail atá maoinithe ag an DTIF agus tacaíthe ag Fiontraíocht Éireann, rannpháirtíocht i gclár ECO-eNET agus obair le ESA Phi-Lab agus Taighde Déantúsaíochta na hÉireann ar eolaíocht na n-ábhar agus ar theicnící don phriontáil 3T bheacht chun fearas tuirlingthe StarCom a tháirgeadh i gcóimhiotal inbhuanaithe ó aois an spáis.

Is fearr a léirítear na dlúthnaisc idir an taighde agus an tionscal leis na bealaí gairme i Mbryonics, lena n-áirítear céimí ó mhisean EIRSAT-1 de chuid COBÁC a oibríonn anois mar innealtóir tástála córais, i dteannta le comhghleacaithe ó JPL NASA agus Amazon Kuiper.

Léiríonn bealach Mbryonics an méadú ar an gcomhpháirtíocht idir feabhas taighde, cumas tionscail agus daoine cumasacha atá ag múnlu earnáil an spáis in Éirinn.

Leas a bhaint as an maoiniú

Léirigh taighdeoirí arna maoiniú ag Taighde Éireann feabhas taighde, ábharthacht, toradh ar infheistíocht agus luach ar airgead in 2025, agus €300 milliún gnóthaithe acu ó fhoinsí éagsúla lenar áiríodh:

€129m

de mhaoiniú ón AE

€76.6m

ón bhfiontraíocht phríobháideach

Maoiniú seachtrach faighte ag taighdeoirí arna maoiniú ag Taighde Éireann 2025

Foinse	Maoiniú faighte
An tAontas Eorpach	€129,032,096
Bhfiontraíocht Phríobháideach	€76,649,263
Fiontraíocht Éireann – Dámhachtainí Tráchtálaithe agus Neamhthráchtálacha	€23,988,944
Foinse Eile Rialtas na hÉireann	€25,046,728
An Bord Taighde Sláinte	€9,564,632
Eagraíocht Charthanachta/Sheachbhrabúsach (Éireannach)	€5,911,473
Eagraíocht Charthanachta/Sheachbhrabúsach (Idirnáisiúnta)	€4,561,660
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	€7,419,975
Eagraíocht Leasa Idirnáisiúnta Eile	€431,077
Wellcome Trust	€3,952,035
Foinsí Rialtas Idirnáisiúnta Eile	€5,281,290
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	€8,051,939
Foras na Mara	€2,151,907
An tÚdarás um Ard-Oideachas	€5,539,979
Teagasc	€1,010,500
Institiúid Náisiúnta Sláinte SAM	€1,479,000
Fondúireacht Eolaíochta Náisiúnta SAM (NSF)	€15,000
GFT Éireann	€10,000
Móriomlán	€310,097,500

Ionaid de chuid Taighde Éireann

Bunaíodh Líonra Ionad Thaighde Éireann in 2012 chun Éire a chur chun tosaigh sa domhan ó thaobh an eolais trí shraith a fhorbairt d’Ionaid Taighde náisiúnta den chéad scoth ar scála mór, trína mbaintear amach tionchar ar an ngeilleagar agus an tsochaí. Is ionann na hIonaid agus infheistíocht charnach **€766.7 milliún** ag Taighde Éireann.

Sa lá atá inniu ann, cuireann an líonra chun cinn an fhionnachtain, an nuálaíocht agus an comhar ar fud an réimse acadúil, an rialtais agus an tionscail - treisítear éiceachóras taighde na hÉireann agus spreagtar an t-iomaíochas i bpríomhréimsí straitéiseacha mar IS, theicneolaíocht an leighis, fuinneamh, ard-déantúsaíocht, sláinte, ábhair agus an bithgheilleagar.

Tá ról ríthábhachtach ag na hionaid ó thaobh daoine cumasacha a fhorbairt trí hardoiiliúint a chur ar mhic léinn agus thaighdeoirí luath-ghairme, a bheidh ina gceannairí taighde agus tionscail don chéad ghlúin eile.

Chun go mbeidh geilleagar seasmhach agus bunaithe ar an nuálaíocht, teastaíonn córas taighde a mbíonn plé dinimiciúil aige le fiontair dhúchasacha agus le cuideachtaí FDA araon chun a n-acmhainn nuálaíochta agus a n-iomaíochas fadtéarmach a fheabhsú. Tacaíonn na hIonaid le taighde nuálach agus le forbairt réigiúnach, tarraingíonn agus forbraíonn siad píblíne láidir de thaighdeoirí cumasacha in Éirinn ag a bhfuil na scileanna ríthábhachtacha a mbíonn éileamh orthu.

Go dtí seo, tá **1,865 comhaontú ar thaighde comhoibritheach** sínithe ag na hIonaid le **952** cuideachta, a bhfuil ina measc **464** cuideachta atá bunaithe in Éirinn. Cuimsíonn na comhair sin bonn éagsúil tionscail lena n-áirítear **455** cuideachta ilnáisiúnta agus **441** fiontar beag agus meánmhéide, chomh maith le raon de chuideachtaí nua-thionscanta agus d’eagraíochtaí eile. Nuair a thógtar le chéile é, tá infheistíocht mhór sa tionscal tagtha chun cinn ón bplé sin, agus maoiniú tionscail **€485.7 milliún** bainte amach go dtí seo. In éineacht le hinfheistíocht ag tionscail tá **€726.5 milliún** bainte amach ag na hIonaid ó mhaoiniú lasmuigh den státchiste, lasmuigh den ghnó (non-exchequer, non-commercial/NENC), rud a léiríonn a rath ó thaobh an infheistíocht sheachtrach éagsúlaithe a tharraingt.

Ina theannta sin bhain na hIonaid amach torthaí láidre gnó, sa chaoi go dtacaíonn siad le tionchar an taighde a chur i bhfeidhm ar an saol mar atá. Ó bhí 2012 ann, cuimsíodh leis sin **596** Dámhachtain Tráchtálaithe de chuid Fhiontraíocht Éireann, **433** comhaontú ceadúnais a chur i gcrích, agus **83** mhac-chuideachta a chruthú. Anuas air sin, bronnadh **22** Dámhachtain Spoke, a ligeann do na hIonaid oibriú le gnólachtaí agus le heagraíochtaí taighde breise chun tionscadail nua a fhorbairt a fhreagraíonn do riachtanais agus do dheiseanna nua.

Déanann na hIonaid ceangal idir eolaithe agus innealtóirí trí chomhpháirtíochtaí le **1,389** comhlacht taighde ar fud an domhain. Go dtí seo, tá páirt glactha ag Ionaid Taighde Taighde Éireann i **1,018** tionscnamh mór atá maoinithe ag an AE, agus

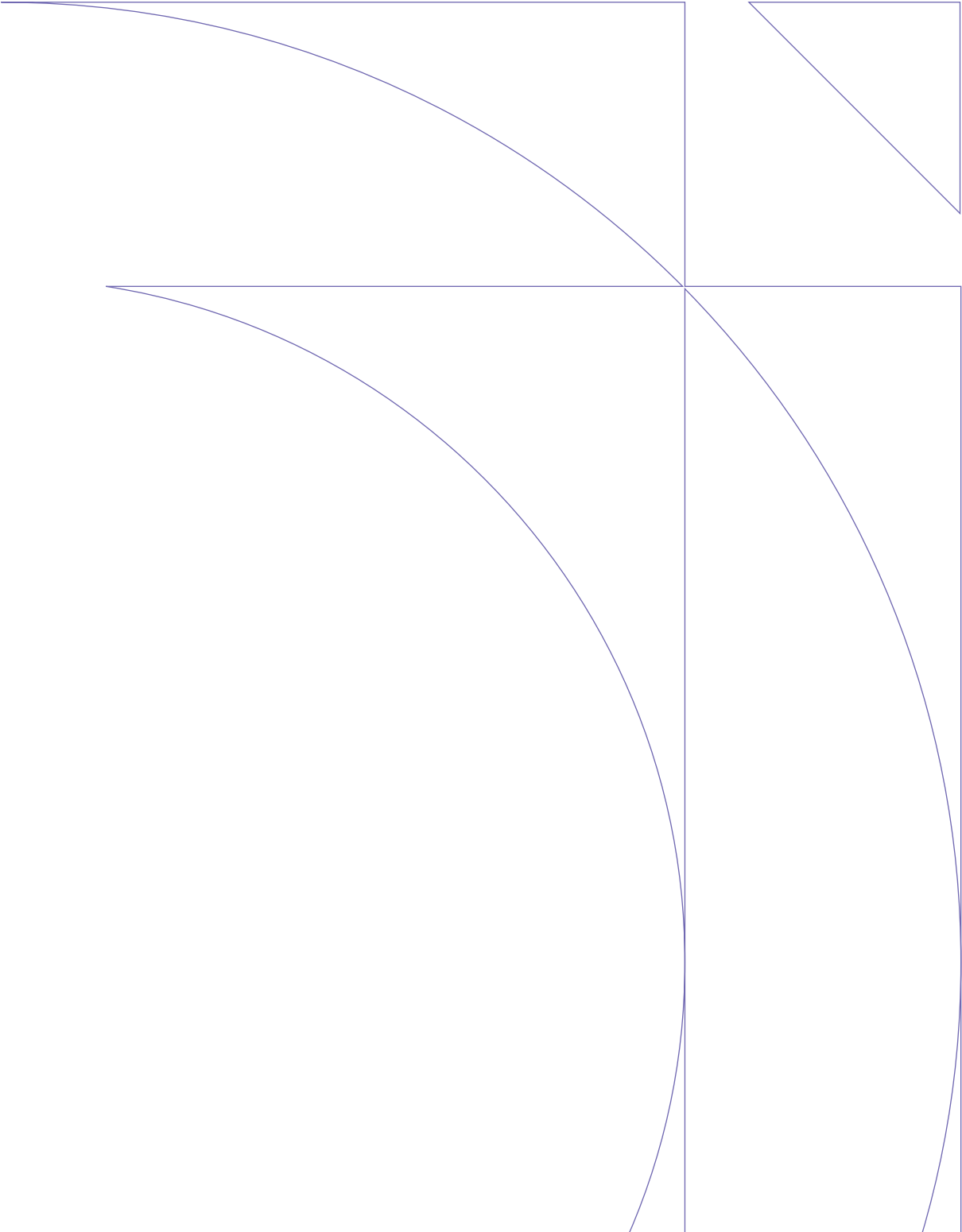
tá **96** dhámhachtain ón gComhairle Eorpach um Thaighde (CET) bainte amach acu i dteannta a chéile. Mar thoradh ar an bplé sin tarraingíodh aníos tuairim is **€576.6 milliún** de mhaoiniú carnach ó Horizon Europe agus Horizon 2020.

I rith 2025, chuir na hIonaid lena gcomhar leis an tionscal le síniú **119** comhaontú nua don taighde comhoibritheach, arbh é an toradh orthu gur thug an tionscal gealltanais **€34.7** milliún idir tacaíocht airgid thirim agus tacaíocht chomhchineáil.

Trí fhionnachtana a bhaint amach i réimsí lena ngabhann tábhacht straitéiseach agus comhar domhain a chothú le tionscail, tá ról rithábhachtach ag Ionaid de chuid Taighde Éireann ó thaobh ceannaireacht nuálaíochta na hÉireann a threisiú agus cinntiú go mbíonn an tír iomaíoch i gcónaí i ngeilleagar domhanda a bhíonn ag athrú go tapa.

Aschuir charnacha na n-Ionad Taighde Uilig de chuid Taighde Éireann go dtí deireadh 2025	
Foilseacháin Irise	20,036
Foilseacháin Chomhdhála	8,641
Céimithe MSc/MEng	249
Céimithe PhD	2,690
% d’lmeacht na nDaoine faoi Oiliúint chuig an Tionscal	35%
Rannpháirtíocht AE	1,018
Comhordú AE	225
Dámhachtainí CET	96
Dámhachtainí Tráchtálaithe FÉ	596
Comhaontuithe Ceadúnais	433
Mac-chuideachta Corpraithe	83

An Meatán a Mhaolú: Mol na nGás Ceaptha Teasa

Gás ceaptha teasa cumhachtach é an meatán, agus tá dúshlán mór roimh thionscal na déiríochta in Éirinn ó thaobh astaíochtaí a laghdú ó bheostoc athchogantach; tá cuid mhaith taighde agus nuálaíochta idir lámha chun aghaidh a thabhairt air sin ar fud na hearnála. Ionad VistaMilk de chuid Taighde Éireann don eolaíocht agus don nuálaíocht dhigiteach sa déiríocht féarach-bhunaithe. Tá VistaMilk ina cheannródaí domhanda ó thaobh an meatán a thomhas i mba déiríochta innilte agus anois tá an bunachar sonraí is mó ar an domhan aige maidir le hastaíochtaí meatáin na mba déiríochta innilte i gcaitheamh na bliana.

Tionscadal comhoibritheach é Mol na nGás Ceaptha Teasa a thacaíonn le taighde cómhaoinithe idir VistaMilk agus cúig chomharchumann déiríochta: Carbery Group, Dairygold, Kerry Dairy Ireland, Lakeland Dairies agus Ornua. Tugann sé le chéile feabhas sa taighde, ceannaireacht tionscail agus réitigh dírithe ar fheirmeoirí chun tacú le haistriú na hÉireann chuig earnáil déiríochta ísealcharbóin atá níos inbhuanaithe.

Tá an mol dírithe ar astaíochtaí eintreacha meatáin ó chórais déiríochta féarach-bhunaithe a thuiscint agus réitigh phraiticiúla a fhorbairt chun iad a mhaolú. Tacóidh a chuid fionnachtana le straitéisí chun cabhrú le hearnáil na déiríochta in Éirinn le spriocanna náisiúnta aeráide a chomhlíonadh agus inmharthanacht eacnamaíoch feirme a choinneáil.

Leis an tionscnamh sin cuirtear le cnuasach mór taighde a rinneadh le linn na chéad chéime de VistaMilk, a chuimsigh obair chun feabhas a chur ar chruinneas na réamh-mheastachán um astaíochtaí meatáin i gcomhair córas táirgthe déiríochta. Leis an taighde sin fuarthas fianaise a léiríonn gurb ísle faoi 8 go 10% na hastaíochtaí meatáin eintrigh ó chórais féarach-bhunaithe ná mar a mheastaí roimhe. Le staidéir bhreise chomh maith tá léargais nua faighte ar an gcaoi a n-athraíonn an meatán eintreach mar fhreagra ar thréithe an fhéaraigh, an ghéinitic, an beathú agus an bhainistíocht.

Mar a shonraíonn an Dr Ben Lahart, Taighdeoir Maoinithe le VistaMilk: “Teastaíonn uainn tacaíocht a thabhairt d’earnáil déiríochta atá brabúsach agus inbhuanaithe chomh maith.

Breathnaigh ar fhíseán →

An aidhm atá i gceist leis an tionscadal cómhaoinithe nua seo ná leas a bhaint as scoth an chomhair idir an taighde agus an tionscal in Éirinn chun astaíochtaí a laghdú agus inmharthanacht eacnamaíoch a choinneáil ag an am céanna.

Tabharfaidh an Mol sonraí agus treoir níos soiléire do fheirmeoirí faoina gcuid astaíochtaí, agus tabharfar tuairisciú láidir don tionscal chun cabhrú le lorga carbóin a laghdú, sa chaoi go dtreiseofar clú agus cáil na hÉireann mar cheannaire sa táirgeadh déiríochta féarach-bhunaithe ísealcharbóin.

Sa phictiúr (c-d): Denis O’Neill (VistaMilk), Karen Dawson (Teagasc), Eva Griffin (Ornua), Pdraig Walsh (Carberry), Enda Buckley (Carberry), Colman Purcell (Dairygold), Kirsten Gluck (Ornua), Rory Farrell (Lakeland Dairies), Ben Lahart (Teagasc, VistaMilk), Niall McLoughlin (Lakeland Dairies), Sean McCarthy (Kerry Dairy Ireland), Laurence Shalloo (Teagasc, VistaMilk), Conor Fitzpatrick (VistaMilk).

Íomhá: Eimear Hutchinson

Sa phictiúr: Clare Watson agus Nora Greaney ó thionscadal **Dingle Peninsula 2030**, arb í an aidhm atá i gceist leis ná laghdú 50% a bhaint amach ar astaíochtaí carbóin laistigh de 10 mbliana, agus trína bhfuil 3,500 ball den phobal ag obair as lámh a chéile le comhpháirtithe taighde agus le fiontair áitiúla in earnálacha an iompair, na turasóireachta agus na feirmeoireachta chun an t-aistriú chuig sochaí ísealcharbóin a thabhairt chun tosaigh i gCo Chiarraí.

Íomhá: Corca Dhuibhne
Inbhuanaithe / Tionscadal
Cruthaitheach Samhlaíochta

.....

Léargas

Baineann an mac-chuideachta de chuid ADAPT, Akara, áit amach i measc na n-aireagán is fearr i gcomhair 2025 de chuid an Times

Bhí Akara, mac-chuideachta ó Ionad ADAPT Thaighde Éireann don Teicneolaíocht Ábhair Dhigitigh AI-Bhunaithe i gColáiste na Tríonóide, luaite i measc na n-Aireagán is Fearr ag an Times Magazine i gcomhair 2025.

D’fhorbair an chuideachta róbait dí-éillithe UV i gcomhair suíomhanna cliniciúla, a chumasóidh glanadh tapa agus thar a bheith éifeachtúil i gcomhair bardaí ospidéil agus obrádlann, agus a chuireann le breis is deich mbliana de thaighde ar róbataic agus IS atá déanta i TCD. Tháinig Akara chun cinn ó thimpeallacht an taighde fheidhmigh de chuid ADAPT, agus tá fréamhacha aige i Scoil na hInnealtóireachta i TCD. Tá an chuideachta, atá bunaithe ar thaighde ar IS, agus ar dhearadh dírithe ar an duine agus róbataic, ina gnólacht idirnáisiúnta do theicneolaíocht an chúraim sláinte anois.

Tacaíonn braiteoir IS Akara le foirne obrádlainne ospidéil trí mhonatóireacht a dhéanamh ar ghníomhaíocht fhíor-ama, imeachtaí máinliachta a rianú, foireann a chomhordú, foláirimh a eisiúint agus an sceidealú a bharrfheabhsú. Tá ospidéil, lena n-áirítear Ceders-Sinai i Los Angeles, ag baint úsáide cheana as an teicneolaíocht.

Sin an dara huair a raibh Akara le feiceáil ar liosta Times Magazine, tar éis gur cuireadh ar liosta 2019 é i gcomhair a róbait chúntaigh shóisialta, Stevie. Anuas air sin, bhí siad ar Liosta [Forbes de 30 Faoi 30 don Eoraip](#) in 2024. Leis an aitheantas idirnáisiúnta sin tarraingítear aird ar ról tábhachtach an taighde ata maoinithe ag an bpobal ó thaobh cur ar chumas mac-chuideachtaí leathnú ar fud an domhain agus tionchar cliniciúil agus eacnamaíoch a imirt ar an saol mar atá.

Léargas

Taighde ar bhindealán spraeála
tacaíthe ag SSPC

Tugann SSPC, Ionad Thaighde Éireann don Chógaisíocht, tacaíocht do thaighdeoirí atá ag plé le réitigh phraiticiúla ar fhadhbanna ón saol mar atá. Sampla amháin é staidéar ina ndearnadh iniúchadh ar bhealach nua leis an bpian a laghdú le linn chúram cneá do dhaoine a bhfuil Epidermolysis Bullosa (EB) orthu.

An Dr Rob Elmeas, taighdeoir a mhaoinigh an SSPC, a rinne maoirseacht ar an taighde. I gcaitheamh dhá bhliana, rinne an staidéar iniúchadh ar an gcaoi a bhféadfaí an cheimic a úsáid chun nach mbeadh baint na mbindealán chomh pianmhar do dhaoine ar a bhfuil EB, riocht ghéiniteach neamhchoitianta a chiallaíonn go mbíonn an craiceann thar a bheith sobhriste. Féadann na gnáth-bhindealáin greamú den chraiceann agus níos mó dochair a dhéanamh nuair a bhaintear iad.

Bhí an tionscadal faoi stiúir Ollscoil Mhaigh Nuad i gcomhpháirtíocht le DEBRA Ireland, agus le tacaíocht ó SSPC. D’fhorbair an fhoireann taighde ciseal cosantach tanaí ar féidir a spraeáil ar an gcráiceann gortaithe agus ar féidir a ní go séimh ón gcráiceann le huisce fuar. Ar an gcaoi sin is féidir tarraingt an chraicinn a sheachaint agus laghdaítear an baol go ndéanfar gortú breise.

Trí thacú le taighdeoirí agus tríd an gcomhar a spreagadh, tá SSPC ag cabhrú leis an taighde a chur i bhfeidhm chun réitigh a bhaint amach a fhéadann cabhrú leis an saol laethúil. An aidhm fhadtéarmach atá i gceist leis an obair sin ná rogha inacmhainne um bindealán sa bhaile a d’fhéadfadh an cháilíocht bheatha a fheabhsú do dhaoine in Éirinn a bhfuil EB orthu.

Sa phictiúr (c-d): Grace Callan, Oifigeach Taighde, DEBRA Ireland; an Dr Hilal Kirpik, Taighdeoir Iardhochtúireachta i MU; an Dr Robert Elmes, Déan Comhlach Taighde i MU.

06.

Ag Nascadh go hldirnáisiúnta

Ag Nascadh go hIdirnáisiúnta

Tá an comhar idirnáisiúnta ina bhua lárnach fós i gcóras taighde na hÉireann. In 2025, bhí taighdeoirí arna maoiniú ag Taighde Éireann ag obair le comhpháirtithe ar fud na hEorpa, an RA, na Stát Aontaithe agus níos faide anonn, agus eolas chomh maith le réitigh ar dhúshláin dhomhanda roinnte á roinnt acu.

Bhí ról lárnach ag an maoiniú Eorpach fós, bhí feidhmíocht láidir ar fud Horizon Europe agus na Comhairle Eorpaí um Thaighde, a léirigh doimhneacht an chumais taighde in Éirinn. Rinneadh comhpháirtíochtaí le comhthaighdeoirí idirnáisiúnta níos fairsinge trí chlár sheanbhunaithe agus chomhair nua, tugadh tacaíocht don tsoghluaisteacht, don bhonneagar roinnte agus do chomhchláir oibre taighde.

Toisc go dtacaíonn Taighde Éireann le taighdeoirí ag gach céim dá ngairm cabhraítear le scileanna, líonraí agus taithí a fhorbairt a neartóidh bonn taighde na hÉireann sa bhaile agus thar lear.

Sna scéalta a thiocfaidh i ndiaidh seo taispeántar mar a neartaíonn an comhar idirnáisiúnta an cumas taighde, mar a fheabhsaíonn sé cáilíocht taighde, mar a chothaíonn sé muinín agus mar a chuireann sé Éire chun cinn mar chomhpháirtí cumasach agus iontaofa chun déileáil le dúshláin domhanda.

Comhoibrithe idirnáisiúnta

7,863
comhar acadúil idirnáisiúnta

18%
de mhéadú ar chomhair idir scoláirí

72%
de chomhair acadúla ina gcomhair idirnáisiúnta

50%
den chomhoibriú neamhacadúil le comhpháirtithe lasmuigh d'Éirinn

9%
le SAM

9%
leis an Ríocht Aontaithe

32%
le contaetha eile

12 dhámhachtain mhór AHSS, 8 ndámhachtain ETIM
ón gComhairle Eorpach um Thaighde in 2025

18ú
tír is nuálaí ar an domhan (An tInnéacs Domhanda Nuálaíochta)

Meiriceá Thuaidh
16.7%

Meiriceá Láir agus an Mhuir Chairib
0.3%

Meiriceá Theas
1.6%

An Eoraip
68.9%

An Afraic Fho-Shahárach
0.8%

An Meánoirthear
An Afraic Thuaidh, agus an Mhór-Araib
0.1%

An Áise
8.7%

An Astráil agus an Aigéine
2.8%

24 Chomhar Acadúil Idirnáisiúnta Is Fearr 2025

An Ríocht Aontaithe (gan Tuaisceart Éireann san áireamh)	1,584
Na Stáit Aontaithe	1,149
An Ghearmáin	681
An Fhrainc	465
An Iodáil	427
An Spáinn	387
Tuaisceart Éireann	295
An Ísiltír	282

An tSualainn	200
An tSín	182
An Astráil	182
An Eilvéis	171
Ceanada	165
An Danmhairg	135
An Bheilg	131
An Phortaingéil	122

An Ostair	101
An India	91
An Pholainn	88
An Fhionlainn	83
An Bhrasaíl	81
An Iorua	69
An Ghréig	64
An tSeapáin	60

Neart a bhailiú um feabhas CET

Bhailigh plé na hÉireann leis an gComhairle Eorpach um Thaighde (CET) an-chuid nirt in 2025, agus léiríodh sin le líon suntasach dámhachtaithe i ngach scéim mhór de chuid an CET, le garspriocanna náisiúnta agus le haitheantas mór le rá ar fud an domhain do fheabhas taighde na hÉireann. Is é Taighde Éireann an Toscaire Náisiúnta agus an tIonad Teagmhála Náisiúnta don CET.

Léirigh rath ag leibhéal **Deontas Tosaithe** doimhneacht agus uaimhian an bhonn taighde luathghairme in Éirinn. Bhain ochtar taighdeoirí a bhí bunaithe in Éirinn, agus a bhí ag obair le raon leathan disciplíní amach Deontais Tosaithe ón CET. Leis na dámhachtainí léirítear ní hamháin cáilíocht agus úrnuacht an chumais taighde nua, ach léirítear freisin neart na dtimpeallachtaí institiúide a thacaíonn le taighdeoirí go luath ina ngairmréim agus iad san iomaíocht ag an leibhéal is airde san Eoraip.

Ar leibhéal na **nDeontas Comhdhlúthaithe** rinneadh taifead ar shé chás eile inar éirigh le taighdeoirí atá i lár a ngairmréime agus ar mian leo cláir taighde uaimhianacha agus neamhspleácha a leathnú. Rinne an tOll Kylie Jarrett agus an

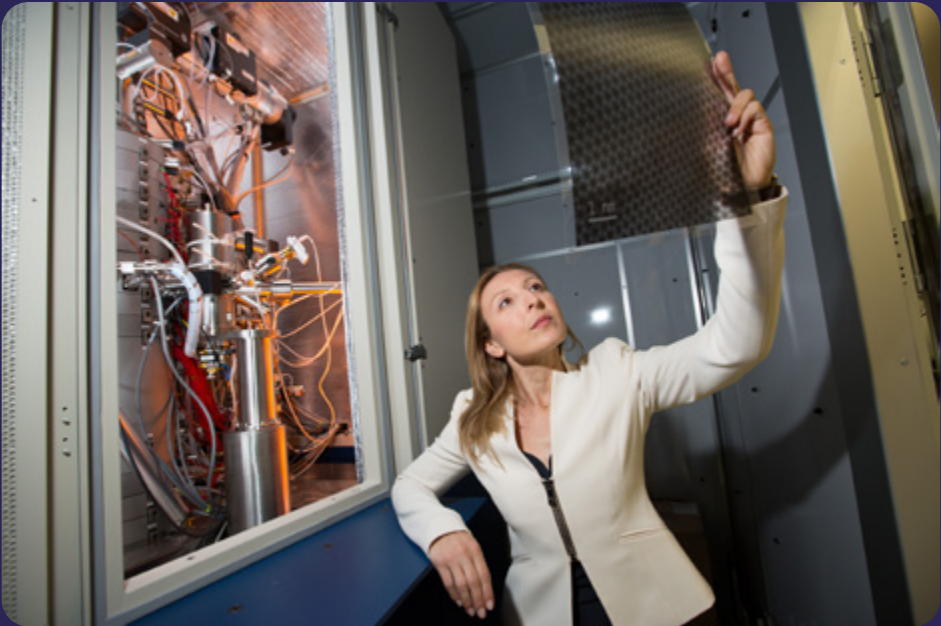
tOll Barry Wardell i COBÁC éacht suntasach nuair a fógraíodh gur éirigh leo Ard-Dheontais bhaint amach in 2025. Leis na deontais sin atá thar a bheith iomaíoch tugtar aitheantas do cheannairí taighde cruthaithe ar a bhfuil dea-theist agus ag a bhfuil cláir oibre dána, ardriosca don taighde.

Faoi scéim na **nDeontas Sineirge**, a thacaíonn le tionscadail chomhoibritheacha uaimhianacha trí chuir chuige idirdhisciplíneacha, d'éirigh le ceathrar taighdeoirí a bhí bunaithe in Éirinn maoiniú a fháil, chiallaigh sé sin gurbh é 2025 an bhliain ba rathúla a bhí ag Éirinn i gComórtais Sineirge an CET.

Fógraíodh cúig dheontas um **Chruthúnas Coincheapa** a bhí bunaithe in Éirinn i rith 2025, rud a léirigh tionchar leanúnach na n-infheistíochtaí ag an CET roimhe sin. Leis na deontais sin tugtar tacaíocht do na daoine ar a mbronntar iad le hiniúchadh a dhéanamh ar acmhainn an taighde a mhaoiníonn an CET ó thaobh na nuálaíochta agus na sochaí de, treisíonn sé sin luach an taighde mar bhonn don tairbhe eacnamaíoch agus shochaíoch san fhadtéarma.

Bhain an tOll Valeria Nicolisi i TCD éacht amach, leis an ochtú deontas ón CET, an chéad éacht dá leithéid in Éirinn.

Léiríonn na héachtaí sin píblíne fholláin agus iomaíoch taighde, atá tacaíthe ní hamháin ag feabhas aonair, ach ag na struchtúir tacaíochta tiomnaithe in óstinstitiúidí, a mbíonn ról ríthábhachtach acu i gcónaí ó thaobh cur ar chumas taighdeoirí dul san iomaíocht go rathúil san Eoraip.

Sa phictiúr: An tOll Valeria Nicolosi, TCD.
Íomhá: Naoise Culhane Photography

Léargas

Teorainneacha sa saol laethúil –
an beartas a mhúnlú

Socraítear agus athshocraítear teorainneacha an Aontais Eorpaigh, mar gheall ar na hathraithe móra geopholaitiúla atá múnlaíthe ag méadú an AE, imeacht na RA ón AE, leathnú Limistéar Schengen agus imirce de thoradh na coinbhleachta, lena n-áirítear an ghluaiseacht a spreagadh ag ionradh na Rúise ar an Úcráin.

Le EuroBorderWalks, tionscadal idirdhisciplíneach Eorpach atá **maoinithe le hArd-Deontas Laureate ó Thaighde Éireann** agus atá faoi stiúir an Oll Maggie O’Neill i gColáiste na hOllscoile, Corcaigh, déantar iniúchadh ar an gcaoi a mbraitear teorainneacha agus a gcuimhnítear orthu. Díríonn an tionscadal ar thrí theorainn ar imeall an AE: Tuaisceart Éireann agus Poblacht na hÉireann, an Chróit agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin, an Pholainn agus an Úcráin.

Oibríonn an fhoireann le pobail áitiúla agus le grúpaí sochaí sibhialta, agus baintear úsáid as meascán de mhodhanna lena n-áirítear breathnóireacht eitneagrafach ar rannpháirtithe, an t-agallamh siúil mar mhodh beathaisnéise (ASMB), agallaimh insinte dírbheathaisnéisí, modhanna ealaíon-bhunaithe agus

taifeadadh. Leis an gcaoi oibre sin cabhraítear le heispéiris ón am atá thart agus ón am reatha a nochtadh, chomh maith le cuimhní roinnte i ndáil leis na trí réigiún teorann.

Baineadh amach raon torthaí ón tionscadal, a raibh ina measc léarscáileanna fise déanta de ghrianghraif ina ghabhtar áiteanna, cuimhní, scéalta agus fuaimeanna tábhachtacha; saothar acadúil agus cruthaitheach le triúr ealaíontóirí coimisiúnaithe; agus torthaí praiticiúla mar thuarascáil beartais, seisiún eolais beartais agus ábhair fhoghlama don oideachas socheolaíochta dara leibhéal.

Nochtann EuroBorderWalks gur mó atá i gceist le teorainneacha ná díreach línte ar léarscáil, tá siad ina gcuid den saol laethúil agus bíonn éifeacht acu ar an gcaoi a mothaíonn daoine agus a gcaitheann siad a saol. Léiríonn obair le daoine óga, an grupa Ignyte i nDoire ina measc, an taithí dhifriúil a bhíonn ag glúinte nua ar theorainneacha, mar a cheistíonn siad seandeighlité, agus mar a nochtann siad tuairimí a fhéadann cabhrú le hoideachas níos cothroime, le beartas agus le tuiscint an phobail a mhúnlú.

Sa phictiúr: Foireann taighde EuroBorderWalks ag an seoladh i COC.
Chun tosaigh (c-d): An Dr John Perivolaris ealaíontóir/grianghrafadóir, an Dr Aleksandra Sobańska, taighdeoir iardhochtúireachta (Ollscoil Lodz), An tOll Tomasz Ferenc (Ollscoil Lodz), An tOll Katarzyna Waniek (Ollscoil Lodz), Príomh-Imscrúdaitheoir an tOll Maggie O’Neill (COC) agus an Dr Krešimir Žažar (Ollscoil Shágrab).
Sa chúl (c-d): An tOll Marek Domański, ealaíontóir (Acadamh na Mínealaíon, Lodz), Conach Gibson-Feinblum, Mac Léinn PhD (COC) an Dr Vladimir Ivanović, taighdeoir iardhochtúireachta (Ollscoil Shágrab), an Dr Michael McLoughlin, ealaíontóir (Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt/COC) agus an tOll Agnieszka Golczyńska-Grondas (Ollscoil Lodz).
Íomhá: Rubén Tapia Martinez

Léargas

SONGBIRD: freagairt éigeandála a threisiú

Sa phictiúr (c-d): An Dr Boris Galkin le ball foirne SONGBIRD, an Dr Lester Ho.
Íomhá: Francesca O’Rafferty, Lárionad CONNECT

Bronnadh Comhaltacht Taighde Ollscoile ón Royal Society – Taighde Éireann ar an Dr **Boris Galkin** ó Institiúid Náisiúnta Tyndall agus ó Ionad CONNECT Thaighde Éireann um Líonraí agus Chumarsáid na Todhchaí chun stiúradh a dhéanamh ar thionscadal SONGBIRD, lena mbaintear leas as frithchaitheamh ó chomhartha raidió chun teicneolaíocht bhraite AI-chumhachtaithe a fhorbairt i gcomhair drón.

Is féidir le dróin trealamh cumarsáide raidió a iompar, a fhéadann comharthaí raidió a brath agus a thomhas sa cheantar timpeall orthu. Is féidir leo tomhas a dhéanamh freisin ar an gcaoi a dtaistealaíonn comharthaí raidió trí cheantar, a bhfrithchaitheann siad de réada agus a n-idirghníomhaíonn siad le bacainní mar chrainn nó fhoirgnimh, rud a chabhraíonn le léarscáil a dhéanamh den cheantar timpeall orthu agus nithe spéise tábhachtacha a aithint, gan ghá le ceamaraí ná braiteoirí costasacha.

Mar fhorbairt ar obair na dtionscadal deireanach ar dhróin, MISTRAL agus GUARD, is féidir é sin a úsáid le daoine a aimsiú i gcásanna cuardaigh agus tarrthála, don rialú aerthráchta agus don phleanáil uirbeach. Toisc go bhféadfadh nach bhfeidhmeodh gnáthcheamaraí go maith san oíche nó nach rachaidís trí rudaí soladacha mar chrainn nó fhoirgnimh, cuireann an cur chuige sin céadfheagairt níos éifeachtaí ar fáil agus cabhróidh sé le heagraíochtaí éigeandála le beatha a shábháil nuair a ghlaoitear amach iad.

Tá an Dr Galkin agus a fhoireann ag forbairt ar chaidrimh láidre a forbraíodh tríd na tionscadail a rinne siad roimhe sin le seirbhísí éigeandála na hÉireann, agus ag déanamh cinnte go mbíonn SONGBIRD (Sensing Operations in Networks of Ground-and-Air Devices) múnlaíthe ag riachtanais an tsaoil mar atá agus go bhféadann sé tacaíocht a thabhairt do fhreagróirí céadlíne le go bhféadann siad níos mó oibríochtaí tarrthála a dhéanamh agus go mbeidh na hoibríochtaí sin níos sábháilte agus níos tapúla.

Tacaíonn an Chomhaltacht Taighde Ollscoile ón Royal Society – Taighde Éireann le taighdeoirí eisceachtúla go luath ina ngairmréim chun gairmeacha taighde neamhspleácha a chruthú, le hocht mbliana de thacaíocht, chun an chéad ghlúin eile de cheannairí taighde domhanda a chothú.

Breathnaigh ar fhíseán →

Léargas

Tionchar an Taighde
Trasteorann a Neartú

Is é atá sa Chlár CoCentre, a seoladh in 2024, ná infheistíocht chomhoibritheach mhór ar fud na hÉireann, na Breataine Móire agus Thuaisceart Éireann, atá ceaptha le líonra taighde den chéad scoth a fhorbairt a neartaíonn cumas, méid agus comhtháthú sa taighde agus sa nuálaíocht.

Dírítear leis an gclár ar thaighde ardchaighdeáin a dhéanamh lena ngabhann tairbhí don gheilleagar, don tsochaí, don tsláinte agus don chomhshaol. Tá plé leis an tionscal agus leis an mbeartas ag croílár a mhisin: tá tacaíocht €2.2 milliún ó réimse an tionscail faighte ag an **gComhionad um Aeráid + Bithéagsúlacht Uisce** agus an **CoCentre um Chórais Inbhuanaithe Bhia** i dteannta a chéile. I mí na Samhna 2025, chuir Stiúrthóirí CoCentre a gcuid clár taighde i láthair do dhéantóirí beartais sa RA agus in Éirinn le cur le hailíniú beartais i ndáil le dúshláin don chomhshaol agus don chóras bia.

In 2025, rinne Climate+ forbairt ar a chlár oibre Scileanna don Aistriú Glas’ tar éis go ndearnadh an chéad bhosca gainimh ar inbhuanaitheacht IS a sheachadadh le Skillnet TFC de chuid Technology Ireland. I gcaitheamh an tseisiúin seachtaine, bhí taighdeoirí PhD ag obair as lámh a chéile leis an tionscal

chun fréamhshamhlacha agus tuarascálacha luathchéime a ghiniúint. Chuimsigh na cás-staidéir comhar le ODOS Tech, a bhí dírithe ar fheabhas a chur ar léarscáiliú AI-spreagtha don inbhuanaitheacht talmhaíochta agus Zinto Labs, a d’fhéach chuig cuir chuige IS a fhorbairt chun feamainn ionrach a brath go luath le tacú le caomhnú mara, agus tá sé beartaithe an Bosca Gainimh a reáchtáil arís in 2026.

Toradh tábhachtach ón gComhionad um Chórais Inbhuanaithe Bia é an Creat Coincheapúil don Chomhionad Bia, a thugann forléargas soiléir ar an gcaoi a n-oibríonn an córas bia ar fud na hÉireann agus na RA. Léirítear leis an gcreat an ceangal idir codanna difriúla den chóras, lena n-áirítear na nithe a spreagann athrú, na codanna sin den chóras ina dtagann brúnna chun cinn, agus an éifeacht a bhíonn ag gníomhartha ar thorthaí. Forbraíodh le hionchur ó réimse leathan páirtithe leasmhara é, agus cabhraíonn sé le déantóirí beartais, le taighdeoirí agus le cleachtóirí an scéal iomlán a thuiscint agus iad ag ceapadh beartas agus clár. Trí thacú le cinnteoireacht níos eolaí, cuireann an creat le hiarrachtaí le déileáil le dúshláin chomhshaoil agus rochtain ar bhia sábháilte, cothaitheach a fheabhsú ag an am céanna.

Sa phictiúr (c-d): Leas-Stiúrthóir Ed Hawkins (Ollscoil Reading) an Comhionad um Aeráid + Bithéagsúlacht + Uisce leis na Comhstiúrthóirí, an tOll Yvonne Buckley (Coláiste na Tríonóide Baile Átha Cliath) agus an tOll Mark Emmerson (Ollscoil na Banríona Béal Feirste).
Íomhá: Paul Sharp

Léargas

Sáraíonn an Chomhpháirtíocht T&F idir SAM-Éire 100 tionscadal.

Bhain an Chomhpháirtíocht Taighde agus Forbartha idir SAM-Éire amach garsprioc thábhachtach, nuair a sháraigh sé 100 tionscadal maoinithe tar éis gur seoladh é nach mór 20 bliain ó sin. Leis an gclár seanbhunaithe sin ceanglaítear maoinitheoirí agus taighdeoirí sna Stát Aontaithe, in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann. Teastaíonn foirne sna trí dhlínse i gcomhair struchtúr an chláir agus cinntíonn sé sin go gcuireann gach gné náisiúnta luach difriúil leis an gclár.

Fógraíodh comhinfhéistíocht de bhreis ar €7 milliún i mí an Mhárta 2025 i gcomhair ceithre thionscadail nua. Díríonn na tionscadail sin ar réimsí lena n-áirítear líonraí cumarsáide agus cúram sláinte. Tá deich n-institiúid ardoideachais páirteach iontu, ina measc siúd tá ina measc Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt, Teagasc, COBÁC agus Coláiste na hOllscoile Corcaigh i bPoblacht na hÉireann, Coláiste na Banríona Béal Feirste agus Coláiste Uladh i dTuaisceart Éireann, agus comhpháirtithe mar Virginia Tech, Ollscoil California Los Angeles, Ollscoil Pennsylvania agus Institiúid Teicneolaíochta Rochester sna Stáit Aontaithe. Tacaíonn an maoiniú le tuairim is 20 post taighde sna trí dhlínse.

Le fás leantach an chláir léirítear luach an chomhair idirnáisiúnta dhomhain, a mbíonn tairbhí sóisialta agus eacnamaíocha i gcoitinne mar thoradh air. Faoi dheireadh 2025, bhí breis is €150 milliún d’infheistíocht phoiblí tarraingthe ag an gcomhpháirtíocht thríthaobhach agus tá bealach sochair don taighde comhoibritheach trasna teorainneacha forbartha aici.

Is iad na gníomhaireachtaí maoinithe i gcomhair dhámhachtainí 2025 Taighde Éireann agus an Bord Taighde Sláinte in Éirinn, an Roinn Geilleagair agus Sláinte agus Cúraim Shóisialta, Rannóg T&F i dTuaisceart Éireann, agus an Fhondúireacht Eolaíochta Náisiúnta agus na hInstitiúidí Náisiúnta Sláinte sna Stáit Aontaithe.

Sa phictiúr: An Dr Indrakshi Dey (Institiúid Walton, Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt) duine de na scoláirí ar bronnadh dámhachtain orthu faoin gClár Comhpháirtíochta T&F idir SAM-Éire in 2025.

Íomhá: Patrick Browne, Brownes Photography

Léargas

Saineolaithe an diaspóra san fhealsúnacht agus sa chúram sláinte a cheiliúradh.

Tarraingíodh aird in 2025 ar cheangail taighde idirnáisiúnta na hÉireann nuair a bhronn an Taoiseach Micheál Martin an **Bonn Lá Fhéile Pádraig de chuid Thaighde Éireann** i Washington D.C. ar an Oll Richard Kearney agus Michael Dowling. Tugann an Bonn aitheantas do cheannairí acadúla agus tionscail sna Stáit Aontaithe a chuireann leis an éiceachóras taighde in Éirinn agus le comhar idir taighdeoirí in Éirinn agus sna Stáit Aontaithe.

Tá an tOll Kearney, Ollamh Charles B. Seeling le Fealsúnacht i gColáiste Bhostún ina údar ar os cionn 30 leabhair ar fhealsúnacht agus litríocht na hEorpa agus bhí sé páirteach i dtograí a dhréachtú do chomhaontú síochána Thuaisceart Éireann. Déanann Michael Dowling, Uachtarán agus POF Northwell Health, maoirseacht ar an

soláthraí cúraim sláinte is mó i Stát Nua-Eabhrac agus tá infheistíocht déanta aige i mbrainse taighde Northwell, Institiúidí Feinstein don Taighde Leighis, atá ag déanamh athrú ó bhonn ar chóireáil riochtaí mar lúpas, airtríteas, seipsis, ailse, tinneas síciatrach agus galar Alzheimer’s. Tá cláir tionscanta aige freisin chun rochtain ar chúram leighis a leathnú dóibh siúd nach bhfuil árachas acu.

Leis an aitheantas sin tarraingítear aird ar éachtaí móra na mball de dhiaspóra taighde na hÉireann agus a ról leantach sa taighde in Éirinn agus sa chomhar idir taighde in Éirinn agus sna Stáit Aontaithe. Trí aitheantas a thabhairt do róil sna healaíona, sna daonnachtaí agus sna heolaíochtaí sóisialta, chomh maith leis an eolaíocht, an innealtóireacht agus an cúram sláinte, léiríonn an Bonn leithne na ndisciplíní a chuireann le timpeallacht TF&I na hÉireann.

Sa phictiúr (c-d): Uachtarán agus POF Northwell Health, an tUas. Michael Dowling (Faighteoir Bonn Tionscail), Charles B Seelig Ollamh le Fealsúnacht i gColáiste Bhostún, an tOll Richard Kearney (Faighteoir Boinn Acadúil), agus an Taoiseach Micheál Martin TD ag an imeacht mór le rá de chuid Thaighde Éireann um Bonn Lá Fhéile Pádraig i Washington D.C.

Íomhá: John Harrington Photography

Léargas

Ceangail Eorpacha le Ulysses a neartú

Neartaigh Taighde Éireann naisc taighde idir Éire agus an Eoraip i mbliana trí fhorbairtí lárnacha i gcomhpháirtíocht Ulysses. Ina measc siúd bhí maoiniú do 14 chomhar nua idir Éire-an Fhrainc faoi ghlaó 2025 don mhaoiniú taighde agus an chomhdháil bhliantúil taighde idir an Fhrainc-Éire a reáchtáladh i bPáras.

Le dámhachtainí 2025 Ulysses maoiníodh 14 fhoireann chomhoibritheach a bhí ag obair ar ábhair mar an IS san oideachas, an fhilíocht sna meáin agus sna teicneolaíochtaí, pátrúin vacsaínithe óige, séanadh an athrú aeráide agus creidimh chomhcheilge, córais cumhachta cliste agus athchúrsáil inbhuanaithe ceallraí. Faoin scéim cuirtear síolchistiú ar fáil chun tacú le cuairteanna taistil ar bhonn cómhalartach idir taighdeoirí in Éirinn agus san Fhrainc.

Reáchtáladh an chomhdháil bhliantúil taighde idir an Fhrainc-Éire ar an 23 Deireadh Fómhair in Ambasad na hÉireann i bPáras. Sa chomhdháil, a cheiliúir deich mbliana ó Chomhaontú Aeráide Pháras, tógadh le chéile taighdeoirí, nuálaithe agus déantóirí beartais as Éirinn agus an bhFrainc chun iniúchadh a dhéanamh ar dhul chun cinn ar an aistriú fuinnimh — ó oiriúnú agus sheasmhacht go dul chun cinn na nuálaíochta ar an aistriú fuinnimh agus mar chuid de reáchtáladh seisiún ar an gcomhpháirtíocht idir an Fhrainc-Éire agus an t-Idirnascaire Ceilteach.

Le linn a cuairte ar Thaighde Éireann, cheiliúir a Soilse Céline Place, Ambasadóir na Fraince d’Éirinn, an clár, agus í ag rá gur “láidre anois ná riamh” é. Tá tairbhe bainte ag breis is 700 taighdeoir as Ulysses ó tionscnaíodh é.

Sa phictiúr (c-d): H.E. Céline Place, Ambasadóir na Fraince d’Éirinn leis an Dr Diarmuid O’Brien, POF Thaighde Éireann.
Íomhá: Taighde Éireann

Léargas

Taidhleoireacht an Taighde:
Ó Ghéarchéim go Comhar

Le Deontas Forlíontach Thaighde Éireann do Thaighdeoirí Díláithrithe – Clár na hÚcráine, tugadh tacaíocht do 14 thaighdeoir as an Úcráin in 2025, le go bhféadfaidís leanúint ar aghaidh lena gcuid oibre i bhfoirne taighde Éireannacha.

Chuir an scéim ar chumas taighdeoirí ag gach céim dá ngairm a saineolas a chur i bhfeidhm ar thionscadail mhaoinithe leanúnacha agus taithí ghairmiúil luachmhar a fháil ar chóras taighde na hÉireann.

Níos luaithe sa bhliain bhunaigh an tOll Caitriona Jackman (DIAS) **Líonra Taighdeoirí na hÚcráine** tar éis a dámhachtana forlíontaí i mí Eanáir 2025. D’óstáil Taighde Éireann an chéad chruinniú i mí Dheireadh Fómhair 2025, nuair a tógadh le chéile faighteoirí na dámhachtana ón am atá thart agus na faighteoirí reatha chomh maith lena gcuid príomh-imscrúdaitheoirí óstacha.

D’fhreastail a Soilse Larysa Gerasko, Ambasadóir na hÚcráine d’Éirinn, ar an imeacht agus tharraing sí aird ar ról tábhachtach Thaighde Éireann ó thaobh cabhrú le taighdeoirí díláithrithe imeascadh le timpeallacht taighde na hÉireann, coinneáil le cúrsa a ngairmeacha agus coinneáil páirteach i dtaighde ardchaighdeáin le linn tréimhse thar a bheith dúshlánach ina dtír dhúchais.

Tá ról tábhachtach glactha ina réimsí féin ag na taighdeoirí a dtugtar tacaíocht dóibh leis an scéim seo – lena n-áirítear an dlí, an eacnamaíocht, an innealtóireacht, an imdhíoneolaíocht agus an réaltfhisic - agus tá ról tábhachtach glactha acu chomh maith in éiceachóras taighde na hÉireann le foilsíú alt piarmheasúnaithe, cuir i láthair chomhdhála agus iarratais ar phaitinní. Tar éis a dtaithí taighde ar thionscadail a mhaoinigh Taighde Éireann, lean cuid mhór díobh ar aghaidh ag gabháil dá ngairmeacha taighde in institiúidí na hÉireann agus thar lear.

Tarraingíonn an clár aird ar thábhacht mhéadaitheach na taidhleoireachta taighde agus an luach a fhéadann Taighde Éireann a chur i bhfeidhm chun iarrachtaí taighde idirnáisiúnta a neartú le linn thréimhsí coinbhleachta.

Sa phictiúr (c-d): A Soilse Larysa Gerasko, Ambasadóir na hÚcráine d’Éirinn leis an Dr Serhii Ivanov, Taighdeoir Iardhochtúireachta i DIAS agus an tOll Caitriona Jackman, Ollamh Sinsearach i DIAS, ag a bhfuil péintéireacht le Oleksandra Atamanenko, a bronnadh ar Thaighde Éireann thar ceann an phobail atá tacaithe ag an scéim um Thaighdeoirí Díláithrithe.

Íomhá: Taighde Éireann

07.

Rialachas

Rialachas

Is é an tAcht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024 a chuireann an creat reachtúil ar fáil do chuspóir agus ról an Bhoird, lena gcuimsítear treo straitéiseach na gníomhaireachta a shocrú, maoirseacht a dhéanamh ar an bplean corparáideach agus ar an bplean bliantúil agus rialachas agus cuntasacht éifeachtach a chinntiú.

Sa chomhthéacs sin, socraíonn an Bord cur chuige eiticiúil na heagraíochta; tacaíonn sé leis an bPríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus déanann sé measúnú orthu; agus tá sé freagrach as córais inmheánacha um rialú airgeadais, as comhlíontacht oibríochtúil, agus bainistíocht riosca.

I gcomhréir leis an Acht, tá an Bord freagrach don Aire Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta i ndáil le comhlíonadh a chuid feidhmeanna.

Próifílí Boird

Michael Horgan Cathaoirleach

Rugadh Michael Horgan i gCorcaigh agus chuir na Bráithre Críostaí i Scoil na Mainistreach Thuaidh oideachas air. Tá BSc san Eolaíocht Ríomhaireachta agus MA aige ó Ollscoil Bhaile Átha Cliath (Coláiste na Tríonóide) agus Máistreacht aige san Innealtóireacht Thionsclaíoch ó Choláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath.

Tá Comhaltacht Onórach aige ó Choláiste Ríoga na Máinlianna in Éirinn agus Dochtúireacht Onórach san Eolaíocht (DSc) aige ó Ollscoil Massachusetts, SAM.

Tá Dioplóma i Stiúrthóireacht Cuideachta ag Michael ó Institiúid na Stiúrthóirí (IoD) agus is Stiúrthóir Cairte é. Ba i gColáiste Ríoga na Máinlianna in Éirinn (RCSI) a chaith Michael an chuid is mó dá shaol gairmiúil. I mí na Nollag 2003 ceapadh mar Phríomhfheidhmeannach é, agus é tar éis na hocht mbliana roimhe sin a chaitheamh mar Leas-Phríomhfheidhmeannach. D'éirigh sé as a ról mar Phríomhfheidhmeannach i mí na Nollag 2009.

Bhí sé ina Chathaoirleach ar an Údarás Sláinte agus Sábháilteachta ar feadh dhá théarma (2010-2016) agus ina Chathaoirleach ar an Údarás um Ard-Oideachas ar feadh dhá théarma (2016-2024). Faoi láthair is stiúrthóir

neamhfheidhmiúcháin neamhspleách é in Interpay Teo., tá sé ina Leas-Chathaoirleach ar TransferMate Global Payments agus ina Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin ar Mountain Productions Teo; agus ina Chathaoirleach agus ina lontaobhaí ar Uversity (carthanas cláraithe) agus is ball é de Bhord Comhairleach Intuition Teo.

I measc na gceapachán Boird a bhí aige roimhe sin tá: Leaschathaoirleach agus Rúnaí Onórach, Ospidéal an Rotunda; lontaobhaí, American Irish Historical Society (Nua-Eabhrac); lontaobhaí, Institiúid na nGnóthaí Daonnúla Idirnáisiúnta, Ollscoil Fordham; Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin, Intuition Teo.; Comhalta boird, Ospidéal Beaumont, Baile Átha Cliath; Ball den Seanad, Ollscoil Náisiúnta na hÉireann; Comhalta Boird Ollscoil Leighis Bhairéin; Comhalta boird, Ollscoil Leighis Penang, an Mhalaeis; Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin, IntuMed (Comhfhiontar leis an Scoil Leighis in Ollscoil Harvard).

Lorraine Allen

Is bunaitheoir í Lorraine Allen ar Brand Innovation Ireland. Tá breis is 25 bliana de thaithí tionscail aici maidir leis an nuálaíocht a chruthú agus a chur ar bhonn tráchtála, ar léargais úsáideora, straitéis mhargaíochta agus forbairt branda.

Tá Lorraine ag obair faoi láthair le héiceachóras nuálaíochta na hÉireann agus na hEorpa le heagraíochtaí éagsúla idir ollscoileanna agus gnólachtaí seanbhunaithe, chun nuálaíocht a chruthú agus taighde eolaíochta a chur ar bhonn tráchtála lena dhírítear ar dhul i ngleic le príomhdhúshláin dhomhanda, agus níos mó béime curtha de réir a chéile ar an inbhuanaitheacht, i dtionscail mar an teicneolaíocht talmhaíochta, an geilleagar ciorclach, an bhith-theicneolaíocht, agus an tsláinte. Tugann Lorraine, atá i bhfách leis an smaointeoireacht dearaidh, tacaíocht d’eagraíochtaí trí phróiseas lena chruthaítear agus lena chothaítear smainte nua leis an úsáideoir sprice chun táirgí agus seirbhísí a bhfuil bailíochtú margaidh déanta orthu a sheoladh go rathúil.

Oibríonn Lorraine le Fiontraíocht Éireann agus le hOifigí Fiontair Áitiúil mar mheantóir agus chomhairleoir, agus leis an gCoimisiún Eorpach mar shaineolaí agus mheasúnóir do roinnt cistí nuálaíochta. Cuireann sí oiliúint ar ghnólachtaí nua teicneolaíochta doimhne chun a gcuid nuálaíochta a chur ar bhonn tráchtála agus ar bhonn domhanda agus is saineolaí gnó í le Gortann Bia EIT a chuireann comhairle ar ghnólachtaí

Eorpacha nua sa teicneolaíocht bia atá ag céim luath dá bhforbairt. Freisin feidhmíonn sí ar bhord Bhord Bia agus is Cathaoirleach í ar a mBord Bia Tomhaltais.

An tOllamh Rebecca Braun

Tá an tOll Rebecca Braun ina Déan Feidhmiúcháin i gColáiste na n-Ealaíon, na n-Eolaíochtaí Sóisialta agus an Léinn Cheiltigh in Ollscoil na Gaillimhe.

Sa ról sin, tá sí ina stiúrthóir ó thaobh cuir chuige nasctha a chothú i dtreo an chultúir agus na cruthaitheachta mar phríomhláidreachtaí san Ollscoil agus sa réigiún i gcoitinne, agus socraíonn sí straitéis leathan an choláiste ar son an ratha ina chuid croí-mhisean mar atá taighde agus oideachas den scoth a sheachadadh.

Bhí sí ina Comhstiúrthóir roimhe sin ar an Institute for Social Futures ó 2017-2020 in Ollscoil Lancaster, sa RA, agus is ceannródaí í i modheolaíocht ‘todhchaí cruthaithí’ le comhpháirtithe ar fud an rialtais agus an réimse acadúil sa RA, in Éirinn, i mór-roinn na hEorpa, san Afraic Theas agus i Meiriceá Thuaidh. Cuireann a cuid oibre maidir leis an todhchaí le tuiscint dhomhain ar chumhacht na ndaoine agus na scéalta, a bhfuil cur síos déanta aici uirthi i go leor leabhar ar scríbhneoireacht, ar an litríocht dhomhanda, ar an trasnáisiúntachas, agus ar luach cultúrtha.

Tá staidéar agus obair déanta ag Rebecca in Ollscoileanna Oxford, Mhanchain, Learphoill agus Lancaster, agus i gcáil chuairte sa Freie Universität Beirlín. Cuireann sí piarmheasúnú ar fáil go rialta do ghníomhaireachtaí náisiúnta um maoiniú taighde sa RA agus san Eoraip, agus d’fheidhmigh sí mar Chomhairleoir Taighde Idirhisciplínigh don UK REF2021 ar UoA26: Nuatheangacha agus Teangeolaíocht. Tá D.Phil sa Litríocht Ghearmáinise ó Ollscoil Oxford ag Rebecca.

An Dr Godfrey Gaston

Tá an Dr Godfrey Gaston, MBE ina chomhairleoir ar an Nuálaíocht Cibearshlándála agus Fiontraíochta agus faoi láthair cuireann sé comhairle ar agus tugann sé tacaíocht do roinnt cuideachtaí nua cibearshlándála. Tá PhD i Leathsheoltóirí agus MBA ó Henley Management College aige.

Roimhe sin bhí sé ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Institiúid Leictreonaice, Cumarsáide agus Theicneolaíocht na Faisnéise (Institute of Electronics, Communications and Information Technology/ECIT), agus ina Stiúrthóir ar an Lárionad do Theicneolaíochtaí Faisnéise Slána (Centre for Secure Information Technologies/ (CSIT) in Ollscoil na Banríona, Béal Feirste i dTuaisceart Éireann. Roimhe sin bhí sé ag obair i dtionscal na leathsheoltóirí i gcomhair GEC Plessey Semiconductors, an ghnólacht nua BCO Technologies (a cheannaigh Analog Devices), agus ina Bhainisteoir Innealtóireachta do Analog Devices. I measc a chuid réimsí spéise faoi láthair tá tacaíocht a thabhairt do ghnólachtaí

teicneolaíochta nua (i réimse na cibearshlándála ach go háirithe), éiceachórais chibearshlándála a fhorbairt, agus na héiceachórais sin a nascadh ar fud an domhain.

Bhí Godfrey ina chomhbhunaitheoir freisin ar an gcuideachta nua-thionscanta don tslándáil líonra, Titan IC, a cheannaigh Mellanox Technologies/NVIDIA i mí an Mhárta 2020.

In 2023, ainmníodh Godfrey mar chathaoirleach ar Siteshop, comhlacht cibearshlándála rathúil ag a bhfuil ceanncheathrú i Sheffield.

An tOllamh Niamh Moloney

Tá Niamh Moloney ina hOllamh le Dlí na Margaí Airgeadais i Scoil an Dlí i Scoil Eacnamaíochta agus na hEolaíochta Polaitiúla i Londain (London School of Economics and Political Science) agus rialáil mhargadh an AE mar speisialtóireacht aici.

Cuireadh oideachas uirthi i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, tá sí ina Comhalta d’Acadamh na Breataine, ina Comhalta Oinigh d’Acadamh Ríoga na hÉireann, agus ina Comhalta de Academia Europaea, agus bhronn Ollscoil Zurich dochtúireacht oinigh uirthi. Roimhe sin bhí Niamh ina Ceann ar Scoil Dlí LSE agus faoi láthair tá sí ina comhalta de Chomhairle LSE, comhlacht rialaithe LSE.

Leonard Hobbs

Tá Leonard Hobbs ar dhuine de na príomhtheicneolaithe san earnáil TFC agus breis is 30 bliain de thaithí aige, in Intel Ireland den chuid is mó, a chuimsíonn idir taighde ceannródaíoch, aistriú teicneolaíochta, an ard-déantúsaíocht agus lena n-áirítear gnóthaí poiblí.

Bhí sé ina Stiúrthóir Taighde agus Nuálaíochta i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath ó 2017-2023 áit a raibh sé freagrach as straitéis taighde, nuálaíochta agus fiontraíochta na hOllscoile a shainiú agus a chur i bhfeidhm; cuimsíodh leis sin clár taighde a fhorbairt, conarthaí a bhainistiú, aistriú na teicneolaíochta, comhairleacht, plé leis an tionscal, cuideachtaí campais nua-thionscanta, agus infheistíocht chaipitil fiontair.

D’fhill sé ar Intel Ireland in 2023 chun gabháil don phríomhról i ngnóthaí rialtais. Ó 2016 go 2023, bhí sé ina Bhainisteoir Ginearálta do MIDAS Ireland, an comhlacht ionadaíoch d’earnáil na micrileictreonaice in Éirinn, a chuimsíonn gníomhaireachtaí tionscail, oideachais, taighde agus rialtais atá ag obair le chéile chun forbairt earnáil na micrileictreonaice in Éirinn a spreagadh. I mí Eanáir 2026 cheap an tAire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta Leonard chuig an bhFóram Comhairleach ar an mBeartas Taighde agus Nuálaíochta.

Is cathaoirleach é ar an Valentia Transatlantic Cable Foundation, a bhfuil sé mar sprioc aige tacú le cur chun cinn na hoidhreachta eolaíochta agus na forbartha pobail ar Dhairbhre, agus Dairbhre a chur chun cinn mar ionad ar cheart a chur ar an Liosta Oidhreachta Domhanda de chuid EOECA.

Tá Leonard páirteach i gComórtas Eolaithe Óga BT le 25 bliana anuas mar phríomh-mholtóir do chatagóir sa Teicneolaíochta.

An tOllamh Valeria Nicolosi

Bronnadh BSc (onóracha) sa Cheimic Thionsclaíoch ó Ollscoil Catania (An Iodáil) in 2001 ar an Oll Valeria Nicolosi agus bhain sí PhD san Fhisic amach i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath in 2006.

In 2008 bhog sí go hOllscoil Oxford le Comhaltacht RaEng/ EPSRC. In 2012 d’fhill sí ar Choláiste na Tríonóide Baile Átha Cliath mar Ollamh Taighde. Anois is Cathaoirleach í ar Nana-ábhar agus Mhicleascópacht i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, agus is PI í in AMBER (Taighde Ardábhair agus Bith-Innealtóireachta/Advanced Materials and Bio Engineering Research) agus in Ionaid I-Form (Ard-Déantúsaíocht) Thaighde Éireann.

Áirítear le hobair an Oll Nicolosi an tsintéis, an scamhadh, agus ábhair scaireacha a thréithriú i dtreo feidhmeanna éagsúla, fuinneamh agus TFC ach go háirithe. Cuirtear béim láidir ar thréithriú ábhar agus fearas le teicnící sofaisticiúla na leictreonmhicleascópachta, mar TEM iomrall-cheartaithe, ETIM, EELS agus EDS.

Tá breis is 250 páipéar ardtionchair foilsithe aici agus gradaim éagsúla bainte amach aici. Bronnadh dámhachtain CET faoi ocht ar an Oll Valeria Nicolosi.

Gach bliain ó bhí 2018 ann, aithníodh í mar dhuine de na taighdeoirí is mó tionchair ar an domhan le deich mbliana anuas, cruthaítear sin leis na páipéir iomaí atá curtha ar fáil

aici a ndéantar tagairt dóibh go minic agus atá i measc na 1% is airde de pháipéir ó thaobh tagairtí de réir réimse agus bliana i Web of Science.

Bhí an tOll Nicolosi ar an mBord Comhairleach de chuid na Comhairle Nuálaíochta Eorpaí (EIC) ó 2019 go 2021, agus glacann sí páirt i gCruinnithe Chomhairle Nobel Laureate Lindau ó bhí 2022 ann.

Tá gradaim iomaí bainte amach aici: Duais RDS/Intel don Naineolaíocht 2012, Eolaí Óg an Fhórait Eacnamaíoch Dhomhanda 2013, Gradam an AE um Mná sa Teicneolaíocht 2013, an Dámhachtain do Thaighdeoirí Óga ag Uachtarán FEÉ Ireland 2014, Taighdeoir Luathchéime Éireannach an FEÉ 2016, Dámhachtaí CET TCD 2017, Fóram Gnó na mBan, Mná na nDeich mBliana san Eolaíocht agus sa Nuálaíocht 2018, Duais Peter Day 2025 de chuid an Royal Society of Chemistry.

Mar aitheantas dá cuid éachtaí gairme, tar éis molta ón Aireacht Gnóthaí Eachtracha san Iodáil in 2021, bhronn Uachtarán Phoblacht na hIodáile an t-oirneas onórach “Cavliere” in Ord “Stella d’Italia” (Ridire in Ord Réalta na hIodáile) ar an Oll Nicolosi.

An tOllamh Eoin O’Sullivan

Ollamh Taighde agus Comhalta Babbage sa Bheartas Teicneolaíochta agus Nuálaíochta é an tOll Eoin O’Sullivan agus é bunaithe i Roinn na hInnealtóireachta, Ollscoil Cambridge agus ina Stiúrthóir ar an Ionad um Beartas Eolaíochta, Teicneolaíochta agus Nuálaíochta (CSTI) in Institiúid Déantúsaíochta na hOllscoile.

Grúpa taighde idirdhisciplínigh é CSTI atá déanta suas d’eolaithe, d’innealtóirí, d’eacnamaithe, de thaighdeoirí beartais phoiblí, agus de scoláirí bainistíochta. An misean taighde atá ag CSTI ná tuiscint a chur chun cinn maidir leis na gnéithe a chuireann le héifeachtacht córas náisiúnta taighde agus nuálaíochta ó thaobh eolas taighde nua a thiontú go teicneolaíochtaí nua, go hiomaíochas tionscail agus go réitigh ar dhúshláin na sochaí.

Oibríonn Eoin i ndlúthpháirt le raon gníomhaireachtaí náisiúnta agus idirnáisiúnta um thaighde agus nuálaíocht agus ranna rialtais. Roimhe sin bhí sé ina Chomhairleoir Sinsearach Beartais i Forfás (an t-Iar-Bhord Comhairleach um Fiontraíocht, Thrádáil, Theicneolaíocht agus Nuálaíocht) agus bhí sé ina Chomhairleoir Speisialta do chéad Ard-Stiúrthóir Fhondúireacht Eolaíochta Éireann (2001-2006). Tá PhD ag Eoin ó Roinn na Fisice in Ollscoil Oxford.

Patricia Quane

Tá Patricia Quane ina Cathaoirleach ar an Sainghrúpa ar Riachtanais Scile na Todhchaí do Thionscal na Bithchógaisíochta (ceapadh in 2022 í) agus bhí sí ina Cathaoirleach ar an gCoiste Stiúrtha do Phlean Réigiúnach Fiontraíochta an Iardheiscirt (ceapadh in 2021 í).

Bhí sí ina Leas-Uachtarán agus ina Bainisteoir Ginearálta in Astellas Ireland Co. Teo. cuideachta Cógaisíochta as an tSeapáin (2008-2020). Bhí sí ina Cathaoirleach ar BioPharmaChem Ireland in 2019.

Mar Stiúrthóir Cairte, ag a bhfuil na blianta fada de thiomantas don fhorbairt eacnamaíoch réigiúnach agus gealltanais gan staonadh don inbhuanaitheacht, bhronn Ceannairí Gnó Chiarraí (Kerry Business Leaders) Gradam Éachta Saoil ar Patricia in 2023.

Anne Vaughan

Stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin ar roinnt comhlachtaí carthanacha í Anne Vaughan. Tá sí ina ball comhairle den Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta. Chríochnaigh sí téarma sé-bliana mar Chathaoirleach ar an mBord Náisiúnta Staidrimh in 2025. Bhí sí ina ball den Choimisiún ar Chánachas agus Leas agus den Choimisiún ar Phinsin.

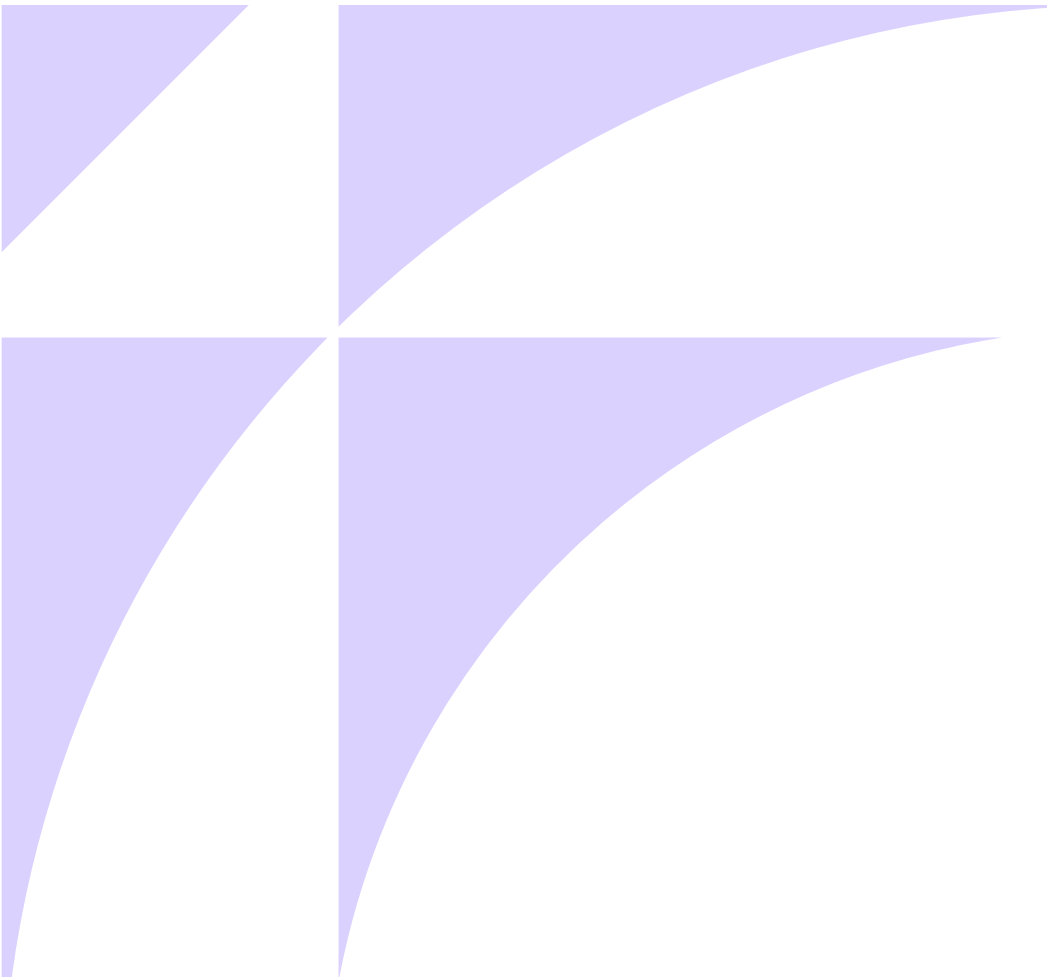
Sa bhliain 2018 chuaigh sí ar scor ón Roinn Coimirce Sóisialaí áit a raibh sí ina Leas-Rúnaí ar feadh nach mór ocht mbliana. Le linn a gairm 38 mbliana sa státseirbhís, d’oibrigh sí freisin sa Roinn Airgeadais agus i Roinn an Taoisigh. Tá Anne ina céimí ó COBÁC, TCD agus ó Scoil Ghnó Smurfit i COBÁC. Tá MSc san Anailís Earnála Poiblí aici.

An Dr Diarmuid O’Brien
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Tá an Dr Diarmuid O’Brien ina POF ar Thaighde Éireann, arb é an príomhghníomhaireacht taighde agus nuálaíochta d’Éirinn a chuireann infheistíocht ar fáil do na disciplíní taighde go léir. Roimhe sin, bhí Diarmuid ina Leas-Seansailéir Cúnta don Nuálaíocht in Ollscoil Cambridge áit a raibh sé freagrach as nuálaíocht, comhpháirtíocht fiontraíochta, taighde a chur ar bhonn tráchtála, fiontraíocht, infheistíocht fhiontair agus plé leis an rialtas áitiúil agus náisiúnta maidir leis an nuálaíocht agus an áit. Roimhe sin, ba Phríomhfheidhmeannach é freisin ar Cambridge Enterprise, an eagraíocht seirbhísí nuálaíochta a thacaíonn le hOllscoil Cambridge. Le linn a sheala i Cambridge, bhí Diarmuid ina stiúrthóir ar chruthú tionscnamh éagsúil chun an nuálaíocht a nochtadh agus tacaíocht níos fearr a thairiscint do mhaoiniú trasnáisiúnta agus do chruthú cuideachtaí, lenar cuimsíodh Founders in Ollscoil Cambridge agus an Ciste Infheistíochta Teicneolaíochta. Bhí sé ina chomhbhunaitheoir agus ina chathaoirleach ar Innovate Cambridge, tionscnamh thar a bheith comhoibritheach chun todhchaí ionchuimsitheach nuálaíochta a shainiú agus a bhaint amach d’éiceachóras Cambridge.

Roimhe sin bhí Diarmuid ina Phríomh-Oifigeach Nuálaíochta agus Fiontraíochta i TCD, ina raibh freagracht air as forbairt campais nua, nuálaíocht agus comhpháirtíochtaí fiontraíochta. Bhí ról bainistíochta sinsearaí eile aige in ionaid taighde (CRANN, AMBER) agus i roinnt cuideachtaí nua-thionscanta a bunaíodh ag an ollscoil, agus ina measc NTERa, Xoliox, agus Deerac Fluidics. Bhí Diarmuid ina Chomhalta Taighde in Ollscoil Princeton. Tá PhD san Fhisic ó Ollscoil Sheffield agus céim in Eolaíochtaí na n-Ábhar ó TCD aige.

Ráiteas Rialachais Thaighde Éireann

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2025

Cúlra

Bunaíodh Taighde Éireann an 1 Lúnasa 2024 faoin Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024 (an tAcht), agus tá a Cheannoifig suite i bPlás na dTrí Pháirce, Sráid Haiste Uachtarach, Baile Átha Cliath 2. Aistríodh feidhmeanna agus sócmhainní agus dlíteanais Fhondúireachta Eolaíochta Éireann agus na Comhairle um Thaighde in Éirinn go Taighde Éireann ar an 1 Lúnasa 2024.

Freagrachtaí an Bhoird

Tá obair agus freagrachtaí Bhord Thaighde Éireann leagtha amach i Lámhleabhar an Bhoird, ina bhfuil cúrsaí a choimeádtar go sonrach lena gcinneadh ag an mBord chomh maith. I measc na míreanna buana a bhreithníonn an Bord tá:

- Maoirseacht ar fhorbairt an Phlean Chorporáidigh
- Maoirseacht ghinearálta ar oibríochtaí agus athbhreithniú feidhmíochta na heagraíochta.
- Ráitis airgeadais bhliantúla na heagraíochta a fhaomhadh

- An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) a cheapadh agus a bhfeidhmíocht a bhainistiú
- Fógairt leasanna na gComhaltaí
- Tuarascálacha a fháil ó fhochoistí an Bhoird
- Maoirseacht a dhéanamh ar chomhlíontacht na heagraíochta le gach dlí agus Cód Cleachtais is infheidhme
- An Beartas Bainistíochta Riosca a Cheadú

Le hAlt 25 den Acht ceanglaítear ar an mBord gach cuntas ceart agus gnách a choinneáil ar airgead a fhaigheann agus a chaitheann sé agus na cuntais sin a bheith i cibé foirm a fhaomhfaidh an tAire Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta (an tAire) le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin. Agus na ráitis airgeadais sin á n-ullmhú, ceanglaítear ar Bhord na gníomhaireachta:

- Beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach.

- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama.
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh ach amháin más míchuí glacadh leis go leanfaidh sé ar aghaidh ag feidhmiú, agus sonrú cibé acu ar cloíodh leis na caighdeáin chuntasaíochta is infheidhme, faoi réir aon imeachtaí ábhartha atá nochtta agus mínithe sna ráitis airgeadais.

Tá POF agus foireann shinsearach ceannaireachta (FSC) na heagraíochta freagrach as taifid sásúla chuntasaíochta a choinneáil ina nochtar, le cruinneas réasúnta uair ar bith, a seasamh airgeadais agus a chumasaíonn a chinntiú gur cloíodh le hAlt 25 den Acht leis na ráitis airgeadais. Faomhann an Bordna cuntais sin agus cuirtear faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste iad le hiniúchadh chomh luath is féidir tar éis dheireadh na bliana airgeadais. Is iad an POF agus an FSC atá freagrach as coinneáil agus sláine na faisnéise airgeadais ar láithreán gréasáin na heagraíochta. Tá an Bord freagrach as an bplean agus an buiséad bliantúil a fhaomhadh.

Tríd an gCoiste Iniúchta agus Riosca (CIR) go príomha, déanann an Bord measúnú ar phríomhrioscaí an Chomhlachta Stáit agus cuimsítear leis sin cur síos ar na rioscaí áit is cuí agus bearta nó straitéisí gaolmhara um maolú. Chloígh an eagraíocht leis na gnéithe ábhartha den Chód Caiteachais Phoiblí. Trí mheán an POF agus an FSC, tá an Bord freagrach chomh maith as a chuid sócmhainní a chosaint agus dá bhrí sin as céimeanna réasúnta a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath. Measann an Bord go dtugann ráitis airgeadais Thaighde Éireann léargas fíor agus cothrom ar fheidhmíocht airgeadais agus ar sheasamh airgeadais na heagraíochta amhail an 31 Nollaig 2025.

Struchtúr agus Coistí an Bhoird

Is gnách go mbíonn Bord Thaighde Éireann déanta suas de Chathaoirleach agus d’aon ghnáthchomhalta déag a cheapann an tAire), mar a leagtar amach in Alt 16 den Acht. Bhí an saineolas agus na scileanna riachtanacha agus comhlántacha ag na Comhaltaí Boird neamhfheidhmiúcháin neamhspleácha chun an straitéis agus na beartais ghinearálta don eagraíocht a shocrú agus maoirseacht a dhéanamh ar a feidhmiú. Bhí 6 chruinniú ag Bord Thaighde Éireann i rith 2025. Sa tábla thíos léirítear sonraí an 10 comhaltaí boird a ceapadh ar an 1 Lúnasa 2024.

Comhalta Boird	Ról	Dátaí ar a ceapadh
An tUasal Michael Horgan	Cathaoirleach	01/08/2024
Ms Lorraine Allen	Comhalta Boird	01/08/2024
An tOllamh Rebecca Braun	Comhalta Boird	01/08/2024
An Dr Godfrey Gaston MBE	Comhalta Boird	01/08/2024
An tUasal Leonard Hobbs	Comhalta Boird	01/08/2024
An tOllamh Niamh Moloney	Comhalta Boird	01/08/2024
An tOllamh Valeria Nicolosi	Comhalta Boird	01/08/2024
An tOllamh Eoin O’Sullivan	Comhalta Boird	01/08/2024
Ms Patricia Quane	Comhalta Boird	01/08/2024
Ms Anne Vaughan	Comhalta Boird	01/08/2024

Coiste Iniúchóireachta agus Riosca

An ról atá ag an gCoiste Iniúchta agus Riosca (CIR), ná tacú leis an mBord lena chuid freagrachtaí as iniúchadh, riosca, rialú agus rialachas agus dearbhú gaolmhar. Tá an CIR neamhspleách ar bhainisteoirí airgeadais na heagraíochta agus déanann sé monatóireacht ar chóras na rialuithe inmheánacha agus na gcosaintí airgeadais, déanann sé maoirseacht ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí agus déanann sé iniúchtaí ar dheontais Thaighde Éireann a bhronntar ar institiúidí seachtracha. Déanann an Coiste cinnte go mbíonn córas i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar riosca agus gníomhartha maolaithe a chur ar fáil. Déanann an Coiste monatóireacht agus athbhreithniú freisin ar bhonn rialta ar thuairiscí airgeadais Thaighde Éireann lena n-áirítear na Ráitis Airgeadais suas leis an 31 Nollaig 2025. Tá an Coiste freagrach freisin as maoirseacht a dhéanamh ar chomhlíontacht le ceanglais an rialachais chorparáidigh, lena n-áirítear leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit, mar a nuashonraíodh i mí Lúnasa 2016 (an Cód).

Tugann an CIR tuairisc don Bhord tar éis gach cruinnithe, agus tugann sé tuairisc fhoirmiúil i scríobh gach bliain. Tá sé chomhalta ar an gCoiste, lena n-áirítear dhá chomhalta sheachtracha, an Dr Barry O’Connor agus an tUasal Jim Frawley, a ceapadh le héifeacht ón 24 Feabhra 2025. D’éirigh an tUasal Godfrey Gaston MBE as an gCoiste ar an 24 Feabhra 2025. Reáchtáladh 6 chruinniú den CIR in 2025. Le linn na bliana, rinne an CIR athbhreithniú ar an dóigh ar cheart an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí a struchtúrú agus acmhainní a sholáthar ina leith agus thángthas ar an gconclúid gur cheart an tsamhail reatha a choinneáil.

An Coiste Taighde, Nuálaíochta agus Straitéise

Tá seachtar comhaltaí ar an gCoiste Taighde, Nuálaíochta agus Straitéise (TNS), agus tá an chumhacht tarmligthe chuige chun tograí um chláir agus dheontais taighde a fhaomhadh ar aon dul leis na leibhéil údaráis tarmligthe a fhaomhann an Bord. Tugann an Coiste tuairisc don Bhord tar éis gach cruinnithe. Ceapadh an tUas. Godfrey Gaston MBE agus an tOll Johanna Leissner don Choiste le feidhm ón 24 Feabhra 2025 agus ón 26 Bealtaine 2025 faoi seach. Bhí sé chruinniú ag an gCoiste in 2025.

Sceideal Tinrimh, Táillí agus Speansas

Tá sceideal tinrimh ar chruinnithe Boird agus Coiste in 2025 leagtha amach thíos, lena n-áirítear na táillí agus na speansais a fhaigheann gach comhalta:

	Bord	Coiste Iniúchóireachta agus Riosca	An Coiste Taighde, Nuálaíochta agus Straitéise	Táillí 2025	Speansais 2025
Líon na gCruinnithe	6	6	6	€	€
An tUasal Michael Horgan (Cathaoirleach)	6 as 6	6 as 6		20,520	-
Ms Lorraine Allen	6 as 6	6 as 6		11,970	-
An tOllamh Rebecca Braun	4 as 6		6 as 6	-	702
An Dr Godfrey Gaston	6 as 6	2 as 2	6 as 6	11,970	1,056
An tUasal Leonard Hobbs	6 as 6		6 as 6	11,970	-
An tOllamh Niamh Moloney	6 as 6	5 as 6		11,970	-
An tOllamh Valeria Nicolosi	5 as 6		4 as 6	-	-
An tOllamh Eoin O’Sullivan	6 as 6		5 as 6	11,970	2,916
Ms Patricia Quane	6 as 6		5 as 6	11,970	2,775
Ms Anne Vaughan	6 as 6	5 as 6		11,970	-
Costais Ghinearálta an Bhoird					5,765
Iomlán				104,310	13,214

Íocadh táillí leis na comhaltaí boird de réir mar a chinn an tAire le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúchán Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin. Bhí comhaltaí áirithe den Bhord eisiata ó tháillí a fháil ó Thaighde Éireann de réir na socruithe luach saothair “Duine Amháin, Tuarastal Amháin” a chiallaíonn nach bhféadfaidh fostaithe sa tseirbhís phoiblí táillí Boird a fháil sa bhreis ar thuarastal. Ba iad sin an tOll Rebecca Braun agus an tOllamh Valeria Nicolosi.

Nochtuithe a Éilítear de réir an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016)

Tá an Bord freagrach as cinntiú go gcloíonn Taighde Éireann le ceanglais an Chóid, mar a d’fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin i mí Lúnasa 2016. Éilítear na nochtuithe seo a leanas leis an gCód:

Miondealú Sochair Gearrthéarmacha Fostaithe

Déantar sochair ghearrthéarmacha na bhfostaithe a sháraíonn €60,000 a chatagóiriú sna bandaí seo a leanas:

Ó	Raon	Go	Líon na bhFostaithe	
			Amhail an 31 Noll 2025	Amhail an 31 Noll 2024
€60,000		€69,999	14	19
€70,000		€79,999	12	8
€80,000		€89,999	14	13
€90,000		€99,999	17	17
€100,000		€109,999	3	2
€110,000		€119,999	2	2
€120,000		€129,999	9	10
€140,000		€149,999	1	-
€160,000		€169,999	2	2
€180,000		€189,999	-	2
€190,000		€199,999	1	1

Nóta: Chun críocha an nochta seo, áirítear le sochair ghearrthéarmacha fostaithe i ndáil le seirbhísí a soláthraíodh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, liúntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a rinneadh thar ceann an fhostaí ach ní áirítear ÁSPC an fhostóra.

Déantar na figiúir maidir le sochair fostaithe amhail an 31 Nollaig 2024 a bhliantúlú i gcomhair thréimhse 12-mhí seachas 5 mhí.

Costais Sainchomhairleoireachta

Sainíonn Taighde Éireann táillí comhairleoireachta mar chúraimí teoranta sonracha a bhaineann le sainscileanna nó cumais nach mbeadh laistigh de Thaighde Éireann de ghnáth.

Áirítear leis na costais chomhairleoireachta na costais as comhairle sheachtrach do na bainisteoirí agus bíonn feidhmeanna ‘gnó mar is gnách’ eisiata.

Costais sainchomhairleoireachta	Bliain iomlán 2025 €000s	Lún - Noll 2024 €000s
Athrú Eagraíochta agus Athbhreithniú ar Róil na hEagraíochta	246	-
Tacaíocht Ghnó Ghearrthéarmach	75	-
Comhairleoir Sláine Taighde	44	5
Bainistíocht ar Athrú	40	-
Iarratas ar Rochtain ó Ábhair Sonraí	37	29
Tacaíocht Soláthair	28	13
Seirbhísí maidir le Comhlíonadh RGCS a Thástáil	27	-
Seirbhísí Cuntasaíochta / Airgeadais	17	-
Oiliúint, Smaointeoireacht agus Meantóireacht maidir le Dearadh	15	-
Tuarascáil maidir leis an mBearna idir na hInscní in AD	10	-
Tacaíocht do Chórais Airgeadais	4	17
Táillí Gairmiúla Eile	38	25
Próiseas Deimhniúcháin Píolótach ‘My Green Labs’	-	25
Oiliúint ar Theoiric an Athraithe do Chomh-Ionaid	-	12
Ionad Píolótach Meán Eolaíochta	-	10
Oiliúint agus Meantóireacht Nuálaíochta	-	30
Comhairleoirí Straitéise	-	25
Iomlán	581	191
Costais sainchomhairleoireachta caipitlithe	-	-
Costais chomhairleoireachta arna muirearú don Ioncam agus Chaiteachas agus do Chúlchistí Coinnithe	581	191
Iomlán	581	191

Costais Dí agus Socruithe

Ní raibh costais ná socruithe dí i gceist in 2025.

Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Tá caiteachas taistil agus cothaithe catagóirithe mar seo a leanas:

	Bliain iomlán 2025 €000s	Lún - Noll 2024 €000s
Intíre		
Bord	11	2
Fostaithe	38	47
Idirnáisiúnta		
Bord	2	-
Fostaithe	78	19
Iomlán	129	68

Caiteachais Fáilteachais

Clúdaítear an caiteachas fáilteachais seo a leanas leis an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:

	Bliain iomlán 2025 €000s	Lún - Noll 2024 €000s
Fáilteachas Foirne	26	12
Fáilteachas Cliant	4	-
Fáilteachas Boird	2	2
Iomlán	32	14

Ráiteas um Chomhlíonadh

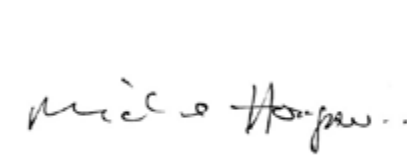
Ghlac an Bord leis an gCód Cleachtais do Rialachas Comhlachtaí Stáit (2016) agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm aige chun cinntiú go gcloítear leis an gCód. Chloígh Taighde Éireann leis an gCód in 2025.

Bainistíocht Riosca

Ghlac Bord Thaighde Éireann le Creat Bainistíochta Riosca (Creat), lena n-áirítear Ráiteas Inghlathachta Riosca, ina leagtar amach an córas bainistíochta riosca atá i bhfeidhm chomh maith le róil agus freagrachtaí na bpáirtithe leasmhara éagsúla atá i mbun riosca a bhainistiú.

Tá sé mar Bheartas ag Taighde Éireann cloí leis an dea-chleachtas don bhainistíocht riosca. Sa Chreat leagtar amach an próiseas trína n-aithníonn agus trína dtéann an eagraíocht i ngleic leis na príomhrioscaí a ghabhann lena chuid gníomhaíochtaí. Is é an Coiste Bainistíochta Riosca a thiomsaíonn an fhaisnéis faoi na rioscaí sin agus tacaíocht aige ón POF agus ón FSC agus tugann siad tuairisc rialta orthu don CIR agus don Bhord, lena n-áirítear bearta maolaithe, rialuithe agus nuashonruithe gaolmhara. Tá measúnú déanta ag an mBord ar phríomhrioscaí Thaighde Éireann, lena n-áirítear cur síos ar na rioscaí i gcás gur cuí agus ar na bearta agus na straitéisí gaolmhara.

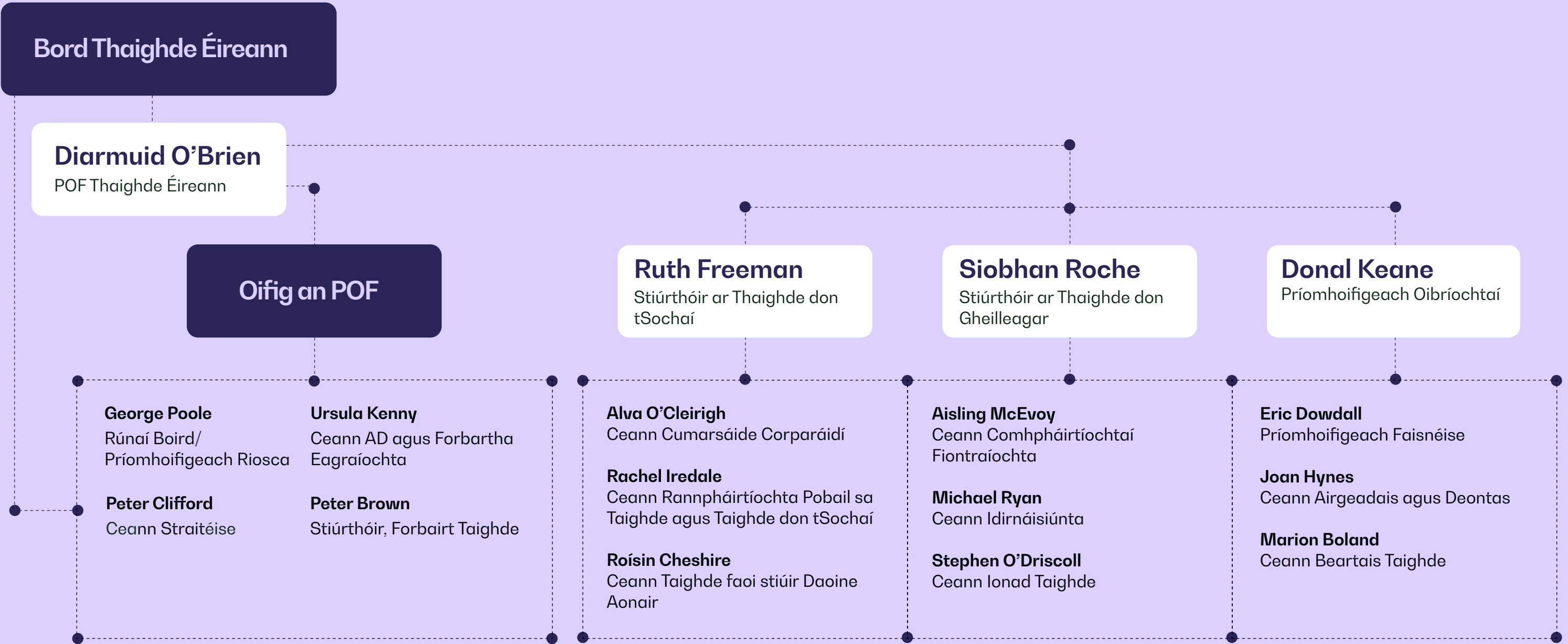
Sínithe

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach
Taighde Éireann – Research Ireland

Dáta: 30 Meitheamh 2026

Cairt Eagraíochta

Foireann Shinsearach Ceannaireachta Thaighde Éireann
Amhail an 1 Iúil 2026

An Dr Diarmuid O'Brien
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Féach ar an bpróifíl iomlán ar leathanach 85.

An Dr Abigail Ruth Freeman
Stiúrthóir Taighde don tSochaí

Déanann an Dr Abigail Ruth Freeman maoirseacht ar Chláir Taighde faoi stiúir Daoine Aonair, na hEalaíona, na Daonnachtaí agus na hEolaíochtaí Sóisialta (EDES), ar Chláir Taighde, Chumarsáid Chorporáideach, agus Rannpháirtíocht an Phobail sa Taighde i dTaighde Éireann. Is minic a ghlacann Ruth páirt i bplé faoin taighde agus faoin nuálaíocht sna meáin náisiúnta, agus bhí roinnt ról ceannaireachta sinsearaí aici, lenar áiríodh Stiúrthóir Eolaíochta don tSochaí, Stiúrthóir Straitéise agus Cumarsáide, Stiúrthóir Nuálaíochta, Cumarsáide agus Oideachais, agus Stiúrthóir Clár, Fiontraíochta agus Gnóthaí Idirnáisiúnta i bhFondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ).

Ba mar Bhainisteoir Clár Eolaíochta a tháinig Ruth chuig FEÉ i mí na Samhna 2006, tar éis di a bheith ina taighdeoir i TCD. Tá BA (Mod) agus PhD sa Ghéineolaíocht aici, chomh maith le Dioplóma Iarchéime sa Staidreamh ó TCD. Le linn di a bheith i mbun staidéir, bronnadh Scoláireacht de chuid Choláiste na Tríonóide uirthi, chomh maith le Duais Eli Lilly don Cheimic agus Duais Roberts don Bhitheolaíocht. In 2025 thug Ruth faoin gClár Ceannaireachta Straitéisí i Scoil Ghnó Saíd in Ollscoil Oxford.

An tUasal Donal Keane

Príomhoifigeach Oibríochtaí

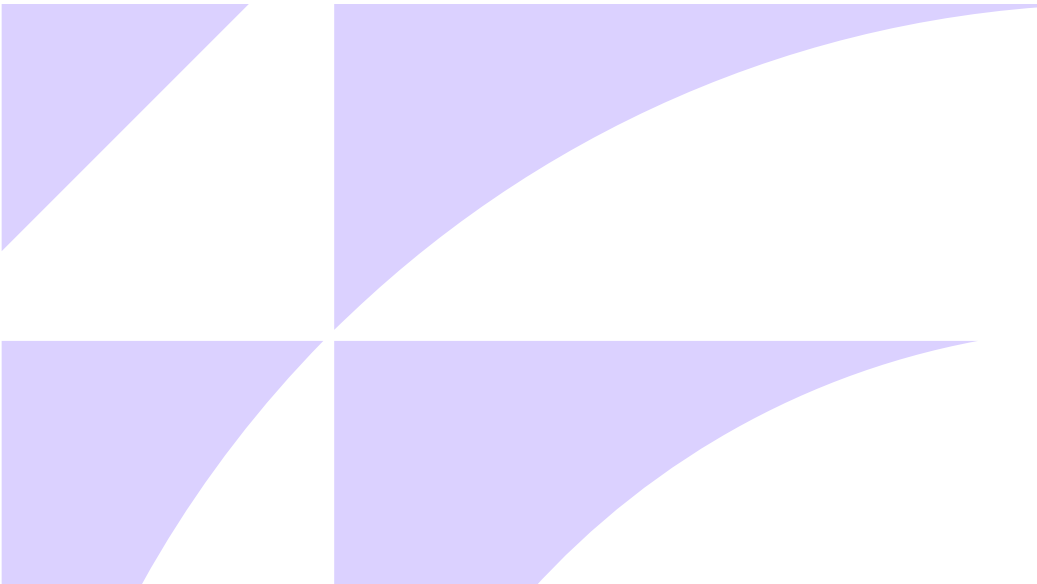
Tá an tUasal Donal Keane ina Phríomhoifigeach Oibríochtaí i dTaighde Éireann. Tá sé freagrach as Rialú Airgeadais, Bainistíocht Airgeadais ar Dheontais, Córais Fhaisnéise, Líonraí TF, Cosaint Sonraí/RGCS, Beartas Taighde, Áiseanna agus idirchaidreamh leis an gComhordaitheoir Iniúchóireachta Inmheánaí i dtaca le hiniúchtaí seachtracha agus iniúchtaí seachtracha ar dheontais. Bhí ról ag Donal roimhe sin i bhFondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) mar Phríomhoifigeach Oibríochtaí, agus in IADT Dhún Laoghaire, ina raibh sé ina Rúnaí agus ina Rialtóir Airgeadais ó 1997-2005. Bhí ról bainistíochta sinsearaí ag Donal roimhe sin in Ospidéal Mhuire Lourdes i nDroichead Átha, i GE Capital agus Wang Finance i mBaile Átha Cliath agus i Toronto, Ceanada. Bhí sé ina bhall de Choistí Iniúchóireachta Fhondúireacht Eolaíochta na hEorpa (Strasbourg) agus BBSRC (atá mar chuid de UKRI) anois. Tá céim Baitsiléara Tráchtála ó COBÁC ag Donal agus tá sé ina Chomhalta d’Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn.

An Dr Siobhan Roche

Stiúrthóir Taighde don Gheilleagar

Mar Stiúrthóir Taighde don Gheilleagar, stiúran Siobhan na cuspóirí straitéiseacha de chuid Thaighde Éireann atá dírithe ar thionscnaimh chomhoibritheacha don taighde agus don nuálaíocht idir scoláirí agus fiontair, lena n-áirítear an líonra ionad Rinn a bhfuil clú agus cáil idirnáisiúnta air, Comhionaid, Moil ARC agus Comhpháirtíochtaí ginearálta Ionaid Taighde, Fiontair agus Idirnáisiúnta. Tá BA (Mod) sa Ghéineolaíocht ó TCD agus PhD sa Bhitheolaíocht Mhóilíneach agus sa Chillbhitheolaíocht ó Ollscoil California i Berkeley (SAM) aici. Sula raibh sí i dTaighde Éireann, bhí Siobhan ina Stiúrthóir Eolaíochta don Gheilleagar i FEÉ, agus d’oibrigh sí mar eolaí taighde san earnáil phríobháideach agus sa taighde tríú leibhéal, bhí sí ina húdar ar fhoilseacháin i bpríomhirisí piarmheasúnaithe agus chuir sí go leor paitinní idirnáisiúnta ar fáil.

Timpeallachta, Sóisialta agus Rialachas (TSR)

Chuir Taighde Éireann leis an ngealltanas a rinne sé roimhe do TSR, trí thionchar a imirt san eagraíocht agus ceannaireacht a thabhairt le dea-shampla ar fud na seirbhíse poiblí.

Ár mBaill Foirne

Bíonn ár mbaill foirne ag croílár Thaighde Éireann agus na hoibre a dtacaíonn muid léi. Mar ghníomhaireacht nua-bhunaithe, táimid tiomanta de cultúr comhoibritheach, ionchuimsitheach agus ardfheidhmíochta ina thugtar tosaíocht don fhás, don leas agus don fhorbairt a chothú. Tá sé mar aidhm againn eispéireas fostaí a chruthú a chumhachtaíonn ár mbaill foirne chun go mbeidh rath orthu agus iad ag comhlíonadh na spriocanna straitéiseacha de chuid Thaighde Éireann.

Sa chéad bhliain iomlán dár bhfeidhmiú, dhíríomar ar imeascadh agus rinneamar neartú ar ár sraith de bheartais ionchuimsitheacha do bhail foirne chun tacú níos fearr le baill foirne ag céimeanna difriúla dá saol. Áiríodh leis sin nuashonruithe go beartais solúbtha a thacaíonn le teaghlaigh, chomh maith le socruithe oibre cumaisc chun cabhrú le baill foirne cothromaíocht a bhaint amach idir freagrachtaí pearsanta agus gairmiúla.

Bhí ról lárnach ag an bhfoghlaim agus an bhforbairt freisin ó thaobh tacú lenár mbaill foirne. Díríodh gníomhaíocht ar ionad oibre ionchuimsitheach agus measúil a chothú trí chomhionannas, éagsúlacht agus ionchuimsiú (CÉI) agus oiliúint ar Dhínit ag an Obair, i dteannta le seisiúin phraiticiúla ar ábhair mar inrochtaineacht doiciméad agus Béarla simplí. Bhí rochtain ag baill foirne freisin ar ardán foghlama tiomnaithe ina chlúdaítear an inbhuanaitheacht,

an éifeachtacht phearsanta, bainistíocht tionscadal, forbairt ceannaireachta agus rialachas, tacú le muinín agus cumas i róil laethúla.

Comhionannas, Éagsúlacht agus Ionchuimsiú (CÉI)

Bhí an Coiste CÉI i gceannas ar imeachtaí éagsúla i gcaitheamh na bliana, lenar cuimsíodh Seachtain na hÉagsúlachta Cultúrtha, ceardlanna Bróid agus gníomhaíochtaí níos lú chun dátaí tábhachtacha a cheiliúradh. Thacaigh na tionscnaimh sin le feasacht, spreag siad machnamh agus cheiliúir siad éagsúlacht inár ngníomhaireacht.

Rannpháirtíocht sa Phobal

Chuir baill foirne leis an bpobal i gcoitinne le gníomhaíochtaí a d’eagair an Coiste um Rannpháirtíocht sa Phobal agus Abhcóideacht. Lenár gcomhpháirtíocht le ALONE tugadh léargas dár mbaill foirne ar eispéiris daoine breacaosta agus ar na tacaí a chabhraíonn le naisc a choinneáil agus coinneáil neamhspleách. Bhí na baill foirne páirteach i nglantachán trá ar Oileán an Bhulla, áit ar bhain na saorálaithe 40kg de bhruscar agus inar fhoghlaim siad faoin mbithéagsúlacht chósta agus faoi obair Cóstaí Glana. Leis na gníomhaíochtaí sin tugadh deiseanna fiúntacha teacht le chéile, foghlaim agus ról dearfach a ghlacadh.

Gníomhú ar son na hAeráide

Tá Straitéis Ghníomhaithe ar son na hAeráide 2024-2027, ar straitéis sheachtrach í, i bhfeidhm ag Taighde Éireann, a dhíríonn ar an eolas agus na daoine cumasacha a dtacaímid leo, atá mar bhonn eolais don chinnteoireacht fhianaise-bhunaithe, a chuireann na daoine is cumasaí ar fáil don earnáil phoiblí agus phríobháideach agus a thacaíonn le hathrú ar an tsochaí.

Is í aidhm na Straitéise ná cleachtais inbhuanaithe atá feasach ar an gcomhshaol a chuimsiú i ngach gníomhaíocht a mhaoiníonn Taighde Éireann.

Seo a leanas trí cholún na Straitéise:

- Taighde thar Cionn a Mhaoiniú chun Todhchaí Inbhuanaithe a Mhúnlú
- Eolas agus Daoine Cumasacha a bhogadh trínár Sochaí agus ár nGeilleagar
- Taighde agus Gníomhaíochtaí Gaolmhara a Dhéanamh go hInbhuanaithe

Tá plan feidhmithe forbartha ag an bhfoireann trasghníomhaireachta i dTaighde Éireann agus tá roinnt tionscnamh tábhachtach á bhforbairt aici. Ní aisti féin a chuirfear an Straitéis i gcrích; beidh comhar agus comhpháirtíocht ar fud na hÉireann agus an domhain, chomh maith le monatóireacht

Taighde Éireann Tuarascáil Bhliantúil 2025

agus feabhas ríthábhachtach don rath agus chun athrú dearfach marthanach a chinntiú ar fud an chórais.

Baineadh amach garsprioc thábhachtach nuair a tugadh chun críche an Clár Píolótach dhá-chéime um Dheimhniú Saotharlainne Inbhuanaithe le My Green Lab (MGL). I gCéim 1, a seoladh i R4 2023, cuireadh Taighde Éireann chun cinn mar an gcéad mhaoinitheoir náisiúnta a stiúir próiseas um dheimhniú inbhuanaitheachta do shaotharlanna, chuir 72 de 82 áit saotharlainne an clár i gcrích agus bhain 51 díobh deimhniú amach. Rinneadh measúnú neamhspleách—Measúnú Neamhspleách ar an gClár Píolótach um Shaotharlanna Inbhuanaithe—agus foilsíodh ar an 30 Meitheamh 2025 é chun méadú agus forbairt beartais a threorú amach anseo. Mar fhreagra ar na moltaí ón measúnú, cuireadh tús le Céim 2 le creat athbhreithnithe MGL, agus le hardán tacaíochta nua atá deartha chun cleachtais inbhuanaitheachta a leathnú lasmuigh de shaotharlanna fliucha go timpeallachtaí taighde i gcoitinne agus go suíomhanna saotharlainne tirime.

Tá Treochlár Ghníomhaithe ar son na hAeráide i bhfeidhm ag Taighde Éireann ina leagtar amach mar a chomhlíonfaidh sé spriocanna um éifeachtúlacht fuinnimh agus laghdú astaíochtaí. San eagraíocht, tá an Fhoireann Ghlas Inmheánach ag obair chun inbhuanaitheacht a fheabhsú. Thug Taighde Éireann tuairisc ar ár gcuid sonraí fuinnimh sa chóras M&R de chuid ÚFIÉ, rinneadh nuashonrú ar an mBeartas Soláthair chun an soláthar glas a chuimsiú agus cuireadh oiliúint faoin soláthar glas ar na baill foirne. Cuireadh idirghabhálacha coigilte

Rialachas, Struchtúr Boird agus Fógraí Reachtúla

fuinnimh i bhfeidhm in oifigí Thaighde Éireann, amhail laghdú a bhaint amach ar an méid ama a mbíonn soilse agus aerchóiriú á n-úsáid. Cuireadh oiliúint ar cheannaireacht don ghníomhú ar son na haeráide ar fáil do bhainisteoirí sinsearachacha agus do bhaill foirne agus déanfar athnuachan rialta air. Lenár mbeartas oibre hibridí, ár gcleachtais tosaíochta digití agus pointí luchtaithe nua-shuiteáilte do fheithiclí leictreacha, laghdaíodh níos mó astaíochtaí comaitéireachta agus oibriúcháin, agus chuir sé sin le baint amach an Mharc Taistil Airgid de chuid an Údarás Náisiúnta Iompair.

I dteannta a chéile, chuir na gníomhartha sin le hinbhuanaitheacht ár n-eagraíochta agus cuireadh chun cinn ár ról ceannaireachta sa ghníomhú ar son na haeráide in éiceachóras taighde na hÉireann.

Sa phictiúr: Baill foirne ó Thaighde Éireann ag glacadh páirte i nGlantachán Earraigh ar Oileán an Bhulla ar an 11 Meán Fómhair. Ghlac go leor ball foirne páirt sa tionscnamh, agus bhain 48 saorálaí 40kg de bhruscar.

Fógraí Reachtúla agus Fógraí Eile

1. Comhaltaí Boird – Clár na Leasanna

Feidhmíonn an Bord de réir phrionsabail an dea-chleachtais don rialachas corparáideach, agus i gcomhréir leis na treoirlínte atá leagtha amach sa Chód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016, maidir le gníomhaíochtaí agus úsáid Fochoistí Boird chomh maith. Cláraíonn comhaltaí Bhord Thaighde Éireann a gcuid leasanna i bhfiontair eile leis an Rúnaí, i gcomhréir leis na treoirlínte.

2. An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus an tAcht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí 2001

Tá Taighde Éireann faoi réir na n-Achtanna um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus 2001 agus cloíonn sé i gcónaí le forálacha na n-Achtanna.

3. An tAcht um Shaoráil Faisnéise 2014 (An tAcht FOI)

Comhlacht forordaithe é Taighde Éireann de réir an Acht FOI agus cloíonn sé go hiomlán leis an Acht. Ba cheart iarratais ar fhaisnéis faoin Acht seo a chur faoi bhráid an Oifigeach FOI, Taighde Éireann, Plás na dTrí Pháirce, Sráid Haiste Uachtarach, Baile Átha Cliath 2. Fuair Taighde Éireann deich n-iarratas FOI in 2025, agus tugadh freagra mar ba chuí ar na hiarratais sin go léir ar fhaisnéis.

4. An tAcht um Íoc Pras Cuntas 1997

(i) An tAcht um Íoc Pras Cuntas 1997

Tagann Taighde Éireann faoi shainchúram an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997 ar tugadh feidhm dó ar an 2 Eanáir 1998, agus faoi shainchúram Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dheireanach in Idirbhearta Tráchtála) 2002, ar tugadh feidhm dóibh ar an 7 Lúnasa 2002. Tá sé mar bheartas ag Taighde Éireann a chinntiú go n-íoctar go pras gach sonrasc. Tá nósanna imeachta sonracha i bhfeidhm a chuireann ar chumas Thaighde Éireann gach sonrasc a rianú agus cinntiú go ndéantar íocaíochtaí roimh an dáta dlite. Cláraítear sonraisc gach lá, agus eisítear íocaíochtaí leictreonacha de réir mar is gá chun íocaíochtaí tráthúla a chinntiú. Glacann an bhainistíocht leis gur chloígh Taighde Éireann le forálacha an Achta maidir le gach gné ábhartha.

(ii) Íocaíochtaí pras le soláthraithe

Tá Taighde Éireann tiomanta de a chuid oibleagáidí a chomhlíonadh faoin Riail um Íocaíocht Phras 15-lá, ar tugadh feidhm di ar an 1 Iúil 2011. Leis an bhforáil sin déantar cinnte go ndéanfar íocaíochtaí laistigh de 15 lá féilire le soláthraithe i dtaobh gach sonraisc bhailí a fhaightear. Tugann Taighde Éireann tuairisc ráithiúil sa rannán ‘Maidir Linn – Rialachas – FOI’ ar an láithreán gréasáin chun an Riail Íocaíochtaí Prasa 15-lá a chur i bhfeidhm.

5. Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta 1998-2015

Tacaíonn Taighde Éireann go huile agus go hiomlán le prionsabail an chomhionannais deiseanna san fhostaíocht. Tá sé i gcoinne gach cineál leithcheala ar bhonn dhath craicinn, cine, náisiúntachta, claonadh gnéasach, bunús eitneach nó náisiúnta (agus/nó áit dhúchais), creideamh, inscne, stádas pósta, aois nó míchumas. Léirítear gealltanais Thaighde Éireann chun comhdheiseanna a chur i bhfeidhm sna beartais, sna cleachtais, sna nósanna imeachta, san earcaíocht, san ardú céime agus san oiliúint dá chuid agus le húsáid teanga atá saor ó leithcheal ina chuid doiciméad agus foilseachán. An aidhm atá i gceist ná cinntiú gur ar bhonn a gcuid cumas, eolais agus cáilíochtaí a roghnaítear na baill foirne go léir.

6. Tuarascáil maidir leis an mBearna Phá idir na hInscní

Foilsítear Tuairisc Thaighde Éireann ar an mBearna Pá idir na hInscní i gcomhréir leis an an Acht um Fhaisnéis faoin mBearna Phá idir na hInscní, 2021. Amhail an 27 Meitheamh 2025, bhí 144 fostaí san iomlán ann, fir ab iad 29% díobh agus mná ab iad 71% díobh. Ba ionann an meánbhearna phá idir na hinscní agus 7.47%, agus is é 12.73% an bhearna airmheánach. Tá na figiúir sin ag teacht leis na meáin náisiúnta agus le tagarmharcan na hearnála poiblí. Ag an am céanna léirítear leo gur gá leanúint ar aghaidh leis an mbéim agus leis an bhfeabhsú. Tá Tuarascáil Thaighde Éireann maidir leis an mBearna Phá idir na hInscní ar fáil ar láithreán gréasáin Thaighde Éireann.

7. An tAcht um Nochtadh Cosanta 2014

Tugadh tuairisc sheachtrach amháin do Thaighde Éireann i rith 2025 faoi Alt 10D(1)(b) den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, agus rinneadh an tuairisc a fhiosrú i gcaitheamh na tréimhse sin.

8. An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005 agus 2010

I gcomhréir leis na hAchtanna thuas, glacann Taighde Éireann bearta cuí chun sábháilteacht, sláinte agus leas na bhfostaithe agus na gcuairteoirí go léir ina chuid oifigí a chosaint.

9. Cairt Chliant

Tá Cairt Cliant foilsithe ag Taighde Éireann ar ár láithreán gréasáin ina leagtar amach ár ngealltanas chun seirbhíse ardchaighdeáin. Sa chairt seo tá nós imeachta chun déileáil le gearáin.

10. Tuairisciú Fuinnimh san Earnáil Phoiblí

Ceanglaítear ar gach eagraíocht san earnáil phoiblí sonraí fuinnimh agus sonraí gaolmhara a thuairisciú go bliantúil, i gcomhréir le Rialachán 5(3) de Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Éifeachtúlacht Fuinnimh), 2014 (I.R. Uimh. 426 de 2014).

Tá feabhas 59% tagtha ar éifeachtúlacht fuinnimh Thaighde Éireann i gcomparáid le bonnlíne 2009, agus tá sprioc 2030 sáraithe anois. Ba é 20.4 tCO₂ an méid astaíochtaí gás ceaptha teasa (GCT) a bhain le breoslaí iontaise sa bhliain 2025; arb ionann é agus laghdú 51% i gcomparáid le leibhéil na bliana 2024 agus laghdú foriomlán 12% i gcomparáid leis na leibhéil bhonnlíne.

Is é seo an chéad laghdú ar astaíochtaí GCT ó bhog Taighde Éireann isteach san áitreabh ina bhfuil sé lonnaithe faoi láthair, áit nach n-úsáideann sé córas gás-chumhachtaithe CTÉ (cumhacht is teas in éineacht) a thuilleadh chun leictreachas a ghiniúint.

Chloígh Taighde Éireann le Ciorclán 1/2020 maidir le nósanna imeachta chun astaíochtaí a bhaineann le taisteal oifigiúil a fhritháireamh.

11. Tuairisciú ag Comhlachtaí na hEarnála Poiblí

Faoi Ionstraim Reachtúil (I.R.) 542, 2009 tá dualgais shainiúla ar an earnáil phoiblí maidir le tuairisc a thabhairt ar úsáid fuinnimh. Tá oifigí Thaighde Éireann suite i bPlás na dTrí Pháirce, Sráid Haiste Uachtarach, Baile Átha Cliath 2. I ngach réimse atá ábhartha d’úsáid fuinnimh agus do sheirbhísí san fhoirgneamh, féachann Taighde Éireann chuig an bealach is éifeachtúla ó thaobh fuinnimh agus is neamhdhíobhálaí don chomhshaol a úsáid.

12. Dualgas Earnála Poiblí

Dualgas Earnála Poiblí: Mar chomhlacht poiblí, aithníonn Taighde Éireann a ról agus a oibleagáid ó thaobh an comhionannas a chur chun cinn, leithcheal a chosc agus cosaint a dhéanamh ar chearta daonna ár bhfostaithe, ár gcustaiméirí, ár n-úsáideoirí seirbhíse agus iad siúd a mbíonn tionchar ag ár gcuid beartas agus pleananna orthu. Tugtar sainordú dó sin faoi Dhualgas na hEarnála Poiblí um Chomhionannas agus Chearta an Duine, faoi Alt 42 den Acht fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Chomhionannas 2014.

13. Acht na dTeangacha Oifigiúla

Tugadh feidhm d’Acht na dTeangacha Oifigiúla (Leasú) 2021 ar an 13 Márta 2023 agus feabhsúcháin ann maidir le húsáid na Gaeilge i gcomhlachtaí poiblí. In 2025, chomhlíon Taighde Éireann a chuid ceanglas maidir le fógraíocht agus tuairisciú.

14. An tAcht um Brústocaireacht a Rialáil 2015

Le hAlt 6(4) den Acht um Brústocaireacht a Rialáil 2015 ceanglaítear ar gach comhlacht poiblí liosta a fhoilsiú ar a thaispeántar ainm, grád, agus sonraí gairide faoi na ról agus na freagrachtaí atá ag gach Oifigeach Poiblí Ainmnithe de chuid an chomhlachta. Tá an liosta le fáil ar láithreán gréasáin Thaighde Éireann.

15. Na hAchtanna um Chosaint Sonraí 1988–2018 agus an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS)

Rialaitheoir Sonraí é Taighde Éireann faoi na hAchtanna um Chosaint Sonraí. Baineann cosaint sonraí le cosaint do cheart bunúsach an duine chun príobháideachta agus chun smacht a bheith acu ar an gcaoi a n-úsáidtear a bhfaisnéis phearsanta. Tá Oifigeach Cosanta Sonraí (OCS) ceaptha ag Taighde Éireann a fhéadann cabhrú le hábhair sonraí a gcuid cearta a fheidhmiú faoin reachtaíocht ar chosaint sonraí.

16. Ráitis Airgeadais 2024

Níor fhoilsigh Taighde Éireann Tuarascáil Bhliantúil inar clúdaíodh an tréimhse ó dháta a bhunaithe ar an 1 Lúnasa 2024 agus an 31 Nollaig 2024. Rinne an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste iniúchadh ar na ráitis airgeadais le don chúig mí dar chríoch an 31 Nollaig 2024 agus foilsítear anseo iad de réir an cheanglais.

08.

Ráitis Airgeadais Bhliantúla 2024

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Raon Feidhme na Freagrachta

Thar ceann Bhord Thaighde Éireann, admhaím ár bhfreagracht as a chinntiú go gcoinneofar agus go n-oibreofar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh. Cuimsítear leis an bhfreagracht sin ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá córas um rialú inmheánach ceaptha chun riosca ar leibhéal réasúnta a bhainistiú seachas é a dhíothú. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta seachas dearbhú iomlán a thabhairt go bhfuil sócmhainní á gcaomhnú, idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadadh i gceart, agus go bhfuil earraí nó mírialtachtaí á gcosc nó á mbrath i dtréimhse thráthúil.

Tá an córas rialaithe inmheánaigh, atá i gcomhréir leis an treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin, i bhfeidhm i dTaighde Éireann sa tréimhse dhá mhí dhéag dar críoch an 31 Nollaig 2024 (an Tréimhse) agus suas go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Cumas Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchóireachta agus Riosca (CIC) ag Taighde Éireann a bhí déanta suas de chúigear comhaltaí i gcaitheamh na Tréimhse, arbh comhaltaí Boird iad go léir. Bhí dhá chruinniú ag an CIR i gcaitheamh na tréimhse.

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí bunaithe ag Taighde Éireann freisin ag a bhfuil acmhainní leordhóthanacha agus reáchtálann sé clár oibre a chomhaontaítear le CIR. Déantar an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí agus ról Chomhordaitheoir na Iniúchóireachta Inmheánaí a sheachfhoinsiú chuig gnólachtaí seirbhísí gairmiúla.

Tá beart bainistíochta riosca forbartha ag CIR ina leagtar amach a inghlacthacht riosca, na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus ina shonraítear ról agus freagrachtaí na foirne i ndáil le riosca. Cuireadh an beartas ar fáil do gach ball foirne a bhfuiltear ag súil go n-oibreoidh siad laistigh de bheartais bainistíochta riosca Thaighde Éireann, chun an lucht bainistíochta a chur ar an eolas faoi rioscaí atá ag teacht chun cinn agus laigí rialaithe agus chun freagracht a ghlacadh as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Chuir Taighde Éireann córas bainistíochta riosca i bhfeidhm lena sainaitnítear agus lena dtuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhaíochtaí bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, iad a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaitnítear na príomhrioscaí atá roimh Thaighde Éireann agus rinneadh iad sin a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a suntasachta. Déanann CIR athbhreithniú agus nuashonrú ar an gclár gach dhá mhí. Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go ndéanfar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha.

Tugtar sonraí sa chlár riosca faoi na rialuithe agus na gníomhaíochtaí is gá chun rioscaí a mhaolú, agus faoin bhfreagracht as oibriú na rialuithe atá sannta do bhaill foirne ar leith. Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm ina bhfuil na gnéithe seo a leanas:

- taifeadadh nósanna imeachta le haghaidh na bpríomhphróiseas gnó go léir;
- tá freagrachtaí airgeadais sannta ar leibhéal bainistíochta agus cuntasachta dá réir i gceist;
- córas cuí buiséadaithe ann le buiséad bliantúil a ndéanann an lucht bainistíochta sinsearaí athbhreithniú rialta air;

- rialuithe lena ndírítear ar shlándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus teicneolaíochta a chinntiú;
- nósanna imeachta i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint; agus
- nósanna imeachta um rialú maidir le maoiniú deontais do chomhlachtaí taighde lena áirithiú go bhfuil rialuithe leordhóthanacha ann i ndáil le deontais a fhaomhadh, agus lena áirithiú gur cuireadh an maoiniú deontais i bhfeidhm chun na críocha dá raibh sé beartaithe.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord, más ábhartha, in am agus i dtráth. Deimhním go bhfuil na córais mhonatóireachta leanúnaí a leanas i bhfeidhm:

- sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe lena mbaineann agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus easnaimh ar bith a shainaithnítear a thuairisci

- bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal, lena n-áirítear freagracht as bainistíocht airgeadais a tharmligean;
- déanann an lucht bainistíochta sinsearaí athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha feidhmíochta agus airgeadais, idir tuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla, ina léirítear feidhmíocht airgeadais os coinne buiséad/réamh-mheastachán;
- Piarmheasúnú Seachtrach ar gach togra Taighde arna ndéanamh ag saineolaithe eolaíochta lena mheas ar fiú an togra ó thaobh an oideachais agus an taighde eolaíochta de agus an gcomhlíonann sé na critéir maidir le maoiniú;
- monatóireacht agus rialú ar gach Deontas Taighde a dheonaítear, agus íocaíochtaí bliantúla deontas bunaithe ar réamh-mheastacháin bhuiséid a sholáthraítear gach bliain do gach dámhachtain agus an rogha ann íocaíochtaí deontais a chur siar má bhíonn an caiteachas faoin mbuiséad;
- monatóireacht a dhéanamh ar réimse PTFanna, lena n-áirítear Spriocanna maidir le Cionroinnt Costas ag Ionaid Taighde agus bainistíocht réamhghníomhach i gcás nach mbainfear spriocanna amach;

- clár iniúchóireachta córasbhunaithe a dhéanann na Comhlachtaí Taighde Incháilithe ar bhonn bliantúil, a chumhdaíonn ar an meán ceithre Chomhlacht Taighde dhifriúla gach bliain;
- tá athbhreithnithe i ndáil le feabhsuithe ar rialuithe maidir le deighilt chuntasaíochta agus costáil iomlán eacnamaíoch ar siúl ag roinnt de na Comhlachtaí Taighde;
- spriocanna a leagan amach chun feidhmíocht airgeadais agus feidhmíocht eile a thomhas;
- disciplíní foirmiúla um bainistíocht tionscadal.

Soláthar

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Taighde Éireann chun a chinntiú go gcomhlíontar rialacha agus treoirlínte reatha soláthair agus gur chomhlíon Taighde Éireann na nósanna imeachta sin i gcaitheamh na Tréimhse.

Athbhreithniú ar Éifeachtacht

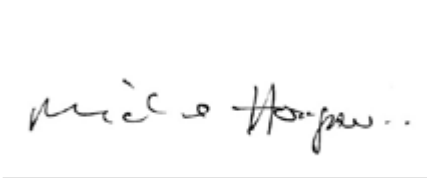
Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag Taighde Éireann chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta agus rialaithe riosca. Cuirtear bonn eolais faoi mhonatóireacht agus athbhreithniú Thaighde Éireann ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh le hobair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha, an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht ardbhainistíochta laistigh de Thaighde Éireann atá freagrach as forbairt agus an chreata rialaithe inmheánaigh agus é a choinneáil ar bun.

Deimhním go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha le haghaidh na Tréimhse ar an 31 Márta 2025.

Fadhbanna maidir le Rialú Inmheánach

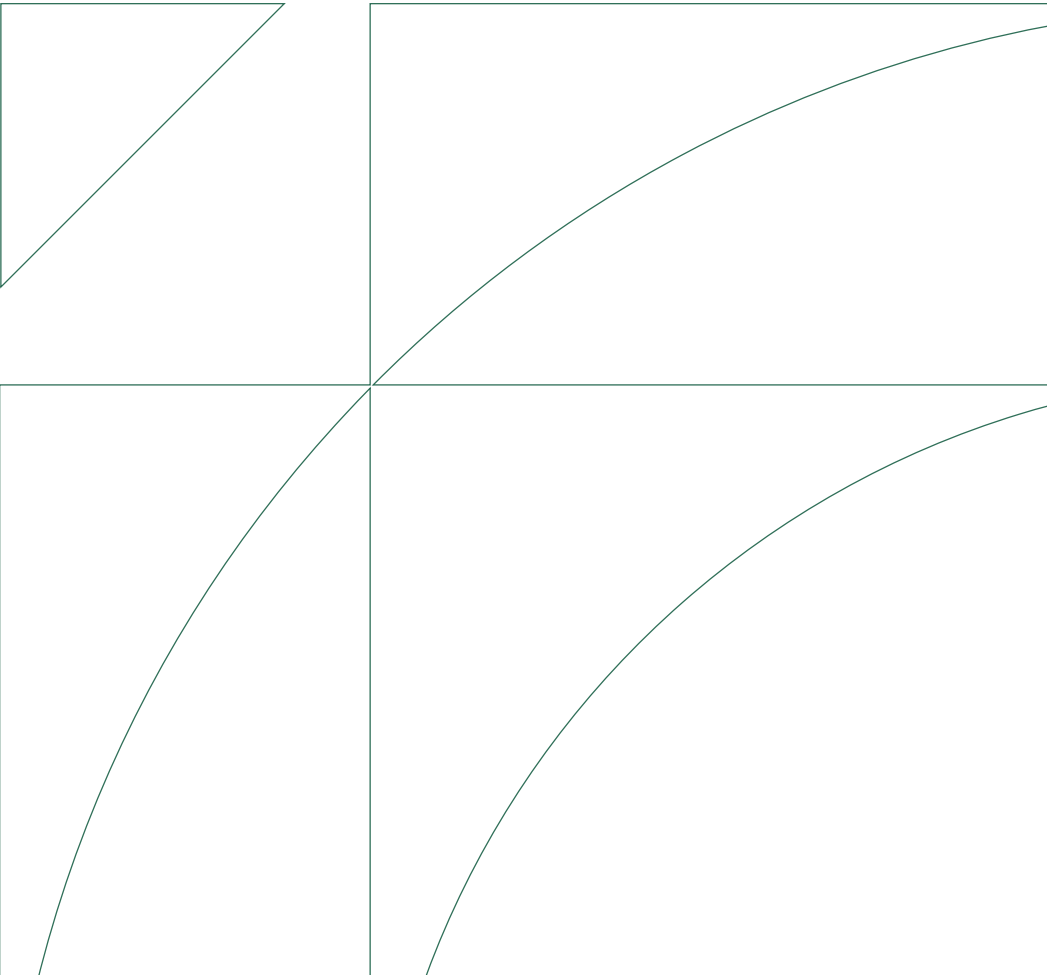
Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú inmheánach i gcaitheamh na tréimhse a bhfuil nochtadh sna ráitis airgeadais ag teastáil ina leith.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 30 Meitheamh 2025

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Taighde Éireann – Research Ireland

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Rinne mé iniúchadh ar ráitis airgeadais Thaighde Éireann don tréimhse óna bhunú an 1 Lúnasa 2024 go dtí an 31 Nollaig 2024 de réir mar a éilítear faoi fhorálacha alt 25 den Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024. Cuimsítear sna ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim coimeádta
- an ráiteas ar ioncam cuimsitheach
- an ráiteas ar staid an airgeadais
- an ráiteas ar shreafaí airgeadais, agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta.

I mo thuairim, tugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais ar shócmhainní, ar dhlíteanais agus ar staid airgeadais Thaighde Éireann amhail an 31 Nollaig 2024 agus ar a ioncam agus caiteachas don tréimhse ón 1 Lúnasa go dtí an 31 Nollaig 2024 i gcomhréir le Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais (FRS) 102 – *An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais atá infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann*.

Bunús na tuairime

Thug mé faoi m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht (Cilanna) faoi mar a chuirtear i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Déantar cur síos ar m'fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Tá mé neamhspleách ar Thaighde Éireann agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus oiriúnach chun bunús a sholáthar do mo thuairim.

Tuairisc ar fhaisnéis eile seachas na ráitis airgeadais, agus ar chúrsaí eile

Chuir Taighde Éireann faisnéis áirithe eile ar fáil in éineacht leis na ráitis airgeadais. Cuimsítear léi sin an ráiteas rialachais agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Déantar cur síos ar mo chuid freagrachtaí chun tuairisciú a dhéanamh maidir leis an bhfaisnéis sin, agus maidir le hábhair áirithe eile ar a dtuairiscim mar eisceacht, san aguisín leis an tuarascáil seo.

Níl rud ar bith le tuairisciú agam maidir leis sin.

Seamus McCarthy

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 2025

30 Meitheamh 202

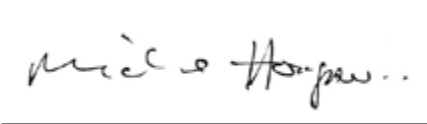
An Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta

Don tréimhse ón 1 Lúnasa go dtí an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Ioncam		
Deontas Oireachtais	2	165,799
Ioncam Eile	3	9,892
Glanmhaoiniú Sochar Scoir Iarchurtha	5 (c)	1,134
		176,825
Caiteachas		
Speansais Riaracháin, Oibríochtaí agus Cur Chun Cinn	4	9,829
Dímheas	6	138
Costais Sochar Scoir	5(a)	947
Deontais a Íocadh	9	165,296
		176,210
Barrachas don Tréimhse roimh leithreasáí		615
Aistriú ón gCuntas Caipitil	7	73
Barrachas don Tréimhse i ndiaidh leithreasuithe		688
Iarmhéid tugtha ar aghaidh ar an 1 Nollaig 2024		1,943
Iarmhéid curtha ar aghaidh ar an 31 Nollaig 2024		2,631

Is cuid de na Ráitis Airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus Nóta 1 go Nóta 18.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 30 Meitheamh 2025

Ms Lorraine Allen
Comhalta Boird

Dáta: 30 Meitheamh 2025

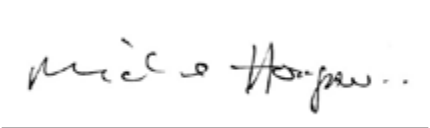
Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach

Don tréimhse ón 1 Lúnasa go dtí an 31 Nollaig 2024

Lún - Noll 2024		€'000
Barrachas i ndiaidh Leithreasuithe		688
Gnóthachan ó Thaithí ar oibleagáidí sochair scoir		3,328
Athrú ar bhoinn tuisceana is bonn le luach reatha na n-oibleagáidí sochair scoir		2,030
Gnóthachan Iomlán Achtúireach sa Tréimhse		5,358
Coigeartú ar mhaoiniú Sochar Scoir larchurtha		(5,358)
Barrachas Cuimsitheach Iomlán		688

Is cuid de na Ráitis Airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus Nóta 1 go Nóta 18.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 30 Meitheamh 2025

Ms Lorraine Allen
Comhalta Boird

Dáta: 30 Meitheamh 2025

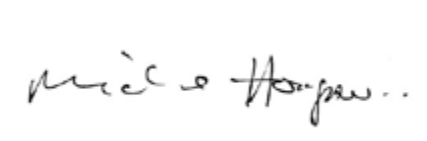
Ráiteas ar Staid an Airgeadais

Amhail an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Sócmhainní Seasta Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh	8	4,249
Sócmhainní Reatha Infháltais Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	10	796 6,102 6,898
Dliteanais Reatha (Méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin) Suimeanna iníoctha	11	(4,267)
Glansócmhainní Neamhreatha		2,631
Sochair scoir Dliteanas Sochar Scoir Glansócmhainn um Maoiniú Sochar Scoir larchurtha	5(b) 5(b)	(24,764) 24,764 -
Iomlán na nGlansócmhainní		6,880
Ag léiriú: Cuntas Caipitil Barrachas Carntha ag deireadh na Tréimhse	7	4,249 2,631 6,880

Is cuid de na Ráitis Airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus Nóta 1 go Nóta 18.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 30 Meitheamh 2025

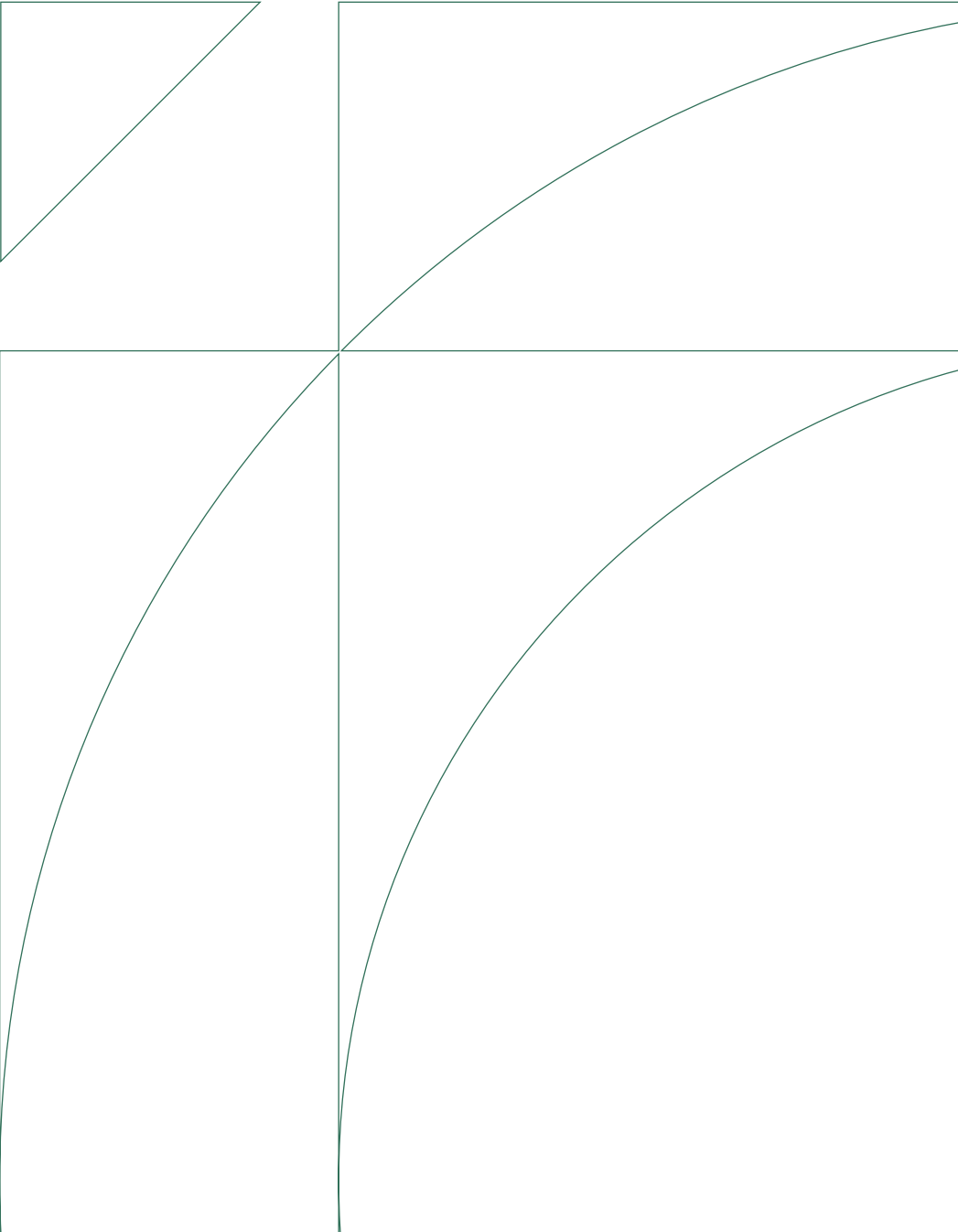

Ms Lorraine Allen
Comhalta Boird

Dáta: 30 Meitheamh 2025

Ráiteas Sreabhaidh Airgid

Don tréimhse ón 1 Lúnasa go dtí an 31 Nollaig 2024

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		
Barrachas don Tréimhse roimh leithreasáí		615
Dímheas ar mhaoín, gléasra agus trealamh	6	138
Laghdú ar Infháltais	10 agus 16	720
Laghdú ar Shuimeanna Iníochta	11 agus 16	(31)
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		1,442
Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta		
Íocaíochtaí chun maoín, gléasra agus trealamh a fháil	8	(65)
Glansreafaí Airgid chuig Gníomhaíochtaí Infheistíochta		(65)
Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe		-
Méadú ar Airgead Tirim agus Coibhéisí		1,377
Airgead Tirim agus Coibhéisí ar an 1 Lúnasa	16	4,725
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ar an 31 Nollaig		6,102

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

1. Beartais Chuntasaíochta

Leagtar amach thíos bunús na cuntasaíochta agus na beartais chuntasaíochta shuntasacha arna nglacadh ag Taighde Éireann - Research Ireland. Cuireadh i bhfeidhm go seasmhach iad le linn na Tréimhse ó Lúnasa go Nollaig 2024.

(a) Eolas Ginearálta

Bunaíodh Taighde Éireann - Research Ireland an 1 Lúnasa 2024 faoin Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024 (an tAcht), agus tá a Cheannoifig suite i bPlás na dTrí Pháirc, Sráid Hatch Uachtarach, Baile Átha Cliath 2. Rinneadh foráil san Acht maidir le cónascadh ghníomhaíochtaí Fhondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) agus na Comhairle um Thaighde in Éirinn (CTÉ), a bhí ina gcuid den Údarás um Ard-Oideachas (ÚAO), i ghníomhaireacht nua Taighde Éireann - Research Ireland.

Díscaoileadh FEÉ an 1 Lúnasa 2024 agus aistríodh feidhmeanna FEÉ chuig Taighde Éireann - Research Ireland ar an dáta sin. Aistríodh a chuid feidhmeanna, oibríochtaí, sócmhainní agus dlíteanais go léir chuig Taighde Éireann - Research Ireland. Foráladh sa reachtaíocht freisin go

n-aistreofaí gach feidhm, sócmhainn, conradh agus freagracht i ndáil le CTÉ ón Údarás um Ard-Oideachas chuig Taighde Éireann ar Lá an Bhunaithe, arna shainordú le hAilt 65, 66 agus 67 den Acht.

D'ainmnigh an tAire an 4 Samhain 2024 (Lá an Aistrithe) mar an dáta éifeachtach d'fhoireann an Údaráis um Ardoideachas a oibríonn ar ghníomhaíochtaí a bhaineann le CTÉ a aistriú chuig Taighde Éireann, trí litir ón Aire chuig an bPríomhfheidhmeannach Eatramhach dar dáta an 16 Meán Fómhair 2024.

Bhainistigh an tÚdarás um Ard-Oideachas cúrsaí thar ceann Thaighde Éireann suas go dtí dáta aistrithe na foirne agus cuireadh liosta iomlán de na hidirbhearta a phróiseáil an tÚdarás um Ard-Oideachas thar ceann Thaighde Éireann ar aghaidh chuig Taighde Éireann lena n-uaslódáil chuig Mórleabhar Ginearálta Thaighde Éireann.

Is iad seo a leanas príomhchuspóirí Taighde Éireann - Research Ireland, mar a leagtar amach faoi alt 8 den Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024:

- (a) Gnóthú agus cothú bharr feabhais maidir le caighdeán agus cáilíocht an taighde agus na nuálaíochta a dhéantar a chur chun cinn;
- (b) tacú le taighde agus nuálaíocht i ngach réimse gníomhaíochta agus disciplíní a dhéanann taighdeoirí a bhfuil leibhéil éagsúla eolais, taithí agus sainscileanna acu sna réimsí nó sna disciplíní sin;
- (c) an méid a chuireann an taighde agus an nuálaíocht le forbairt agus inbhuanaitheacht eacnamaíoch, shóisialta, chultúrtha agus chomhshaoil sa Stát a chur chun cinn agus tacú leis;
- (d) rannpháirtíocht an chórais taighde agus nuálaíochta a neartú leo seo a leanas—
- i. an Rialtas, Airí Rialtais agus comhlachtaí (reachtúil nó eile) atá maoinithe go hiomlán nó go páirteach ag airgead poiblí, agus
- ii. fiontair, eagraíochtaí neamhrialtasacha, institiúidí cultúrtha agus an tsochaí i gcoitinne;

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

- (e) clú agus cáil an Stáit a chur chun cinn agus a fhorbairt go hidirnáisiúnta mar shuíomh atá fabhrach i leith taighde agus nuálaíocht a dhéanamh;
- (f) prionsabail an chomhionannais, na héagsúlachta agus an chuimsithe a chur chun cinn i dtaca le deiseanna chun taighde agus nuálaíocht a dhéanamh agus i ndáil le déanamh an taighde agus na nuálaíochta sin.

Eintiteas Tairbhe Poiblí (PBE) is ea Taighde Éireann - Research Ireland.

(b) Ráiteas maidir le Comhlíonadh agus Bunús an Ullmhúcháin

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Taighde Éireann - Research Ireland faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil i gcomhréir le FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC). Tá na ráitis airgeadais san fhoirm atá ceadaithe ag an Aire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúchán Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Tagann na ráitis airgeadais le ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016, a tháinig i bhfeidhm le haghaidh tréimhsí cuntasáíochta a thosaigh ar an 1 Meán Fómhair 2016 nó ina dhiaidh sin. Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go seasmhach nuair a bhíothas ag déileáil le míreanna a mheastar a bheith ábhartha i ndáil le Ráitis Airgeadais Taighde Éireann - Research Ireland.

Ós rud é nach bhfuil Taighde Éireann bunaithe ach ón 1 Lúnasa 2024, níl aon fhigiúirí comparáideacha ‘macasamhail le macasamhail’ san áireamh sna ráitis airgeadais seo.

(c) Ioncam

Aithnítear ioncam ar bhonn fabhraithe ach amháin i gcás Deontais ón Oireachtais a aithnítear ar bhonn fáltais airgid thirim.

(d) Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

Luaitear maoín, gléasra agus trealamh ag an gcostas lúide Dímheas Carntha, coigeartaithe le haghaidh soláthar ar bith maidir le bearnú. Cuirtear dímheas ar fáil ar gach maoín, gléasra agus trealamh, ag rátaí a mheastar chun an costas lúide luach iarmharach measta gach sócmhainne a dhíscríobh ar bhonn líne dhírigh thar a saolréanna fóna measta, mar a leanas:

- i. Feabhsuithe Léasachta thar an gcuid eile de shaolré an léasa
- ii. Trealamh Ríomhaire agus Bogearraí Ríomhaire 3 bhliain
- iii. Daingneáin agus Feistis 5 bliana

Déantar sócmhainní a dhímheas i mbliain a gceannaigh murar coimisiúnaíodh / tugadh chun feidhme iad ag deireadh na tréimhse.

Léiríonn an luach iarmharach an luach iomlán a gheofaí faoi láthair ó dhiúscairt sócmhainne, i ndiaidh chostais na

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

diúscartha a asbhaint, dá má rud é go raibh an tsócmhainn chomh sean is a rabhthas ag súil leis agus sa riocht a rabhthas ag súil leis ag deireadh a saolré fóna.

(e) Cuntas Caipitil

Léirítear sa Chuntas Caipitil na cistí gan amúchadh a úsáideadh chun maoin, gléasra agus trealamh a cheannach agus tá sé leagtha anuas ar aon dul leis an mbeartas dímheasa le haghaidh na sócmhainní sin.

(f) Airgeadra Eachtrach

Déantar sócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha a aistriú ag na rátaí malairte a bhíonn i réim ag deireadh na Bliana Airgeadais. Déantar ioncaim agus costais a aistriú ag na rátaí malairte a bhíonn i réim ag dátaí na mbun-idirbheart. Pléitear an barrachas nó na heasnaimh a bhíonn mar thoradh air sin sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta.

(g) Sochair Fostaithe

Sochair ghearrthéarmacha

Amhail pá saoire mar chostas sa bhliain, agus cuimsítear sochair a thabhaítear ag deireadh na bliana i bhfigiúr na Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais.

Sochair Scoir

Feidhmíonn Taighde Éireann - Research Ireland Scéim Aoisliúntais Taighde Éireann - Research Ireland 2016, ar Scéim le Sochar sainithe í, do gach ball foirne a tháinig isteach san eagraíocht roimh 2013. Aistreofar seirbhís inphinsin 4 iar-bhaill foirne de chuid CTÉ faoi Scéim Aoisliúntais Taighde Éireann - Research Ireland 2016 i gcomhréir le rialacha Líonra Aistrithe na hEarnála Poiblí le linn 2025.

Feidhmíonn Taighde Éireann - Research Ireland Scéim Pinsean Aonair na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair) chomh maith, ar scéim le sochar sainithe í d'fhostaithe inphinsin sa tseirbhís phoiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin.

Léirítear sna costais phinsin sochair phinsin a thuill fostaithe sa Tréimhse agus taispeántar iad glan ó ranníocaíochtaí pinsin foirne a seoladh chuig an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta i leith scéim sochar scoir Taighde Éireann - Research Ireland agus chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin i leith na Scéime Aonair. Aithnítear méid a fhreagraíonn don mhuirear pinsin mar ioncam a mhéid is féidir é a aisghabháil.

Léirítear gnóthachan nó caillteanais achtúireacha a eascraíonn ar scéim na ndliteanas isteach i Ráiteas an Ioncaim Chuimsithigh, agus aithnítear oiriúnú comhfhreagrach leis an tsuim in-aisghabhála ón Roinn Bhreisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

Léirítear sna ráitis airgeadais, ar luach cóir, na sócmhainní agus na dliteanais a eascraíonn as oibleagáidí pinsin Taighde Éireann - Research Ireland agus aon mhaoiniú gaolmhar agus aithnítear iontu na costais a bhaineann le sochair phinsin a sholáthar sna tréimhsí cuntasáíochta ina dtuilleann fostaithe iad.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

Tomhaistear dliteanais scéime sochar scoir ar bhonn achtúireach ag baint úsáid as modh na nAonad Réamhmheasta Creidmheasa. Is ionann an maoiniú pinsin iarchurtha agus na sócmhainní le bheith athshlánaithe i dtréimhsí amach anseo ón Roinn Bhreisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

(h) Léasanna Oibriúcháin

Aithnítear sa Ráiteas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Choinnithe an caiteachas cíosa faoi léasanna oibríochta de réir mar a bhíonn sé dlite. Aithnítear é mar chostas thar an tréimhse ina mbaineann Taighde Éireann - Research Ireland leas as úsáid na bhfoirgneamh ar léas.

(i) Íocaíochtaí Deontas Taighde

Déantar na méideanna a íoctar le Comhlachtaí Taighde ar bhonn deontais taighde a dhámhtar a mhuirearú ar an Ráiteas loncam agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Coimeádta i mbliain na híocaíochta.

(j) Breithiúnais agus Meastacháin Ríthábhachtacha Cuntasaíochta

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, ceanglaítear ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a dhéanamh a théann i gcion ar na méideanna a tuairiscíodh le haghaidh na sócmhainní agus na ndliteanas ag an dáta tuairiscithe agus na méideanna a tuairiscíodh maidir le hioncam agus caiteachas le linn na tréimhse. Mar sin féin, ciallaíonn cineál na meastachán go bhféadfadh difear a bheith idir na torthaí iarbhir agus na meastacháin sin. Tá an éifeacht is suntasaí ag na breithiúnais seo a leanas ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais.

Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Rinne na comhaltaí Boird athbhreithniú ar shaolréanna sócmhainní agus ar luachanna iarmharacha gaolmhara gach aicme sócmhainní seasta agus bhain siad an tátal as go bhfuil saolréanna sócmhainní agus luachanna iarmharacha iomchuí.

Oibleagáid Sochar Scoir

Na boinn tuisceana is bonn leis na luachálacha achtúireacha a bhfuil na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais á gcinneadh ina leith (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe ar leibhéil chúitimh amach anseo, rátaí mortlaíochta agus rátaí treochta maidir le costais cúraim sláinte) agus a nuashonraítear go bliantúil bunaithe ar dhálaí eacnamaíocha reatha, agus le haghaidh aon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsin agus iar-scoir.

D'fhéadfadh an méid seo a leanas dul i gcion ar na boinn tuisceana:

- i. An ráta lascaine, athruithe ar ráta toraidh bannaí corparáideacha ardchaighdeáin
- ii. Leibhéil chúitimh amach anseo, dálaí an mhargaidh shaothair amach anseo
- iii. Athruithe déimeagrafaice

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

2. Deontais an Oireachtais

Tá na Deontais Oireachtais a íoctar le Taighde Éireann - Research Ireland ón Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, mar a thaispeántar sna ráitis airgeadais:

Deontais i leith Caiteachas Reatha	D/FHERIS Vóta 45	Lún - Noll 2024 €'000
Pá agus Pinsin*	Fotheideal C3.1	4,520
Costais Neamh-Phárolla	Fotheideal C3.1	5,308
Deontais Taighde	Fotheideal C3.1	109,221
Deontais Taighde	Fotheideal B12	39,000
Deontais Taighde – Ionaid FEÉ le haghaidh Oiliúint Taighde	Fotheideal C4.2	7,750
		165,799

*Luaitear an deontas le haghaidh caiteachas pá glan ó ranníocaíochtaí pinsin fostaithe de €212k a seoladh chuig an Státchiste. Áirítear leo sin asbhaintí €130k sa tréimhse ón 1 Lúnasa go dtí an 31 Nollaig 2024 i leith bhaill na Scéime Pinsean Aonair a seoladh chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

3. Ioncam Eile

Comh-Ranníocaíochtaí ó chomhpháirtithe maoinithe eile chuig Dámhachtainí arna ndéanamh ag Taighde Éireann i roinnt cláir éagsúla:	Lún - Noll 2024 €000s
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	1,858
An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála	1,716
An Roinn Cosanta	1,600
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	1,038
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann	731
An Roinn Oideachais	703
Fondúireacht Sláinte Leanaí	684
An Bord Taighde Sláinte	400
An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta	197
Seirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta, an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta	159
An Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige	152
GenderNet Plus	117
Cumann Geolaíochta na hÉireann	79
Eile	391
Iomlán na gComh-Ranníocaíochtaí a fuarthas	9,825
Ranníocaíocht AE i leith costais bhainistíochta clár a bhaineann le EraNets a reáchtáil	67
Iomlán	9,892

4. Speansais Riaracháin, Oibríochtaí agus Cur Chun Cinn

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Luach Saothair agus Costais Phá Eile	4(a)	5,107
Cóiríocht		1,046
Bainistíocht Chláir		615
Margaíocht agus Tacaíochtaí	4(c)	1,334
Tacaíocht agus Bonneagar TF		631
Costais Riaracháin	4(d)	431
Seirbhísí Cuntasaíochta agus Iniúcháireachta Inmheánaí		95
Seirbhísí Gairmiúla agus Tacaíochta	4(e)	367
Sainseirbhísí agus Seirbhísí Oideachais		157
Bainistíocht AD		12
Táille Iniúcháireachta Reachtúla		34
Iomlán		9,829

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

4(a) Luach saothair agus costais phá eile

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Tuarastail Foirne		4,251
Baill Foirne Gníomhaireachta		190
Ranníocaíocht fostóirí le Leas Sóisialta		410
Costais phinsin do bhaill foirne ar scor		69
Laghdú ar Fhabhrú Pá Saoire		(12)
Oiliúint agus Forbairt Foirne		87
Costais Taistil agus Cothaithe na Foirne	4(f)	66
Táillí agus Speansais na gComhaltaí Boird	4(g)	46
Iomlán		5,107

Bhí 131 ball foirne fostaithe ar an 31 Nollaig 2024. Cuimsítear i Luach Saothair agus Costais Pá Eile cúiteamh iomlán don phríomhphearsanra Bainistíochta de €426k do 2024. Áirítear leis sin cúiteamh do na comhaltaí Boird, don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach agus do na Feidhmeannaigh Shinsearacha a thuairiscigh di. Rinne Taighde Éireann - Research Ireland tobhaigh phinsin Ranníocaíochta Pinsean Breise (ASC) de €122k a asbhaint ó bhaill foirne a íocadh leis an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí ragoibre ná íocaíochtaí foirceanta sa Tréimhse.

Luach Saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin Eatramhaigh

Is é €63k luach saothair an Phríomhoifigigh Feidhmiúcháin Eatramhaigh don tréimhse Lúnasa go Nollaig 2024 agus is ionann na costais iomlána a thabhaigh sí agus Nialas.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

4(b) Miondealú ar shochair fostaithe de réir líon na bhfostaithe

Ó	Go	31 Nollaig 2024
€60,000	- €69,999	19
€70,000	- €79,999	8
€80,000	- €89,999	13
€90,000	- €99,999	17
€100,000	- €109,999	2
€110,000	- €119,999	2
€120,000	- €129,999	10
€160,000	- €169,999	2
€180,000	- €189,999	2
€190,000	- €199,999	1

Nóta: Chun críocha nochtadh 4(b), áirítear le sochair ghearrthéarmacha fostaithe i ndáil le seirbhísí a soláthraíodh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, liúntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a rinneadh thar ceann an fhostaí ach ní áirítear ÁSPC an fhostóra. Déantar na figiúirí maidir le sochair fostaithe do na cuntais sin a bhliantúlú maidir le Tréimhse 12 mhí seachas tréimhse 5 mhí bunaithe ar na leibhéil phá an 31 Nollaig 2024.

4(c) Tá táillí comhairleora rannpháirtíochta poiblí de €132k san áireamh i Margaíocht agus Tacaíochtaí.

4(d) Cuimsítear i speansais riaracháin caiteachas a bhaineann le fáilteachais:

Lún - Noll 2024		€'000
Fáilteachas Foirne	12	
Fáilteachas Cliant	-	
Fáilteachas Boird	2	
Iomlán	14	

4(e) Seirbhísí Gairmiúla agus Tacaíochta

Lún - Noll 2024		€'000
Comhairle Dlí	92	
Seirbhísí Riaracháin	84	
Oiliúint agus Meantóireacht Nuálaíochta	30	
Iarratas ar Rochtain ó Ábhair Sonraí	29	
Próiseas Deimhniúcháin Píolótach ‘My Green Labs’	25	
Comhairleoirí Straitéise	25	
Tacaíocht do Chórais Airgeadais	17	
Tacaíocht Soláthair	13	
Oiliúint ar Theoiric an Athraithe do Chomhlonaid	12	
Ionad Píolótach Meán Eolaíochta	10	
Comhairleoir Sláine Taighde	5	
Táillí Gairmiúla Eile	25	
Iomlán	367	

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

Mar a luadh i gcuntais deiridh Fhondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) don tréimhse ón 1 Eanáir go dtí an 31 Iúil 2024, thug iar-fhostaí caingean dlí i gcoinne FEÉ a réitigh Taighde Éireann - Research Ireland ag deireadh 2024. Léiríodh sonraí iomlána an cháis chúirte sin agus an réitigh i sraith dheiridh chuntais reachtúla iniúchta FEÉ.

Sainíonn Taighde Éireann – Research Ireland táillí comhairleoireachta mar chúraimí críochna sonracha a bhaineann le sainscileanna nó cumais nach mbeadh laistigh de Taighde Éireann – Research Ireland de ghnáth.

4(f) Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Tá caiteachas taistil agus cothaithe catagóirithe mar seo a leanas:

	Lún - Noll 2024 €'000
Taisteal Intíre agus Cothú	47
Taisteal Idirnáisiúnta agus Cothú	19
Iomlán	66

4(g) Luach Saothair agus Speansais na gComhaltaí Boird

	Táillí an Bhoird Lúnasa - Nollaig 2024 €	Speansais Deimhnithe Lúnasa - Nollaig 2024 €	Líon na gcrúinnithe ar fhreastail siad orthu Lúnasa - Nollaig 2024
Comhalta Boird			
An tUasal Michael Horgan (Cathaoirleach)	8,550	-	3 as 3
Ms Lorraine Allen	4,988	-	3 as 3
An tOllamh Rebecca Braun	-	479	2 as 3
An Dr Godfrey Gaston	4,988	528	3 as 3
An tUasal Leonard Hobbs	4,988	-	3 as 3
An tOllamh Niamh Moloney	4,988	-	3 as 3
An tOllamh Valeria Nicolosi	-	-	2 as 3
An Dr Eoin O’Sullivan	4,988	861	3 as 3
Ms Patricia Quane	4,988	590	3 as 3
Ms Anne Vaughan	4,988	-	3 as 3
Iomlán	43,466	2,458	

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

Íoctar táillí leis na comhalta boird de réir mar a chinneann an tAire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúchán Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin. Tá baill áirithe den Bhord eisiata ó tháillí a fháil ó Taighde Éireann - Research Ireland faoi na socruithe luach saothair "Duine Amháin, Tuarastal Amháin" i gcás na bhféadfaidh fostaithe sa tseirbhís phoiblí táillí Boird a fháil sa bhreis ar thuarastal. Is iad sin an tOllamh Rebecca Braun agus an tOllamh Valeria Nicolosi.

Leagtar speansais dhearbhaithe comhaltaí boird mar seo a leanas:

	Lún - Noll 2024 €'000
Taisteal Intíre agus Cothú	2
Taisteal Idirnáisiúnta agus Cothú	-
Iomlán	2

Baineann speansais na gcomhaltaí Boird de €2,458 sa Tréimhse le caiteachas deimhnithe agus caiteachas a d'íoc Taighde Éireann - Research Ireland thar ceann chomhaltaí Boird aonair de chuid Taighde Éireann - Research Ireland.

5. Costais Sochar Scoir

(a) Anailís ar na costais sochar scoir iomlána a cuireadh de mhuirear ar an Ráiteas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Choinnithe

	Lún - Noll 2024 €'000
Costas Seirbhíse Reatha	749
Ús ar Dhliteanais na Scéime Sochar Scoir	410
Ranníocaíochtaí na bhFostaithe	(212)
Iomlán	947

(b) Gluaiseacht sna Glanoibleagáidí Sochar Scoir i rith na bliana airgeadais

	Lún - Noll 2024 €'000
Glanoibleagáid sochar scoir amhail an 1 Lúnasa	28,988
Costas Seirbhíse Reatha	749
Costais Úis	410
Íocaíochtaí le Pinsinéirí	(25)
Gnóthachan Achtúireach	(5,358)
Glanoibleagáid sochar scoir amhail an 31 Nollaig	24,764

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

Aithníonn an Bord na méideanna sin mar shócmhainn a chomhfhreagraíonn don dliteanas iarchurtha neamh-mhaoinithe le haghaidh sochair scoir ar bhonn na sraithe bonn tuisceana atá tuairiscithe thuas agus roinnt imeachtaí san am a chuaigh thart. Áirítear ar na himeachtaí sin an bonn reachtúil maidir le bunú na scéimeanna sochar scoir, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le pinsin na seirbhíse poiblí a mhaoiniú lena n-áirítear ranníocaíochtaí a dhéanann fostaithe agus an próiseas bliantúil meastachán. Ní fianaise ar bith ag an mBord nach leanfaidh an beartas maoiniúcháin sin ar aghaidh ag íoc na suimeanna sin i gcomhréir leis an gcleachtas reatha.

Is mar seo a leanas atá an glanmhaoiniú iarchurtha le haghaidh sochair scoir a aithnítear sa Ráiteas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Coimeádta:

(c) Glanmhaoiniú Sochar Scoir larchurtha

	Lún - Noll 2024 €'000
Maoiniú inghnóthaithe i ndáil le costais sochar scoir na Tréimhse Reatha	1,159
Lúide Deontas Stáit a cuireadh i bhfeidhm chun sochair scoir a íoc	(25)
Iomlán	1,134

(d) Cur síos ginearálta ar an scéim

- Bhí Taighde Éireann freagrach as na costais phinsin a bhaineann leo seo a leanas:
- baill foirne le héifeacht ón 16 Iúil 2014, faoin Acht um Fhorbairt Tionscail (Díscaoileadh Forfás) 2014, a bhí ina mbaill de Scéim Pinsean Forfás agus a chuaigh isteach i scéim pinsin Fhondúireacht Eolaíochta Éireann ar théarmaí aoisliúntais nach lú fabhar ná na téarmaí a bhí acu faoin scéim Forfás díreach roimh dháta an aistrithe ó Forfás go FEÉ.
 - baill foirne arbh bhaill sa scéim pinsean Seirbhíse Poiblí Aonair iad.

Is scéimeanna pinsin le sochar sainithe iad an dá scéim agus maoinítear iad go hiomlán gach bliain ar bhonn íoc mar a thuilltear ó airgead a sholáthraíonn an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

Scéim pinsin le sochar sainithe bunaithe ar thuarastal deiridh ba ea scéim pinsin Taighde Éireann - Research Ireland, agus bhí sochair scoir nasctha leis an tuarastal deiridh agus leis

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

an fad seirbhíse. Is scéim le sochar sainithe í Scéim Pinsean Aonair na Seirbhíse Poiblí freisin a bhfuil sochair scoir nasctha le meántuilleamh athluacháilte gairme agus fad seirbhíse. Tá an luacháil a úsáidtear le haghaidh nochtaí FRS 102 bunaithe ar athbhreithniú achtúireach ar na scéimeanna don Tréimhse airgeadais dar críoch an 31 Nollaig 2024 a rinne achtúire cáilithe neamhspleách, agus ceanglais an FRS á gcur san áireamh chun dliteanais na scéimeanna ar an 31 Nollaig 2024 a mheas.

Aistríodh 18 mball foirne ar an iomlán chuig Taighde Éireann ar an 4 Samhain 2024. Bhí trí bhall foirne ar shaoire gan phá, áfach, agus níor íoc Taighde Éireann iad le linn na tréimhse ón 4 Samhain go dtí an 31 Nollaig 2024 agus níor thabhaigh siad aon oibleagáidí pinsin le Taighde Éireann le linn na tréimhse sin. Bhí na trí bhall foirne sa scéim Pinsean Aonair san Údarás um Ard-Oideachas (ÚAO).

Cuireadh san áireamh sa tuarascáil um luacháil achtúireach don tréimhse dar críoch an 31 Nollaig 2024 na hoibleagáidí pinsin do 15 iar-bhall foirne de chuid CTÉ a d’aistrigh go Taighde Éireann an 4 Samhain agus a bhí ar phárolla Thaighde Éireann ón 4 Samhain go dtí an 31 Nollaig 2024.

As na 15 bhall foirne sin a bhí ar phárolla Thaighde Éireann, tá 11 acu sa Scéim Pinsean Aonair agus tá ceathrar acu i scéimeanna Aoisliúntais mar a leanas: dhá fhostaí i Scéim Aoisliúntais Thaighde Éireann 2016 (iontráil roimh 2004) agus dhá fhostaí i Scéim Aoisliúntais Thaighde Éireann 2016 (iontráil iar-2004). Níor aistríodh aon tseirbhís don cheathrar ball foirne sin chuig Taighde Éireann go dtí seo, ach tá sé sin idir lámha agus táthar ag súil go n-aistreofar í chuig Taighde Éireann le linn 2025. Tabhair faoi deara, le do thoil, cé gur cuireadh in iúl dúinn go bhfuil an ceathrar sin ina mbaill de na scéimeanna pinsin aoisliúntais a sonraíodh, táimid ag fanacht le deimhniú foirmiúil mionsonraithe ón Údarás um Ard-Oideachas maidir leis an tseirbhís is infheidhme a cheadaíonn dóibh a bheith ina mbaill de na scéimeanna sin.

Bhí na príomhbhoinn tuisceana achtúireacha faoi mar a leanas:

Déantar na dliteanais a thaispeántar sna Cuntais Airgeadais a ríomh ag baint úsáid as modh na nAonad Réamh-mheasta Creidmheasa.

Lún - Noll 2024
€’000

Toimhdí Airgeadais	
Ráta Lascaine*	3.50%
	in aghaidh na bliana
Méaduithe ar Thuarastail	3.65%
Amach Anseo	in aghaidh na bliana
Méaduithe ar Phinsin Stáit	3.65%
Amach Anseo	in aghaidh na bliana
Méaduithe ar Phinsin	3.15%
Amach Anseo	in aghaidh na bliana
Boilsciú ar Phraghsanna	2.15%
Amach Anseo	in aghaidh na bliana
Athluacháil in Iarchur	3.15%
	in aghaidh na bliana

* léiríonn an ráta lascaine fad dliteanas de thart ar 24.1 bliain in 2024

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

Is iad seo a leanas aoiseanna scoir toimhdithe chomhaltaí na scéime pinsin;

- Tá aois scoir mheasta 62 bliain ag fostaithe gníomhacha na scéime Dúnta (roimh 2004);
- Tá aois scoir de 65 ag fostaithe gníomhacha na scéime Eiseamláireach (tar éis 2004);
- Glactar leis go dtéann baill ghníomhacha na Scéime Aonair ar scor ag 66 bliana d’aois.

Tá lamháil shainráite sa bhonn Mortlaíochta maidir le feabhsuithe ar an ionchas saoil le himeacht ama, mar sin braithfidh an t-ionchas saoil ar scor baill ar an mbliain a shlánóidh sé nó sí aois scoir (65 bliain d’aois). Léirítear sa tábla thíos an t-ionchas saoil do bhaill a shlánóidh 65 bliain d’aois in 2024 agus in 2044.

Bliain a shlánófar 65 bliain d’aois	2024	2044
Ionchas Saoil – Fear	21.7	23.0
Ionchas Saoil – Bean	24.1	25.5

	Lún - Noll 2024 €’000
Tréimhse dar críoch an 31 Nollaig	
Dliteanas pinsin deiridh	24,764
Gnóthachan ó Thaithí a eascraíonn as Dliteanais an phlean	3,328
% Dliteanais	13%
Gnóthachan lomlán aitheanta sa Ráiteas Ioncaim Chuimsitheach	5,358
% Dliteanais	22%

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

6. Dímhneas

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Muirear dímhneas	8	138
		138

7. Cuntas Caipitil

	Nótaí	Lún - Noll 2024 €'000
Iarmhéid Tosaigh amhail an 1 Lúnasa		4,322
- Chun fáil Sócmhainní Seasta a chistiú	8	65
- Amúchta de réir dímhneas sócmhainní	8	(138)
		(73)
Iarmhéid deiridh amhail an 31 Nollaig		4,249

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

8. Sócmhainní Seasta

	Feabhsuithe Léasachta €'000	Trealamh Ríomhaireachta €'000	Bogearraí Ríomhaireachta €'000	Daingneáin agus Feistis €'000	Iomlán €'000
Costas					
Amhail an 1 Lúnasa 2024	5,464	1,445	131	713	7,753
Breiseanna	-	65	-	-	65
Diúscairtí/Míreanna laghdaithe	-	-	-	-	-
Amhail an 31 Nollaig 2024	5,464	1,510	131	713	7,818
Dímheas					
Amhail an 1 Lúnasa 2024	1,225	1,381	131	694	3,431
Muirear don Tréimhse	91	44	-	3	138
Diúscairtí/Míreanna laghdaithe	-	-	-	-	-
Amhail an 31 Nollaig 2024	1,316	1,425	131	697	3,569
Glanmhéid Leabhar					
Amhail an 1 Lúnasa 2024	4,239	64	-	19	4,322
Glanghluaiseacht don Tréimhse	(91)	21	-	(3)	(73)
Amhail an 31 Nollaig 2024	4,148	85	-	16	4,249

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

9. Deontais

(a) Anailís ar Dheontais a Íocadh

	Lún - Noll 2024 €'000		Lún - Noll 2024 €'000
Réimse Tosaíochta A - Líonraí, Cumarsáid agus Idirlíon na nEarraí	12,126	Réimse Tosaíochta M - Teicneolaíochtaí Próiseála agus Ábhair Nua	15,517
Réimse Tosaíochta B - Anailísíocht Sonraí, Bainistíocht, Slándáil, Príobháideacht, Róbataic agus Intleacht Shaorga (lena n-áirítear Meaisínfhoghlaím)	23,335	Réimse Tosaíochta N - Nuálaíocht i Seirbhísí agus i bPróisis Ghnó	685
Réimse Tosaíochta C - Ardáin Dhigiteacha, Ábhar agus Feidhmchláir, agus Réaltacht Mhéadaithe agus Réaltacht Fhíorúil	6,856	Na hEalaíona, na Daonnachtaí, na hEolaíochtaí Sóisialta, ETIM (Gradam CTÉ roimhe seo)	32,932
Réimse Tosaíochta D - Sláinte Nasctha agus Maireachtáil Neamhspleách	2,696	Fionn	4,699
Réimse Tosaíochta E - Feistí Leighis	6,770	Eile	3,033
Réimse Tosaíochta F - Diagnóisic	8,395	Eolaíocht Bhithleighis Bhunúsach	903
Réimse Tosaíochta G - Teiripic: Sintéis, Foirmlíú, Próiseáil agus Soláthar Drugaí	20,116	Seachtain na hEolaíochta	245
Réimse Tosaíochta H - Bia don tSláinte	3,361	Móriomlán	165,297
Réimse Tosaíochta I - Táirgeadh agus Próiseáil Bia Inbhuanaithe	3,619		
Réimse Tosaíochta J - Fuinneamh In-athnuaite Muirí	6,031		
Réimse Tosaíochta K - Maireachtáil Inbhuanaithe	7,388		
Réimse Tosaíochta L - Iomaíochas Déantúsaíochta	6,590		

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

(b) Ceangaltais Deontais

	Nóta	Nollaig 2024 €'000
Ceangaltais Deontais amhail an 1 Lúnasa 2024	1	675,491
Deontais a Faomhadh le linn na Tréimhse		127,714
Íocaíochtaí Deontais a rinneadh sa Tréimhse - Comhlán	9(a)	(165,296)
Ranníocaíochtaí ó chomhpháirtithe maoinithe eile		9,825
Dídhílsiú le linn na Tréimhse		(11,051)
Ceangaltais Deontais amhail an 31 Nollaig 2024		636,683
Ceangaltais Deontais (seachas ceangaltais Chómhaoinithe)		657,206

Nóta 1

Tá an t-iarmhéid oscailte de €675m comhdhéanta de cheangaltais deontais FEÉ de €574m agus ceangaltais deontais CTÉ de €101m a aistríodh chuig Taighde Éireann - Research Ireland an 1 Lúnasa 2024.

10. Infháltais

	Nollaig 2024 €'000
Féichiúnaithe	377
Réamh-íocaíochtaí agus ioncam Fabhraithe	419
Iomlán	796

11. Suimeanna iníoctha

	Nollaig 2024 €'000
Creidiúnaithe Ginearálta	616
Ioncam larchurtha*	2,388
Fabhrú	1,263
Iomlán	4,267

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

*Léiríonn ioncam iarchurtha na deontais agus an t-airgead bainistíochta clár a fuarthas ó ghníomhaireachtaí maoinithe eile agus ón AE ach nár caitheadh faoi dheireadh na Tréimhse. Baineann ioncam iarchurtha an Aontais le rannpháirtíocht Taighde Éireann - Research Ireland i ngairmeacha cómhaoinithe ERAnet (arna ndéanamh i gcomhar le gníomhaireachtaí maoiniúcháin eile an Aontais agus leis an Aontas).

Cuirtear na méideanna seo do shochar d’ioncam Eile thar an tréimhse tabhaithe maidir leis an chaiteachas lena mbaineann.

12.Ceangaltais faoi Léasanna Oibriúcháin

Shínigh Fondúireacht Eolaíochta Éireann “Comhaontú Léasa” le GFT i mí na Bealtaine 2018 le haghaidh Phlás na dTrí Pháirc. Aistríodh an léas chuig Taighde Éireann - Research Ireland lá an bhunaithe. Mairfidh an léas 25 bliain (faoi réir clásal scoir i ndiaidh 10 mbliana) le híocaíochtaí cíosa bliantúla de €1,668,628 a thosaigh i mí na Bealtaine 2019, i ndiaidh tréimhse bliana saor ó chíos.

Is iad seo a leanas íos-íocaíochtaí léasa amach anseo thar thréimhse an léasa:

	31 Nollaig 2024 €’000
Laistigh de 1 bhliain	1,668
Le linn blianta 2-5	6,672
Níos mó ná 5 bliana	22,320

13. Cánachas

Déantar foráil in Alt 227 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 do dhíolúine ó cháin ar ioncam na gcomhlachtaí stáit neamhthráchtála ach amháin sa chás go bhfuil ús faoi réir cáin ag an bhfoinse (m.sh. DIRT). Cuirtear glanmhéid an ioncaim sin chun sochair an Ráitis Ioncaim agus Caiteachais agus na gCúlchistí Ioncaim Choinnithe.

Tá Taighde Éireann - Research Ireland faoi dhliteanas chánacha fostóra in Éirinn agus cloíonn sé leis na hoibleagáidí gaolmhara maidir le siarchoinneáil, tuairisciú agus íocaíocht.

14. Nochtadh Páirtí Ghaolmhar

Ghlac Taighde Éireann - Research Ireland nósanna imeachta i gcomhréir leis na treoirlínte a d’eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin lena gcumhdaítear leasanna pearsanta na gcomhaltaí Boird agus na foirne. I ngnáthchúrsa gnó, féadfaidh Taighde Éireann - Research Ireland deontais a fhaomhadh nó socruithe conarthacha eile a dhéanamh le heintitis ina bhfuil comhaltaí Boird agus foireann Taighde Éireann - Research Ireland fostaithe nó a bhfuil leas acu iontu ar shlí eile.

I gcásanna coinbhleacht fhéideartha leasa, ní bhfuair comhaltaí Boird ná an fhoireann doiciméid nó níor ghlac siad páirt ar shlí eile i bplé maidir leis na hidirbhearta sin nó níor fhreastail siad ar phlé maidir leo. Coinníodh clár agus bhí sé ar fáil ar iarratas i ngach cás.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

15. Teagmhais agus Caingne Dlí

Ní raibh teagmhais nó caingne dlí ar bith ar theastaigh soláthar sonrach ina leith sna Ráitis Airgeadais.

16. Cónascadh

Aistríodh feidhmeanna FEÉ agus CTÉ chuig Taighde Éireann - Research Ireland an 1 Lúnasa 2024. Díscaoileadh FEÉ an 1 Lúnasa 2024 faoin Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024. Leagtar amach san Acht réimse forálacha maidir le haistriú lena n-áirítear, i measc nithe eile, aistriú na maoiné uile a bhí, díreach roimh an lá sin, dílsithe in FEÉ chuig Taighde Éireann - Research Ireland. Aistrítear chuig Taighde Éireann - Research Ireland gach ceart agus dliteanas de chuid FEÉ agus CTÉ a eascraíonn de bhua aon chonradh nó gealltanas (sainráite nó intuigthe) a rinneadh roimh an dáta sin. Tá forálacha san Acht freisin trína n-aistrítear gach ball foirne de chuid FEÉ agus CTÉ chuig Taighde Éireann - Research Ireland ar théarmaí agus coinníollacha nach lú fabhar ná na cinn a bhí ann go dtí sin. Baineann forálacha eile atá san Acht le leanúint ar aghaidh

i ndiaidh díscaoileadh aon rud a cuireadh tús leis agus nár críochnaíodh, a mhéid a bhaineann sé le feidhm a tugadh do FEÉ, agus forálacha maidir le dliteanas i leith caillteanais (lena n-áirítear éilimh i leith caillteanais nó díobhála) a tharla roimh dháta an díscaoilte.

Ós rud é gur aistríodh feidhmeanna, oibríochtaí, sócmhainní agus dliteanais uile FEÉ agus an CTÉ chuig Taighde Éireann - Research Ireland, ullmhaíodh na ráitis airgeadais seo ar bhonn an ghnóthais leanúnaigh.

Bhí tréimhse idirthréimhseach ann maidir le haistriú an CTÉ. Tháinig CTÉ faoi fhreagracht Taighde Éireann - Research Ireland ón 1 Lúnasa 2024, ach bhí sé á oibriú ag an Údarás um Ard-Oideachas (ÚAO) le linn idirthréimhse ó dháta an bhunaithe go dtí dáta an aistrithe, an 4 Samhain 2024. Aistríodh na sócmhainní agus na dliteanais seo a leanas chuig Taighde Éireann ó FEÉ agus ó CTÉ ar dháta an bhunaithe:

	FEÉ €000	CTÉ €000	Iomlán €'000
Sócmhainní Seasta	4,322	-	4,322
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	1,989	2,736	4,725
Infháltais	1,508	8	1,516
Suimeanna iníoctha	(1,554)	(2,744)	(4,298)
Sócmhainn Pinsin	28,988	-	28,988
Dlíteanas Pinsin	(28,988)	-	(28,988)
Cúlchistí Caipitil	(4,322)	-	(4,322)
Cúlchistí Coinnithe	(1,943)	-	(1,943)
Iomlán	-	-	-

Le linn na hidirthréimhse, phróiseáil ÚAO na hidirbhearta seo a leanas thar ceann Thaighde Éireann; glaníocaíochtaí deontas €22.6m, párolla €0.4m agus neamhphárolla €0.1m.

Nótaí a ghabhann leis na Ráitis Airgeadais

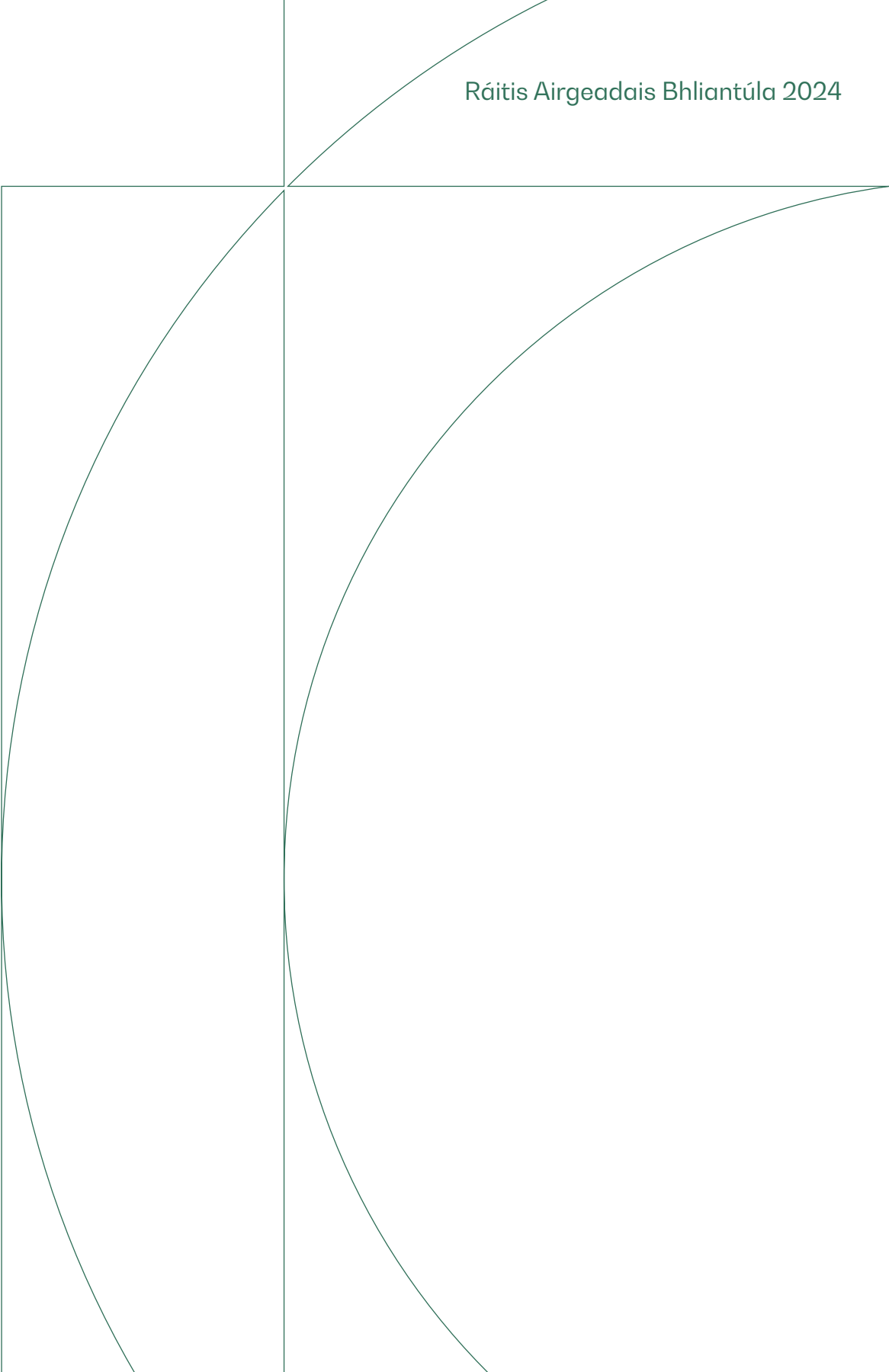
Don tréimhse idir an 1 Lúnasa agus an 31 Nollaig 2024

17. Imeachtaí i ndiaidh na Tréimhse Tuairiscithe

Ní raibh aon imeachtaí idir an dáta tuairiscithe agus dáta faofa na ráiteas airgeadais seo lena n-éilítear coigeartú ar na ráitis airgeadais. Measann an Bord, toisc go soláthraíonn an t-eintiteas seirbhís phoiblí atá maoinithe ag airgead a sholáthraíonn an Stáitchiste, trína mháthair-Roinn (an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta), gur cuí na ráitis airgeadais seo a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh.

18. Ceadú na Ráiteas Airgeadais

D’fhaomh Bord Taighde Éireann - Research Ireland na Ráitis Airgeadais an 30 Márta 2025.

08.

Ráitis Airgeadais Bhliantúla 2025

Ráiteas ar Rialú Inmheánach

Raon Feidhme na Freagrachta

Thar ceann Bhord Thaighde Éireann, admhaím ár bhfreagracht as a chinntiú go gcoinneofar agus go n-oibreofar córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh. Cuimsítear leis an bhfreagracht sin ceanglais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais Rialaithe Inmheánaigh

Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a bhainistiú i gcomhréir lenár *Ráiteas Inghlathachta Riosca* agus lenár lamháltas. Déanaimid ár ndícheall a chinntiú go bhfuil sócmhainní á gcosaint, idirbhearta á n-údarú agus á dtaifeadadh i gceart, agus go bhfuil earraí nó mírialtachtaí á gcosc nó á mbrath i dtréimhse thráthuil.

Tá an córas rialaithe inmheánaigh, atá i gcomhréir leis an treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin, i bhfeidhm i dTaighde Éireann sa tréimhse dhá mhí dhéag dar críoch an 31 Nollaig 2025 agus suas go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Cumas Riosca a Láimhseáil

Tá Coiste Iniúchta agus Riosca (CIR) ag Taighde Éireann. Tháinig CIR le chéile sé huaire le linn na bliana. Tá sé chomhalta ar an gCoiste, lena n-áirítear dhá chomhalta sheachtracha, an Dr Barry O'Connor agus an tUasal Jim Frawley, a ceapadh le héifeacht ón 24 Feabhra 2025. D'éirigh an tUasal Godfrey Gaston MBE as an gCoiste ar an 24 Feabhra 2025.

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí bunaithe ag Taighde Éireann freisin ag a bhfuil acmhainní leordhóthanacha agus reáchtálann sé clár oibre a chomhaontaítear le CIR. Déantar an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí agus ról Chomhordaitheoir na Iniúchóireachta Inmheánaí a sheachfhoinsiú chuig gnólachtaí seirbhísí gairmiúla. Le linn na bliana, rinne an CIR athbhreithniú ar an dóigh ar cheart an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí a struchtúrú agus acmhainní a sholáthar ina leith agus thángthas ar an gconclúid gur cheart an tsamhail reatha a choinneáil.

Tá beart bainistíochta riosca forbartha ag CIR ina leagtar amach a inghlathacht riosca, na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus ina shonraítear ról agus freagrachtaí na foirne i ndáil le riosca. Cuireadh an beartas ar fáil do gach ball foirne a bhfuiltear ag súil go n-oibreoidh siad laistigh de bheartais bainistíochta riosca Thaighde Éireann, chun an lucht bainistíochta a chur ar an eolas faoi rioscaí atá ag teacht chun cinn agus laigí rialaithe agus chun freagracht a ghlacadh as rioscaí agus rialuithe laistigh dá réimse oibre féin.

An Creat Riosca agus Rialaithe

Chuir Taighde Éireann córas bainistíochta riosca i bhfeidhm lena sainithnítear agus lena dtuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhaíochtaí bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, iad a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainithnítear na príomhrioscaí atá roimh Thaighde Éireann agus rinneadh iad sin a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a suntasachta. Déanann CIR athbhreithniú ar an gclár gach dhá mhí. Úsáideann an lucht bainistíochta toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh lena chinntiú go ndéanfar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha.

Tugtar sonraí sa chlár riosca faoi na rialuithe agus na gníomhaíochtaí is gá chun rioscaí a mhaolú, agus faoin bhfreagracht as oibriú na rialuithe atá sannta do bhaill foirne ar leith. Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm ina bhfuil na gnéithe seo a leanas:

- taifeadadh nósanna imeachta le haghaidh na bpríomhphróiseas gnó go léir;
- tá freagrachtaí airgeadais sannta ar leibhéal bainistíochta agus cuntasachta dá réir i gceist;
- córas cuí buiséadaithe ann le buiséad bliantúil a ndéanann an lucht bainistíochta sinsearaí athbhreithniú rialta air;

- rialuithe lena ndírítear ar shlándáil na gcóras teicneolaíochta faisnéise agus teicneolaíochta a chinntiú;
- nósanna imeachta i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint; agus
- nósanna imeachta um rialú maidir le maoiniú deontais do chomhlachtaí taighde lena áirithiú go bhfuil rialuithe leordhóthanacha ann i ndáil le deontais a fhaomhadh, agus lena áirithiú gur cuireadh an maoiniú deontais i bhfeidhm chun na críocha dá raibh sé beartaithe.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord, más ábhartha, in am agus i dtráth. Deimhním go bhfuil na córais mhonatóireachta leanúnaí a leanas i bhfeidhm:

- sainaitníodh príomhrioscaí agus rialuithe lena mbaineann agus cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe agus easnaimh ar bith a shainaithnítear a thuairisciú;

- bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal, lena n-áirítear freagracht as bainistíocht airgeadais a tharmligean;
- déanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla feidhmíochta agus airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcomparáid le buiséid/réamh-mheastacháin;
- Piarmheasúnú Seachtrach ar gach togra Taighde arna ndéanamh ag saineolaithe ábhartha lena mheas ar fiú an togra ó dhearcadh oideachais agus taighd ábhartha de agus an gcomhlíonann sé na critéir maidir le maoiniú;
- monatóireacht agus rialú ar gach Deontas Taighde a dheonaítear, agus íocaíochtaí bliantúla deontas bunaithe ar réamh-mheastacháin bhuiséid a sholáthraítear gach bliain do gach dámhachtain agus an rogha ann íocaíochtaí deontais a chur siar má bhíonn an caiteachas faoin mbuiséad;
- monatóireacht a dhéanamh ar réimse PTFanna, lena n-áirítear Spriocanna maidir le Cionroinnt Costas ag Ionaid Taighde agus bainistíocht réamhghníomhach i gcás nach mbainfear spriocanna amach;

- clár iniúchóireachta córasbhunaithe a dhéanann na Comhlachtaí Taighde Incháilithe ar bhonn bliantúil, a chumhdaíonn ar an meán ceithre Chomhlacht Taighde dhifriúla gach bliain;
- tá athbhreithnithe i ndáil le feabhsuithe ar rialuithe maidir le deighilt chuntasaíochta agus costáil iomlán eacnamaíoch ar siúl ag roinnt de na Comhlachtaí Taighde;
- spriocanna a leagan amach chun feidhmíocht airgeadais agus feidhmíocht eile a thomhas;
- disciplíní foirmiúla um bainistíocht tionscadal.

Soláthar

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Taighde Éireann chun a chinntiú go gcomhlíontar rialacha agus treoirlínte reatha soláthair agus gur chomhlíon Taighde Éireann na nósanna imeachta sin i rith na bliana.

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht

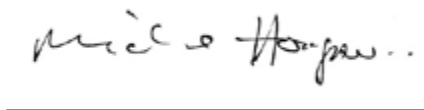
Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag Taighde Éireann chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta agus rialaithe riosca. Cuirtear bonn eolais faoi mhonatóireacht agus athbhreithniú Thaighde Éireann ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh le hobair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha, an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca a dhéanann maoirseacht ar a gcuid oibre, agus an lucht ardbhainistíochta laistigh de Thaighde Éireann atá freagrach as forbairt agus an chreata rialaithe inmheánaigh agus é a choinneáil ar bun.

Deimhním go ndearna an Bord athbhreithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha do 2025 an 23 Márta 2026.

Fadhbanna maidir le Rialú Inmheánach

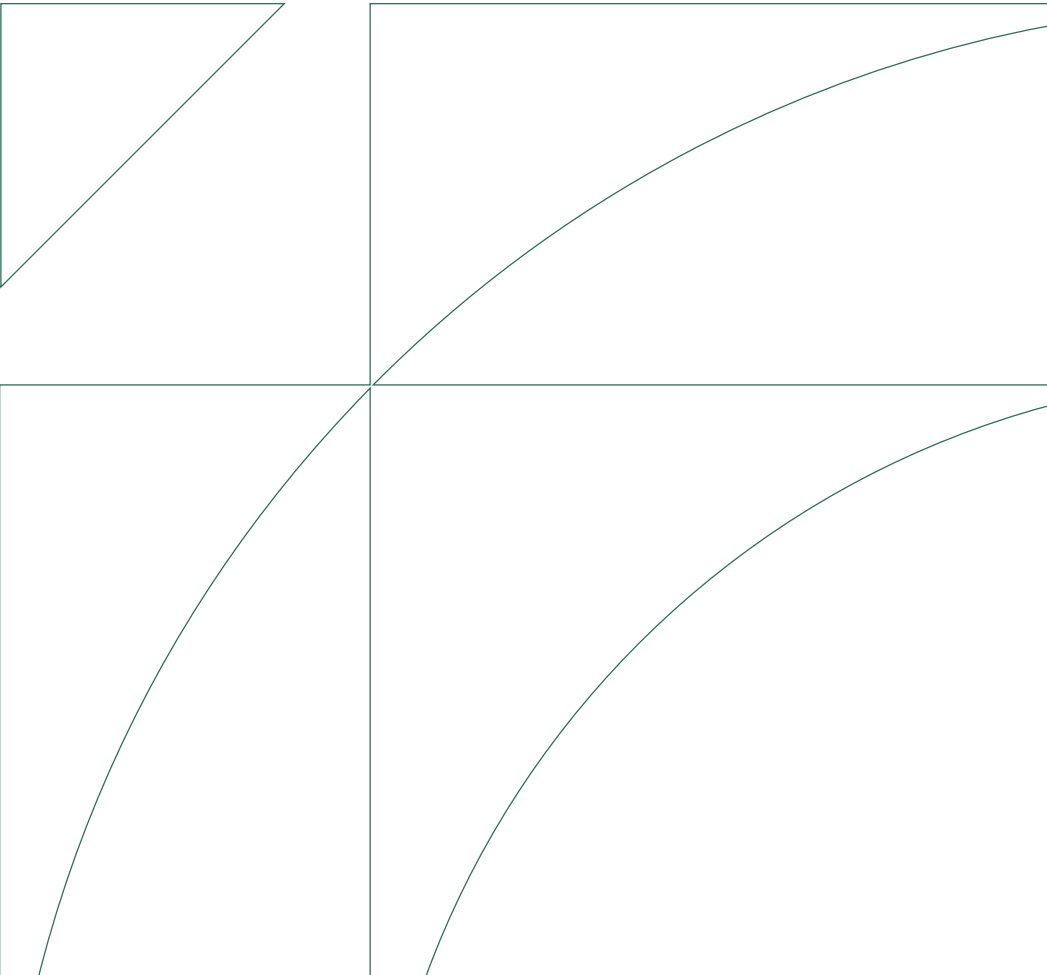
Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú inmheánach in 2025 a bhfuil nochtadh sna ráitis airgeadais ag teastáil ina leith.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 18 Meitheamh 2026

Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste
Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Taighde Éireann – Research Ireland

Tuairim ar na ráitis airgeadais

Rinne mé iniúchadh ar ráitis airgeadais Thaighde Éireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025 mar a éilítear faoi fhorálacha alt 25 den Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024. Cuimsítear sna ráitis airgeadais

- an ráiteas ioncaim agus caiteachais agus cúlchistí ioncaim coimeádta
- an ráiteas ar ioncam cuimsitheach
- an ráiteas ar staid an airgeadais
- an ráiteas ar shreafaí airgeadais, agus
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta.

I mo thuairim, tugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais ar shócmhainní, ar dhlíteanais agus ar staid airgeadais Thaighde Éireann amhail an 31 Nollaig 2025 agus ar a ioncam agus caiteachas le haghaidh 2025 de réir an Chaighdeáin um Thuairisciú Airgeadais (FRS) 102 – *An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais atá infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus i bPoblacht na hÉireann*.

Bunús na tuairime

Thug mé faoi m'iniúchadh ar na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúcháireacht (Cilanna) faoi mar a chuirtear i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúcháireachta. Déantar cur síos ar m'fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín leis an tuarascáil seo. Tá mé neamhspleách ar Thaighde Éireann agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte agam leordhóthanach agus oiriúnach chun bunús a sholáthar do mo thuairim.

Tuairisc ar fhaisnéis eile seachas na ráitis airgeadais, agus ar chúrsaí eile

Chuir Thaighde Éireann faisnéis áirithe eile ar fáil in éineacht leis na ráitis airgeadais. Cuimsítear léi sin an ráiteas rialachais agus an ráiteas maidir le rialú inmheánach. Déantar cur síos ar mo chuid freagrachtaí chun tuairisciú a dhéanamh maidir leis an bhfaisnéis sin, agus maidir le hábhair áirithe eile ar a dtuairiscim mar eisceacht, san aguisín leis an tuarascáil seo.

Níl rud ar bith le tuairisciú agam maidir leis sin.

Seamus McCarthy

Seamus McCarthy
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

24 Meitheamh 2026

Taighde Éireann Tuarascáil Bhliantúil 2025

Ráitis Airgeadais Bhliantúla 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil

Freagrachtaí na gComhaltai Boird

De réir mar atá sonraithe sa ráiteas rialachais, tá na Comhaltai Boird freagrach as na nithe a leanas:

- ullmhú na ráiteas airgeadais bliantúil san fhoirm a fhorordaítear faoi alt 25 den Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024
- chun a chinntiú go dtugtar léargas fírinneach cóir sna ráitis airgeadais i gcomhréir le FRS 102
- rialtacht na n-idirbhearta a chinntiú
- measúnú a dhéanamh ar cé acu a bhfuil nó nach bhfuil úsáid an ghnóthais leantaigh cuntasaíochta oiriúnach, agus
- a leithéid de rialú inmheánach a dheimhníonn siad riachtanach chun ullmhú ráiteas airgeadais a éascú atá saor ó mhíshonrú ábhartha, cibé acu más calaois nó earráid is cúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 25 den Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024 chun iniúchadh a dhéanamh ar ráitis airgeadais Thaighde Éireann agus chun tuairisciú a dhéanamh orthu siúd do Thithe an Oireachtais.

Is é mo chuspóir agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnta a fháil faoi cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíshonrú ábhartha mar gheall ar chalaos nó earráid. Is ionann dearbhú réasúnta agus ardleibhéal dearbhaithe, ach ní hionann é agus ráthaíocht go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Cilanna míshonrú ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Féadfaidh míshonruithe eascairt ó chalaos nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más féidir súil réasúnta a bheith leis, agus iad ina n-aonar nó trí chéile, go n-imreoidh siad tionchar ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéanfaí ar bhunús na ráiteas airgeadais seo.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Cilanna, déanaim breithiúnas gairmiúil agus coimeádaim amhras gairmiúil i gcaitheamh an iniúchta. Agus é sin á dhéanamh agam,

- sainaithním agus measúnaim na rioscaí i leith mhíshonrú ábhartha na ráiteas airgeadais, cé acu más calaois nó earráid is cúis leis, dearaim agus tugaim faoi nósanna imeachta iniúchta atá freagrúil i leith na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchta atá leordhóthanach agus oiriúnach chun bunús a sholáthar do mo thuairim. Tá an riosca nach mbraithefear míshonrú ábhartha atá ina thoradh ar chalaos níos airde ná riosca a bhaineann le míshonrú atá ina thoradh ar earráid, de bharr go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon turas, míléiriú, nó gabháil i dtreis ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh d'fhonn nósanna imeachta iniúchta a dhearadh atá oiriúnach de réir na gcúinsí, ach ní ar mhaithe le tuairim a léiriú faoi éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim meastóireacht ar oiriúnacht na mbeartas cuntasaíochta a úsáidtear agus ar réasúntacht na meastachán cuntasaíochta agus nochtuithe gaolmhara.
- Déanaim amach cibé an bhfuil sé iomchuí bonn an ghnóthais leantaigh a úsáid mar bhonn cuntasaíochta,

bunaithe ar an bhfianaise iniúchta atá faighte, cé acu a bhfuil éiginnteacht ábhartha ann maidir le himeachtaí nó dálaí a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar chumas Thaighde Éireann leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach. Má bhainim an tátal as go bhfuil éiginnteacht ábhartha ann, ceanglaítear orm aird a dhíriú i mo thuarascáil ar na nochtuithe gaolmhara sna ráitis airgeadais nó, mura bhfuil na nochtuithe sin leordhóthanach, ceanglaítear orm mo thuairim a mhionathrú. Tá mo chonclúidí bunaithe ar an bhfianaise iniúcháireachta a fhaightear suas le dáta mo thuarascála. D'fhéadfadh sé a bheith ina thoradh ar imeachtaí nó dálaí amach anseo, áfach, nach leanfaidh Thaighde Éireann ar aghaidh mar ghnóthas leantach.

- Déanaim meastóireacht ar chur i láthair, ar struchtúr agus ar ábhar foriomlán na ráiteas airgeadais, lena n-áirítear na nochtuithe, agus cé acu a dtugann nó nach dtugann na ráitis airgeadais léiriú ar na hidirbhearta agus na himeachtaí bunúsacha ar bhealach lena ndéantar cur i láthair cothrom.

Déanaim cumarsáid leo siúd atá freagrach as rialachas maidir le hábhair, i measc ábhar eile, amhail an scóip agus uainiú atá beartaithe don iniúchadh agus torthaí suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear easnaimh shuntasacha ar bith sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Tuairiscim, trí eisceacht, más é an cás, i mo thuairim

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe go léir a theastaigh uaim chun m'iniúchadh a dhéanamh, nó
- nach raibh na taifid chuntasaíochta leordhóthanach le ligean dom iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais go héasca agus go ceart, nó
- nach bhfuil na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na taifid chuntasaíochta.

Faisnéis seachas na ráitis airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim faoi na ráitis airgeadais an fhaisnéis eile a chuirtear i láthair leis na ráitis sin, agus ní léirim aon fhoirm de thátaí dearbhaithe ina leith.

I dtaobh m'iniúchta ar na ráitis airgeadais, ceanglaítear orm faoi na Cilanna chun an fhaisnéis eile a chuirtear i láthair a léamh agus, tríd an méid sin a dhéanamh, breithniú a dhéanamh ar cé acu a bhfuil nó nach bhfuil an fhaisnéis eile neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó le heolas a fuarthas le linn an iniúchta, nó má tá an chuma air, ar bhealach eile, go ndearnadh an fhaisnéis eile a mhíshonrú go hábhartha. Má bhainim an tátal as, bunaithe ar an obair a rinne mé, go ndearnadh an fhaisnéis eile sin a mhíshonrú go hábhartha, ceanglaítear orm an fhíric sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Déantar m'iniúchadh trí thagairt a dhéanamh do na breithnithe speisialta a bhaineann le Comhlachtaí Stáit i dtaca lena mbainistíocht agus oibriú. Tuairiscim má thagaim ar chúrsaí ábhartha ar bith ann i dtaca leis an dóigh inar stiúradh an gnó poiblí.

Féachaim le fianaise a fháil maidir le rialtacht na n-idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Tuairiscim má shainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí le haghaidh na gcuspóirí a ceapadh dó nó sa chás nach raibh idirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis a bhí á rialú.

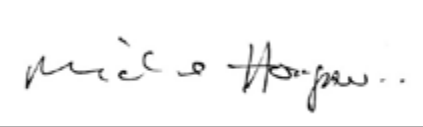
An Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2025

		Bliain iomlán	
		2025	Lún - Noll 2024
		€'000	€'000
Nótaí			
Ioncam			
Deontas Oireachtais	2	335,139	165,799
Ioncam Eile	3	12,951	9,892
Glanmhaoiniú Sochar Scoir larchurtha	5(c)	2,557	1,134
		350,647	176,825
Caiteachas			
Speansais Riaracháin, Oibríochtaí agus Cur Chun Cinn	4	22,751	9,829
Dímheas	6	283	138
Costais Sochar Scoir	5(a)	2,089	947
Deontais a Íocadh	9	325,551	165,296
		350,674	176,210
(Easnamh)/Barrachas don Tréimhse roimh leithreasáí		(27)	615
Aistriú ón gCuntas Caipitil	7	283	73
Barrachas don Tréimhse i ndiaidh leithreasuithe		256	688
		2,631	1,943
larmhéid tugtha ar aghaidh ar an 1 Eanáir 2025		2,887	2,631
larmhéid curtha ar aghaidh ar an 31 Nollaig 2025			

Is cuid de na Ráitis Airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus Nóta 1 go Nóta 17.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 18 Meitheamh 2026

Ms Lorraine Allen
Comhalta Boird

Dáta: 18 Meitheamh 2026

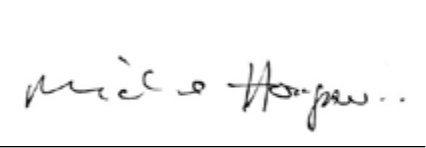
Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach

Don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2025

	Nótaí	Bliain iomlán 2025 €'000	Lún - Noll 2024 €'000
Barrachas i ndiaidh Leithreasuithe		256	688
(Caillteanas)/Gnóthachan ó thaithí ar oibleagáidí sochair scoir		(2,959)	3,328
Athrú ar bhoinn tuisceana is bonn le luach reatha na n-oibleagáidí sochair scoir		6,178	2,030
Gnóthachan Iomlán Achtúireach sa Tréimhse	5(d)	3,219	5,358
Coigeartú ar mhaoiniú Sochar Scoir larchurtha		(3,219)	(5,358)
Barrachas Cuimsitheach Iomlán		256	688

Is cuid de na Ráitis Airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus Nóta 1 go Nóta 17.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 18 Meitheamh 2026

Ms Lorraine Allen
Comhalta Boird

Dáta: 18 Meitheamh 2026

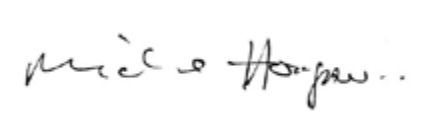
Ráiteas ar Staid an Airgeadais

Amhail an 31 Nollaig 2025

		Bliain iomlán	
		2025	Lún - Noll 2024
		€'000	€'000
Nótaí			
Sócmhainní Seasta Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh	8	3,966	4,249
Sócmhainní Reatha Infháltais Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	10	196	796
		4,765	6,102
		4,961	6,898
Dlíteanais Reatha (Méideanna atá dlite laistigh de bhliain amháin) Suimeanna iníoctha Glansócmhainní Neamhreatha	11	(2,074)	(4,267)
		2,887	2,631
Sochair scoir Dlíteanas Sochar Scoir Glansócmhainn um Maoiniú Sochar Scoir larchurtha	5(b)	(24,102)	(24,764)
	5(b)	24,102	24,764
		-	-
		6,853	6,880
Iomlán na nGlansócmhainní			
Ag léiriú: Cuntas Caipitil Barrachas Carntha ag deireadh na Tréimhse	7	3,966	4,249
		2,887	2,631
		6,853	6,880

Is cuid de na Ráitis Airgeadais seo iad an Ráiteas Sreabhaidh Airgid agus Nóta 1 go Nóta 17.

Thar ceann Bhord Taighde Éireann - Research Ireland:

An tUasal Michael Horgan
Cathaoirleach

Dáta: 18 Meitheamh 2026

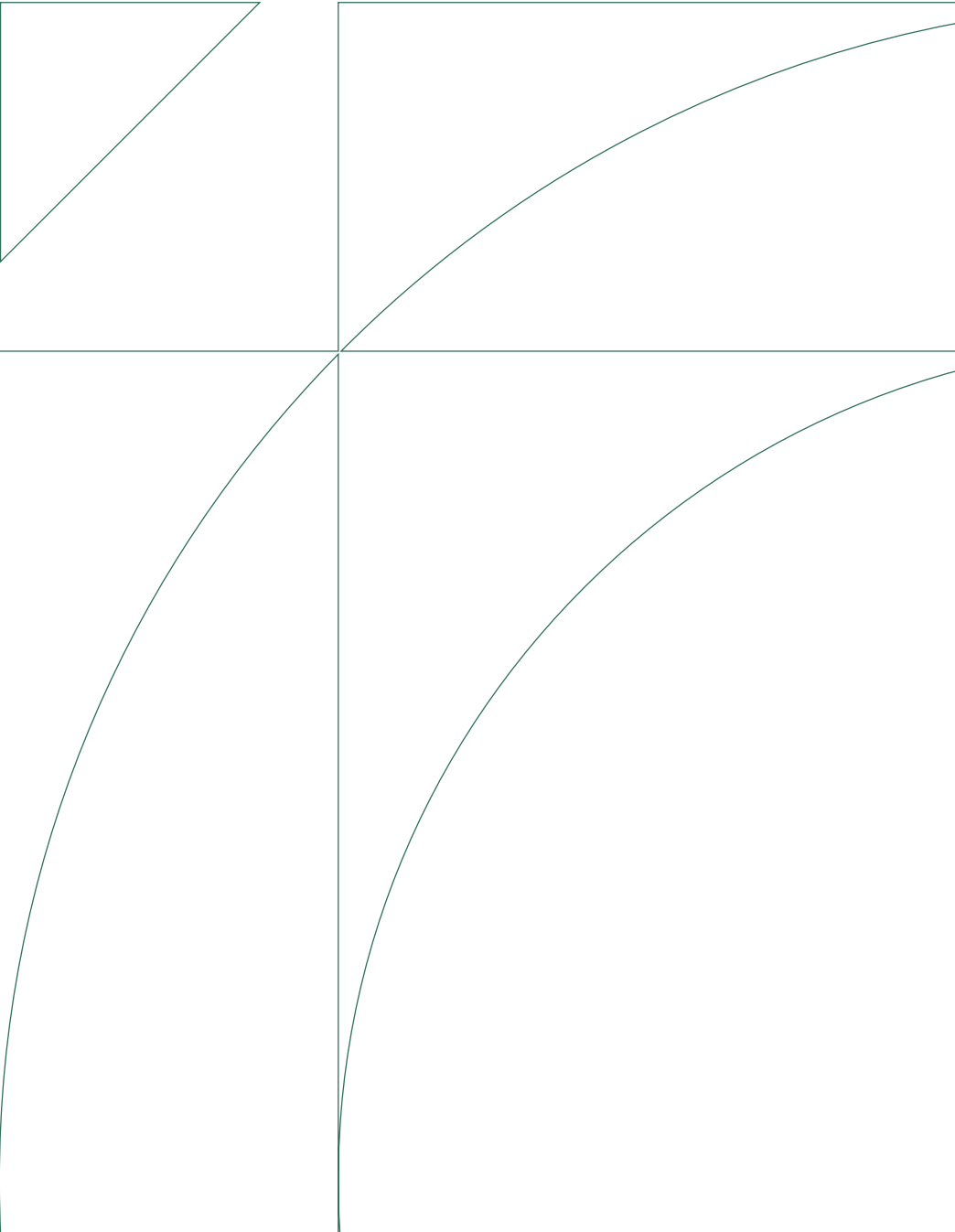
Ms Lorraine Allen
Comhalta Boird

Dáta: 18 Meitheamh 2026

Ráiteas Sreabhaidh Airgid

Don bhliain dar críoch an 31 Lúnasa 2025

		Bliain iomlán	
		2025	Lún - Noll 2024
		€'000	€'000
Nótaí			
Sreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin			
(Laghdú) /Barrachas don Tréimhse roimh leithreasaí		(27)	615
Dímheas ar mhaoín, gléasra agus trealamh		6 283	138
Laghdú ar Infháltais		10 600	720
Laghdú ar Shuimeanna Iníoctha		11 (2,193)	(31)
Glansreafaí Airgid ó Ghníomhaíochtaí Oibriúcháin		(1,337)	1,442
Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Infheistíochta			
Íocaíochtaí chun maoín, gléasra agus trealamh a fháil		8 -	(65)
Glansreafaí Airgid chuig Gníomhaíochtaí Infheistíochta		-	(65)
Sreabhadh Airgid ó Ghníomhaíochtaí Maoinithe		-	-
(Laghdú)/Méadú ar Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim		(1,337)	1,377
Airgead Tirim agus Coibhéisí ar an 1 Eanáir		6,102	4,725
Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim ar an 31 Nollaig		4,765	6,102

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

1. Beartais Chuntasaíochta

Leagtar amach thíos bunús na cuntasaíochta agus na beartais chuntasaíochta shuntasacha arna nglacadh ag Taighde Éireann - Research Ireland. Cuireadh i bhfeidhm go seasmhach iad le linn na bliana agus na tréimhse roimhe sin.

(a) Eolas Ginearálta

Bunaíodh Taighde Éireann - Research Ireland an 1 Lúnasa 2024 faoin Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024 (an tAcht), agus tá a Cheannoifig suite i bPlás na dTrí Pháirc, Sráid Hatch Uachtarach, Baile Átha Cliath 2. Éascaíodh leis an Acht aistriú foirne ó Fhondúireacht Eolaíochta Éireann (FEÉ) agus ón gComhairle um Thaighde in Éirinn (CTÉ), a bhí mar chuid den Údarás um Ard-Oideachas (ÚAO) go Taighde Éireann - Research Ireland.

Is iad seo a leanas príomhchuspóirí Taighde Éireann - Research Ireland, mar a leagtar amach faoi alt 8 den Acht um Thaighde agus Nuálaíocht 2024:

- (a) Gnóthú agus cothú bharr feabhais maidir le caighdeán agus cáilíocht an taighde agus na nuálaíochta a dhéantar a chur chun cinn;
- (b) tacú le taighde agus nuálaíocht i ngach réimse gníomhaíochta agus disciplíní a dhéanann taighdeoirí a bhfuil leibhéil éagsúla eolais, taithí agus sainscileanna acu sna réimsí nó sna disciplíní sin;
- (c) an méid a chuireann an taighde agus an nuálaíocht le forbairt agus inbhuanaitheacht eacnamaíoch, shóisialta, chultúrtha agus chomhshaoil sa Stát a chur chun cinn agus tacú leis;
- (d) rannpháirtíocht an chórais taighde agus nuálaíochta a neartú leo seo a leanas—
 - i. an Rialtas, Airí Rialtais agus comhlachtaí (reachtúil nó eile) atá maoinithe go hiomlán nó go páirteach ag airgead poiblí, agus
 - ii. fiontair, eagraíochtaí neamhrialtasacha, institiúidí cultúrtha agus an tsochaí i gcoitinne;

- (e) clú agus cáil an Stáit a chur chun cinn agus a fhorbairt go hidirnáisiúnta mar shuíomh atá fabhrach i leith taighde agus nuálaíocht a dhéanamh;
- (f) prionsabail an chomhionannais, na héagsúlachta agus an chuimsithe a chur chun cinn i dtaca le deiseanna chun taighde agus nuálaíocht a dhéanamh agus i ndáil le déanamh an taighde agus na nuálaíochta sin.

Eintiteas Tairbhe Poiblí (PBE) is ea Taighde Éireann - Research Ireland.

(b) Ráiteas maidir le Comhlíonadh agus Bunús an Ullmhúcháin

Ullmhaíodh ráitis airgeadais Taighde Éireann - Research Ireland faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil i gcomhréir le FRS 102, an caighdeán tuairiscithe airgeadais is infheidhme sa Ríocht Aontaithe agus in Éirinn arna eisiúint ag an gComhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC). Tá na ráitis airgeadais san fhoirm atá ceadaithe ag an Aire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta le toiliú an Aire

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúchán Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Tagann na ráitis airgeadais le ceanglais an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016, a tháinig i bhfeidhm le haghaidh tréimhsí cuntasáiochta a thosaigh ar an 1 Meán Fómhair 2016 nó ina dhiaidh sin. Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go seasmhach nuair a bhíothas ag déileáil le míreanna a mheastar a bheith ábhartha i ndáil le Ráitis Airgeadais Taighde Éireann - Research Ireland.

Ós rud é gur bunaíodh Taighde Éireann an 1 Lúnasa 2024, baineann na figiúirí comparáideacha sna ráitis airgeadais seo leis an 2024 tréimhse cúig mhí ón 1 Lúnasa go dtí an 31 Nollaig 2024.

(c) Ioncam

Aithnítear ioncam ar bhonn fabhraithe ach amháin i gcás Deontais ón Oireachtais a aithnítear ar bhonn fáltais airgid thirim.

(d) Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

Luaitear maoin, gléasra agus trealamh ag an gcostas lúide Dímheas Carntha, coigeartaithe le haghaidh soláthar ar bith maidir le bearnú. Cuirtear dímheas ar fáil ar gach maoin, gléasra agus trealamh, ag rátaí a mheastar chun an costas lúide luach iarmharach measta gach sócmhainne a dhíscríobh ar bhonn líne dhírigh thar a saolréanna fóna measta, mar a leanas:

- i. Feabhsuithe Léasachta
thar an gcuid eile de shaolré an léasa
- ii. Trealamh Ríomhaire agus Bogearraí Ríomhaire
3 bliana
- iii. Daingneáin agus Feistis
5 bliana

Déantar sócmhainní a dhímheas i mbliain a gceannaigh murar coimisiúnaíodh/tugadh chun feidhme iad ag deireadh na tréimhse.

Léiríonn an luach iarmharach an luach iomlán a gheofaí faoi láthair ó dhiúscairt sócmhainne, i ndiaidh chostais na diúscartha a asbhaint, dá má rud é go raibh an tsócmhainn chomh sean is a rabhthas ag súil leis agus sa riocht a rabhthas ag súil leis ag deireadh a saolré fóna.

(e) Cuntas Caipitil

Léirítear sa Chuntas Caipitil na cistí gan amúchadh a úsáideadh chun maoin, gléasra agus trealamh a cheannach agus tá sé leagtha anuas ar aon dul leis an mbeartas dímheasa le haghaidh na sócmhainní sin.

(f) Airgeadra Eachtrach

Déantar sócmhainní agus dliteanais airgeadaíochta atá ainmnithe in airgeadraí eachtracha a aistriú ag na rátaí malairte a bhíonn i réim ag deireadh na Bliana Airgeadais. Déantar ioncaim agus costais a aistriú ag na rátaí malairte a bhíonn i réim ag dátaí na mbun-idirbheart. Pléitear an barrachas nó na heasnaimh a bhíonn mar thoradh air sin sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

(g) Sochair Fostaithe

Sochair ghearrthéarmacha

Amhail pá saoire mar chostas sa bhliain, agus cuimsítear sochair a thabhaítear ag deireadh na bliana i bhfigiúr na Suimeanna Iníoctha sa Ráiteas ar Staid an Airgeadais.

Sochair Scoir

Feidhmíonn Taighde Éireann - Research Ireland Scéim Aoisliúntais Taighde Éireann - Research Ireland 2016, ar scéim le Sochar Sainithe í, d’fhoireann atá i dteideal dul isteach sa scéim sin. Aistreofar seirbhís inphinsin 4 iar-bhaill foirne de chuid CTÉ faoi Scéim Aoisliúntais Taighde Éireann - Research Ireland 2016 i gcomhréir le rialacha Lónra Aistrithe na hEarnála Poiblí le linn 2026.

Feidhmíonn Taighde Éireann - Research Ireland Scéim Pinsean Aonair na Seirbhísí Poiblí (Scéim Aonair) chomh maith, ar scéim le Sochar Sainithe í do bhaill foirne atá i dteideal páirt a ghlacadh sa scéim sin.

Léirítear sna costais phinsin sochair phinsin a thuill fostaithe sa Tréimhse agus taispeántar iad glan ó ranníocaíochtaí pinsin foirne a seoladh chuig an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta i leith scéim sochar scoir Taighde Éireann - Research Ireland agus chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin i leith na Scéime Aonair. Aithnítear méid a fhreagraíonn don mhuirear pinsin mar ioncam a mhéid is féidir é a aisghabháil.

Léirítear gnóthachan nó caillteanais achtúireacha a eascraíonn ar scéim na ndliteanas isteach i Ráiteas an Ioncaim Chuimsithigh, agus aithnítear oiriúnú comhfhreagrach leis an tsuim in-aisghabhála ón Roinn Bhreisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

Léirítear sna ráitis airgeadais, ar luach cóir, na sócmhainní agus na dliteanais a eascraíonn as oibleagáidí pinsin Taighde Éireann - Research Ireland agus aon mhaoiniú gaolmhar agus aithnítear iontu na costais a bhaineann le sochair phinsin a sholáthar sna tréimhsí cuntasáíochta ina dtuilleann fostaithe iad.

Tomhaistear dliteanais scéime sochar scoir ar bhonn achtúireach ag baint úsáid as modh na nAonad Réamhmheasta Creidmheasa. Is ionann an maoiniú pinsin iarchurtha agus na sócmhainní le bheith athshlánaithe i dtréimhsí amach anseo ón Roinn Bhreisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

(h) Léasanna Oibriúcháin

Aithnítear sa Ráiteas loncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Choinnithe an caiteachas cíosa faoi léasanna oibríochta de réir mar a bhíonn sé dlite. Aithnítear é mar chostas thar an tréimhse ina mbaineann Taighde Éireann - Research Ireland leas as úsáid na bhfoirgneamh ar léas.

(i) Íocaíochtaí Deontas Taighde

Déantar na méideanna a íoctar le Comhlachtaí Taighde ar bhonn deontais taighde a dhámhtar a mhuirearú ar an Ráiteas loncam agus Caiteachais agus Cúlchistí loncaim Coimeádta i mbliain na híocaíochta.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

(i) Breithiúnais agus Meastacháin Ríthábhachtacha Cuntasaíochta

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, ceanglaítear ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a dhéanamh a théann i gcion ar na méideanna a tuairiscíodh le haghaidh na sócmhainní agus na ndliteanas ag an dáta tuairiscithe agus na méideanna a tuairiscíodh maidir le hioncam agus caiteachas le linn na tréimhse. Mar sin féin, ciallaíonn cineál na meastachán go bhféadfadh difear a bheith idir na torthaí iarbhir agus na meastacháin sin. Tá an éifeacht is suntasaí ag na breithiúnais seo a leanas ar na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais.

Dímheas agus Luachanna Iarmharacha

Rinne na comhaltaí Boird athbhreithniú ar shaolréanna sócmhainní agus ar luachanna iarmharacha gaolmhara gach aicme sócmhainní seasta agus bhain siad an tátal as go bhfuil saolréanna sócmhainní agus luachanna iarmharacha iomchuí.

Oibleagáid Sochar Scoir

a boinn tuisceana is bonn leis na luachálacha achtúireacha a bhfuil na méideanna a aithnítear sna ráitis airgeadais á gcinneadh ina leith (lena n-áirítear rátaí lascaine, rátaí méadaithe ar leibhéil chúitimh amach anseo, rátaí mortlaíochta agus rátaí treochta maidir le costais cúraim sláinte) agus a nuashonraítear go bliantúil bunaithe ar dhálaí eacnamaíocha reatha, agus le haghaidh aon athruithe ábhartha ar théarmaí agus coinníollacha na bpleananna pinsin agus iar-scoir.

D’fhéadfadh an méid seo a leanas dul i gcion ar na boinn tuisceana:

- i. An ráta lascaine, athruithe ar ráta toraidh bannaí corparáideacha ardchaighdeáin
- ii. Leibhéil chúitimh amach anseo, dálaí an mhargaidh shaothair amach anseo
- iii. Athruithe déimeagrafaice

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

2. Deontais an Oireachtais

Tá na Deontais Oireachtais a íoctar le Taighde Éireann - Research Ireland ón Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta, mar a thaispeántar sna ráitis airgeadais:

Deontais i leith Caiteachas Reatha	D/FHERIS Vóta 45	Bliain iomlán 2025 €'000	Lún - Noll 2024 €'000
Pá agus Pinsin*	Fotheideal C3.1	12,083	4,520
Costais Neamh-Phárolla	Fotheideal C3.1	10,255	5,308
Deontais Taighde	Fotheideal C3.1	297,301	148,221
Deontais Taighde – Ionaid FEÉ le haghaidh Oiliúint Taighde	Fotheideal C4.2	15,500	7,750
		335,139	165,799

*Luaitear an deontas le haghaidh caiteachas pá glan ó ranníocaíochtaí pinsin fostaithe de €548k (2024: €212k) a seoladh chuig an Státchiste. Áirítear leo sin asbhaintí €331k (2024: €130k) don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025 i leith bhaill na Scéime Pinsean Aonair a seoladh chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Faoi Alt 11 den Acht um Fhorbairt Tionscail, 1993, arna leasú le hAlt 2 den Acht um Fhorbairt Tionscail, 2019, maidir le méid comhiomlán na ndeontas chuig Fiontraíocht Éireann, GFT agus Taighde Éireann ionas gur féidir leo a n-oibleagáidí agus a ndliteanais Chaipitil a chomhlíonadh, ní rachaidh sé thar €14 billiún. Ar an 31 Nollaig 2025, ba é €13.6 billiún an méid comhiomlán a cuireadh ar fáil do na trí Ghníomhaireacht.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

3. Ioncam Eile

Comh-Ranníocaíochtaí ó chomhpháirtithe maoinithe eile chuig Dámhachtainí arna ndéanamh ag Taighde Éireann i roinnt cláir éagsúla:	Bliain iomlán 2025 €000anna	Lún - Noll 2024 €000s
An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála	2,318	1,716
An Bord Taighde Sláinte	1,847	400
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	1,299	1,038
Fondúireacht Sláinte Leanaí	1,167	684
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann	926	731
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	828	1,858
Líonraí Gáis Éireann	650	-
Seirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta, an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta	592	356
an Roinn Oideachais agus Óige	507	703
Global Innovators Ireland	463	-
Cuan - An Ghníomhaireacht um Fhoréigean Baile, Gnéasach agus Inscnebhunaithe	239	-
An Roinn Leanaí, Míchumais agus Comhionannais	217	152
Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann	196	79

Comh-Ranníocaíochtaí ó chomhpháirtithe maoinithe eile chuig Dámhachtainí arna ndéanamh ag Taighde Éireann i roinnt cláir éagsúla:	Bliain iomlán 2025 €000anna	Lún - Noll 2024 €000s
Taighde Ceannródaíoch Ailse	102	-
Met Éireann	134	-
An Roinn Cosanta	-	1,600
GenderNet Plus	-	117
Eile	1,264	391
Iomlán na gComh-Ranníocaíochtaí a fuarthas	12,749	9,825
Maoiniú ó Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa maidir le hOifig Eorpach um Acmhainní Oideachais Spástaistil (ESERO) a chur chun feidhme in Éirinn	200	-
Ranníocaíocht AE i leith costais bhainistíochta clár a bhaineann le EraNets a reáchtáil	2	67
Iomlán	12,951	9,892

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

4. Speansais Riaracháin, Oibríochtaí agus Cur Chun Cinn

	Nótaí	Bliain iomlán 2025 €000anna	Lún - Noll 2024 €'000
Luach Saothair agus Costais Phá Eile	4(a)	12,319	5,107
Cóiríocht		2,989	1,046
Bainistíocht Chláir		1,267	615
Tacaíochtaí Margaíochta	4(c)	749	323
Imeachtaí, Toscaireachtaí agus Comhpháirtíochtaí		1,187	1,011
Tacaíocht agus Bonneagar TF		1,673	631
Costais Riaracháin	4(d)	973	431
Seirbhísí Cuntasaíochta agus Iniúcháireachta		299	95
Inmheánaí			
Seirbhísí Gairmiúla agus Tacaíochta	4(e)	953	367
Sainseirbhísí agus Seirbhísí Oideachais		214	157
Bainistíocht AD		91	12
Táille Iniúcháireachta Reachtúla		37	34
Iomlán		22,751	9,829

4(a) Luach saothair agus costais phá eile

	Nótaí	Bliain iomlán 2025 €000anna	Lún - Noll 2024 €000s
Tuarastail Foirne		10,557	4,251
Baill Foirne Gníomhaireachta		216	190
Ranníocaíocht fostóirí le Leas Sóisialta		1,114	410
Costais phinsin do bhaill foirne ar scor		68	69
Laghdú ar fhabhrú pá saoire		(30)	(12)
Oiliúint agus Forbairt Foirne		160	87
Costais taistil agus cothaithe na foirne	4(f)	116	66
Táillí agus Speansais na gComhaltaí Boird	4(g)	118	46
Iomlán		12,319	5,107

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

Bhí 136 ball foirne fostaithe ar an 31 Nollaig 2025 (2024: 131). Cuimsítear i Luach Saothair agus Costais Pá Eile cúiteamh iomlán don phríomhphearsanra Bainistíochta de €1.218m do 2025 (Lúnasa - Nollaig 2024: €426k). Áirítear leis sin cúiteamh do na comhaltaí Boird, don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF), don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach agus don Fhoireann Shinsearach Ceannaireachta. D’íoc Taighde Éireann - Research Ireland tobhaigh phinsin Ranníocaíochta Aoisliúntais Breise (ASC) thar ceann na foirne de €406k (Lúnasa - Nollaig 2024: €122k) leis an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta. Ní dhearnadh aon íocaíochtaí ragoibre ná íocaíochtaí foirceanta in 2025.

Luach Saothair - POF Eatramhach

Bhí an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin Eatramhach fostaithe ag Taighde Éireann ón 1 Lúnasa 2024 go dtí an 11 Meán Fómhair 2025. Ba é €122k an luach saothair don tréimhse ón 1 Eanáir go dtí an 11 Meán Fómhair 2025. Níor tabhaíodh aon chostais sa tréimhse. Níl luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse san áireamh thuas agus ní théann a dteidlíochtaí thar théarmaí na scéimeanna reatha.

Luach Saothair - POF Buan

Ceapadh an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin buan an 1 Meán Fómhair 2025, agus ba é €83k an luach saothair ón dáta sin go dtí an 31 Nollaig 2025. Ba é €4k na costais iomlána a tabhaíodh le linn na tréimhse sin. Níl luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse san áireamh thuas agus ní théann a dteidlíochtaí thar théarmaí na scéimeanna reatha.

4(b) Miondealú ar shochair fostaithe de réir líon na bhfostaithe

Ó	Go	31 Nollaig 2025	31 Nollaig 2024
€60,000	- €69,999	14	19
€70,000	- €79,999	12	8
€80,000	- €89,999	14	13
€90,000	- €99,999	17	17
€100,000	- €109,999	3	2
€110,000	- €119,999	2	2
€120,000	- €129,999	9	10
€140,000	- €149,999	1	-
€160,000	- €169,999	2	2
€180,000	- €189,999	-	2
€190,000	- €199,999	1	1

Nóta: Chun críocha nochtadh 4(b), áirítear le sochair ghearrthéarmacha fostaithe i ndáil le seirbhísí a soláthraíodh le linn na tréimhse tuairiscithe tuarastal, liúntais ragoibre agus íocaíochtaí eile a rinneadh thar ceann an fhostaí ach ní áirítear ÁSPC an fhostóra.

Déantar na figiúirí maidir le sochair fostaithe do 2024 a bhliantúlú do thréimhse 12 mhí seachas do thréimhse 5 mhí bunaithe ar na leibhéil phá amhail an 31 Nollaig 2024.

4(c) Tá táillí comhairleora rannpháirtíochta poiblí de €249k (2024: €132k) san áireamh i dTacaíochtaí Margaíochta.

4(d) Cuimsítear i speansais riaracháin caiteachas a bhaineann le fáilteachas:

	Bliain iomlán	
	2025 €'000	Lún - Noll 2024 €'000
Fáilteachas Foirne	26	12
Fáilteachas Cliant	4	-
Fáilteachas Boird	2	2
Iomlán	32	14

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

4(e) Seirbhísí Gairmiúla agus Tacaíochta

	Bliain iomlán 2025	Lún - Noll 2024
	€'000	€'000
Athrú Eagraíochta agus Athbhreithniú ar Róil na hEagraíochta	246	-
Comhairle Dlí	203	92
Seirbhísí Riaracháin	169	84
Tacaíocht Ghnó Ghearrthéarmach	75	-
Comhairleoir Sláine Taighde	44	5
Bainistíocht ar Athrú	40	-
Iarratas ar Rochtain ó Ábhair Sonraí	37	29
Tacaíocht Soláthair	28	13
Seirbhísí maidir le Comhlíonadh RGCS a thástáil	27	-
Seirbhísí Cuntasaíochta / Airgeadais	17	-
Oiliúint, Smaointeoireacht agus Meantóireacht maidir le Dearadh	15	-
Tuarascáil maidir leis an mBearna idir na hInscní in AD	10	-
Tacaíocht do Chórais Airgeadais	4	17

	Bliain iomlán 2025	Lún - Noll 2024
	€'000	€'000
Oiliúint agus Meantóireacht Nuálaíochta	-	30
Próiseas Deimhniúcháin Píolótach ‘My Green Labs’	-	25
Comhairleoirí Straitéise	-	25
Táillí Gairmiúla Eile	38	25
Oiliúint ar Theoiric an Athraithe do Chomh-Ionaid	-	12
Ionad Píolótach Meán Eolaíochta	-	10
Iomlán	953	367

Sainíonn Taighde Éireann – Research Ireland táillí comhairleoireachta mar chúraimí críochna sonracha a bhaineann le sainscileanna nó cumais nach mbeadh laistigh de Taighde Éireann – Research Ireland de ghnáth.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

4(f) Caiteachas Taistil agus Cothaithe

Tá caiteachas taistil agus cothaithe catagóirithe mar seo a leanas:

	Bliain iomlán	
	2025	Lún - Noll 2024
	€'000	€'000
Taisteal Intíre agus Cothú	38	47
Taisteal Idirnáisiúnta agus Cothú	78	19
Iomlán	116	66

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

4(g) Luach Saothair agus Speansais na gComhaltaí Boird

	Táillí an Bhoird Bliain iomlán 2025 €	Costais Dheimhnithe Bliain iomlán 2025 €	Líon na ggeruinnithe ar ar fhreastalaíodh sa bhliain iomlán 2025	Táillí an Bhoird Lúnasa - Nollaig 2024 €	Speansais Deimhnithe Lúnasa - Nollaig 2024 €	Líon na ggeruinnithe ar fhreastail siad orthu Lúnasa - Nollaig 2024
Comhalta Boird						
An tUasal Michael Horgan (Cathaoirleach)	20,520	-	6 as 6	8,550	-	3 as 3
Ms Lorraine Allen	11,970	-	6 as 6	4,988	-	3 as 3
An tOllamh Rebecca Braun	-	702	4 as 6	-	479	2 as 3
An Dr Godfrey Gaston	11,970	1,056	6 as 6	4,988	528	3 as 3
An tUasal Leonard Hobbs	11,970	-	6 as 6	4,988	-	3 as 3
An tOllamh Niamh Moloney	11,970	-	6 as 6	4,988	-	3 as 3
An tOllamh Valeria Nicolosi	-	-	5 as 6	-	-	2 as 3
An tOllamh Eoin O’Sullivan	11,970	2,916	6 as 6	4,988	861	3 as 3
Ms Patricia Quane	11,970	2,775	6 as 6	4,988	590	3 as 3
Ms Anne Vaughan	11,970	-	6 as 6	4,988	-	3 as 3
Costais Ghinearálta an Bhoird	-	5,765		-	-	
Iomlán	104,310	13,214		43,466	2,458	

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

Íoctar táillí leis na comhalta boird de réir mar a chinneann an tAire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta le toiliú an Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúchán Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin. Tá baill áirithe den Bhord eisiata ó tháillí a fháil ó Taighde Éireann - Research Ireland faoi na socruithe luach saothair “Duine Amháin, Tuarastal Amháin” i gcás na bhféadfaidh fostaithe sa tseirbhís phoiblí táillí Boird a fháil sa bhreis ar thuarastal. Is iad sin an tOllamh Rebecca Braun agus an tOllamh Valeria Nicolosi.

Leagtar speansais dhearbhaithe comhaltaí boird mar seo a leanas:

	Bliain iomlán	
	2025	Lún - Noll 2024
	€’000	€’000
Taisteal Intíre agus Cothú	2	2
Taisteal Idirnáisiúnta agus Cothú	5	-
Iomlán	7	2

Baineann speansais na gcomhaltaí Boird de €7,449 le caiteachas deimhnithe agus caiteachas a d’íoc Taighde Éireann - Research Ireland thar ceann chomhaltaí Boird aonair de chuid Taighde Éireann - Research Ireland. Baineann an t-iarmhéid €5,765 (2024: €0) le speansais ghinearálta an Bhoird.

5. Costais Sochar Scoir

(a) Anailís ar na costais sochar scoir iomlána a cuireadh de mhuirear ar an Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Choinnithe

	Bliain iomlán	
	2025	Lún - Noll 2024
	€’000	€’000
Costas Seirbhíse Reatha	1,775	749
Ús ar Dhliteanais na Scéime Sochar Scoir	862	410
Ranníocaíochtaí na bhFostaithe	(548)	(212)
Iomlán	2,089	947

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

(b) Gluaiseacht sna glanoibleagáidí sochar scoir i rith na bliana airgeadais

	Bliain iomlán	
	2025	Lún - Noll 2024
	€'000	€'000
Glan-oibleagáid Sochar Scoir amhail an 1 Eanáir	24,764	28,988
Costas Seirbhíse Reatha	1,775	749
Costais Úis	862	410
Íocaíochtaí le Pinsinéirí	(80)	(25)
Gnóthachan Achtúireach	(3,219)	(5,358)
Glanoibleagáid sochar scoir amhail an 31 Nollaig	24,102	24,764

Aithníonn an Bord na méideanna sin mar shócmhainn a chomhfhreagraíonn don dliteanas iarchurtha neamh-mhaoinithe le haghaidh sochair scoir ar bhonn na sraithe bonn tuisceana atá tuairiscithe thuas agus roinnt imeachtaí san am a chuaigh thart. Áirítear ar na himeachtaí sin an bonn reachtúil maidir le bunú na scéimeanna sochar scoir, agus an beartas agus an cleachtas atá i bhfeidhm faoi láthair maidir le pinsin na seirbhíse poiblí a mhaoiniú lena n-áirítear ranníocaíochtaí a dhéanann fostaithe agus an próiseas bliantúil meastachán. Ní fianaise ar bith ag an mBord nach leanfaidh an beartas maoiniúcháin sin ar aghaidh ag íoc na suimeanna sin i gcomhréir leis an gcleachtas reatha.

Is mar seo a leanas atá an glanmhaoiniú iarchurtha le haghaidh sochair scoir a aithnítear sa Ráiteas Ioncaim agus Caiteachais agus Cúlchistí Ioncaim Coimeádta:

(c) Glanmhaoiniú Sochar Scoir Iarchurtha

	Bliain iomlán	
	2025	Lún - Noll 2024
	€'000	€'000
Maoiniú inghnóthaithe i ndáil le costais sochar scoir na Tréimhse Reatha	2,637	1,159
Lúide Deontas Stáit a cuireadh i bhfeidhm chun sochair scoir a íoc	(80)	(25)
Iomlán	2,557	1,134

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

(d) Cur Síos Ginearálta ar an scéim

Tá Taighde Éireann freagrach as costais phinsin na foirne atá ina mbaill de scéim Aoisliúntais Thaighde Éireann agus de scéim phinsin na Seirbhíse Poiblí Aonair.

Is scéimeanna pinsin le sochar sainithe iad an dá scéim agus maoinítear iad go hiomlán gach bliain ar bhonn íoc mar a thuilltear ó airgead a sholáthraíonn an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

Scéim pinsin le sochar sainithe bunaithe ar thuarastal deiridh is ea scéim pinsin Taighde Éireann – Research Ireland agus tá sochair scoir nasctha leis an tuarastal deiridh agus leis an fad seirbhíse. Is scéim le sochar sainithe í Scéim Pinsean Aonair na Seirbhíse Poiblí freisin a bhfuil sochair scoir nasctha le meántuilleamh athluacháilte gairme agus fad seirbhíse. Tá an luacháil a úsáidtear le haghaidh nochtaí FRS 102 bunaithe ar athbhreithniú achtúireach ar na scéimeanna don bliain dar críoch an 31 Nollaig 2025 a rinne achtúire cáilithe neamhspleách, agus ceanglais an FRS á gcur san áireamh chun dliteanais na scéimeanna ar an 31 Nollaig 2025 a mheas.

	Bliain iomlán 2025	Lún - Noll 2024
Toimhdí Airgeadais		
Ráta Lascaine	4.55% in aghaidh na bliana	3.50% in aghaidh na bliana
Méaduithe ar Thuarastail Amach Anseo	3.65% in aghaidh na bliana	3.65% in aghaidh na bliana
Méaduithe ar Phinsin Stáit Amach Anseo	3.65% in aghaidh na bliana	3.65% in aghaidh na bliana
Méaduithe ar Phinsin Amach Anseo	3.15% in aghaidh na bliana	3.15% in aghaidh na bliana
Boilsciú ar phraghsanna amach anseo	2.15% in aghaidh na bliana	2.15% in aghaidh na bliana
Athluacháil in iarchur	3.15% in aghaidh na bliana	3.15% in aghaidh na bliana

Bhí na príomhbhoinn tuisceana achtúireacha faoi mar a leanas:

Déantar na dliteanais a thaispeántar sna Cuntais Airgeadais a ríomh ag baint úsáid as modh na nAonad Réamh-mheasta Creidmheasa.

Is iad seo a leanas aoiseanna scoir toimhdithe chomhaltaí na scéime pinsin;

- Tá aois scoir mheasta 62 bliain ag fostaithe gníomhacha na scéime Dúnta (roimh 2004);
- Tá aois scoir de 65 ag fostaithe gníomhacha na scéime Eiseamláireach (tar éis 2004);
- Glactar leis go dtéann baill ghníomhacha na Scéime Aonair ar scor ag 66 bliana d’aois.

Soláthraítear go sainráite leis an mbonn mortlaíochta d’fheabhsuithe ar an ionchas saoil le himeacht ama, ionas go mbraithfidh an t-ionchas saoil ag scor ar an mbliain a shlánóidh ball an aois scoir (65 bliain d’aois). Léirítear sa tábla thíos an t-ionchas saoil do bhaill a shlánóidh 65 bliain d’aois in 2025 agus in 2045.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

Bliain a shlánófar 65 bliain d’aois	2025	2044
Ionchas Saoil – Fear	22.0	23.3
Ionchas Saoil – Bean	24.3	25.7

	Bliain iomlán 2025 €’000	Lún - Noll 2024 €’000
Tréimhse dar críoch an 31 Nollaig		
Dliteanas pinsin deiridh	24,102	24,764
(Caillteanas) / Gnóthachan ó Thaithí a eascraíonn as Dliteanais an phlean	(2,959)	3,328
% Dliteanais	(12%)	13%
Gnóthachan iomlán aitheanta sa Ráiteas Ioncaim Chuimsitheach	3,219	5,358
% Dliteanais	13%	22%

6. Dímhneas

	Nótaí	Bliain iomlán 2025 €’000	Lúnasa - Nollaig 2024 €’000
Muirear dímhneas	8	283	138
		283	138

7. Cuntas Caipitil

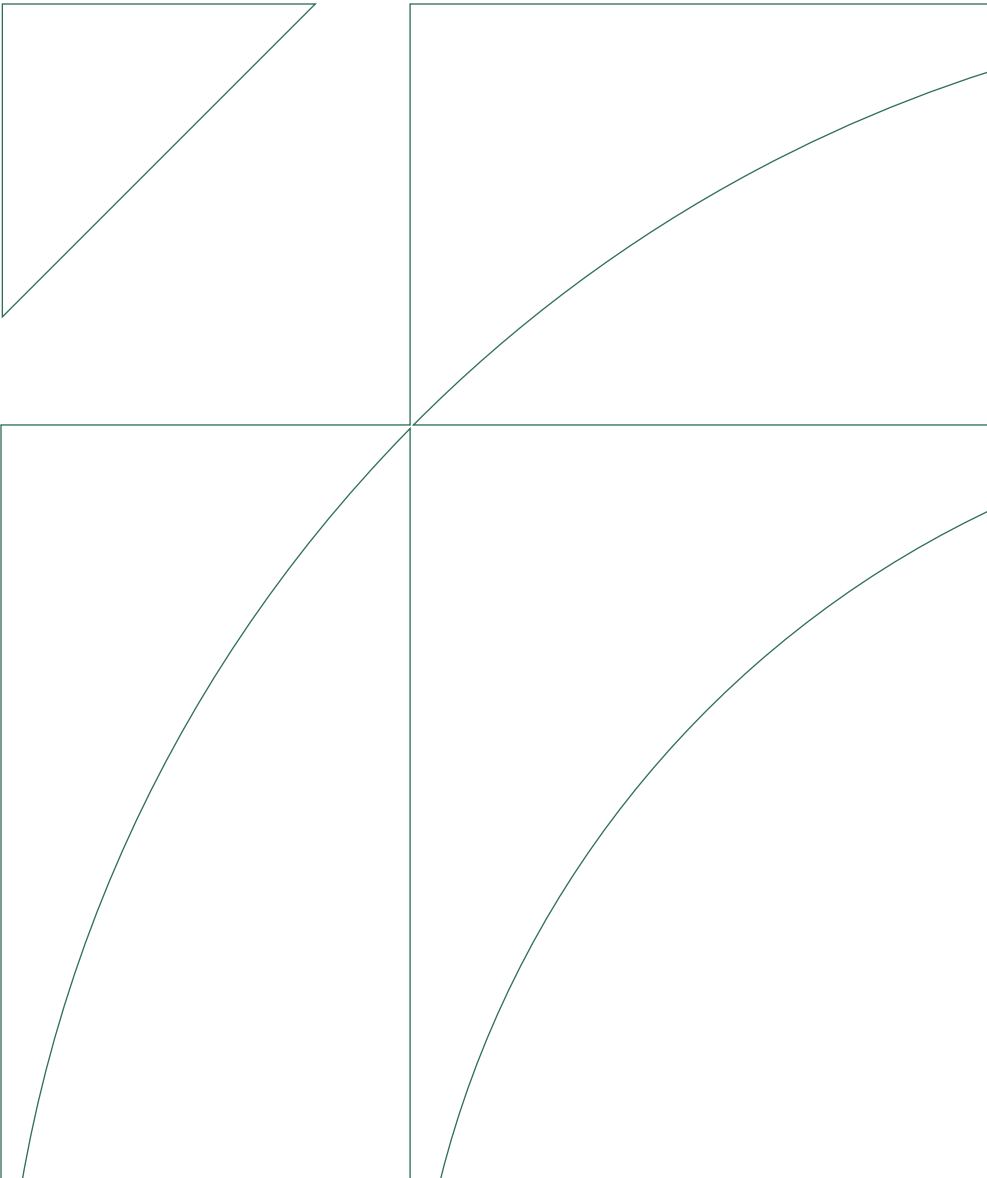
	Nótaí	Bliain iomlán 2025 €’000	Lúnasa - Nollaig 2024 €’000
Iarmhéid Tosaigh amhail an 1 Eanáir		4,249	4,322
- Chun fáil Sócmhainní Seasta a chistiú	8	-	65
- Amúchta de réir dímhneas sócmhainní	8	(283)	(138)
		(283)	(73)
Iarmhéid deiridh amhail an 31 Nollaig		3,966	4,249

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

8. Sócmhainní Seasta

	Feabhsuithe Léasachta €'000	Trealamh Ríomhaireachta €'000	Bogearraí Ríomhaireachta €'000	Daingneáin agus Feistis €'000	Iomlán €'000
Costas					
Ar an 1 Eanáir 2025	5,464	1,510	131	713	7,818
Breiseanna	-	-	-	-	-
Diúscairtí/Míreanna laghdaithe	-	(229)	-	-	(229)
Amhail an 31 Nollaig 2025	5,464	1,281	131	713	7,589
Dímheas					
Ar an 1 Eanáir 2025	1,316	1,425	131	697	3,569
Muirear don Tréimhse	218	59	-	6	283
Diúscairtí/Míreanna laghdaithe	-	(229)	-	-	(229)
Amhail an 31 Nollaig 2025	1,534	1,255	131	703	3,623
Glanmhéid Leabhar					
Ar an 1 Eanáir 2025	4,148	85	-	16	4,249
Glanghluaiseacht don Tréimhse	(218)	(59)	-	(6)	(283)
Amhail an 31 Nollaig 2025	3,930	26	-	10	3,966

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

9. Deontais

(a) Anailís ar Dheontais a Íocadh

	Bliain iomlán			Bliain iomlán	
	2025	Lún - Noll 2024		2025	Lún - Noll 2024
	€'000	€'000		€'000	€'000
Réimse Tosaíochta A - Líonraí, Cumarsáid agus Idirlíon na nEarraí	24,250	12,126	Réimse Tosaíochta J - Fuinneamh In-athnuaite Muirí	8,296	6,031
Réimse Tosaíochta B - Anailísíocht Sonraí, Bainistíocht, Slándáil, Príobháideacht, Róbataic agus Intleacht Shaorga (lena n-áirítear Meaisínfhoghlaím)	49,909	23,335	Réimse Tosaíochta K - Maireachtáil Inbhuanaithe	11,477	7,388
Réimse Tosaíochta C - Ardáin Dhigiteacha, Ábhar agus Feidhmchláir, Réaltacht Mhéadaithe agus Réaltacht Fhíorúil	12,307	6,856	Réimse Tosaíochta L - Iomaíochas Déantúsaíochta	5,804	6,590
Réimse Tosaíochta D - Sláinte Nasctha agus Maireachtáil Neamhspleách	8,343	2,696	Réimse Tosaíochta M - Teicneolaíochtaí Próiseála agus Ábhair Nua	31,378	15,517
Réimse Tosaíochta E - Feistí Leighis	18,879	6,770	Réimse Tosaíochta N - Nuálaíocht i Seirbhísí agus i bPróisis Ghnó	411	685
Réimse Tosaíochta F - Diagnóisic	15,821	8,395	Infheistíochtaí in PhDanna	45,628	16,078
Réimse Tosaíochta G - Teiripic: Sintéis, Foirmlíú, Próiseáil agus Soláthar Drugaí	33,209	20,116	Fionn	7,681	4,699
Réimse Tosaíochta H - Bia don tSláinte	6,962	3,361	Eile	34,171	20,790
Réimse Tosaíochta I - Táirgeadh agus Próiseáil Bia Inbhuanaithe	10,655	3,619	Seachtain na hEolaíochta	370	245
			Móriomlán	325,551	165,297

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

(b) Ceangaltais Deontais

	Nóta	2025 €'000	Nollaig 2024 €'000
Ceangaltais Deontais amhail an 1 Eanáir 2025		636,683	675,491
Deontais a Faomhadh le linn na Tréimhse		287,912	127,714
Íocaíochtaí Deontais a rinneadh sa Tréimhse -			
Comhlán	9(a)	(325,551)	(165,296)
Ranníocaíochtaí ó chomhpháirtithe maoinithe eile	3	12,749	9,825
Dídhílsiú le linn na Tréimhse		(22,449)	(11,051)
Ceangaltais Deontais amhail an 31 Nollaig 2025		589,344	636,683
Ceangaltais Deontais (seachas ceangaltais Chómhaoinithe)		609,545	657,206

10. Infháltais

	31 Nollaig 2025 €'000	31 Nollaig 2024 €'000
Féichiúnaithe	80	377
Réamh-íocaíochtaí agus ioncam Fabhraithe	116	419
Iomlán	196	796

11. Suimeanna iníoctha

	31 Nollaig 2025 €'000	31 Nollaig 2024 €'000
Creidiúnaithe Ginearálta	79	616
Ioncam larchurtha*	995	2,388
Fabhrú	1,000	1,263
Iomlán	2,074	4,267

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

*Léiríonn ioncam iarchurtha na deontais agus an t-airgead bainistíochta clár a fuarthas ó ghníomhaireachtaí maoinithe eile agus ón AE ach nár caitheadh faoi dheireadh na bliana. Baineann ioncam iarchurtha an Aontais le rannpháirtíocht Taighde Éireann - Research Ireland i ngairmeacha cómhaoinithe ERAnet (arna ndéanamh i gcomhar le gníomhaireachtaí maoiniúcháin eile an Aontais agus leis an Aontas).

Cuirtear na méideanna seo do shochar d’ioncam Eile thar an tréimhse tabhaithe maidir leis an chaiteachas lena mbaineann.

12.Ceangaltais faoi Léasanna Oibriúcháin

Shínigh Fondúireacht Eolaíochta Éireann “Comhaontú Léasa” le GFT i mí na Bealtaine 2018 le haghaidh Phlás na dTrí Pháirc. Aistríodh an léas chuig Taighde Éireann - Research Ireland lá an bhunaithe. Mairfidh an léas 25 bliain (faoi réir clásal scoir i ndiaidh 10 mbliana) le híocaíochtaí cíosa bliantúla de €1,668,628 a thosaigh i mí na Bealtaine 2019, i ndiaidh tréimhse bliana saor ó chíos.

Is iad seo a leanas íos-íocaíochtaí léasa amach anseo thar thréimhse an léasa:

	31 Nollaig 2025	Lún - Noll 2024
	€’000	€’000
Laistigh de 1 bhliain	1,668	1,668
Le linn blianta 2-5	6,675	6,672
Níos mó ná 5 bliana	20,652	22,320

13. Cánachas

Déantar foráil in Alt 227 den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997 do dhíolúine ó cháin ar ioncam na gcomhlachtaí stáit neamhthráchtála ach amháin sa chás go bhfuil ús faoi réir cáin ag an bhfoinse (m.sh. DIRT). Cuirtear glanmhéid an ioncaim sin chun sochair an Ráitis Ioncaim agus Caiteachais agus na gCúlchistí Ioncaim Choinnithe.

Tá Taighde Éireann - Research Ireland faoi dhliteanas chánacha fostóra in Éirinn agus cloíonn sé leis na hoibleagáidí gaolmhara maidir le siarchoinneáil, tuairisciú agus íocaíocht.

14. Nochtadh Páirtí Ghaolmhar

Ghlac Taighde Éireann - Research Ireland nósanna imeachta i gcomhréir leis na treoirlínte a d’eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin lena gcumhdaítear leasanna pearsanta na gcomhaltaí Boird agus na foirne. I ngnáthchúrsa gnó, féadfaidh Taighde Éireann - Research Ireland deontais a fhaomhadh nó socruithe conarthacha eile a dhéanamh le heintitis ina bhfuil comhaltaí Boird agus foireann Taighde Éireann - Research Ireland fostaithe nó a bhfuil leas acu iontu ar shlí eile.

I gcásanna coinbhleacht fhéideartha leasa, ní bhfuair comhaltaí Boird ná an fhoireann doiciméid nó níor ghlac siad páirt ar shlí eile i bplé maidir leis na hidirbhearta sin nó níor fhreastail siad ar phlé maidir leo. Coinníodh clár agus bhí sé ar fáil ar iarratas i ngach cás.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2025

15. Teagmhais agus Caingne Dlí

Ní raibh teagmhais nó caingne dlí ar bith ar theastaigh soláthar sonrach ina leith sna Ráitis Airgeadais.

16. Imeachtaí i ndiaidh na Tréimhse Tuairiscithe

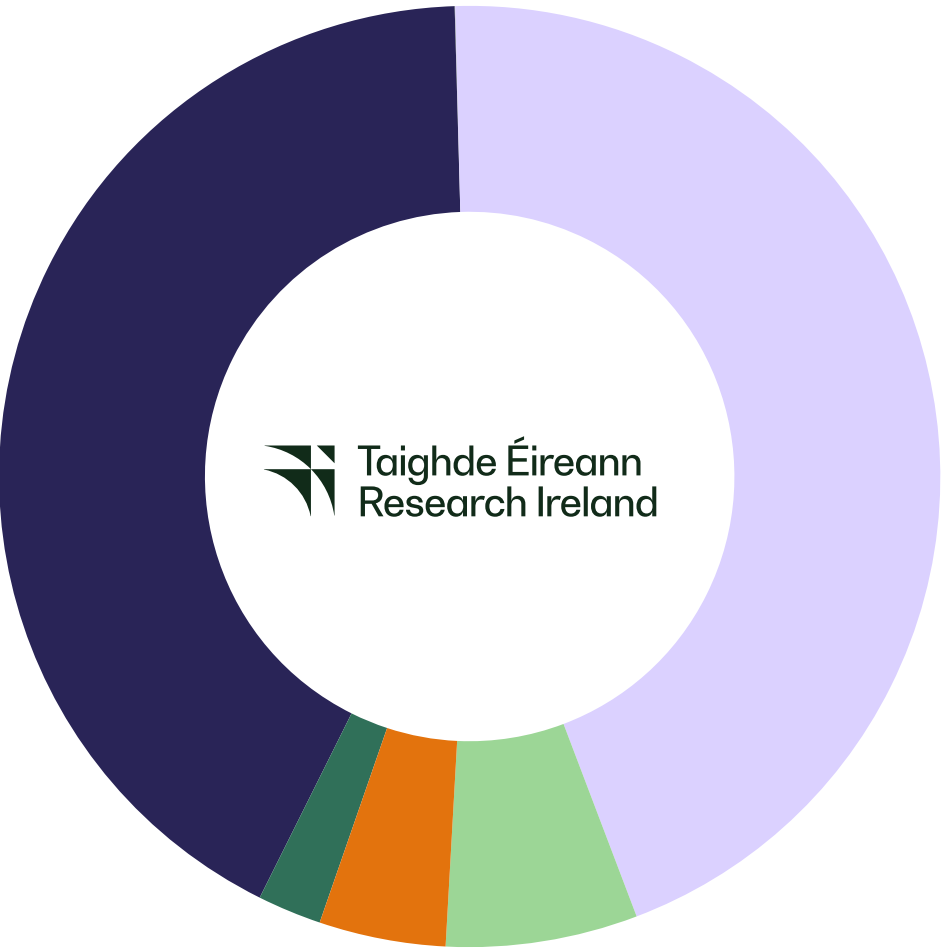
Ní raibh aon imeachtaí idir an dáta tuairiscithe agus dáta faofa na ráiteas airgeadais seo lena n-éilítear coigeartú ar na ráitis airgeadais. Measann an Bord, toisc go soláthraíonn an t-eintiteas seirbhís phoiblí atá maoinithe ag airgead a sholáthraíonn an Státchiste, trína mháthair-Roinn (an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta), gur cuí na ráitis airgeadais seo a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh.

17. Ceadú na Ráiteas Airgeadais

D’fhaomh Bord Taighde Éireann - Research Ireland na Ráitis Airgeadais an 23 Márta 2026.

Punann Thaighde Éireann

42%

Tallann

- Comhpháirtíocht Ionaid EPSRC le haghaidh Oiliúint Dochtúireachta
- Clár Tacaíochtaí CET
- Cláir Chomhaltachta
- Teorainneacha don Todhchaí
- Clár Fulbright
- Comhaltacht Iardhochtúireachta Rialtas na hÉireann
- Scoláireacht Iarchéime Rialtas na hÉireann
- Innovate for Ireland
- Clár Imscrúdaitheoirí
- Laureate
- Pathway
- Clár Ceannairí Taighde Uachtarán na hÉireann
- Ollúnachta Taighde
- Comhaltacht Taighde Ollscoile den Chumann Ríoga

46%

Geilleagar

- An Clár Mol um Luasghéarú Taighde go Tráchtálú (ARC)
- Clár na nIonad le haghaidh Oiliúint Taighde (CRT)
- Clár Comh-Ionad
- Clár Iarchéime Bunaithe ar Fhostaíocht
- Scéim um Chomhpháirtíocht Fiontraíochta (Iardhochtúireachta)
- Scéim um Chomhpháirtíocht Fiontraíochta (Iarchéime)
- Clár Comhaltachta Tionscail maidir le TF&N
- Clár Oiliúna Fiontraíochta NSF I-Corps
- Ionaid Taighde
- Clár Spokes
- An Clár Comhpháirtíochtaí Straitéiseacha

2%

Idirnáisiúnta

- Arts and Humanities Research Council (AHRC)
- Dúshláin sna hEolaíochtaí agus sa Teicneolaíochtaí Faisnéise agus Cumarsáide ERA-NET (CHIST-ERA)
- Ciste Taighde Comhoibrithe
- Cur Chuige Idirhisciplíneacha maidir le Géarchéimeanna Sláinte a Fhorbairt go Comhoibrioch (DOROTHY)
- Bonneagar Taighde Digiteach do na hEalaíona agus na Daonnachtaí (DARIAH)
- EPSRC
- Cuibhreannas Eorpach (CESSDA)
- Cláir AE
- HRB-Wellcome Trust Biomedical Research Partnership
- Daonnachtaí sa Limistéar Eorpach Taighde (HERA)
- Ulysses
- Clár Páirtíocht T&F SAM-Éireann

6%

An tSochaí

- Clár Mearfhreagartha COVID-19
- Comhghuaillíochtaí Comhoibriocha maidir le Dúshláin Shóisialta(COALESCE)
- An Clár Fionnachtain
- Duais Nuálaí na Todhchaí
- Ciste Dúshláin Náisiúnta
- Gradaim Náisiúnta na Líonra PPI
- Boinn Nua

4%

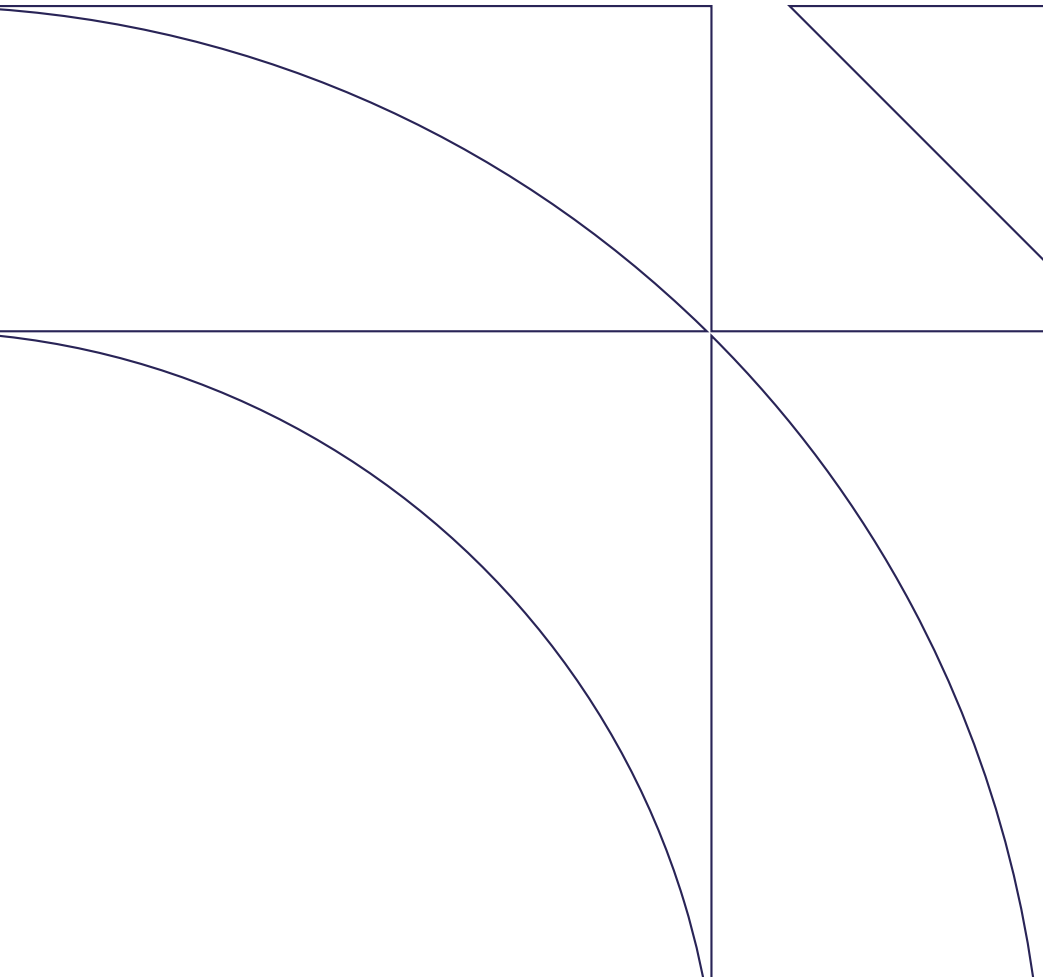
Timpeallacht Taighde

- Clár Bonneagair Taighde
- Forlíonadh do Dhaoine faoi Mhíchumas
- Suirbhé Sóisialta Eorpach (ESS)
- Comhpháirtíocht IUA
- Liúntas Saoire Máithreachais/Athaireachta/Uchtála
- Deontas Forlíontach Mearfhreagartha do Thaighdeoirí Easáitithe
- Liúntas maidir le Forlíontach Breise PhD
- Gradam na Comhghuaillíochta Taighde
- Clár Taighde Beartais Eolaíochta

09. Ceangaltais Deontas agus Anailís ar Íocaíochtaí

Íocaíochtaí 2025 de réir na hInstitiúide

Institiúid	€'000
Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath	€71,105
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath	€60,600
Ollscoil na Gaillimhe	€46,005
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh	€28,778
Ollscoil Luimnigh	€19,407
Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath	€17,023
Institiúid Náisiúnta Tyndall	€15,972
Ollscoil na Míochaine agus na nEolaíochtaí Sláinte, RCSI	€15,825
Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath	€12,406
Ollscoil Mhaigh Nuad	€10,785
An Cumann Ríoga	€4,324
Teagasc	€3,869
Ollscoil Teicneolaíochta na Mumhan	€2,950
Ollscoil Teicneolaíochta an Atlantaigh	€2,927
Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt	€2,109
Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne	€1,607
Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath	€1,398
An Institiúid Náisiúnta le haghaidh Taighde agus Oiliúint Bithphróiseála	€1,200
Institiúid Teicneolaíochta Dhún Dealgan	€1,122
Coláiste Mhuire gan Smál	€632
Acadamh Ríoga na hÉireann	€500
Junior Achievement Ireland Teo.	€451
Kinia	€413
Cumann Ollscoileanna Éireann	€368
Creative Hut Ireland Teo.	€287
Stop.watch Television Teo.	€176

Institiúid	€'000
RTÉ	€173
Comhairle Cathrach Chorcaí ag trádáil mar Lifetime Lab	€150
Cumann Ríomhaireachta na hÉireann	€145
Comhairle Náisiúnta na nÓg	€133
"Education for Sustainability" (Oideachas maidir leis an Inbhuanaitheacht)	€114
Taighde Déantúsaíochta na hÉireann	€103
An Clár Fionnachtana	€88
Niamh Shaw Teo.	€77
Coimisiún Fulbright	€74
Circus250 Productions	€71
Coláiste Náisiúnta Ealaíne is Deartha	€57
An Ceoláras Náisiúnta	€56
Conaire an Atlantaigh	€50
Comhairle Contae Mhuineacháin	€50
Simply Science Teo.	€50
Greywood Arts CTR	€50
The Rediscovery Centre	€49
Comhairle Contae Lú	€46
Foras na Mara	€46
Fóram Eolaíochta agus Teicneolaíochta na Gaillimhe	€39
An Institiúid Innealtóireachta agus Teicneolaíochta	€29
Coláiste Náisiúnta na hÉireann	€20
Cosmos Education Teo. ag trádáil mar Blackrock Castle Observatory	€12
Institiúid Ealaíne, Deartha agus Teicneolaíochta Dhún Laoghaire	€11
Féile Leabhar Bhaile Átha Cliath	€10
Comhairle Contae Fhine Gall	€10

Institiúid	€'000
Líonra Dúlra na hÉireann	€9
Wove Strategic Consulting and Design Teo.	€9
Sea Scholl Studios and Labs	€9
Músaem Grianghraf na hÉireann	€8
Blafar Teo.	€6
Armagh Observatory and Planetarium	€6
Irish Platform for Patient Organisations, Science and Industry Teo.	€6
Mr Math Weeney Teo.	€5
Comhpháirtíocht Chontae Átha Cliath Theas CÁCT	€5
Teen-Turn (Casadh sna Déaga)	€5
An Mol Digiteach	€5
Gallomanor Communications	€5
The Children's Cultural Centre Teo. ag trádáil mar The Ark	€4
Tionscnamh Forbartha na Luath-Óige	€4
Baboro Galway International Children's Festival Teo.	€3
Eastát Bhán an Aeir	€1
Spraoi agus Spórt	€1
The Irish Whale and Dolphin Group CTR	€1
Scoil Aisteoireachta Gaiety	€1
ESRI	€0
AkiDwA	-€2
Stáisiún Taighde Mhuirí Bheanntaí	-€3
BioCyto	-€3
Fondúireacht Taighde Ailse Néarablastóma Conor Foley	-€3
Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath	-€3
Ard-Mhúsaem na hÉireann	-€3

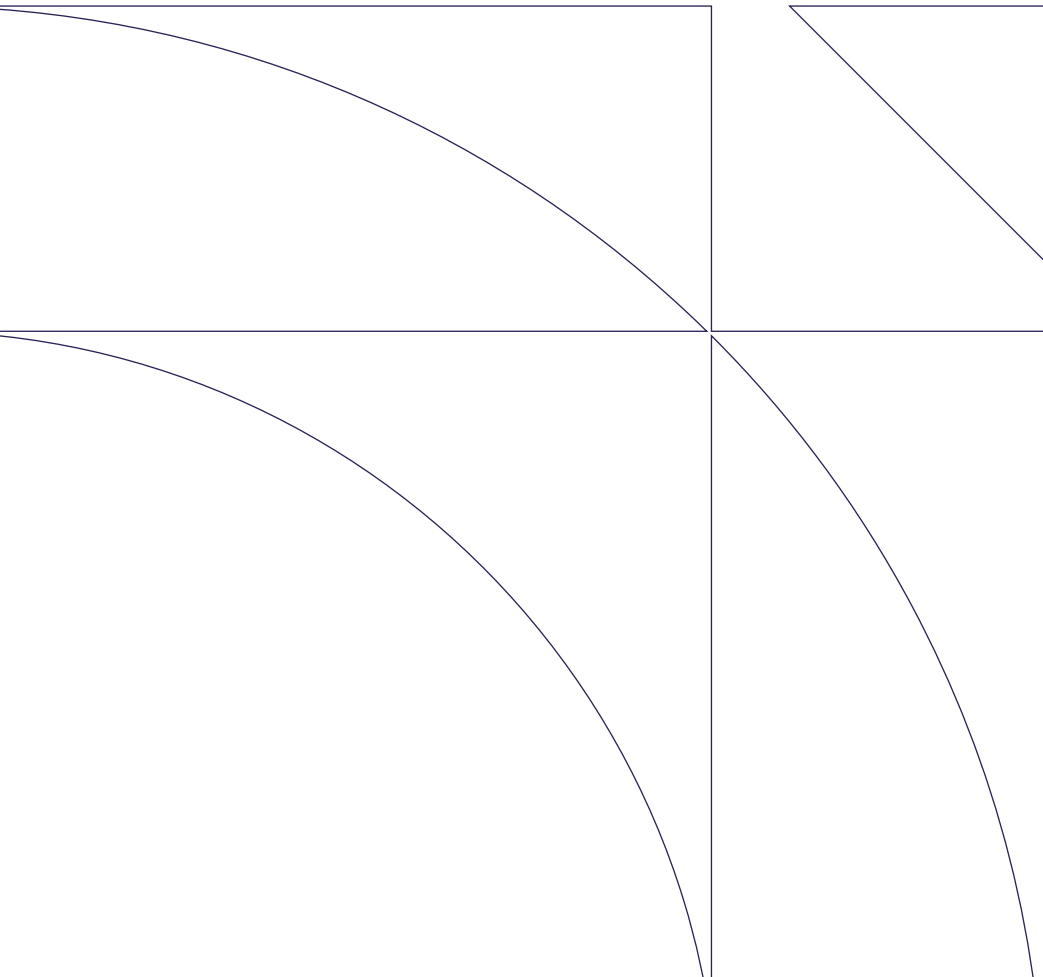
Institiúid	€'000
Third Eye Inventions LLC	-€3
Boston Scientific, Cluain Meala	-€4
Comhpháirtíocht Spóirt agus Folláine Chathair Bhaile Átha Cliath (cuid de Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath)	-€4
Ernst and Young	-€4
Florie	-€4
Glanbia Ireland DAC	-€4
Hollister Incorporated	-€4
Intel Ireland Teo. (Brainse)	-€4
Ludger Teo.	-€4
Medtronic	-€4
Neuravi Teo.	-€4
Nexalus Teo.	-€4
Gailearaí Eolaíochta Idirnáisiúnta	-€4
Comhairle Foirgneamh Glas na hÉireann	-€5
Olandi Engineering	-€5
Crosscare	-€7
Hockey Ireland	-€7
Kerry Group Services International Teo.	-€7
Marigot Teo.	-€7
Leabharlann Náisiúnta na hÉireann	-€7
Oifig an Phaiteolaí Stáit	-€7
Spórt Éireann	-€7
Thermo Fisher Scientific	-€9
Údarás na Gaeltachta	-€9
Pfizer Ringaskiddy	-€9

Institiúid	€'000
Punchestown Kidney Research Fund	-€9
EirGrid	-€9
Chester Beatty	-€10
Ionad Outhouse LADTA+	-€10
Páirc Fiadhúlra Fota	-€10
ADHD Ireland	-€13
Arran Chemical Company Teo.	-€13
An tIonad um Airtríteas agus Galair Réamatacha	-€13
Cumann Ailse na hÉireann	-€13
Cumann Pheil na mBan	-€13
Leo Pharma	-€13
Narrative 4	-€13
National Organic Training Skillnet	-€13
Novus Diagnostics	-€13
Overcast HQ Teo.	-€13
Plantik Biosciences	-€13
Western Digital Technologies, Inc.	-€13
World Vision Ireland	-€13
Udaras na Gaeltachta	-€14
Athena Analytics	-€14
Collins Aerospace	-€14
Global Heart Hub	-€14
Integer Holdings	-€14
Luminate Medical	-€14
Ministère de l'Environnement, de la Lutte contre les changements climatiques, de la Faune et des Parcs	-€14

Institiúid	€'000
ossia.io	-€14
Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann	-€14
Fondúireacht Imreoirí Rugbaí na hÉireann	-€14
turboTEM Teo.	-€14
AZ Delta	-€15
Intel Research and Development Ireland Teo.	-€15
Iontaobhas Taighde Ailse Cliniciúla	-€16
GlasPort Bio Teo.	-€16
Epilepsy Ireland	-€17
An Chomhairle Oidhreachta	-€17
Jigsaw	-€18
An Ghníomhaireacht Tithíochta	-€19
Vincent Wildlife Trust	-€19
Fighting Blindness	-€22
an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta	-€25
Bausch + Lomb	-€27
Cerebral Palsy Foundation	-€27
Irish Museum of Modern Art Company Teo.	-€30
Cumann Ríoga Bhaile Átha Cliath	-€30
Pfizer Ireland	-€38
Ospidéal Náisiúnta Ortaipéideach na Ceapaí, Fondúireacht Ospidéal na Ceapaí	-€38
Transpharmation	-€38
an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta	-€39
DEBRA Ireland	-€55
Met Éireann	-€87
Taighde Ceannródaíoch Ailse	-€101

Institiúid	€'000
An Roinn Leanaí, Míchumais agus Comhionannais	-€177
Suirbhéireacht Gheolaíochta na hÉireann	-€180
Cuan - An Ghníomhaireacht um Fhoréigean Baile, Gnéasach agus	-€239
Global Innovators Ireland	-€463
An Roinn Oideachais agus Óige	-€514
Seirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta, an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta	-€637
Líonraí Gáis Éireann	-€650
An Bord Taighde Sláinte	-€747
An Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara	-€827
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann	-€926
Fondúireacht Sláinte Leanaí	-€1,167
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	-€1,385
An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála	-€2,095
Iomlán	€312,801

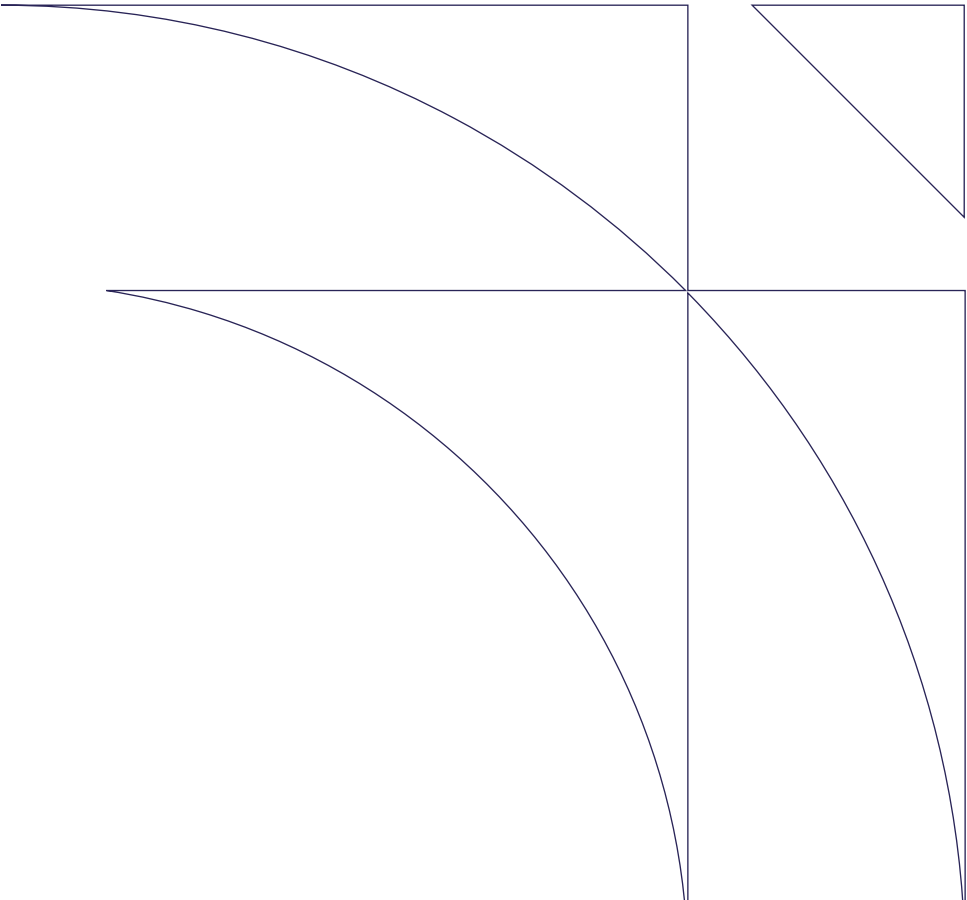
Íocaíochtaí 2025 de réir an Chláir

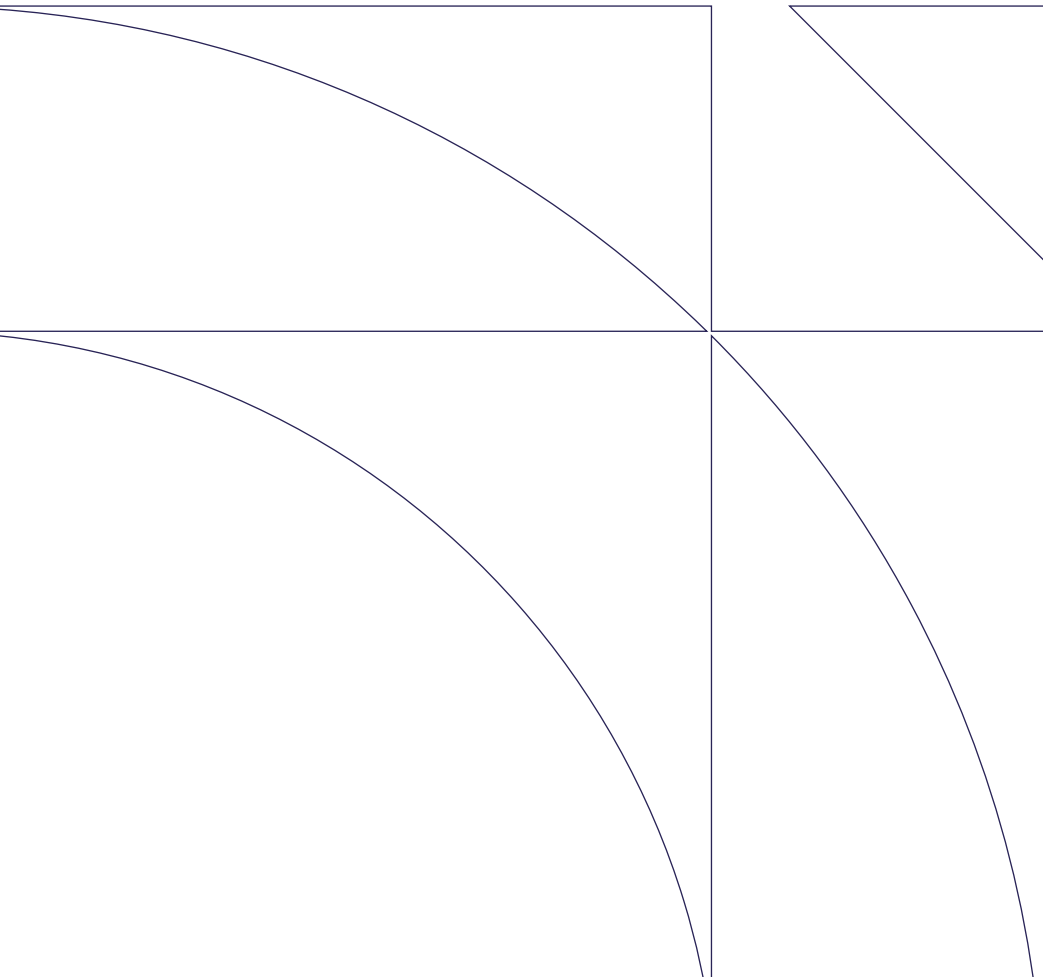
Clár	€'000
Ionaid Taighde	€73,337
Teorainneacha don Todhchaí	€42,610
Ionaid le haghaidh Oiliúint Taighde	€18,177
An Clár Mol um Luasghéarú Taighde go Tráchtálú (ARC)	€17,514
Clár Scoláireacht Iarchéime Rialtas na hÉireann	€17,134
Soláthar le haghaidh íocaíochtaí Stipinne PhD níos airde	€16,519
Bonneagar Taighde	€15,977
Clár Pathway	€15,521
Ollúnachta Taighde	€12,890
Clár an Chiste Dúshláin Náisiúnta	€12,592
Clár Comh-Ionad	€9,430
Duaiseanna Laureate	€8,086
Comhpháirtíochtaí Straitéiseacha	€7,646
Clár Fionnachtana Taighde Éireann	€7,510
Clár um Chomhaltacht Iardhochtúireachta Rialtas na hÉireann	€6,794
Clár Chumann Ríoga Thaighde Éireann	€4,252
Taighde Éireann/EPSRC-CDTanna	€4,236
Duais Nuálaí na Todhchaí	€3,553
Clár Comhaltachta Tionscail maidir le TF&N	€3,133
Comhpháirtíochtaí idir SAM agus Éire	€2,793
Comhpháirtíochtaí Fiontraíochta	€2,254
Comhpháirtíocht idir EPSRC agus Taighde Éireann	€1,766
Clár Bunaithe ar Fhostaíocht	€1,616
Liúntas Máithreachais	€1,366
COALESCE	€1,366
Innovate for Ireland	€1,118
Clár Comhaltachta	€798

Clár	€'000
Comhaltachtaí Iardhochtúireachta um Chomhpháirtíocht Fiontraíochta	€761
Taighdeoirí Easáitithe - an Úcráin	€751
DOROTHY	€564
Ionaid Taighde - Spokes	€560
Taisclann Dhigiteach na hÉireann	€500
Boinn Nua - An tSochaí agus an Rialtas	€498
Clár Taighde Beartais	€376
IMSCO	€368
Clár Imscrúdaitheoirí	€310
Suirbhé Sóisialta Eorpach	€300
Clár Research Alliance Wales	€299
Clár Tacaíochta CET	€278
PPI Ignite	€200
Tionscnaimh Chomhpháirteacha Clársceidealaithe	€196
HERA	€164
HRB-Wellcome Trust Biomedical Research Partnership	€158
Dámhachtainí/aisíocaíochtaí iar-CTÉ eile	€111
DARIAH: Comhordaitheoir	€85
CESSDA: Tionscadal ISSDA	€81
Scoláireacht Fulbright	€74
Comhpháirtíocht NSFC	€64
Dámhachtain Forbartha Gairme	€52
Ulysses - Líonrú Éireann/na Fhraince	€49
Covid-RRC	€30
Comhoibriú sa Ríocht Aontaithe - Dámhachtainí Daonnachtaí Digiteacha	€14
Líuntas Míchumais	€4
Comhaltacht na Seirbhíse Poiblí	-€4

Clár	€'000
Clár Ceannairí Taighde Amach Anseo Uachtarán na hÉireann	-€16
Clár maidir le Deontas Taighde Imscrúdaitheoirí Tosaigh	-€428
Dámhachtainí iardhochtúireachta (pinsin do dhámhachtainí CTÉ roimhe seo)	-€3,584
Iomlán	€312,801

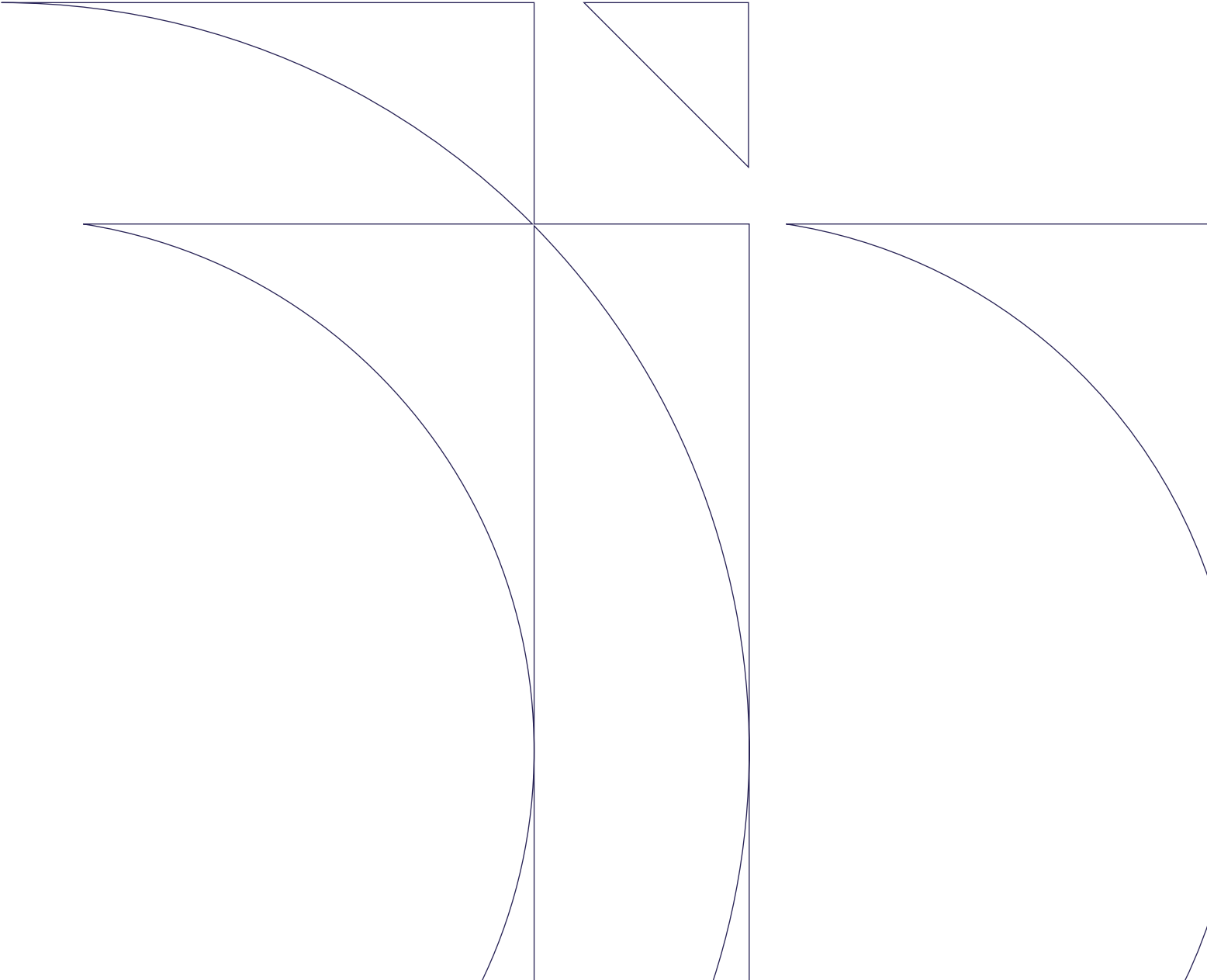

Gealltanais Deontais 2025 de réir an Chláir

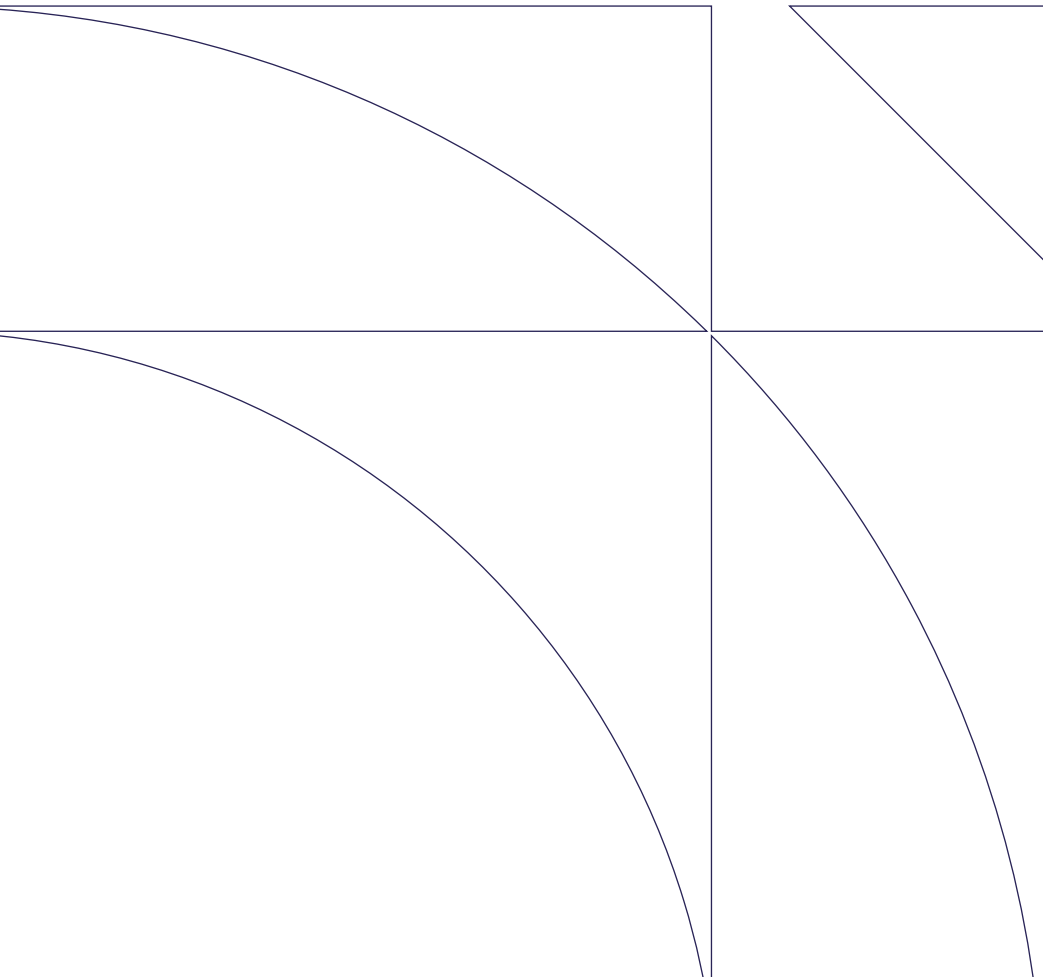

Clár	€'000
Teorainneacha don Todhchaí	€51,034
An Clár Mol um Luasghéarú Taighde go Tráchtálú (ARC)	€34,308
Clár Pathway	€32,454
Clár Scoláireacht Iarchéime Rialtas na hÉireann	€23,424
An Clár Comhpháirtíochtaí Straitéiseacha	€18,079
Bonneagar Taighde	€17,056
Ciste Dúshláin Náisiúnta	€16,691
Liúntas Stipinne Breise PhD	€16,519
Ollúnachta Taighde	€12,246
Clár um Chomhaltacht Iardhochtúireachta Rialtas na hÉireann	€12,089
Ionaid Taighde	€8,748
Clár Fionnachtana Taighde Éireann	€6,507
Duais Nuálaí na Todhchaí	€6,004
Comhaltacht Taighde Ollscoile den Chumann Ríoga	€5,589
COALESCE	€4,975
Innovate for Ireland	€4,951
Comhpháirtíochtaí Fiontraíochta	€4,558
Clár Comhaltachta Tionscail maidir le TF&N	€3,047
SAM-Éireann	€3,034
Comhaltacht	€1,947
Liúntas Saoire Máithreachais/Uchtála	€1,862
Cómhaoiniú Taighde EPSRC-RI	€1,052
Seachtain na hEolaíochta	€898
Boinn Nua	€788
Taighdeoirí Easáitithe - an Úcráin	€690
Glaó ón Suirbhé Sóisialta Eorpach - Comhordaitheoir Náisiúnta	€675
DOROTHY	€666

Clár	€'000
Taisclann Dhigiteach na hÉireann	€500
HERA	€415
Comhpháirtíocht RI/IUA	€368
Tacíoicht CET	€300
CHIST-ERA	€169
Clár Fulbright	€74
Forlíonadh	€7
Eile	-€36
IRCLA	-€60
Clár Comhaltachta na Seirbhíse Poiblí	-€133
Aisíocaíochtaí pinsin ó RBanna (dámhachtainí CTÉ roimhe seo)	-€3,584
Iomlán	€287,912

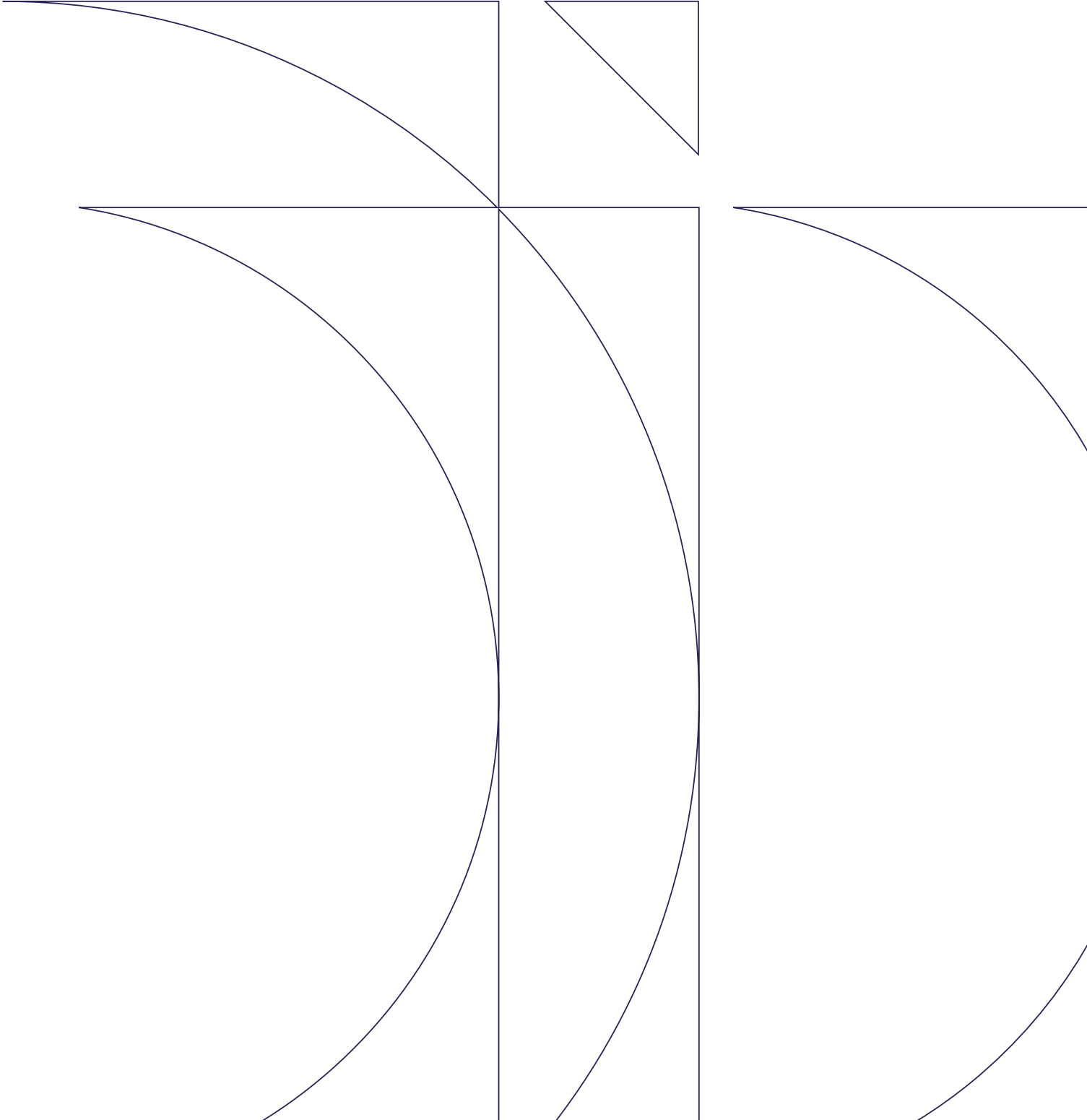

Líon na nDámhachtainí 2025 de réir an Chláir

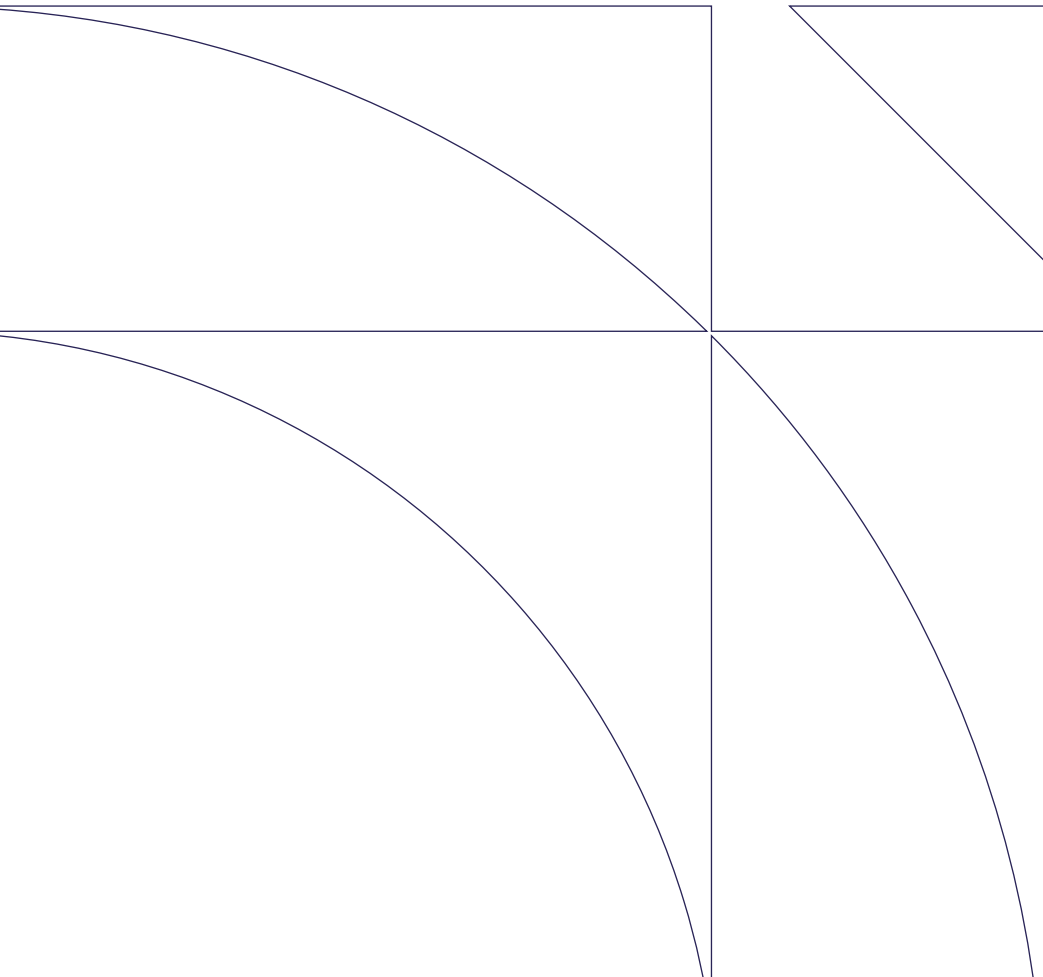

Clár	Gan aon dámhachtainí
Clár Scoláireacht Iarchéime Rialtas na hÉireann	270
Clár um Chomhaltacht Iardhochtúireachta Rialtas na hÉireann	103
Boinn Nua	90
Teorainneacha don Todhchaí	68
Clár Pathway	60
Comhpháirtíochtaí Fiontraíochta	57
Liúntas Saoire Máithreachais/Uchtála	57
Liúntas Stipinne Breise PhD	50
Clár Fionnachtana Taighde Éireann	42
Seachtain na hEolaíochta	37
Clár Comhaltachta Tionscail maidir le TF&N	32
COALESCE	29
Duais Nuálaí na Todhchaí	27
Ciste Dúshláin Náisiúnta	18
DOROTHY	17
Innovate for Ireland	14
Comhaltacht FEÉ	11
Taighdeoirí Easáitithe - an Úcráin	11
Bonneagar Taighde	9
SAM-Éireann	9
Aisiocaíochtaí pinsin ó RBanna (dámhachtainí CTÉ roimhe seo)	6
Ionaid Taighde	4
Forlíonadh/Eile	4
Cómhaoiniú Taighde EPSRC-RI	3
HERA	3
IRCLA	3

Clár	Gan aon dámhachtainí
Clár Comhaltachta na Seirbhíse Poiblí	3
Comhaltacht Taighde Ollscoile den Chumann Ríoga	3
CHIST-ERA	2
Clár Fulbright	2
Ollúnachta Taighde	2
An Clár Comhpháirtíochtaí Straitéiseacha	2
An Clár Mol um Luasghéarú Taighde go Tráchtálú (ARC)	1
Tacíocht CET	1
Comhpháirtíocht RI/IUA	1
Taisclann Dhigiteach na hÉireann	1
Glaó ón Suirbhé Sóisialta Eorpach - Comhordaitheoir Náisiúnta	1
Iomlán	1,053

Líon na nDámhachtainí 2025 de réir na hInstitiúide

Institiúid	Gan aon Dámhachtainí
An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath	178
Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath	149
An Coláiste Ollscoile, Corcaigh	117
Ollscoil na Gaillimhe	109
Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath	92
Ollscoil Luimnigh	72
Ollscoil Mhaigh Nuad	58
Ollscoil na Míochaine agus na nEolaíochtaí Sláinte, RCSI	44
Ollscoil Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath	21
Ollscoil Teicneolaíochta an Atlantaigh	19
Ollscoil Teicneolaíochta an Oirdheiscirt	17
Institiúid Náisiúnta Tyndall	16
An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil	13
An Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála	12
Coláiste Mhuire gan Smál	10
Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne	10
An Roinn Oideachais agus Óige	7
Institiúid Ard-Léinn Bhaile Átha Cliath	7
Ollscoil Teicneolaíochta na Mumhan	7
Teagasc	7
Institiúid Teicneolaíochta Dhún Dealgan	5
An Bord Taighde Sláinte	5
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann	5
An Cumann Ríoga	5
Met Éireann	4
An Institiúid Náisiúnta le haghaidh Taighde agus Oiliúint Bithphróiseála	4

Institiúid	Gan aon Dámhachtainí
Fondúireacht Sláinte Leanaí	3
An Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail agus Gaeltachta	3
Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	3
Coláiste Náisiúnta na hÉireann	3
Taighde Ceannródaíoch Ailse	2
Circus250 Productions	2
Cuan - An Ghníomhaireacht um Fhoréigean Baile, Gnéasach agus	2
An Roinn Leanaí, Míchumais agus Comhionannais	2
Institiúid Ealaíne, Deartha agus Teicneolaíochta Dhún Laoghaire	2
"Education for Sustainability" (Oideachas maidir leis an Inbhuanaítheacht)	2
Coimisiún Fulbright	2
Global Innovators Ireland (GII)	2
Junior Achievement Ireland Teo.	2
An Chomhairle Oidhreachta	2
Conaire an Atlantaigh	1
Baboro Galway International Children's Festival Teo.	1
Creative Hut Ireland Teo.	1
An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta	1
Féile Leabhar Bhaile Átha Cliath	1
Comhairle Contae Fhine Gall	1
Fóram Eolaíochta agus Teicneolaíochta na Gaillimhe	1
Líonraí Gáis Éireann	1
Greywood Arts CTR	1
Cumann Ríomhaireachta na hÉireann	1
Taighde Déantúsaíochta na hÉireann	1
Cumann Ollscoileanna Éireann	1

Institiúid	Gan aon Dámhachtainí
Kinia	1
Comhairle Contae Lú	1
Comhairle Contae Mhuineacháin	1
Mr Math Weeney Teo.	1
Líonra Dúlra na hÉireann	1
Niamh Shaw Teo.	1
Músaem Grianghraf na hÉireann	1
Acadamh Ríoga na hÉireann (ARÉ)	1
RTÉ	1
Sea Scholl Studios and Labs	1
Simply Science Teo.	1
Stop.watch Television Teo.	1
The Children's Cultural Centre Teo. ag trádáil mar The Ark	1
An Ceoláras Náisiúnta	1
The Rediscovery Centre	1
Wove Strategic Consulting and Design Teo.	1
Iomlán	1,053

